VOLVOKONCERNEN

Års- och hållbarhetsredovisning 2017

Fokus på lönsamhet och innovation

VOLVO

Volvo Group

INNEHÅLL

EN GLOBAL KONCERN

ÖVERBLICK
- Detta är Volvokoncernen . . . 2
- VD kommentar . . . 4

STRATEGI
- Fast beslutna att ligga i framkant . . . 8
- Mission . . . 10
- Vision . . . 10
- Värderingar . . . 10
- Ambitioner . . . 11
- Uppförandekod . . . 11
- Driva innovation . . . 12
- Strategiska prioriteringar . . . 16
- Finansiella mål . . . 21

AFFÄRSMODELL
- VÄRDEKEDJA . . . 24
  - Kunder . . . 28
  - Produktutveckling . . . 34
  - Inköp . . . 46
  - Produktion & Logistik . . . 48
  - Distribution & Service . . . 54
  - Återanvändning . . . 60
- MEDARBETARE . . . 68
- VÅR ROLL I SAMHÄLLET . . . 74

KONCERNENS UTVECKLING

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2017
- Hållbarhetsrapporteringsindex . . . 82
- Global styrka . . . 82
- Viktiga händelser . . . 84
- Resultatutveckling . . . 86
- Finansiell ställning . . . 89
- Kassaflödesanalys . . . 92
- Lastbilar . . . 94
- Anläggningsmaskiner . . . 98
- Bussar . . . 101
- Volvo Penta . . . 103
- Financial Services . . . 105
- Finansiell styrning . . . 107
- Förändringar i eget kapital . . . 108
- Aktien . . . 109
- Risker och osäkerhetsfaktorer . . . 112

NOTER
- Noter och kommentarer . . . 118
- Moderbolaget AB Volvo . . . 178

BOLAGSSTYRNING
- Bolagsstyrningsrapport 2017 . . . 188
- Styrelsens ledamöter . . . 196
- Koncernledning . . . 202

ÖVRIG INFORMATION
- Förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare . . . 206
- Förslag till vinstfördelning . . . 207
- Revisionsberättelse för AB Volvo (publ) . . . 208
- Alternativa nyckeltal . . . 211
- 11 årsöversikt . . . 214
- Väsentliga frågor . . . 222
- Årsstämma . . . 224
- Preliminära publiceringstillfällen . . . 224

Volvokoncernens formella finansiella rapporter återfinns på sidorna 82 187, 206 207 och 211 213 och är reviderade av bolagets revisorer.

För information om vilka sidor som utgör Volvokoncernens hållbarhetsrapport se Hållbarhetsrapporteringsindex på sidan 82.

STARKA VARUMÄRKEN

Volvokoncernens varumärkesportfölj består av Volvo, Volvo Penta, UD, Terex Trucks, Renault Trucks, Prevost, Nova Bus och Mack. Vi samarbetar i allianser och samriskbolag med varumärkena SDLG, Eicher och Dongfeng. Genom att erbjuda produkter med olika varumärken bearbetar koncernen många olika kund- och marknadssegment på både mogna marknader och tillväxtmarknader.

2017 I KORTHET

Ökad försäljning och fortsatt förbättrad lönsamhet

- Stark efterfrågan på Volvokoncernens produkter och tjänster på många av världens marknader. Nettoomsättningen steg i samtliga regioner och uppgick till 335 miljarder kronor.
- Ökade försäljningsvolymer bidrog till en förbättrad lönsamhet. Det justerade rörelseresultatet förbättrades till 29,9 miljarder kronor, motsvarande en justerad rörelsemarginal på 8,9% med en särskilt stark utveckling inom Anläggningsmaskiner.
- Det operativa kassaflödet i Industriverksamheten steg till 28,4 miljarder kronor.
- Stark finansiell ställning med finansiella nettotillgångar på 26,3 miljarder kronor, motsvarande 26,9% av eget kapital i Industriverksamheten exklusive pensioner och liknande förpliktelser.
- Nya finansiella mål införda.
- Nya lastbilar från Volvo Lastvagnar och Mack Trucks bidrog till koncernens största produktförnyelse i Nordamerika på 20 år. Därutöver lanserades nya tunga och medeltunga lastbilsserier under varumärket UD.

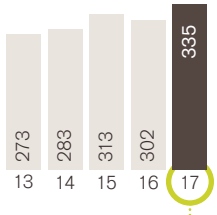

NETTO-OMSÄTTNING, MDR KR

335 *Mdr kr*

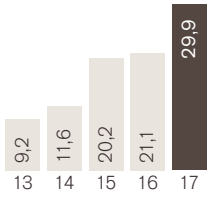

JUSTERAT RÖRELSE-RESULTAT, MDR KR

29,9 *Mdr kr*

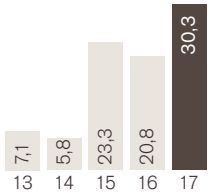

RÖRELSE-RESULTAT, MDR KR

30,3 *Mdr kr*

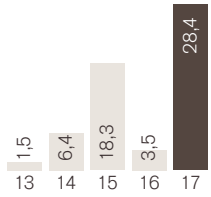

OPERATIVT KASSAFLÖDE INDUSTRI-VERKSAMHETEN, MDR KR

28,4 *Mdr kr*

NYCKELTAL	2017	2016
Nettoomsättning, Mkr	**334.748**	301.914
Justerat rörelseresultat[1], Mkr	**29.928**	21.094
Justerad rörelsemarginal, %	**8,9**	7,0
Rörelseresultat, Mkr	**30.327**	20.826
Rörelsemarginal, %	**9,1**	6,9
Resultat efter finansiella poster, Mkr	**28.254**	19.230
Periodens resultat, Mkr	**21.283**	13.223
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	**10,32**	6,47
Utdelning per aktie, kronor	**4,25**[2]	3,25
Operativt kassaflöde, Industriverksamheten, Mdr kr	**28,4**	3,5

NYCKELTAL	2017	2016
Avkastning på eget kapital, %	**20,8**	14,9
Totalt antal anställda	**99.488**	94.914
Andel kvinnor, %	**18**	17
Andel kvinnor i ledande befattning, %	**25**	24
Andel engagerade medarbetare, %	**75**	72
Energiförbrukning, MWh/Mkr	**6,4**	7,1
Totala koldioxidutsläpp, ton/Mkr (scope 1&2)	**1,2**	1,4
Andel inköp av direktmaterial som kommer från leverantörer som genomfört CSR-självutvärdering, %	**95**	88

[1] För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

[2] Föreslagen utdelning.

ÖVERBLICK

Detta är Volvokoncernen

Volvokoncernen är en av världens ledande tillverkare av lastbilar, bussar, anläggningsmaskiner och marin- och industrimotorer. Vi tillhandahåller också kompletta finansiella tjänster och service. Volvokoncernen, med huvudkontor i Göteborg, sysselsätter nästan 100.000 personer, har produktionsanläggningar i 18 länder och försäljning i mer än 190 marknader.

DETTA GÖR VI

PÅ VÄGEN

Våra produkter bidrar till att människor har mat på bordet, kan resa till sin destination och vägar att köra på. Våra produkter levererar gods så att produktionsanläggningar inte står stilla.

I TERRÄNG

Motorer, maskiner och fordon från Volvokoncernen finns på plats på byggarbetsplatser, längst ner i gruvor eller mitt inne i skogen.

I STADEN

Våra produkter är en del av vardagen. De tar människor till jobbet, distribuerar varor och hämtar sopor. Vi utvecklar morgondagens kollektivtrafik med ökat fokus på elektromobilitet.

PÅ SJÖN

Våra produkter och tjänster är på plats, oavsett om någon reser med färjan till arbetet, är på semester i sin fritidsbåt eller behöver hjälp av sjöräddningen.

ANDEL AV KONCERNENS NETTOOMSÄTTNING

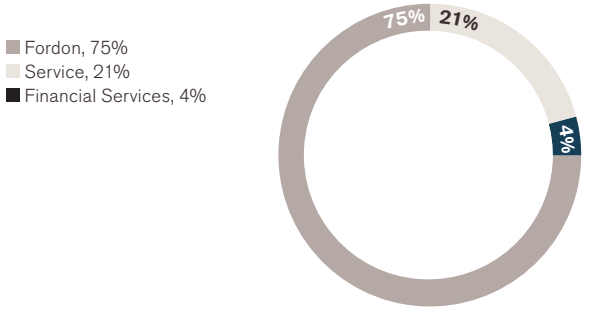

NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING PER MARKNAD

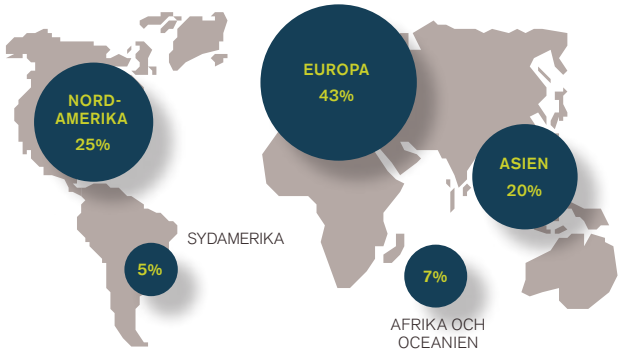

LASTBILAR

VOLVO · UD TRUCKS · RENAULT TRUCKS · EICHER · MACK · DONGFENG TRUCKS

ANLÄGGNINGSMASKINER

VOLVO · SDLG · TEREX

BUSSAR

VOLVO · NOVABUS · PREVOST · UD BUSES

MOTORER OCH KOMPLETTA DRIVSYSTEM FÖR MARINT OCH INDUSTRIELLT BRUK

VOLVO PENTA

VÅRA KUNDER FÅR SAMHÄLLEN ATT FUNGERA

Volvokoncernens produkter och tjänster bidrar till mycket av det vi alla förväntar oss av ett väl fungerande samhälle. Våra lastbilar, bussar, motorer, anläggningsmaskiner och finansiella tjänster är delar av många av de samhällsfunktioner de flesta av oss är beroende av varje dag. De flesta av Volvokoncernens kunder är företag verksamma inom transportindustrin eller i bygg- och anläggningsindustrin. Tillförlitligheten och prestandan i koncernens produkter är viktiga och i många fall avgörande för våra kunders framgång och lönsamhet.

STARKA POSITIONER GLOBALT

Tack vare konkurrenskraftiga produktprogram, starka återförsäljare med väl utbyggda servicenät och allt mer kompletta erbjudanden med tjänster som finansiering, försäkringar, leasing, olika servicekontrakt, tillbehör och reservdelar som stödjer kärnprodukterna har Volvokoncernen etablerat ledande positioner på en global marknad. Volvokoncernen är världens näst största tillverkare av tunga lastbilar, en av världens största tillverkare av anläggningsmaskiner, bussar och tunga dieselmotorer samt en ledande leverantör av marin- och industrimotorer. Dessa positioner möjliggör skalekonomi i produktutveckling, tillverkning, inköp och finansiella tjänster.

KONKURRENSKRAFTIGA PRODUKTER

Samtliga av Volvokoncernens produkter är utvecklade för att bidra till effektiva transport- och infrastrukturlösningar. Försäljningen av nya fordon, maskiner och motorer samt begagnade fordon och maskiner, påbyggnader och specialfordon svarade för 75% av koncernens omsättning under 2017. Försäljningen av fordon och maskiner bygger en population av produkter som genererar reservdelsförsäljning och serviceintäkter.

FÖRSTKLASSIG SERVICE

Volvokoncernens erbjudande omfattar utöver fordon och maskiner även olika typer av försäkringar, hyrtjänster, reservdelar, förebyggande underhåll, serviceavtal, assistanstjänster och IT-tjänster. Bredden och flexibiliteten i erbjudandet innebär att lösningarna kan skräddarsys efter varje kunds behov. Serviceaffären bidrar till att balansera upp- och nedgångar i försäljningen av nya produkter och är ett prioriterat område. Under 2017 stod service för 21% av koncernens nettoomsättning. Volvokoncernen erbjuder även finansiering för kunder och återförsäljare. Under 2017 finansierade Financial Services 25% av koncernens produkter på de marknader där finansiering erbjuds.

VD-KOMMENTAR

Fokus på lönsamhet och innovation

2017 var ett rekordår vad gäller omsättning och lönsamhet för Volvokoncernen. Vi hjälpte våra lastbilskunder som arbetade med höga aktivitetsnivåer på många marknader och klarade med framgång av den globala uppgången i efterfrågan på anläggningsmaskiner. För oss ledde det till en ökad omsättning, förbättrad lönsamhet, ett starkt kassaflöde och en stärkt balansräkning. Faktum är att vi uppnådde den högsta omsättningen och det högsta rörelseresultatet i Volvokoncernens historia.

STRATEGISKA PRIORITERINGAR

Nyckeln till framgång är att skapa värde för våra kunder genom att bidra till deras lönsamhet. Genom att förstå våra kunders utmaningar och prioriteringar, kan vi erbjuda produkter och tjänster som bidrar till att öka deras intäkter och sänka deras kostnader. Detta är grunden för vår strategiska inriktning.

Läs mer på sidan 16 >>

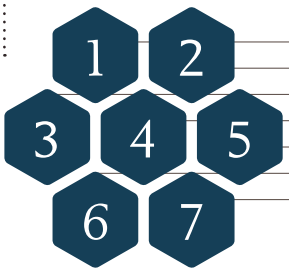

Dessutom förnyade och utökade vi våra lastbilsserier i Nordamerika, Japan och Sydostasien och visade upp innovationer inom elektromobilitet, automatisering och uppkoppling. Jag är stolt över engagemanget och det hårda arbete som gjorts av mina kollegor i hela koncernen och hos våra återförsäljare, leverantörer och andra affärspartners.

För helåret ökade vi vår nettoomsättning med 11% till 335 miljarder kronor och förbättrade rörelseresultatet till drygt 30 miljarder kronor. Såväl Lastbilar, Anläggningsmaskiner och Volvo Penta som Financial Services redovisade det högsta rörelseresultatet någonsin. Vi förbättrade också lönsamheten med en rörelsemarginal på 9,1%. Alla affärssegment bidrog, och den största marginalökningen stod Anläggningsmaskiner för. Vidare ökade vi vår finansiella styrka, då det operativa kassaflödet på 28 miljarder kronor fick till följd att vi hade en nettokassa på 26 miljarder kronor vid årets utgång. I linje med den förbättrade lönsamheten och den stärkta finansiella ställningen, föreslår styrelsen en utdelning på 4,25 kronor per aktie. Under 2017 presenterade styrelsen också nya finansiella mål: rörelsemarginalen för koncernen ska överstiga 10% mätt över en konjunkturcykel och industriverksamheten ska inte ha någon finansiell nettoskuld. Detta beskrivs ytterligare på sidan 21.

Förbättrad lönsamhet för Lastbilar

Större delen av lastbilsmarknaderna låg på höga nivåer eller visade en uppåtgående trend under året. I Europa gav en god efterfrågan på transporter, låga bränslepriser och låga räntor stöd åt kundernas lönsamhet och deras efterfrågan på våra lastbilar. Vår affär i Europa utvecklades starkt. Volvo Lastvagnars marknadsandel låg på en historiskt hög nivå och Renault Trucks tog tillbaka marknadsandelar. Den nordamerikanska marknaden återhämtade sig, och både Volvo och Mack drog nytta av den ökade efterfrågan. Med lanseringen av den nya generationen lastbilar för både Volvo och Mack tog vi ett för framtiden mycket viktigt steg. Detta är koncernens största produktförnyelse i Nordamerika på 20 år. Vi genomförde också en större produktförnyelse av våra UD-lastbilar i Japan, Sydostasien och andra tillväxtmarknader. Dessa produkter kommer att bidra till koncernens resultat under många år framöver. Den japanska marknaden för tunga lastbilar förblev god, och UD Trucks tog tillbaka marknadsandelar inom segmentet för tunga lastbilar. I Brasilien, där Volvo har en ledande ställning, återhämtade lastbilsmarknaden sig från låga nivåer. För vår lastbilsverksamhet förbättrades både den justerade och den redovisade rörelsemarginalen till 9,4%, jämfört med en justerad rörelsemarginal på 8,7% under 2016. Den förbättrade lönsamheten drevs av en högre försäljning och högre vinster i våra joint ventures.

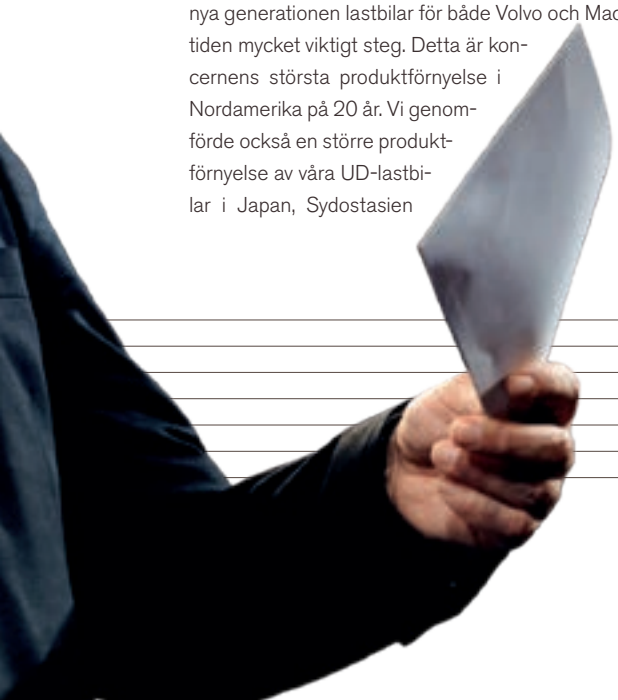

Stark återhämtning för Anläggningsmaskiner

Vårt förbättringsprogram för att stärka konkurrenskraften för Anläggningsmaskiner i kombination med en ökad marknadsefterfrågan gav goda resultat under 2017. Nettoomsättningen steg med 31% till över 66 miljarder kronor och Anläggningsmaskiner förbättrade lönsamheten betydligt. Rörelsemarginalen steg till 11,9% jämfört med 4,4% under 2016. Förbättringen drevs av fokusering på kärnprodukter, lägre break-even och strikt kontroll av kostnader i takt med att volymerna återhämtade sig på de flesta marknaderna världen över. Vi var framgångsrika och tog marknadsandelar i våra starkaste segment – grävmaskiner, hjullastare och dumprar. Över ett halvt sekel efter det att man uppfann konceptet firade Volvo Construction Equipment under 2017 tillverkningen av den 75.000:e dumpern. Det här är ett segment där vi har över en tredjedel av världsmarknaden. Under året lanserade vi också ett nytt flaggskepp i form av en hjullastare i 50-tonsklassen och avtäckte en konceptmaskin, EX2, en kompakt grävmaskinsprototyp som går helt på el, vilket ger noll utsläpp. I januari i år tog vi ytterligare ett steg mot att stärka kunderbjudandet i och med offentliggörandet av att varumärket Volvo tar steget in på marknaden för tipptruckar.

> Vårt mål är att ha en kontinuerligt förbättrad lönsamhet med bidrag från samtliga affärsområden.

FÖRBÄTTRAD LÖNSAMHET

Bussar går i bräschen för övergången till eldrift

Vår bussverksamhet hade ett år av rekordomsättning då den globala efterfrågan förblev hög. En ökad försäljning av tjänster och god draghjälp från interna effektiviseringsprogram gav stöd åt lönsamheten. Rörelsemarginalen på 3,6% var en liten förbättring från 3,4% under 2016. Volvo Bussar har gått i bräschen för våra investeringar i elektromobilitet och vi har i dag ett komplett utbud av bussar och system för eldriven kollektivtrafik med nyckelfärdiga lösningar för elektrifierade busslinjer, inklusive laddningsinfrastruktur. Under året introducerade vi en uppgradering av den helt eldrivna Volvo 7900 Electric, med ökad batterikapacitet och fler laddningsalternativ, vilket i praktiken innebär en räckvidd på upp till 200 km och ökad flexibilitet för operatörerna. Till dags dato har Volvo Bussar levererat över 3.800 elektrifierade bussar under Volvovarumärket och därmed spritt fördelarna med energieffektivitet, låga utsläppsnivåer och mindre buller till städer och pendlare över hela världen.

Fortsatt god lönsamhet i Volvo Penta

Volvo Penta fortsätter att med framgång växa lönsamt inom nya kundsegment. Nettoomsättningen ökade med 12% och rörelsemarginalen uppgick till 12,9% (12,8). Vi har en stark ställning inom båtmotorer och driver och utvecklar också framgångsrikt industrimotorsegmentet genom att expandera produkterbjudandet för att passa nya marknadssegment, såsom jordbrukssektorn. Tack vare det breda utbudet av nya produkter fortsätter Volvo Penta att ta marknadsandelar bland nya och befintliga kunder.

Bra resultat för Financial Services portfölj

Vår kreditportfölj inom Financial Services fortsatte att utvecklas väl med låga kreditförluster. Lönsamheten förbättrades och den underliggande avkastningen på eget kapital uppgick till 14,3% (13,7). Finansiella tjänster är en viktig del i vårt arbete med att fördjupa relationerna med våra kunder, och det finns fortfarande en outnyttjad potential för oss vad gäller att öka försäljningen av finansierings- och försäkringslösningar kopplade till koncernens produkter. Under året gick vi in på nya marknader med en ny verksamhet i Sydafrika och samarbeten för att nå kunder även i Sydkorea, Indonesien och Filippinerna.

Investerar i teknik och innovation

Som jag redan har nämnt var 2017 ett år när vi lanserade ett stort antal nya produkter och tjänster, något som det går att läsa mer om i den här årsredovisningen. Det var också ett år när vi demonstrerade nya tekniker och innovationer inom självkörande, uppkopplade och elektrifierade produkter. Vi satsar stort på övergången till ny teknik och nya affärsmodeller och har en stark plattform i form av koncernens modulsystem, kundrelationer och inte minst den kunskap vi har fått från vår ledande ställning inom elektrifierade bussar.

Framgångsfaktorerna här är att utnyttja koncernens tillgångar, arbeta tvärfunktionellt samt att produktutveckla ihop med kunder, leverantörer och nya samarbetspartners för att främja effektivare och mer hållbara transport- och infrastrukturlösningar.

Ett exempel är offentliggörandet i januari 2018 att både Volvo Lastvagnar och Renault Trucks kommer att börja sälja eldrivna medeltunga lastbilar för distribution i Europa under 2019. De första lastbilarna kommer tas i drift i samverkan med utvalda kunder redan i år. Lastbilarna baserar sig på koncernens modulteknik som redan används i våra elbussar och som också kan utnyttjas av våra andra affärsområden.

Hållbarheten är kärnan i Volvokoncernen

Våra transport- och infrastrukturlösningar främjar välstånd här och nu, oavsett var i världen våra kunder bedriver verksamhet. I takt med att världens befolkning fortsätter att växa kommer behovet av hållbara transporter också att öka. För oss omfattar hållbarhet både ekonomiska, miljömässiga och sociala dimensioner, och vi har under

> Det finns fortfarande stora möjligheter på servicesidan – både genom att förbättra grunderna och klättra upp för servicetrappan.

VÄXA SERVICEAFFÄREN

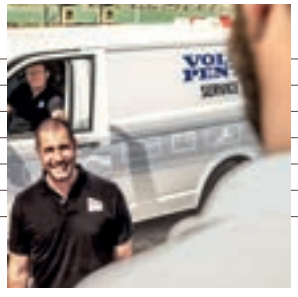

lång tid arbetat för att ta fram transportlösningar som tar hänsyn till de här aspekterna. Det tar sig också uttryck i att Volvokoncernen stödjer FN:s Global Compact, som vi undertecknade redan 2001. Global Compact är ett upprop till alla företag att de ska anpassa sina strategier och sin verksamhet till universella principer gällande mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption, samt vidta åtgärder som främjar samhällens utveckling.

Vi anser att effektiva och lättillgängliga transporter är en drivkraft bakom en hållbar utveckling och en förutsättning för ekonomisk tillväxt, som minskar fattigdomen och bekämpar klimatförändringarna. Övergången till hållbara transporter utgör en enorm möjlighet för samhället, vår bransch och för oss i Volvokoncernen. Vi tar till oss de här möjligheterna genom att utveckla nya teknologier och nya affärsmodeller och genom att ha ett nära samarbete med våra kunder och andra aktörer i hela värdekedjan.

Strategi för förbättrad lönsamhet

Det råder inget tvivel om att marknadsutvecklingen var till vår fördel under 2017, men den goda lönsamheten är också ett resultat av vårt eget arbete. Målet med våra strategiska prioriteringar är att uppnå kontinuerliga lönsamhetsförbättringar där alla affärsområden bidrar. Vår strategi med varumärkes- och affärsområdesdrivna organisationer i kombination med ett decentraliserat ansvar fungerar bra. Jag är fullt och fast övertygad om att det är de som står närmast kunderna som också ska ha befogenhet att fatta beslut.

Vårt arbete med att växa serviceaffären börjar ge utdelning och under året växte området med 6%. Vi lägger ett ökat fokus på verkstädernas effektivitet, tillgängligheten på reservdelar och en högre andel produkter som säljs med serviceavtal. En stabil serviceaffär gör både våra återförsäljare och oss själva mer motståndskraftiga mot nedgångar i ekonomin, men det viktigaste av allt är att en välfungerande serviceverksamhet ger nöjda kunder!

> Vi är fast beslutna att vara framgångsrika i övergången till ny teknik och nya affärsmodeller.

TEKNISKT LEDARSKAP

För att vara framgångsrik kommer engagerade medarbetare att förbli den viktigaste tillgången i alla bolag. Mina kollegors åsikter fångas upp i vår medarbetarundersökning, Volvo Group Attitude Survey. För andra året i rad ökade värdet som mäter engagemanget och vi gjorde framsteg inom alla områden. Det säger mig att vi är på god väg, men det finns fortfarande utrymme för förbättringar inom områden som snabbhet och effektivitet i beslutsfattandet, internt samarbete, tiden det tar att lösa kundernas problem samt att ge en ännu bättre kundupplevelse. Jag tror att de här områdena visar att vi ser saker för vad de är och att vi vill se verkliga förbättringar. De visar också vilken passion mina kollegor har för sitt arbete och vårt företag. Den ökade lönsamheten är resultatet av många personers hårda arbete, och jag skulle vilja tacka alla kollegor och affärspartners för alla ansträngningar och för ett väl utfört jobb.

Fokus inför 2018

Under 2018 kommer vi att ha fortsatt fokus på kontinuerliga förbättringar för att främja effektiviteten i hela koncernen och värdekedjan, samt på att hantera introduktionen och produktionsökningarna av nya lastbilar i Nordamerika. Det kommer också att vara ett år när vi fortsätter att investera i nya och innovativa teknologier till förmån för kunderna och samhället i stort. Vi arbetar med kontinuerliga förbättringar för att säkra våra kunders framgångar och aktieägarvärdet på både kort och lång sikt. ■

Martin Lundstedt
VD och koncernchef

Fast beslutna att ligga i framkant

EN TYDLIG STRATEGI FÖR FRAMTIDEN

Vår strategi berättar vad vi behöver göra för att säkerställa att vi är konkurrenskraftiga. Efter mer än ett decennium med en aktiv förvärvsstrategi för att nå erforderlig storlek för att vara konkurrenskraftig inom kommersiella fordon, är Volvokoncernen i en fas med fokus på organisk tillväxt, ökad effektivitet, förbättrad lönsamhet och att komma närmare kunderna.

1999–2011
FÖRVÄRVSDRIVEN TILLVÄXT
Skalekonomi, synergier och geografisk expansion.

2012–2015
TRANSFORMATION FÖR ATT MINSKA GAPET
Produktförnyelse, omstrukturering och kostnadseffektivitet.

2016–
FÖRBÄTTRAD LÖNSAMHET
Kundfokus, enkelhet, snabbhet, ständiga förbättringar och organisk tillväxt.

Från sent 1990 tal till 2011 var Volvokoncernens strategi framförallt inriktad på tillväxt, inte minst via förvärv, samtidigt som verksamheten fokuserades till kommersiella fordon. På lastbilssidan omfattade förvärven Renault Trucks, Mack Trucks och Nissan Diesel (nu UD Trucks), samriskbolaget med Eicher Motors (VECV) i Indien och den strategiska alliansen med en ägarandel på 45% i Dongfeng Commercial Vehicles (DFCV) i Kina. På anläggningsmaskinsidan kan förvärven av 70% i den kinesiska hjullastartillverkaren Lingong (SDLG), väganläggningsmaskiner från Ingersoll Rand och Terex dumperverksamhet nämnas.

Förvärven i kombination med organisk tillväxt har gjort det möjligt för Volvokoncernen att nå positionen som världens näst största tillverkare av tunga lastbilar, en av världens största tillverkare av anläggningsmaskiner, bussar och tunga dieselmotorer samt en ledande leverantör av marin och industrimotorer. Dessa positioner möjliggör skalekonomi i produktutveckling, tillverkning, inköp och finansiella tjänster. Renodlingen till kommersiella fordon har även omfattat avyttringen av icke kärnverksamhet såsom Volvo Aero, Volvo Rents, fastigheter och den externa IT verksamheten.

Under perioden 2012 2015 genomgick Volvokoncernen ett omstruktureringsprogram med målet att omorganisera företaget för att ta bort överlappande verksamheter, minska de strukturella kostnaderna samt öka effektiviteten och lönsamheten efter perioden med förvärvsdriven tillväxt. Bland aktiviteterna i programmet för att minska koncernens strukturella kostnadsnivå fanns betydande minskningar av antalet tjänstemän och konsulter, minskade kostnader för forskning och utveckling, optimering av försäljnings och servicekanalen och det industriella systemet samt en konsolidering och optimering av reservdelsdistributionen globalt.

Nu har koncernen gått in i nästa fas med fokus på organisk tillväxt och förbättrad lönsamhet. ■

UNDER 2016 LANSERADES EN NY MISSION OCH EN NY STRATEGI

STRATEGI

MISSION

Bidra till ökat välstånd med våra transportlösningar

Volvokoncernens mission uttrycker en bred ambition – att bidra till att skapa välstånd. Våra kunder erbjuder modern logistik, vilket är en förutsättning för vår ekonomiska välfärd: transporter stödjer tillväxt, skapar tillgänglighet till gods och för människor och bidrar till att bekämpa fattigdom. Kompletta transportlösningar möjliggör för den ökande urbaniseringen att ske på ett hållbart sätt. Transporter är inte ett mål i sig självt, utan snarare ett medel som ger människor möjlighet att ta del av det de behöver såväl ekonomiskt som socialt.

VISION

Vara världens mest eftertraktade och framgångsrika leverantör av transportlösningar

Vår vision är att vara världens mest eftertraktade och framgångsrika leverantör av transportlösningar. Vi gör affärer med människor. Även när det handlar om företag så är det människorna som fattar besluten. Förtroende och relationer är lika viktiga som det totala erbjudandet. Vi har konkurrenskraftiga produkter och tjänster och det är med dessa och med våra anställda som vi bygger hållbara relationer med våra kunder. Genom att föra samman det bästa av allt från erbjudandet till relationerna kommer vi att bli kundernas önskade samarbetspartner.

VÄRDERINGAR

Bygga en vinnande kultur

Volvokoncernens eftersträvade kultur beskrivs i fem noga utvalda värden. De fungerar som en guide i vårt dagliga beteende och de driver våra beslut på alla nivåer i organisationen. De uttrycker våra gemensamma värderingar var än i världen vi finns och oavsett vilken del av företaget vi arbetar i. De utgör en grund för en högpresterande kultur där medarbetarnas engagemang skapar resultat. Vi värderar:

FRAMGÅNG FÖR KUNDEN

Vi förstår våra kunders verksamhet. Vi lyssnar på och pratar med våra kunder om deras behov, önskemål och utmaningar. Vi fokuserar på transportlösningar som gör kunderna framgångsrika och skapar mervärde för samhället. Vi håller vad vi lovar.

TILLIT

Vi är öppna och respekterar varandra. Vi litar på att andra team gör sitt bästa och vi respekterar beslut. Vi når enastående resultat genom samarbete och öppen dialog. Vi har befogenheten och modet att agera.

PASSION

Vi är stolta över vårt arbete och vår affär. Vi är engagerade och fast beslutna att nå våra mål. Vi vet att mångfald stärker oss och vi strävar efter att ta fram det bästa i var och en. Vi erkänner våra misstag, rättar till dem och lär oss av dem. ››

AMBITIONER

Vägvisarna på vår resa

Vår vision beskriver var vi vill vara i framtiden. Ambitionerna finns där för att leda oss på vår resa. Genom att arbeta med dessa i sikte säkerställer vi att vi är på rätt väg.

HA LEDANDE KUNDNÖJDHET FÖR ALLA VÅRA VARUMÄRKEN I RESPEKTIVE SEGMENT

Det enda sanna måttet på framgång är nöjda kunder.

På **sidan 28** står det mer om hur vi arbetar med kundnöjdhet.

VARA DEN MEST EFTERTRAKTADE ARBETSGIVAREN I BRANSCHEN

Genom att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren kan vi attrahera och behålla de bästa medarbetarna.

På **sidan 68** kan du läsa mer om de många sätt på vilka Volvokoncernen arbetar med att attrahera och behålla talanger och att skapa en kultur av högt engagerade medarbetare.

HA EN BRANSCHLEDANDE LÖNSAMHET

En god lönsamhet gör att vi kan investera i produkter, tjänster och människor – och därmed bestämma över vår egen framtid.

I augusti, beslutade styrelsen i AB Volvo att införa nya finansiella mål med sikte på att driva lönsamhet och hantera cyklikalitet. Mer information finns på **sidan 21**.

» Vi är stolta över det vi uppnått, har roligt och firar våra framgångar.

FÖRÄNDRING

Vi är nyfikna på vår omvärld. Vi är innovativa och hittar smarta sätt att skapa nya lösningar och affärsmöjligheter. Vi ser förändring och omvandling som en källa till inspiration och ny kraft. Vi har ett öppet sinne och delar med oss av vår kunskap.

PRESTATION

Vi har en stark affärsinstinkt. Vi har kompetensen och intuitionen som krävs för att göra det rätta. Vi har höga förväntningar på oss själva och andra och gör vårt yttersta för att nå ett bra resultat. Vi ser helheten och förstår när vi ska släppa en idé, ett projekt eller en plan.

UPPFÖRANDEKOD

Affärer gjorda på rätt sätt är bra affärer

Under 2017 lanserade Volvokoncernen en ny Uppförandekod, som på ett tydligt sätt uttrycker hur vi förväntas göra affärer. Inte bara på några få ställen, utan överallt där vi är aktiva.

- Vi respekterar varandra
- Vi gör affärer på ett ansvarsfullt och lagenligt sätt
- Vi skiljer mellan privata intressen och företagets intressen
- Vi skyddar företagets information och tillgångar
- Vi kommunicerar öppet och ansvarsfullt

Läs uppförandekoden på volvokoncernen.se och hitta mer information på sidorna 74–75.

STRATEGI

Driva innovation

DEFINIERA FRAMTIDEN OCH SAMTIDIGT BEMÄSTRA DAGENS UTMANINGAR

Ta steget till nästa nivå

Vi lever i en spännande tid då redan tillgänglig teknik erbjuder stora möjligheter för oss och våra kunder. Osäkerheten ökar dock på grund av sociala och miljömässiga utmaningar, politisk instabilitet och ändrade beteenden till följd av digital och teknisk transformation. Volvokoncernen är fast besluten att aktivt delta i att definiera transportlösningarna som tillgodoser framtidens behov.

Fortsatt framgångsrik utveckling av förbränningsmotorer, växellådor och aerodynamik, för att nämna några exempel, kommer att vara viktigt även i framtiden. Genom att fokusera på gemensamma komponenter för våra varumärken och affärsområden samt gemensam arkitektur och delad teknik (CAST), kommer vi att kunna frigöra kapacitet för nya teknikområden samtidigt som vi bemästrar de nuvarande.

Innovation kommer inte från maskiner eller datorer. Den kommer från människor. Ett ökat behov av transporter, klimatförändringar och att lyfta länder ur fattigdom, ställer krav på tekniska innovationer och nya sätt att göra affärer på.

FOKUS PÅ BÅDE VÄLKÄND OCH NY TEKNIK

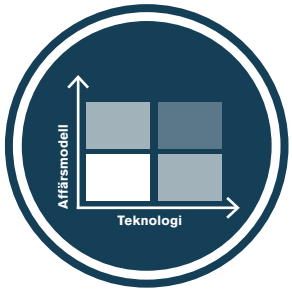

DRIVA INNOVATION I TEKNIK OCH AFFÄRSMODELLER

VARFÖR

FÖRBÄTTRA EFFEKTIVITETEN

UTNYTTJANDEGRAD

Generellt används dagens lastbilar endast en bråkdel av dygnet och till endast en del av sin kapacitet. Detta beror på trängsel, bestämmelser för vila, service och låg fyllnadsgrad. Eftersom efterfrågan på transporter ökar, arbetar Volvokoncernen med att förbättra utnyttjandegraden och därmed bidra positivt till kunder, samhället och miljön.

EFFEKTIVITET FÖR KUNDEN

Genom att förstå våra kunders prioriteringar och utmaningar kan vi erbjuda produkter och tjänster som ökar kundernas intäkter och minskar deras kostnader. När en lastbil används står bränsle för i genomsnitt ca 30% av totalkostnaden för operatören. Fokuseringen på förbättrad bränsleeffektivitet i våra fordon och maskiner ger en direkt effekt i form av ökad lönsamhet för våra kunder.

EFFEKTIVITET FÖR MILJÖN

Förbättrad bränsleeffektivitet är ett sätt att sänka utsläppen. Andra möjligheter är bränslealternativ med lägre utsläpp av koldioxid och nya affärsmodeller för att använda resurser mer effektivt. Miljöpåverkan skapar intresse för och möjligheter inom elektromobilitet samt alternativa och förnybara bränslen.

TRAFIKSÄKERHET

Varje år dödas fler än 1,2 miljoner, och skadas 50 miljoner människor i trafikolyckor globalt. Säkerhet handlar om att minska risken för olyckor och mildra följderna av eventuella incidenter. Det är därför en integrerad del i utvecklingen av våra produkter.

Lastbilar, anläggningsmaskiner, bussar samt industri- och marinmotorer gör att vårt samhälle kan fungera. När kunder använder våra produkter och tjänster och med hjälp av dem bygger samhällen och underlättar handel, bidrar de till ökat välstånd.

Fortfarande finns det många möjligheter att förbättra effektiviteten i logistikkedjan genom att transportera varor och människor på ett säkrare, billigare och mer tidsoptimerat sätt med mindre inverkan på miljön.

Fakta visar att det finns stor förbättringspotential inom transportbranschen relaterat till utnyttjandegraden av lastbilar, energieffektivitet samt säkerhets- och trafikaspekter. Dagens lastbilar används inte till sin fulla kapacitet på grund av trängsel, vilobestämmelser, behov av service och låg fyllnadsgrad. En lastbil som körs på diesel är ett av de mest energieffektiva sätten att transportera varor på våra vägar. Det är emellertid ingen tvekan om att alternativa bränslen kommer spela en allt viktigare roll framöver som ett svar på regleringar, samt kundernas och i deras kunders krav. När det gäller säkerhetsaspekter är det ett faktum att människor dör i trafiken och att den mänskliga faktorn är den främsta bakomliggande orsaken. Det är också ett faktum att tiden som spenderas i trafiken på grund av trängsel är stor för både människor och varor. Våra dagliga rutiner och icke optimerade infrastruktur- och logistikmodeller innebär både temporära trafikstockningar och ibland kraftigt outnyttjade vägnät.

MILJÖ FÖR FÖRARE OCH OPERATÖRER

Förbättrade arbetsförhållanden och totalupplevelser för förare eller operatörer resulterar i en mer avslappnad, säkrare och hälsosam körning. Under åren har Volvokoncernen utvecklat ett antal funktioner för att stödja förares komfort och köruppleveise och detta arbete kommer att fortsätta.

VAD

KONCERNENS TEKNIKPLATTFORM

Det finns tre huvudsakliga tekniktrender som påverkar vår bransch: uppkopplade och automatiserade fordon samt elektromobilitet. I stor utsträckning möjliggörs dessa av mjukvaruteknik. Att Volvokoncernen har en utmärkt plattform för framtiden framgår av 700.000 uppkopplade fordon från koncernen, pilotprojekt för automatiserade lösningar för lastbilar och maskiner samt våra el- och hybridlösningar. Ett ökat fokus på mjukvaruutveckling öppnar nya möjligheter. Ett exempel är att kunna möta kundernas krav och leverera produktivitet som en tjänst istället för att sälja hårdvara.

ELEKTROMOBILITET

VÄGEN TILL AUTOMATION

UPPKOPPLADE FORDON, FÖRARE OCH GODS

HUR

MÖTA UTMANINGARNA

Världen förändrar sig snabbt. I takt med förändringarna behöver vi justera våra arbetssätt. Inom Volvokoncernen anpassar vi vår kapacitet till den nya miljön genom en förändrad organisationsstruktur, mer kundinvolvering, mindre komplexa utvecklingsprojekt och ett närmare samarbete med våra partners. Våra plattformar för elektromobilitet, automation och uppkoppling kommer att ligga till grund för förbättrad kundframgång genom utnyttjande av ny teknik.

Det finns emellertid många utmaningar framåt. Vissa av dem handlar om överkomliga priser på batterier, trafiksäkerhetsfrågor och cybersäkerhet. Andra handlar om att få acceptans från våra kunder, förare, samhälle och tillsynsmyndigheter för nya affärsmodeller.

Där vi kan bidra mest är när de tre teknikområdena konvergerar. För Volvokoncernen är detta arbete en investering i våra kunders förmåga att ytterligare bidra till ökat välstånd.

NY STRUKTUR OCH STYRNING

ARBETSSÄTT

NY TEKNIK – VI ÄR PÅ VÄG

ELEKTROMOBILITET LÄS MER PÅ SIDAN 62 >>

AUTOMATION LÄS MER PÅ SIDAN 64 >>

UPPKOPPLING LÄS MER PÅ SIDAN 66 >>

STRATEGISKA PRIORITERINGAR

Med fokus på att skapa värde för våra kunder

Nyckeln till framgång är att skapa värde för våra kunder genom att bidra till deras lönsamhet. Genom att förstå våra kunders prioriteringar och utmaningar kan vi erbjuda produkter och tjänster som ökar kundernas intäkter och sänker deras kostnader. Detta är grunden för vår strategi.

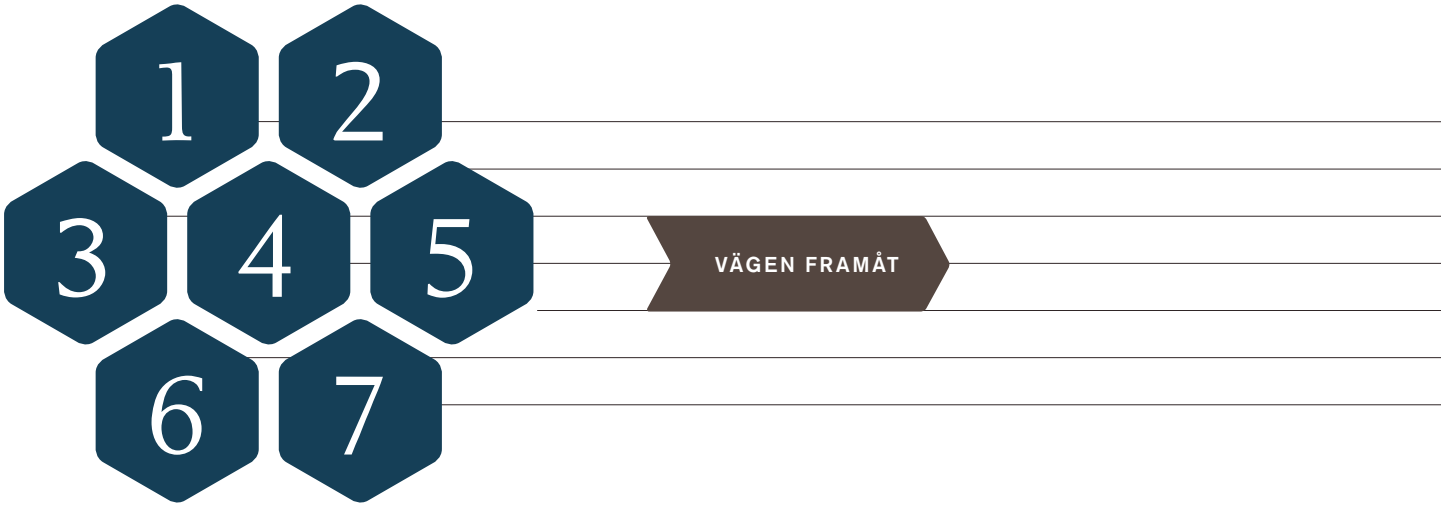

I ett stort företag som Volvokoncernen finns det många vägar att gå för att hantera möjligheter och utmaningar. Därför består våra sju strategiska prioriteringar av områden med stor nytta för våra kunder och för oss. De översätter vår mission, vision, våra ambitioner och våra värderingar till en framtida inriktning. De vägleder oss när vi fattar beslut och omsätts i aktiviteter, men ska inte ses som detaljerade åtgärdsplaner för en specifik tidsperiod.

Under 2017 fördjupades arbetet inom vart och ett av områdena. Vi har stärkt vår varumärkesportfölj med nya produkter, dragit ytterligare fördel av våra regionala styrkor genom nära samarbete och genom att utöka erbjudandet av skräddarsydda lösningar till våra kunder.

Vårt arbete med att driva kontinuerliga förbättringar i produktutveckling, produktion, försäljning och administration kommer tillsammans med ett utökat varumärkesansvar leda till att vi fokuserar på rätt saker. Genom att utnyttja koncernens tillgångar inom lastbilsområdet och inom andra affärsområden kan vi skapa ökad lönsamhet genom synergier och tekniskt ledarskap.

För att nå framgång i detta arbete behöver vi en stark, värderingsbaserad kultur som leder till engagerade medarbetare och därmed förbättrad lönsamhet.

NYA MACK ANTHEM och uppdaterade Mack Pinnacle och Mack Granite utgör tillsammans med nya Volvo VNL och Volvo VNR den största produktförnyelsen i koncernens nordamerikanska produktprogram på 20 år.
Läs mer på sidan 22 >>

Förstärka Volvo som ett globalt premiumvarumärke inom tunga lastbilar och återta position och marknadsandelar med Renault Trucks, Mack och UD som regionalt starka varumärken.

1

2

GROUP TRUCKS ASIA & JVS siktar på lönsam tillväxt genom starka varumärken, konkurrenskraftiga kunderbjudanden och en kostnadseffektiv struktur. **Läs mer på sidan 32 >>**

Fånga tillväxten i Asien genom att ha samriskbolagen DFCV i Kina och VECV i Indien samt koncernens så kallade value-lastbilar i en separat värdekedja – och utnyttja dem på andra utvecklingsmarknader.

Skapa den mest eftertraktade portföljen av produkter och tjänster inom tunga lastbilar anpassad till utvalda marknader och segment. Olika kunder har olika behov och kostnadsstruktur och vill därför ha olika erbjudanden beroende på var de verkar och vilken typ av transporter de utför. Att skapa kundvärde genom att förbättra våra kunders lönsamhet betyder att vi erbjuder lastbilar som är anpassade efter varje användningsområde.

3

Under 2017 introducerade Volvokoncernen ett stort antal nya produkter och tjänster som tar sikte på att skapa ytterligare värde för våra kunder genom att stärka deras konkurrenskraft på marknaden. **Läs mer på sidan 42 »**

VOLVO VNL HAR NYUTVECKLATS MED BETYDANDE FÖRBÄTTRINGAR NÄR DET GÄLLER ERGONOMI, AERODYNAMIK, BRÄNSLEEFFEKTIVITET OCH PRESTANDA.

Säkerställa god lönsamhet genom att ha ledande FoU, kvalitet, inköp och tillverkning med hjälp av Volvo Production System, som är koncernens verktyg för att driva ständiga förbättringar inom produktutveckling, tillverkning, försäljning och administration samt på servicemarknaden.

Genom att ha ett system som används i hela Volvo-koncernen är det möjligt att säkerställa ett uthålligt sätt att arbeta med kontinuerliga förbättringar. Det kan appliceras på alla funktioner och säkerställer ett koncerngemensamt synsätt som underlättar både samarbete och kunskapsutbyte.

Läs mer på sidan 51 >>

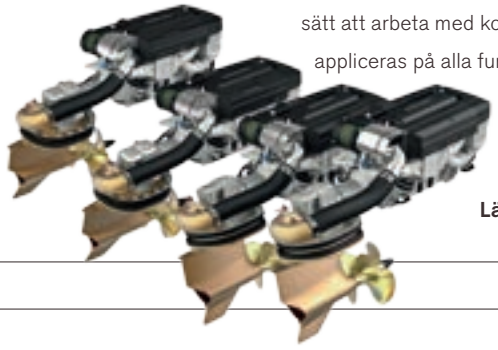

4

5

Varumärkesspecifika försäljningsorganisationer med fokus på att driva en återförsäljarverksamhet i världsklass och en växande serviceaffär där beslut fattas snabbare och i nära samarbete med kunden. Varje varumärke har ett utökat mandat över att styra och utveckla sin egen verksamhet med ett uttalat ansvar för lönsamheten.

Som ett exempel har det ökade fokuset på service stärkt våra lastbilsvarumärkens marknadsandelar i Australien, trots hård konkurrens.

Läs mer på sidan 56 >>

Utnyttja koncernens tillgångar i övriga affärsområden och på så sätt skapa ytterligare lönsamhet, synergier och tekniskt ledarskap. Många av koncernens produkter är baserade på gemensam arkitektur och delad teknik, så kallad CAST (Common Architecture and Shared Technology), ett modulkoncept med standardiserade gränssnitt. I centrum av strategin finns koncernens motorplattformar, vilka tillsammans med elektronik och växellådor samt teknik inom uppkoppling, elektromobilitet och automation är koncerngemensamma resurser som affärsområdena kan utnyttja. **Läs mer på sidan 38 ››**

6

7

Förnya Volvokoncernens kultur med fokus på framgång för kunden, tillit, passion, förändring och prestation. Vi är övertygade om att en stark kultur leder till engagerade människor, vilket i sin tur driver företagets prestation.

Läs mer på sidan 68 ››

FINANSIELLA MÅL

Mäter vår utveckling

NYA MÅL FRÅN DEN 31 AUGUSTI 2017

I sin årliga översyn beslutade styrelsen i AB Volvo att införa nya finansiella mål för Volvokoncernen.

RÖRELSEMARGINAL I KONCERNEN, %

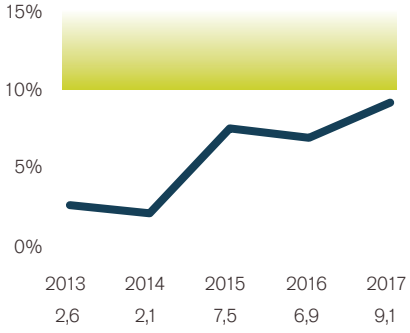

Volvokoncernens rörelsemarginal ska överstiga 10% mätt över en konjunkturcykel. Under 2017 uppgick rörelsemarginalen till 9,1%.

FINANSIELL STÄLLNING I INDUSTRIVERKSAMHETEN, % AV EGET KAPITAL

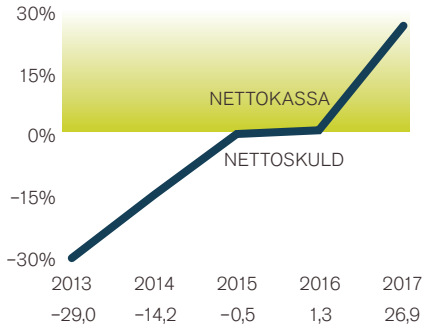

Industriverksamheten ska under normala förhållanden inte ha någon finansiell nettoskuldsättning exklusive pensionsskulder. Vid slutet av 2017 hade Industriverksamheten finansiella nettotillgångar motsvarande 26,9% av eget kapital.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL I FINANCIAL SERVICES, %

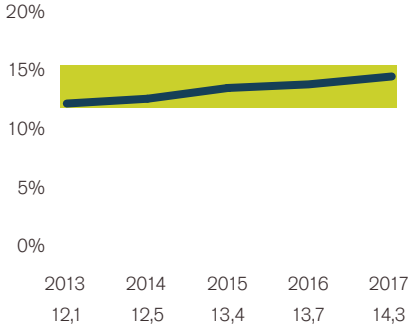

Financial Services mål är en avkastning på eget kapital på 12–15% med en soliditet överstigande 8%. Under 2017 uppgick avkastningen på eget kapital till 14,3%, exklusive omvärderingseffekt från en skattereform i USA. Rapporterad avkastning, inklusive omvärderingseffekten, var 22,6%.

MOTIVERING

Volvokoncernen har de senaste åren genomgått en omfattande omstruktureringsprocess för att sänka de strukturella kostnaderna och öka effektiviteten och befinner sig nu i en fas med fokus på organisk tillväxt och ökad lönsamhet genom ständiga förbättringar och innovation.

Ett tydligt och enkelt mål för rörelsemarginalen stödjer ansträngningarna med att öka lönsamheten i koncernen. Målet stämmer också bättre överens med hur koncernen och dess affärsområden idag utmanas och utvärderas internt. Styrelsen beslutade därför att införa ett rörelsemarginalmål på över 10% över en konjunkturcykel.

En skuldfri balansräkning i Industriverksamheten möjliggör för Volvokoncernen att bättre hantera konjunkturcyklerna i en kapitalintensiv bransch och att säkerställa konkurrenskraftiga upplåningskostnader för Financial Services.

Den nya generationen lastbilar för fjärrtransporter Nordamerika

I september 2017 introducerade Mack Trucks sin nya lastbil Mack Anthem. Lastbilen var en viktig del av Volvokoncernens största produktuppgradering i Nordamerika på 20 år. Mack Anthem är en helt nyutvecklad tolkning av hur dagens lastbilar för fjärrtransporter ska se ut – aerodynamiska, bekväma och uppkopplade med ett distinkt och djärvt utseende som är tydligt Mack.

BYGGD FÖR KUNDERNAS AFFÄR. UTVECKLAD FÖR FÖRARNA.

”Som en av de viktigaste nya lastbilarna i Macks 117 åriga historia kombinerar Mack Anthem våra senaste innovationer med över hundra års kunnande om lastbilsbyggande. Det fantastiska resultatet är en lastbil som är byggd för våra kunders affärsbehov och konstruerad för förarna, samtidigt som den har kraften och attityden som bara en Macklastbil kan ha , säger Dennis Slagle, President Mack Trucks.

Mack Anthem ger förare och transportföretag de verktyg de behöver för att ta kommando över vägen. Lastbilen har en helt ny exteriör design och en optimerad aerodynamik som ger en för bättring av bränsleeffektiviteten på upp till 3%. Den nya förarmiljön och sovutrymmet har tagits fram med fokus på ökad förarkomfort och produktivitet. Mätarna på instrumentpanelen har placerats högre och på den nya ratten är kontrol lerna för farthållare, Bluetooth och ljudsystemet extra upplysta. Allt för att föraren ska ha enklare att se dem.

Mack Trucks lanserade även en uppdatering av sin existerande serie bygg- och anläggnings lastbilar, Mack Granite, och lastbilar för regionala transporter, Mack Pinnacle.

Mack introducerade också Mack Connect. I systemet samlas befintliga och framtida tjänster under begreppen uppkopplad support, uppkopp lad verksamhet och uppkopplad körning. När det är dags för service identifierar systemet närmaste återförsäljare. Bokning av reservdelar och service sker sedan samtidigt som lastbilen fortfarande rullar på vägen. Data från lastbilen, föraren och olika tjänster omvandlas via Mack Connect till åtgärder. Resultatet blir bästa tänkbara support och service till Macks kunder.

Skapa värde för våra kunder, vårt företag och samhället

Ansvarsfullt företagande och hållbara transportlösningar är förutsättningar för Volvokoncernens mission att bidra till att skapa välstånd och därigenom bidra till samhällsutvecklingen. Genom att adressera ansvarsfullt uppförande genom värdekedjan kan vi minska risker och skapa långsiktigt värde och förtroende.

Vi strävar efter att uppnå ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet för vår verksamhet, våra produkter och tjänster i de områden som vi har möjlighet att påverka. Detta möjliggör att vi kan stärka våra varumärken och relationer med affärspartners och på det sättet skapa nya affärsmöjligheter som ger långsiktig tillväxt och ökad lönsamhet. Vi är ett globalt företag med verksamhet, leverantörer, kunder och andra affärspartners över hela världen. Koncernen handlar varor och tjänster från nästan 48.000 leverantörer, har nästan 100.000 anställda och erbjuder produkter och tjänster i fler än 190 länder. Genom detta fotavtryck vill vi använda vårt inflytande för att bidra till en hållbar och välmående värld. Våra kunder bidrar till välfärd i samhället genom att transportera människor och varor, bygga infrastruktur och tillhandahålla tjänster som behövs i det dagliga livet och på så sätt bidra till ekonomiskt välstånd.

Bidra till en hållbar framtid

Hållbara transportlösningar bidrar till utveckling i samhället. Volvokoncernen tillämpar ett livscykelperspektiv för att utveckla och leverera produkter och tjänster ansvarsfullt och hållbart. Ansvars-

STRATEGISKT BIDRAG TILL MÅLEN

KONCERNENS CSR- OCH HÅLLBARHETSPLAN utvecklades 2016 för att säkerställa att vi fokuserar på de områden som stödjer Volvokoncernens mission, vision, ambitioner, värderingar och strategiska prioriteringar. Planen hjälper att bidra till FN:s mål för hållbar utveckling, bedriva verksamhet i enlighet med intentionerna i FN:s Global Compact samt skapa nya affärsmöjligheter.

FN:S GLOBAL COMPACT

År 2001 undertecknade Volvokoncernen Global Compact, Förenta Nationernas initiativ för ansvarsfullt företagande.

HÅLLBARA TRANSPORTLÖSNINGAR

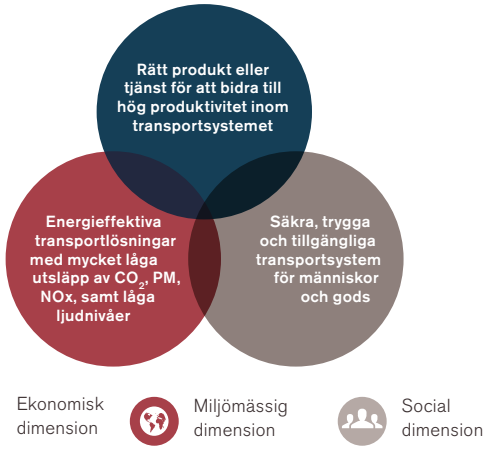

tagande och hållbarhet är viktiga komponenter i vår värdekedja – från produktutveckling till återvinning.

Vi utvecklar vår verksamhet och samhället genom produkter och tjänster som bidrar till hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling. Genom att länka dessa tre områden bygger vi motståndskraft och minskar risker eftersom vi integrerar Corporate Social Responsibility (CSR) och hållbarhet i vårt dagliga arbete. Vi tydliggör ansvar genom att vår Group CSR and Sustainability funktion utvecklar den strategiska modellen för arbetet medan ansvaret för genomförande ligger på respektive affärsområde. Som undertecknare av Förenta Nationernas (FN:s) Global Compact, partner till Världsnaturfonden (WWF) Climate Saver och supporter av FN:s globala mål för hållbar utveckling, tar vi hänsyn till globala trender och utmaningar, internationella principer för ansvarsfullt företagande och förväntningar från våra intressenter när vi utvecklar vårt arbete.

Vi adresserar sociala utmaningar som är relevanta för vår bransch och bidrar till ett motståndskraftigt och välmående samhälle och därför har Volvokoncernen ett program för samhällsengagemang baserat på principen om delat värdeskapande. Läs om vårt samhällsengagemang och bidrag till FN:s globala mål för hållbar utveckling på sidan 79. ■

FN:S GLOBALA MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING – VOLVOKONCERNENS FOKUS

17 MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Beslutades av Förenta Nationernas Generalförsamling i september 2015.

HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE
Halvera antalet omkomna och skadade från trafikolyckor fram till år 2020.

HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATION OCH INFRASTRUKTUR
Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN
Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGEN
Vidta omedelbara aktiviteter för att bekämpa klimatförändringen och dess konsekvenser.

Volvokoncernen fokuserar på de mål som är mest relevanta för vår verksamhet och där vi kan bidra mest, men inte på bekostnad av de andra målen.

Volvokoncernen utvecklar långsiktig konkurrenskraft genom att maximera värdeskapandet i alla delar av värdekedjan med ökad effektivitet, kvalitet och prestation samt genom att agera ansvarsfullt gentemot affärspartners, anställda och samhället omkring oss.

KUNDER

Kunden är i centrum för allt vi gör och kundperspektivet finns i varje del av värdekedjan. Genom att leverera kundnytta kommer vi också att leverera värde till oss själva.

ÅTERANVÄNDNING

Genom att arbeta med effektiva metoder är det möjligt att använda mindre material och energi och i större utsträckning använda återvunnet material samt återvinna värme och minska avfallet.

DISTRIBUTION OCH SERVICE

Vårt omfattande nätverk av återförsäljare och serviceverkstäder bemannas av kompetent och serviceinriktad personal som är nyckelfaktorer för kundnöjdhet och framgång.

PRODUKTUTVECKLING

Att uppfylla våra kunders behov och förbättra deras långsiktiga lönsamhet är basen för utvecklingen av våra produkter och tjänster.

INKÖP

Långsiktigt samarbete med leverantörer driver effektivitet, kvalitet och ansvarsfullt beteende genom hela värdekedjan.

PRODUKTION OCH LOGISTIK

Vårt välinvesterade, globala industri- och logistiksystem möter effektivt kraven från vår organisation.

INVESTERINGAR

En betydande andel av det kapital som genereras återförs normalt till verksamheten. Kapitalet används bl.a. till investeringar som ska stärka konkurrenskraften och skapa långsiktigt värde för koncernen och dess intressenter.

Årets vinst för Volvokoncernen uppgick till 21.283 Mkr.

AKTIEÄGARE

AB Volvos aktieägare får i normala fall en viss andel av det fria egna kapitalet i form av en utdelning, efter det att verksamheten har tillförts nödvändigt kapital för fortsatt utveckling enligt strategierna. Styrelsen har föreslagit en utdelning på 4,25 kronor per aktie motsvarande totalt 8.636 Mkr för helåret 2017.

VÄRDE FÖRDELAT PER INTRESSENT, MKR	2017	2016
Till leverantörer – Inköp av varor och tjänster	227.367	205.910
Till medarbetare – Löner och ersättningar[1]	41.696	39.069
Till samhället – Sociala kostnader[1]	9.033	8.228
Till samhället – Pensionskostnader[1]	3.864	3.884
Till samhället – Betalda inkomstskatter	4.758	4.219
Till långivare – Erlagda räntor	1.602	1.584
Till Volvokoncernen – Investeringar i materiella anläggningstillgångar	5.734	6.643
Till aktieägare – Utdelning	8.636[2]	6.603

[1] För ytterligare information se not 27 till koncernens räkenskaper.

[2] Enligt styrelsens förslag.

KUNDER (SID. 28–31)

Vi ser våra kunder som våra partners och arbetar ständigt tillsammans med vårt globala återförsäljarnätverk för att förstå kundernas utmaningar och hjälpa dem lyckas med att omsätta produktivitet till lönsamhet.

- Genom intervjuer med våra kunder, våra kundnöjdhets- och benchmarkundersökningar samt väsentlighetsanalys, kan vi se att våra kunder värderar produktivitet, tillgänglighet och bränsleeffektivitet högst.
- Volvokoncernen erbjuder lastbilar som är anpassade till en mängd segment – allt ifrån stadsdistribution till anläggningsarbeten, fjärrtransporter samt tunga transporter.
- På vägar runt hela världen rullar det nästan 2,1 miljoner lastbilar och 100.000 bussar som koncernen tillverkat de senaste tio åren.
- Våra anläggningsmaskiner finns vid byggarbetsplatser världen över. Vi har levererat omkring 600.000 maskiner de senaste tio åren.

PRODUKTION & LOGISTIK (SID. 48–51)

Vårt industri- och logistiksystem är välinvesterat med modern produktionsutrustning och tillräcklig teknisk kapacitet.

- Vid slutet av 2017 hade Volvokoncernen 87.104 (84.039) tillsvidareanställda och 12.384 (10.875) visstidsanställda och konsulter, varav 43.086 (40.798) tillsvidareanställda och 6.222 (4.946) visstidsanställda och konsulter var industriarbetare.
- Volvokoncernen har helägda fabriker i 18 länder.
- År 2017 levererade Volvokoncernens helägda lastbilsverksamheter 202.402 (190.424) lastbilar. Därutöver levererade koncernen 9.393 (9.553) bussar, 64.127 (44.306) anläggningsmaskiner, 19.565 (18.016) marinmotorer och 21.432 (19.251) industrimotorer.
- Alla koncernens helägda produktionsenheter har tredjepartscertifierade kvalitetsledningssystem och 98% har miljöledningssystem.

PRODUKTUTVECKLING (SID. 34–45)

Parallellt med att utveckla välkända teknologier, fokuserar vi på tre starka trender: automatisering, elektromobilitet och uppkoppling.

- Produktutvecklingen utgår från kundbehov, lagstiftning, samhällsförändringar och ny teknik.
- Investeringar i forskning och utveckling uppgick till 16,1 (14,6) miljarder kronor under 2017, motsvarande 4,8% (4,8) av koncernens nettoomsättning.
- Ungefär 95% av miljöpåverkan från en lastbil uppkommer vid användning. Därför är hållbara transportlösningar ett viktigt område för produktutveckling.
- Vi arbetar i partnerskap med andra företag, universitet och leverantörer för att hitta de bästa lösningarna för framtiden. Våra nära samarbeten med kunder, säkerställer att de funktioner vi utvecklar är användbara och inspirerar till nya affärsmodeller.

DISTRIBUTION & SERVICE (SID. 54–55)

Vårt globala nätverk av skickliga servicetekniker maximerar tillgängligheten och reducerar risken för oplanerade stopp för kunderna.

- Volvokoncernens produkter säljs och distribueras till kunder genom både egna och fristående återförsäljare.
- 90% av distributionscentren är certifierade enligt ISO 14001.
- Våra supporttjänster ser till att tusentals kunders lastbilsflottor rullar på vägarna, vilket bidrar till produktivitet och tillväxt. Idag är ca 700.000 av Volvokoncernens fordon uppkopplade via olika telematiklösningar.
- Genom vår Responsible Sales-process har vi utfört 113 granskningar av försäljning till högrisländer.
- Under 2017 svarade serviceförsäljningen för ca 21% (22) av Volvokoncernens omsättning.

INKÖP (SID. 46–47)

En stabil leverantörskedja och affärspartners är avgörande för vår och våra kunders framgång.

- Vi strävar efter att ha långsiktiga relationer med våra leverantörer som levererar tekniskt avancerade komponenter.
- Under 2017 gjorde koncernen inköp av varor och tjänster för totalt 227,4 (205,9) miljarder kronor.
- Vi har ca 48.000 leverantörer i första ledet, varav ca 6.000 levererar komponenter till koncernens produkter.
- Under 2017 köptes 95% (88) av inköpsvärdet från leverantörer av fordonskomponenter som genomgått CSR-självutvärdering varav 89% (83) godkändes.
- Omkring 92% av Volvokoncernens inköp av fordonskomponenter gjordes från leverantörer som är certifierade enligt ISO 14001 eller motsvarande.

ÅTERANVÄNDNING (SID. 60–61)

Effektiv användning av resurser, lägre energiförbrukning och minskade utsläpp bidrar till lägre kostnader för Volvokoncernen och kunderna samt mindre påverkan på miljön och samhället.

- Resurseffektivitet och möjligheten till återvinning av våra produkter utformas redan i produktutvecklingsfasen.
- Volvokoncernen har åtta center för fabriksrenovering av komponenter runt om i världen, vilka hanterar begagnade komponenter från samtliga av våra varumärken.
- 85% av en lastbil som producerats av Volvokoncernen är möjlig att återvinna.
- Växellådor som renoverats i fabrik kräver 80% mindre energi och material än tillverkning av helt nya komponenter.
- År 2017 uppgick totala försäljningsbeloppet för fabriksrenoverade komponenter till mer än 9 miljarder kronor.

KUNDER

Vi lyckas när våra kunder lyckas

Våra kunders framgång är vår framgång. Genom att förstå våra kunders verksamhet och behov, värderingar och utmaningar, kan Volvokoncernen erbjuda lösningar som gör våra kunder framgångsrika, vilket också skapar värde i samhället. Därför är kundfokus integrerat i varje del av värdekedjan.

Förstå våra kunders affär

Vi ser våra kunder som våra partners och arbetar ständigt tillsammans med vårt globala återförsäljarnätverk för att förstå kundernas utmaningar och hjälpa dem lyckas med att omsätta produktivitet till lönsamhet. För att bättre förstå våra kunder, analyserar vi de segment där de är verksamma för att kunna tillgodose deras behov, hitta de bästa lösningarna och vara flexibla inför förändringar.

Skapa värde för våra kunder

Genom intervjuer med våra kunder, våra kundnöjdhets- och benchmarkundersökningar samt väsentlighetsanalys, kan vi se att våra kunder värderar produktivitet, tillgänglighet och bränsleeffektivitet högst.

- Ny teknik ger stora möjligheter till ökad produktivitet för våra kunder. Under 2017 presenterade Volvokoncernen ett antal autonoma, elektrifierade och uppkopplade produkter. Läs mer om vårt arbete inom dessa områden på sidorna 34–45 och 62–67.
- Tillgänglighet är av största vikt för våra kunder. För att säkerställa tillgängligheten är nyare fordon som utvecklats inom Volvokoncernen uppkopplade för att kunna planera service och undvika oplanerade stopp. Nästan 700.000 av våra fordon är uppkopplade, vilket är det högsta antalet i vår bransch. Läs om hur vår återförsäljare, Volvo Commercial Vehicles Newcastle i Australien, levererar tillgänglighet till SRH Milk Haulage på sidan 56–59. Läs mer om hur vi levererar tillgänglighet genom vår distribution och servicenätverk på sidan 54.

FORTSÄTTNING >>

LASTBILSSEGMENT

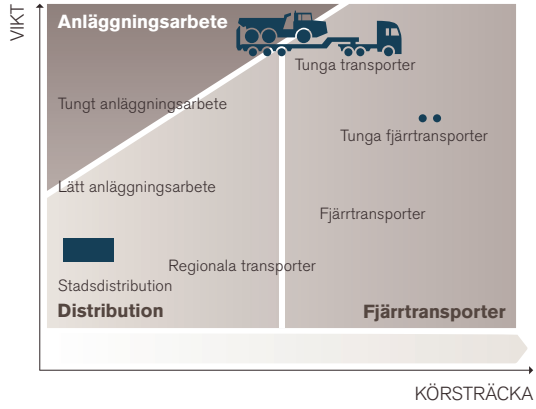

Volvokoncernen erbjuder lastbilar som är anpassade till en mängd segment – allt ifrån statsdistribution till anläggningsarbeten, fjärrtransporter samt tunga transporter.

DISTRIBUTION, FRANKRIKE

GRUVINDUSTRI, INDONESIEN

BYGG OCH ANLÄGGNING, USA

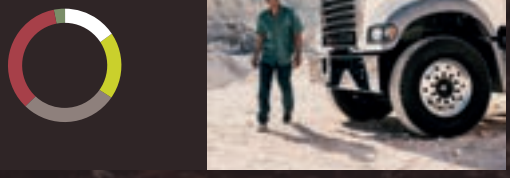

FJÄRRTRANSPORTER, EUROPA

Kostnadsslag: Bränsle, Förare, Fordon, Service & underhåll, Administration

Kunder är olika och vill därför ha olika lösningsförslag beroende på var i världen de befinner sig och vilken typ av arbete de utför. Att skapa värde för kunden genom att öka kundens lönsamhet betyder därmed att erbjuda lastbilar som är anpassade till för varje applikation.

”

SÄG ALDRIG NEJ – ANPASSA OCH GÅ VIDARE

Scott Hughes, märkesansvarig på VCV Newcastle i Australien pratar om kundvård och att ha rätt attityd på sidan 58.

GEMENSAMT VÄRDESKAPANDE

DET VIKTIGASTE för att lyckas är att skapa värde för våra kunder och därigenom förbättra deras lönsamhet. Genom att förstå våra kunders prioriteringar och utmaningar kan vi erbjuda produkter och tjänster som förbättrar kundernas intäkter och minskar kostnaderna. Lösningar som förbättrar kundernas produktivitet, säkerställer att fordon och maskiner fungerar som de ska och förbättrar bränsleeffektiviteten är nyckelområden för att skapa kundvärde. Genom att leverera kundvärde och göra det effektivt så kommer vi också att skapa värde för oss själva och våra ägare.

- Bränsleeffektivitet och anpassning till alternativa bränslen är centrala delar i vår produktutveckling. Ett exempel är att Volvo Lastvagnar introducerade gasdrivna lastbilar och presenterade en konceptlastbil för fjärrtransport med hybriddrivlina som kan lagra bromsenergin och ytterligare minska energiåtgången och bränsleförbrukningen. Läs mer om denna utveckling och våra förbättringar på sidan 38–39.

Kundnöjdhet

Det enda riktiga måttet på framgång är kundnöjdhet. Vår vision, att vara den mest eftertraktade och framgångsrika leverantören av transportlösningar i världen, pekar ut riktningen och kopplar an till vår strävan att vara ledande i kundnöjdhet för alla våra varumärken inom respektive segment.

Varje varumärkesorganisation inom Volvokoncernen följer upp kundnöjdhet och hur varumärket uppfattas genom undersökningar över hela världen. Resultaten ingår i rapporteringen av nyckeltal inom varumärkesorganisationerna. Undersökningar och studier görs av ledande undersökningsföretag där beslutsfattare bland både kunder och icke-kunder intervjuas. Den information vi får är en viktig del i att förstå våra kunders behov och för att ständigt utvecklas.

Uppföljning av största varumärkena på största marknaderna

Resultatet av kundnöjdhetsundersökningen för Volvo Lastvagnar visade en övergripande förbättring i Europa, Mellanöstern och Afrika. De största förändringarna är inom kundnöjdhet och säkerhet. Kundnöjdhetsindex ökade i jämförelse med tidigare mätning och i relation till konkurrenterna, vilket visar att varumärket stärkts. I Sydamerika fortsätter man att ha en ledning gentemot konkurren-

VAD KUNDER VILL HA

6 fokus-områden

Sex fokusområden för kunder vid köp av tunga fordon:

Vilka möjligheter finns att öka intäkterna?
PRODUKTIVITET handlar om att utnyttja alla resurser effektivt. Den påverkas av faktorer som transportavgifter, snitthastighet, körsträcka, körtid, tid för övriga aktiviteter, lastkapacitet och nyttjandegrad.

Vad är kostnaden för oplanerade stopp?
TILLGÄNGLIGHET handlar om hur stor del av tiden som lastbilen kan användas, fullt driftsduglig och redo för sin uppgift.

Vilka kostnadsbesparingar nås genom lägre bränsleförbrukning?
BRÄNSLEEFFEKTIVITET handlar om att köra så långt som möjligt på så lite bränsle som möjligt.

Vad får en olycka för följder och kostnader?
SÄKERHET handlar om att inte drabbas av eller orsaka skador.

Vad är kostnaden för ett brott?
TRYGGHET handlar om att vara skyddad mot stöld av fordon, bränsle, last och personliga tillhörigheter.

Vad är viktigt för förarens komfort och effektivitet?
MÖJLIGHETERNA ATT LOCKA DUKTIGA FÖRARE handlar om att erbjuda en förstklassig arbets- och boendemiljö.

De här sex kundbehoven har identifierats genom Volvo Lastvagnars kundundersökningar.

Supportera kunder och det lokala samhället

KOSTNADEN FÖR TRAFIKOLYCKOR I PERU ÄR MER ÄN 1 MILJARD DOLLAR PER ÅR (CA. 2% AV BNP). MER ÄN 32.000 MÄNNISKOR HAR DÖDATS I TRAFIKOLYCKOR DE SENASTE TIO ÅREN.

terna i de flesta områden som mäts. Alla områden visade förbättringar, där värdena för kundnöjdhet, bränsleförbrukning och tillgänglighet ökade mest. Ökningen är störst i Brasilien. Volvo Lastvagnar fortsätter att vara det ledande varumärket i image och kundnöjdhet i större delen av Sydamerika.

För Volvo Construction Equipment (Volvo CE) ökar kundnöjdheten i Asien och Stillahavsområdet, Amerika är stabilt, medan Europa, Mellanöstern och Afrika ökar. Kunderna anser att våra produkter har en bra produktivitet och att vi levererar bra tillgänglighet. Kundlojaliteten till varumärket Volvo är högt på dessa marknader. I Kina, där marknaden ökar för hela branschen, ser vi en mycket positiv trend i kundnöjdhet. Dessutom har Volvo CE förbättrat sin position i jämförelse med sina konkurrenter. Uppfattningen om att Volvo CE tillhandahåller produkter med låg bränsleförbrukning och säkerhet är mycket stark både bland kunder och icke-kunder. ■

På många marknader finns det brist på, eller hård konkurrens om, de bästa chaufförerna och operatörerna. I Peru fick 100 kvinnor chansen att delta i Volvokoncernens utbildningsprogram 'Iron Women' med syftet att utbilda dem till lastbilsförare. Det är ett initiativ för att öka säkerheten och mångfalden i den peruanska transportbranschen. Programmet inkluderar teori, utbildning i simulatorer och praktik, vilket ger studenterna de kunskaper som behövs för att få köra lastbilar och erhålla en AIIIB, en licens för att få köra fordon som väger mer än 12 ton. De har också gått en kurs som kallas 'Transformar' – ett program för att öka säkerheten genom att påverka attityder.

En av de första deltagarna är Ana Caballero som förut jobbade för ett statligt transportföretag men som nu vill starta ett eget företag: ”Jag var förväntansfull när jag fick inbjudan till Iron Women och programmet har redan betytt mycket för mig. Jag vill verkligen lära mig allt jag kan av Volvo Lastvagnar”, säger hon.

Fånga tillväxten i Asien och utvecklingsländer

Idag utgör utvecklingsländer huvuddelen av de volymer av medeltunga och tunga lastbilar som säljs i världen. Marknader som Kina, Indien, Sydostasien och Afrika är de som har störst tillväxtpotential. Group Trucks Asia & JVs bildades för att ta tillvara på denna möjlighet till lönsam tillväxt och för att stärka samarbetet med våra samriskbolag.

För att svara upp mot sina marknaders speciella utmaningar, har Group Trucks Asia & JVs sin egen värdekedja med resurser för inköp, FoU, tillverkning och försäljning av tunga, medeltunga och lätta lastbilar sålda under varumärket UD. Affärsområdet arbetar också nära tillsammans med Volvokoncernens partners i Dongfeng Commercial Vehicles (DFCV) i Kina och VE Commercial Vehicles (VECV) i Indien.

DFCV och VECV levererade totalt 218.031 lastbilar under 2017, vilket kan jämföras med Volvokoncernens helägda varumärkens leveranser på 202.402 lastbilar. Group Trucks Asia & JVs har en stark position i det tunga segmentet i Kina genom DFCV och dess varumärke Dongfeng, som är nummer tre mätt i marknadsandelar, och inom lätta och medeltunga lastbilar i Indien genom VECV och dess varumärke Eicher, som är nummer tre mätt i marknadsandelar på marknaden för kommersiella fordon.

”Att ha vår egen värdekedja gör det möjligt för oss att ha en kostnadseffektiv struktur, vilket är nödvändigt för att vara konkurrenskraftig på dessa marknader. Vi kommer att utnyttja våra Joint Ventures tillgångar, inklusive deras starka varumärken, för att stärka vår förmåga och dela komponenter mellan våra Joint Ventures och våra produkter med varumärket UD. Volvokoncernen bidrar också med mycket till dessa partnerskap för att ge stöd åt deras lönsamhet och stärka deras tillväxt. Det gäller särskilt hur man utvecklar distribution och service på bästa sätt så att vi differentierar oss från övriga branschen. Vi har en bra utveckling av volymer och lönsamhet och jag ser mycket positivt på framtiden”, säger Håkan Karlsson, chef för Group Trucks Asia & JVs.

Utökat produktutbud från UD

Den tunga lastbilen UD Quester lanserades 2013 och följdes av den av medeltunga UD Croner och den lätta lastbilen UD Kuzer under 2017 (mer information om dessa lastbilar finns på sidorna 42–44). Dessa UD-lastbilars huvudsakliga marknader är i Sydostasien med Thailand och Indonesien som de länder där lastbilarna för närvarande har haft störst framgång. Dock har lastbilarna börjat få ett fotfäste även i andra marknader såsom Sydafrika och Mellanöstern.

UD Quester är en komplett serie lastbilar med konfigurationer för fjärrtransporter, anläggningsarbete, distribution och gruvtransporter. Efter en något svag start, har försäljningen av lastbilsserien börjat ta fart med ökande volymer. I Thailand hade UD Quester en marknadsandel på 5% i det tunga segmentet under 2017 och i Indonesien var andelen 12%. I Indonesien samarbetar vi med Astra Group för att driva på försäljningen och ge service åt den rullande fordonsparken. Tillverkningen av UD Croner ökade successivt under 2017 och UD Kuzer kommer ut i ordentligt på marknaden under 2018.

Stark position i Kina …

DFCV, som Volvokoncernen är ägare i sedan 2015, har en komplett serie lastbilar som täcker tunga- och medeltunga lastbilar för arbete inom fjärrtransporter, regional och lokal distribution samt för krävande applikationer inom bygg och anläggning, gruvindustri och andra offroad-verksamheter. Marknadsandelen inom tunga lastbilar var 13% under 2017.

DFCV tillverkar Volvokoncernens 14-växlade manuella växellådsteknik på licens och för att ytterligare stärka produktportföljen i samband med införandet av emissionsreglerna CN6, kommer DFCV att tillverka en 11-liters motor baserad på Volvokoncernens teknik.

I takt med att den kinesiska marknaden mognar, kommer ett starkt distributions- och servicenät som erbjuder förstklassig service att bli allt mer betydelsefullt. Detta är ett område där DFCV kan dra fördel av Volvokoncernens kompetens.

På senare år har efterfrågan i Kina förbättrats efter ett antal svaga år som följde på det förra toppåret 2010. Under 2017 var marknaden mycket stark och nådde över 1,1 miljoner tunga och medeltunga lastbilar. De ökande volymerna och internt effektiviseringsarbete för att sänka kostnadsnivån ledde till en avsevärd förbättring av DFCV:s lönsamhet under 2017.

… och i Indien

VECV firar 10-årsjubileum under 2018. Det har varit ett decennium med en mycket positiv utveckling. I Indien hade VECV:s varumärke Eicher en marknadsandel på 32% i segmentet för lätta och medeltunga lastbilar under 2017. Eicher ökar också sakta men säkert sin marknadsandel inom tunga lastbilar, men det finns ytterligare potential att växa i det segmentet där marknadsandelen var nästan 5%.

Utöver lastbilar tillverkar VECV även koncernens medeltunga 5- och 8-litersmotorer på global basis. Basmotorer som uppfyller Euro 6 skeppas till Volvokoncernens fabrik i Venissieux i Frankrike där de anpassas till kraven enligt Euro 6. Samma plattform anpassas till Euro 3 och Euro 4 för att svara upp mot VECV:s och övriga Volvokoncernens behov av denna typ av motorer i bl.a. Asien.

Efter svag efterfrågan under 2013 och 2014 har den indiska marknaden återhämtat sig under senare år, med vissa hack i tillväxtkurvan på vägen. Även under de svagaste åren fortsatte VECV att vara lönsamt. Tillsammans med utvecklingen av serviceaffären fortsätter lönsam tillväxt att vara i fokus för VECV, särskilt inom tunga lastbilar. ■

Utveckla ett gemensamt ekosystem för att ligga före våra konkurrenter

Vi använder styrkan hos Volvokoncernen och samrisk bolagens kompetens och teknik för att utveckla konkurrenskraftiga produkter och processer.

Motorer | Hytter | Växellådor

GROUP TRUCKS ASIA

Antal anställda 1.400. FoU och inköp i Banga lore i Indien. Produktion i Bangkok i Thailand. De största marknaderna är Thailand, Indonesien och Sydafrika. Viss för säljning i Mellanöstern och andra tillväxtländer i Sydostasien. Under 2017 uppgick leveran serna till 6.722 lastbilar.

VECV

Etablerat 2007. Volvokoncernen äger 45,6% med Eicher Motors som partner. 11.000 anställda. FoU, inköp och till verkning i Pithampur i Indien. Huvudsaklig marknad är Indien, viss export. Under 2017 uppgick de totala leveranserna till 47.376 lastbilar.

DFCV

Etablerat 2015. Volvokoncernen äger 45% med Dongfeng Motor Corporation som partner. 24.000 anställda. Huvudkontor i Shiyan med FoU och viss administration i Wuhan. Huvudsaklig marknad Kina, viss export. Under 2017 uppgick de totala leveranserna till 170.655 lastbilar.

Stark global position tillsammans med våra Joint Ventures

ÖVRIGA VÄRLDEN

50%

VOLVOKONCERNEN ~15%

Volvo
UD
Renault Trucks
Mack

INDIEN & KINA

50%

JOINT VENTURES ~15%

Dongfeng
Eicher
UD

Marknaderna utanför Kina och Indien utgör omkring 50% av den globala lastbilsmarknaden. Där har Volvokoncernen en marknadsandel på ca 15% genom sina egna lastbilsmärken. Kina och Indien utgör den andra halvan av den globala lastbilsmarknaden. Det är en snabbväxande del av världen där Volvokoncernens egna lastbilsmärken har en begränsad andel av marknaden. Genom samarbetena med Dongfeng och Eicher har Volvo koncernen totalt sett en stark global närvaro och marknadsposition.

PRODUKTUTVECKLING

Investera i framtiden

Vi står inför ett paradigmskifte inom transporter som kommer att förändra hela branschen och det samhälle vi lever i. Vi talar om tre starka trender: automatiserad körning, elektromobilitet och uppkopplingsmöjligheter. Flera av dagens befintliga och välkända tekniker kommer att förbli avgörande under övergångsperioden. Därför måste vi hitta den rätta balansen mellan välkända och nya teknikområden i de investeringar vi gör i produktutveckling.

All vår produktutveckling utgår från våra kunders framtida behov. Vi ska förse dem med produkter och tjänster som hjälper dem att erbjuda sina kunder de mest effektiva transportlösningarna. Arbetsmiljön för förare och operatörer ska vara trevlig och säker, och våra produkter ska uppfylla eller överträffa samtliga krav gällande utsläppsstandarder, säkerhetsstandarder, dataskydd med mera.

Nya teknikområden som automatisering, elektromobilitet och uppkopplingsmöjligheter har en enorm potential att öka produktiviteten och säkerheten och minska miljöpåverkan, men det kommer att ta ett tag innan vi till fullo kan utnyttja de här möjligheterna. Våra ingenjörer måste därför fortsätta utveckla och förbättra välkänd teknik – göra motorer och växellådor mer bränsleeffektiva och minska utsläppen, minska vikten ytterligare på våra fordon, göra dem mer aerodynamiska och säkerställa att våra lastbilshytter ytterligare anpassas till förarnas och operatörernas behov och krav. Innovativa idéer är lika viktiga när det gäller såväl välkänd teknik som ny. Och vi är fullt och fast övertygade om att det finns en enorm potential i välkänd teknik. Den vågformade kolven, som fick Volvos Teknikpris 2017, är ett bra exempel (se sidan 37).

Parallellt med att utveckla välkänd teknik har vi startat vår resa mot en ökad automatisering, elektromobilitet och ökade uppkopplingsmöjligheter. Vart och ett av de här områdena har potential att påverka transporter av både varor och människor. Och när de kombineras kommer de att förändra transportsektorn i grunden. För att försäkra oss om att vi går i bräschen för de här tekniska områdena måste vi arbeta på ett nytt sätt. Vi måste samarbeta mer med andra företag, universitet och leverantörer för att hitta de bästa lösningarna för framtiden. Och vi måste fortsätta att bedriva ett nära samarbete med våra kunder för att säkerställa att de funktioner vi utvecklar är till nytta för dem och att vi tillsammans kan utveckla de nya affärsmodeller som behövs.

VOLVO CE VISADE DEN ANDRA GENERATIONEN AV SITT KONCEPT HX2, EN AUTONOM, BATTERIELEKTRISK LASTBÄRARE, I MARS.

CREALab

På CREALab i Lyon gäller inga vanliga regler

På CREALab i Lyon fick Bertrand Félix möjligheten att experi mentera med nya sätt att använda augmented reality, förstärkt verklighet. På rekordtid har han och hans team utvecklat en prototyp av mjukvara för hololenses, glasögon som använder aug mented reality teknik för att förstärka verkligheten. Tanken är att glas ögonen ska kunna användas av operatörer i Volvokoncernens fabriker för att utföra kvalitetskontroller med hjälp av instruktioner via intuitiva displayer. Prototypen ska nu testas i GTO Powertrain Productions anläggning i Lyon. Samtidigt fortsätter teamet att utvärdera fler tänk bara användningsområden för augmented reality.

Den som behöver nya idéer kan söka sig till en kreativ miljö eller ett inno vationslabb, som finns på olika håll inom Volvokoncernen. Tanken är att det ska finnas platser där team kan arbeta med problemlösning, genere ring av idéer och utveckling. En del platser erbjuder också laboratorier och möjlighet att utveckla prototyper eller hålla demonstrationer.

Automatiseringen gynnar kunderna och samhället

Automatiseringen kommer att förändra transportbranschen. Den kommer att skapa fördelar både för våra kunder och för samhället sett till produktivitet, säkerhet samt energi- och bränsleeffektivitet. Men automatisering är inte något nytt. Automatiska växellådor och farthållare, för att nämna några, är funktioner som har varit en del av vårt kommersiella erbjudande under många år och som stödjer förarna i deras vardag. Men i och med den exponentiella ökningen av mikroprocessorkapaciteten är det nu möjligt att driva automatiseringen betydligt längre. Det finns olika nivåer av automatisering inom fordonsindustrin – från helt manuella till självkörande fordon utan behov av en förare eller operatör. Eftersom idealnivån av automatisering bestäms av mervärdet för kunderna och samhället, har Volvokoncernen som mål att introducera automatiseringen gradvis och över tid. Vår uppfattning är att det kommer att finnas förare och operatörer i våra fordon inom de flesta användningsområden under en överskådlig framtid. Under året visade vi upp helt automatiserade konceptfordon för inhägnade områden, avfallshämtning och hub-to-hub-applikationer på delvis inhägnade områden samt en självstyrande lastbil för sockerrörsskörden i Sydamerika (se sidan 65).

Vi tror att helt automatiserade fordon i kommersiell verksamhet till en början kommer att användas i inhägnande och delvis inhägnade områden, som gruvor, stenbrott, hamnar och särskilda filer på vissa motorvägar. För mer komplexa miljöer, såsom stadstrafik och blandad trafik med högre hastigheter, är vår uppfattning att det kommer att ta betydligt längre tid innan det är möjligt.

Våra konceptfordon visar att vi har kommit långt när det gäller den tekniska utvecklingen, men det krävs mer forskning och utveckling. För att till fullo utnyttja framtidens alla möjliga automatiserade funktioner behöver branschen tillsammans med myndigheterna även utveckla och komma överens om till exempel standarder och lagar, ansvar och cybersäkerhet.

TRANSPORTTRAPPAN

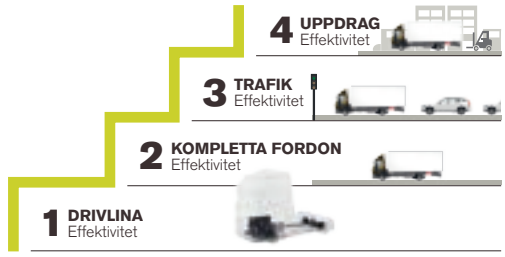

NÄSTA STEG FÖR AUTONOMA LASTBILAR

Vi tror att autonoma fordon initialt kommer att kommersialiseras för användning i avgränsade områden, vilket visats i de tester under jord som genomförs av gruvföretaget Boliden. Nästa steg skulle kunna vara delvis avgränsade områden med en något mer komplex trafikmiljö. Ett nytt projekt för att testa detta har startat med Boliden och det autonoma fordonet för projektet visades för första gången på Volvokoncernens Innovation Summit i Peking.

Läs mer om automatisering på sidan 64 ››

Framsteg för elektromobilitet

Det finns flera anledningar till att elfordon börjar lanseras inom transportsektorn just nu.

- En elmotor är mycket energieffektiv.
- Batterikapaciteten ökar.
- Under förutsättning att elen kommer från icke-fossila källor eliminerar eldrift koldioxidutsläppen.
- Det förekommer inga lokala utsläpp av kväveoxider och partiklar och en elmotor är tyst.

Elektrifieringen kommer att förändra synen på stadsplanering i grunden. Tänk bara på busshållplatser inomhus på sjukhus eller köpcentrum. Elfordonen kommer även möjliggöra en bättre användning av infrastrukturen, i synnerhet i städer. I nuläget används gator och vägar mest i rusningstrafik och på dagtid. Bullret från dieselfordon gör det omöjligt att distribuera varor eller att utföra byggnadsarbeten nattetid, men elektriska fordon är så tysta att det skulle vara möjligt att utnyttja infrastrukturen på natten för vissa ändamål.

Allt fler städer investerar i eldrivna kollektivtrafiksystem i och med att bussmarknaden rör sig bort från fordon som enbart drivs med diesel. Så tidigt som 2010 fattade Volvo Bussar beslutet att enbart erbjuda kompletta låggolvsstadsbussar som hybrider på den europeiska marknaden. Volvo Bussar har nu ett heltäckande utbud av eldrivna stadsbussar, inklusive hybrider, elhybrider och helt eldrivna bussar. Volvo Bussar har sålt fler än 3.800 (2.300) eldrivna bussar under varumärket Volvo i 22 länder (20). Under året stärkte Volvo

Vågformad kolv minskar bränsleförbrukningen

DET VINNANDE TEAMET BAKOM KONCEPTET MED DEN VÅGFORMADE KOLVEN BESTÅR AV FYRA INGENJÖRER OCH UPPFINNARE FRÅN GROUP TRUCKS TECHNOLOGY: JOHN GIBBLE, FRANK LÖFSKOG, MICHAEL BALTHASAR OCH JAN EISMARK.

Bussar sitt erbjudande av eldrivna bussar med en väsentligt utökad räckvidd och fler laddningsalternativ (se sidan 61). Volvokoncernen har stor nytta av att vi tidigt utvecklade ellösningar för våra bussar. Tekniken som har utvecklats för bussar kommer också att användas för våra distributionslastbilar, sopbilar och anläggningsmaskiner under de närmaste åren. Under 2019 kommer både Volvo Lastvagnar och Renault Trucks börja sälja medeltunga elektriska lastbilar för stadsdistribution i Europa. De första lastbilarna kommer att levereras till ett antal utvalda kunder redan under 2018.

Under året uppnåddes goda resultat när Volvo Construction Equipment testade en hybridhjullastare i Kalifornien, och bolaget presenterade en helt elektriskt driven grävmaskin (se sidan 38).

Nästa steg blir elektrifiering av lastbilar för regionala transporter och fjärrtransporter. Det kommer att ta längre tid, inte minst till följd av att det kommer att ta tid att bygga ut den laddningsinfrastruktur kunderna behöver. Förbränningsmotorer kommer därmed behövas under många år framöver.

Vi kommer inte nödvändigtvis behöva använda diesel som bränsle – alternativa och förnybara bränslen kommer att öka. Under året introducerades en ny och mycket effektiv gasdriven Volvolastbil i Europa och dessutom presenterade vi en konceptlastbil med en hybriddrivlina som lagrar bromsenergin för att ytterligare minska energiåtgången och bränsleförbrukningen.

På lång sikt anser vi att en dynamisk leverans av el från vägen skulle kunna driva lastbilar, och därför samlar vi in praktisk kunskap genom att delta i projekt kring elektriska vägsystem både i Europa och Nordamerika.

Även om förbränningsmotorn har funnits i 140 år och under tiden genomgått kontinuerliga förbättringar, erbjuder den fortfarande möjligheter till förbättringar. Ett team av Volvokoncernens ingenjörer utvecklade en ny kolv med små åsar eller vågor i kolvtoppen för att förbättra blandningen mellan bränsle och syre, för vilken de fick Volvos Teknikpris 2017. Tekniken är unik inom fordonsindustrin och skyddas av flera patent. I kombination med andra motoroptimeringar förbättrar den nya kolven bränsleeffektiviteten med upp till 2,2% för 11-litersmotorn och 2,5% för 13-litersmotorn.

Alternativa bränslen och drivlinor

Volvokoncernen är medveten om att inget enskilt bränsle kan uppfylla alla behov. Traditionellt dieselbränsle, med en ökad andel förnybart eller syntetiskt innehåll, kommer troligen att förbli det dominerande bränslet för de flesta typer av kommersiella transporter under många år framöver.

Vi har utvecklat vårt erbjudande inom alternativa bränslen för fordon, såsom metan och hydrerade vegetabiliska oljor (HVO), och testar DME för att kunna minska miljöpåverkan och klara marknadens efterfrågan. Under året introducerades en ny och mycket effektiv gasdriven Volvolastbil i Europa (se sidan 39).

I Nordamerika var Volvo Lastvagnar och Mack Trucks de första lastbilstillverkarna som godkände användningen av avancerat, förnybart kolvätediesel (HVO) i alla sina produkter. Den största utmaningen med förnybar diesel är inte kompatibiliteten eller utsläppen, utan den bristande tillgången. Volvo Lastvagnar och Mack Trucks erbjuder även lastbilar utrustade med 9- och 12-liters naturgasmotorer, vilket även Nova Bus gör. De här fordonen har den fördelen att bränslet produceras inom landet, vilket minskar utsläppen.

Öka bränsleeffektiviteten

Volvokoncernen genomförde ett jämförande test av bränsleförbrukning och kväveoxidutsläpp med två vanliga dragbilar, en Volvo FH från 2016 och en Volvo F12 från 1991. Båda lastbilarna mättes på samma sätt på en allmän väg i normala trafiksituationer och de drog liknande semitrailers lastade med en totalvikt om 40 ton. Testrutten kördes fyra gånger under en och samma dag. Mätningarna, från förberedelse till slutlig utvärdering, bevittnades, granskades och godkändes av en oberoende part, AVL MTC. Mätningarna visade att den nya Volvo FH 2016 har 19% lägre bränsleförbrukning och att kväveoxidutsläppen hade minskat med 98%.

VOLVO CE PRESENTERAR EN 100% ELEKTRISK MINIGRÄVARPROTOTYP

Vid Volvo Group Innovation Summit i London i maj demonstrerade Volvo Construction Equipment EX2 – en helt elektriskt driven grävmaskin som ger noll utsläpp, tio gånger högre effektivitet, tio gånger lägre ljudnivåer och minskad total ägandekostnad. EX2 är ett rent forskningsprojekt och inte kommersiellt tillgängligt.

Uppkoppling erbjuder nya möjligheter

När det gäller uppkoppling, eller digitalisering av fordon, var Volvokoncernen den första i branschen som erbjöd telematiklösningar redan 1994. Idag har vi ett brett kunderbjudande inom uppkopplingslösningar för lastbilar, bussar och anläggningsmaskiner. Med närmare 700.000 uppkopplade fordon har vi flest uppkopplade fordon i branschen.

Dagens lösningar hjälper kunderna att sänka kostnaderna genom optimering av fordonsparken och bränslebesparingar, samt att öka deras produktivitet och lönsamhet genom förbättrad drifttid. För våra kunder är det mycket viktigt att fordonen inte står stilla i onödan. Detta betyder att undvika oplanerade stopp vilket är något vi kan hjälpa kunderna med genom att övervaka fordonen och förutse när de kommer att behöva underhåll, utse en tekniker som ansvarar för fordonet och schemalägga ett besök på serviceanläggningen när fordonet inte används. Under året lanserade Volvo Lastvagnar och Mack Trucks i Nordamerika fjärrprogrammeringstjänster som gör det möjligt att ladda ner olika mjukvaruprogram till lastbilens trådlösa nätverk var lastbilen än befinner sig (se sidan 66).

Uppkopplingen har potential att öka transport- och resurseffektiviteten genom optimerade trafikflöden och högre utnyttjande av befintlig infrastruktur, samt nya affärsmodeller för logistik.

Common Architecture and Shared Technology

Med 11 olika varumärken inom olika produktsegment kan vi hitta synergier som minskar produkt- och produktutvecklingskostnaderna samtidigt som vi säkrar lösningar som är unika för varje varumärke. Volvokoncernen drar nu nytta av över 15 års arbete med att skapa ett modulsystem och där har vi kommit långt. Vi kallar systemet för CAST – Common Architecture and Shared Technology. De motorer vi utvecklar delas av alla produktsegment, elsystemen och växellådorna av de flesta segment och chassin och chassikomponenter av alla våra lastbilsmärken, för att nämna ett fåtal exempel. I stället för att uppfinna hjulet på nytt använder vi så mycket gemensam teknologi som möjligt för att gynna både våra kunder och Volvokoncernen. Och de effektivitetsvinster som skapas genom vårt konsekventa arbete med gemensamma lösningar är inte bara begränsat till produktutveckling. De syns också i vår leverantörsstruktur, våra industrisystem, i försäljningssystemet och inte minst i servicesystemet.

LNG: Samma prestanda som diesel – lägre CO_2-utsläpp

20–100%
LÄGRE UTSLÄPP
AV KOLDIOXID

Samtidigt är det viktigt att försäkra sig om att varje produkt i modulsystemet är anpassat till det kunderna förväntar sig av varje enskilt varumärke och produktsegment, samt även lokala önskemål och krav. Därför har vi ett globalt produktutvecklingssystem med teknikresurser i olika delar av världen, nära kunderna, för att säkerställa att varje produkt levererar det kunden förväntar sig. Den nya lastbilen

FORTSÄTTNING >>

Volvo Lastvagnar har introducerat lastbilar för tunga regionala transporter och fjärrtransporter som körs på flytande naturgas (LNG) eller biogas (LBG). Lastbilarna har samma prestanda, körbarhet och låga bränsleförbrukning som Volvos dieseldrivna modeller, men 20–100% lägre koldioxidutsläpp jämfört med diesel, beroende på val av bränsle.

UD Quon, som lanserades under 2017, är ett bra exempel på en lastbil med en hög nivå av lösningar och komponenter som delas med andra lastbilar från Volvokoncernen, kombinerat med de kännetecken som kunderna förväntar sig av en UD-lastbil.

Säkerhet en förutsättning

Volvokoncernens ambition är noll olyckor där våra fordon och maskiner är inblandade. Trafik- och arbetsplatssäkerhet är en global utmaning för Volvokoncernen. Säkerhet handlar om att minska risken för olyckor och minska konsekvenserna från de olyckor som ändå inträffar. Säkerheten är därmed en integrerad del av produktutvecklingen.

Volvokoncernens interna Accident Research Team har undersökt olyckor med tunga lastbilar under nästan 50 år. Att kombinera analyser av olycksdata med koncernens egna forsknings- och testprogram ger mycket god kunskap om orsakerna till olyckor och skador. Det är viktig kunskap för att utveckla ännu säkrare produkter till våra kunder.

Volvokoncernen har varit banbrytande inom ett antal olika system för förarassistans, bland annat Driver Alert Support och Lane Changing Support, vilket ökar medvetenheten och gör föraren uppmärksam innan det uppstår en farlig situation. Systemet Collision Warning with Emergency Brake är ett annat avancerat system som erbjuder marknadsledande nödbromskapacitet. Den snabba utvecklingen inom automatiseringsområdet kommer att göra det möjligt för oss att erbjuda ännu mer avancerade system för förarassistans under de närmaste åren. ■

3D-utskrifter i metall: Framtiden för lättare och mer kompakta motorer

VIKTEN MINSKAD MED

25%

Ett team ingenjörer vid Volvokoncernen i Lyon har med framgång konstruerat och kört en motor med vissa vitala delar 3D-utskrivna. Bedömningen är att en 3D-utskriven motor skulle kunna leda till en minskning av antalet komponenter i motorn och vikten med ca 25%. Detta skulle kunna leda till ökade nyttolaster och lägre bränsleförbrukning om den når produktionsstadiet.

Emissionsregler för tunga fordon

De senaste decennierna har tillsynsmyndigheter i Europa, USA och Japan successivt infört striktare utsläppsstandarder och normer för nya motorer till tunga lastbilar och bussar. Trots stora framsteg, speciellt relaterat till lägre nivåer av kväveoxider (NOx) och partiklar (PM), så kvarstår problem med luftföroreningar och klimatförändringar. Tillsynsmyndigheterna kommer framöver fokusera mer på emissionerna från motorerna vid användning på väg istället för på en generisk belastningsmodell i en testcell. Volvokoncernen stödjer denna inriktning. Euro 6-reglerna som infördes 2013 har tydligt visat att tester med portabel mätutrustning (PEMS) kan vara ett mycket effektivt sätt att minska de verkliga emissionerna under olika förhållanden. Utsläppsreglerna för personbilar har uppdaterats i samma riktning. Vi följer aktivt utvecklingen för att säkerställa regelefterlevnad genom att utveckla motorer som uppfyller alla legala krav.

EUROPA

Under 2016 publicerades en ny reglering, Stage V, för offroad-motorer i EU. De viktigaste förändringarna jämfört med Stage IV avser partiklar. De nya kraven gäller från 2018/2019 och innebär en prestandanivå som i dagsläget förväntas kunna uppnås med partikelfilter. Även emissionslagstiftningen för fordon på väg uppdaterades med Euro 6 steg D som träder i kraft 2018/2019. De huvudsakliga uppdateringarna berör mätningar med PEMS där begränsningarna gällande last och kraft har ändrats för att bättre inkludera låga belastningscykler.

En lagstiftning för certifierade deklarationer av CO_2-utsläpp och bränsleförbrukning för tunga lastbilar har beslutats och kommer träda i kraft i början av 2019. Reglerna har tagits fram av EU-kommissionen med brett stöd från Volvokoncernen och branschen via European Automobile Manufacturers' Association (ACEA). Den certifierade deklarationen baseras på certifierade mätningar av komponenter och beräkningar av CO_2-utsläpp för kompletta fordon och kommer vara världens mest avancerade. Systemet kommer att ge kunderna en möjlighet, att på lika och rättvisa villkor, jämföra CO_2-utsläpp från olika produkterbjudanden och

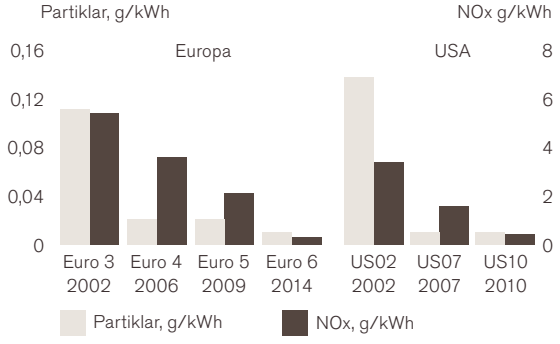

EMISSIONSLAGSTIFTNINGEN varierar för olika regioner. I vissa regioner hindras implementeringen av strängare regler av brist på bränsle av tillräckligt god kvalitet och låg svavelhalt. I många delar av världen bygger utsläppslagstiftningen på EU:s och USA:s lagstiftning. År 2010 implementerades US10 i Nordamerika och i slutet av 2013 infördes Euro 6 i EU. Med implementeringen av US10, har utsläppsnivåer för partiklar och kväveoxider (NOx) minskat kraftigt. Euro 6 innebär att utsläppen av kväveoxider och partiklar minskar med mer än 95% jämfört med en lastbil från 1990-talets början.

* US Greenhouse gas standard phase I.
** China Fuel consumption standard phase II.
*** Japan Fuel Efficiency targets 2015.
**** Utöver Euro 5 och US07 finns även NLT i Australien.

specifikationer. Detta kommer ytterligare stärka och stödja marknadskrafterna gällande CO_2 och bränsleförbrukning. Deklarationen kommer att följas av en föreslagen rapporterings- och övervakningslagstiftning, så att EU-kommissionen kan följa utvecklingen och vidta ytterligare åtgärder vid behov. Som ett tredje steg förbereder EU-kommissionen en CO_2-reglering inklusive standarder eller begränsande nivåer.

USA

I USA har EPA (Environmental Protection Agency) och NHTSA (National Highway Traffic Safety Administration) beslutat om den s.k. US Greenhouse Gas (GHG) regulation phase II final rule. Den innehåller separata regler för motorer och fordon men även en ny reglering speciellt för släp som träder i kraft 2018. En stor skillnad jämfört med nuvarande lagstiftning är att fordonsregleringen innehåller verklig motorprestanda för fordonet istället för en generisk motormodell. Alla gränsvärden för motorer och fordon har blivit uppdaterade. Nivån på gränsvärdena ska enligt EPA medföra en reduktion med upp till 27% mellan 2017 och 2027. När det gäller luftföroreningar så har California Air Resources Board (CARB) antagit egna utsläppsregler för lastbilar och bussar. Utsläppsnivåerna är upp till 90% lägre än nuvarande federala NOx-nivåer.

LOKALA INITIATIV

Utöver dessa regleringar finns det andra, lokala initiativ där städer runt om i världen sätter strängare regler för att förbättra luftkvaliteten i städer. Ett exempel är åtagandet som gjordes på C40 Mayors Summit från Paris, Mexico City, Madrid och Aten om att inte tillåta dieselfordon i sina städer från år 2025. C40 är ett nätverk där världens megastäder deltar och åtar sig att adressera klimatförändringar. ■

LANSERINGAR 2017

Flera betydelsefulla nya produkter och tjänster

Under 2017 introducerade Volvokoncernen ett stort antal nya produkter och tjänster som stärker kunderbjudandet och koncernens konkurrenskraft.

FEBRUARI

UD CRONER
UD Croner är en medeltung lastbil designad och utvecklad specifikt för utvecklingsländer i Asien, Afrika, Mellanöstern och Sydamerika. Den har ett antal funktioner och lösningar för att förbättra bränsleeffektiviteten, förarnas produktivitet samt drifttid och hållbarhet. Särskilt ses den automatiska växellådan – vilket är ovanligt på medeltunga lastbilar på många marknader – av många som något som förändrar spelreglerna i branschen.

MARS

VOLVO PENTA STAGE V INDUSTRIMOTOR
I mars lanserade Volvo Penta sitt koncept som uppfyller kraven i de europeiska emissionsreglerna Stage V för hela serien offroadmotorer från 5 till 16 liter.

VOLVO L350H OCH L260H
De nya hjullastarna Volvo L260H L350H är de senaste tillskotten till Volvo CE:s H-serie för tunga applikationer. Jämfört med tidigare modeller har de nya hjullastarna fler hästkrafter, högre vridmoment och en avsevärt ökad nyttolast. Sammantaget ger dessa förbättringar upp till 10% högre bränsleeffektivitet. Lägg till banbrytande Volvo Co-Pilot med Load Assist och resultatet är snabbare cykeltider, ökad produktivitet, maximal förarkomfort och bättre servicebarhet.

VOLVO B8R
Volvo B8R är Volvo Bussars senaste chassi. Jämfört med storsäljaren Volvo B7R, som den ersätter, har den högre motoreffekt med lägre bränsleförbrukning. Chassit utnyttjar koncernens gemensamma motorplattform och dess robusta men ändå flexibla grundutförande, tillverkat av väl beprövade komponenter, är konstruerat för att utgöra stommen i såväl stadsbussar och intercitybussar som turistbussar.

UD QUON
Nya UD Quon är en komplett uppgradering av varumärkets flaggskepp bland tunga lastbilar. Den har ett antal unika funktioner och komponenter för förbättrad körbarhet, bränsleeffektivitet, säkerhet, produktivitet och drifttid, såsom den automatiska växellådan Escot-VI, nödbroms och förarstödsystem. Dess nya, mer kraftfulla GH11-motor uppfyller de strikta emissionsreglerna enligt pPNLT och överträffar de japanska standarderna avseende bränsleekonomi från 2015 med 5%.

VOLVO VNR
Den 20 april lanserade Volvo Lastvagnar en ny dragbil för regionala transporter, Volvo VNR, i Nordamerika, vilket markerade det första steget i förnyelsen av Volvolastbilarna på den nordamerikanska marknaden. Med sin moderna och ergonomiska interiör och mer aerodynamiska exteriör, kommer den nya lastbilen att avsevärt stärka Volvos position i den viktiga marknaden för regionala transporter.

VOLVO PENTA IMO TIER III MOTORKONCEPT
I maj visade Volvo Penta sin lösning för att klara framtidens emissionsregler på marinsidan, IMO Tier III. Volvo Pentas nya motor- och efterbehandlingssystem är baserade både på företagets egen erfarenhet och expertis från Volvokoncernen när det gäller teknik för selektiv katalytisk avgasrening (SCR), vilket resulterat i ett system som är anpassat för tunga marina applikationer där det krävs låga emissioner.

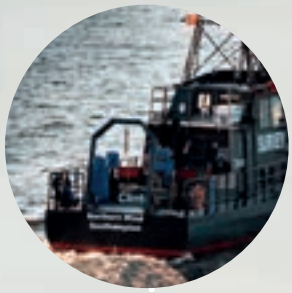

APRIL

MAJ

LANSERINGAR 2017

SJÄLVKÖRANDE VOLVOLASTBIL
Volvo Lastvagnar har utvecklat en självstyrande lastbil som kan innebära ett betydande produktivitetslyft för de brasilianska sockerrörsodlarna. Lastbilen, som används för transport av nyskördade sockerrör, styrs med hög precision genom fälten för att inte skada de unga plantorna som ska bli nästa års skörd.

VOLVO VNL-SERIEN
Segmentet för fjärrtransportlastbilar står för en stor del av Volvo Lastvagnars affär i Nordamerika och de nya lastbilarna i Volvo VNL-serien är det nya flaggskeppet i regionen. Hytten har utvecklats med förbättrad aerodynamik och visibilitet medan interiören sätter en ny standard när det gäller förarnas produktivitet och ergonomi. Andra funktioner inkluderar den automatiserade växellådan Volvo I-Shift, XE-paket (eXceptional Efficiency), Position Perfect-styrning och anti-kollisionssystemet Volvo Active Driver Assist.

VOLVO PENTA D13 1000
Med 1.000 hästkrafter är D13-1000 Volvo Pentas hittills mest kraftfulla motor för marin fritid. I kombination med ett IPS-paket som har uppgraderats för att klara av denna extra kraft, så kan D13-IPS1350 erbjuda kraften motsvarande en motor på 1.350 hästkrafter. Det betyder också att samtliga fördelar med Volvo Penta IPS kan utökas till att omfatta större yachter på upp till 120 fot, vilket gör det möjligt för Volvo Penta att växa i segmentet för superyachter.

UD KUZER
Nya UD Kuzer är en lätt lastbil som har utvecklats särskilt för tillväxtmarknader. Stark ekonomisk tillväxt och ökade investeringar i infrastruktur driver på efterfrågan på kommersiella fordon och med UD Kuzer är vi övertygade om att vi fylla en lucka i marknaden. Med 150 hästkrafter erbjuder Kuzer högst motoreffekt i sin klass och 25% extra vridmoment jämfört med andra lastbilar som för närvarande finns i samma segment.

JUNI

JULI

AUGUSTI

STÖRSTA UPPGRADERINGEN I NORDAMERIKA PÅ 20 ÅR

Under 2017 genomförde vi en genomgripande förnyelse av lastbilsportföljen i Nordamerika. Under våren lanserade Volvo Lastvagnar nya lastbilar för regionala transporter i Volvo VNR-serien och lastbilar för fjärrtransporter i Volvo VNL-serie. I september meddelade Mack Trucks att man uppdaterar sin existerande serie anläggningslastbilar, Mack Granite, och sina lastbilar för regionala transporter, Mack Pinnacle, samt att man åter ger sig in i segmentet för fjärrtransporter med nya Mack Anthem med sovhytt. Dessa produktlanseringar utgör den största uppgraderingen av våra nordamerikanska lastbilar på 20 år.

NY MACK ANTHEM SAMT UPPGRADERADE PINNACLE OCH GRANITE
I Nordamerika togs ett viktigt steg i september med offentliggörandet av Mack Trucks expansion in i segmentet för fjärrtransporter med nya Mack Anthem med sovhytt samt en uppdatering av bygg- och anläggningslastbilen Mack Granite och lastbilen för regionala transporter, Mack Pinnacle.

VOLVOLASTBILAR SOM KÖRS PÅ GAS
Med de nya lastbilarna Volvo FH LNG och Volvo FM LNG är det nu möjligt att avsevärt minska utsläppen av koldioxid från fjärrtransporter utan att kompromissa med prestandan. Tillgängliga med 420 och 460 hästkrafter erbjuder Volvo FH LNG samma körbarhet och tillförlitlighet som vanliga Volvo FH, men eftersom den körs på flytande naturgas, LNG, är utsläppen av koldioxid 20% lägre. Den kan också köras på flytande biogas, LBG, vilket skulle minska utsläppen av koldioxid med 100%. Det dröjde inte länge efter introduktionen förrän de nya lastbilarna fick utmärkelsen Sustainable Truck of the Year 2018 i Italien.

VOLVO 7900 ELECTRIC MED ÖKAD RÄCKVIDD OCH FLEXIBILITET
I oktober lanserade Volvo Bussar en ny generation av sin helt elektriska buss Volvo 7900 Electric utrustad med nästa generations batteriteknik, vilket ger fler laddningsmöjligheter och ökar räckvidden betydligt till upp till 200 km.

SEPTEMBER **OKTOBER**

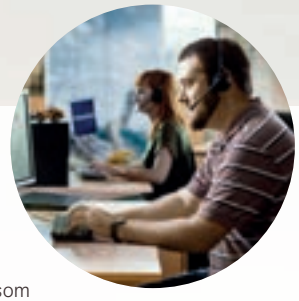

...OCH NYA TJÄNSTER

Volvokoncernen har ett brett utbud av tjänster som stöder produkterna och under 2017 lanserades flera nya tjänster på marknaden. Volvo CE lanserade ActiveCare Direct i Nordamerika, ett telematiksystem för uppföljning av service som stöds av bolagets återförsäljare. Mack Trucks introducerade Mack Connect, en telematiklösning som bidrar till ökad drifttid. Genom att utnyttja förebyggande analys och teknik för uppkoppling så omvandlar Mack Connect data som genereras av lastbilen, föraren och serviceprocessen till insikter och åtgärder som ser till att kundernas verksamhet fungerar så bra som möjligt. Läs mer om Mack Connect på sidan 23. Mack Trucks och Volvo Lastvagnar lanserad även fjärrprogrammering. För att läsa mer om dessa nya tjänster, se sidan 66.

INKÖP

Förstklassigt inköp med professionella samarbetspartners

För att uppnå synergieffekter och kundvärde har Volvokoncernen som mål att ha en branschledande position inom inköp som ställer höga krav både på oss själva och våra leverantörer. Tillsammans strävar vi efter att ha en ledande kundnöjdhet för alla varumärken i Volvokoncernen.

Vi förväntar oss att våra leverantörer ska hålla högsta professionella nivå inom alla områden. Urvalet av leverantörer görs i ett koncernövergripande forum som beaktar alla aspekter av kvalitet, leverans, kostnader, funktion och tekniska lösningar. Under 2017 stärkte vi den betydelse som ansvarsfulla inköp innebär genom att öka fokus på hållbarhet och riskhantering i vårt arbetssätt. Vi kräver att våra leverantörer uppvisar ett ansvarstagande och hållbart beteende under hela produktlivscykeln, från ett tidigt skede i projektplaneringen genom produktion och leverans till eftermarknadstjänsterna.

”Hållbara inköp i leverantörsledet handlar om att skapa resultat utifrån sociala, etiska och miljömässiga aspekter, som i slutänden även gynnar kundernas resultat”, säger Andrea Fuder, Volvokoncernens Chief Purchasing Officer.

En ny inköpsorganisation med hållbarhet i fokus

Under 2017 köpte Volvokoncernen varor och tjänster för 227 miljarder kronor. Bara inom lastbilsverksamheten levererades 2 miljarder delar till 40 anläggningar över hela världen. För att dra nytta av leverantörskedjans betydande påverkan på affärerna inrättades två nya strategiska funktioner inom inköp till lastbilsverksamheten: ’Uptime, Adaptation & Synergies’, som säkrar målen gällande drifttid och kundbehov med snabbare och mer effektiva lösningar, samt ’Innovative Purchasing’, som arbetar för att säkra ny teknik, innovationer och hållbarhet.

Ansträngd leverantörskedja under 2017

En stabil leverantörsbas och affärspartners är avgörande för kundernas framgångar på en volatil marknad, vilket vi upplevde under 2017. Fulltecknade orderböcker är det bästa beviset på kundernas förtroende för oss, men de sätter också ökad press på att leverantörskedjan lever upp till den höga efterfrågan. Tillsammans med våra leverantörer kunde vi stabilisera situationen genom en konstruktiv dialog och tvärfunktionella samarbeten. Flexibilitet, ett starkt fokus på bättre prognosverktyg, system och närmare samarbete står på agendan för att hantera kraven på marknaden för kommersiella fordon.

CSR-SJÄLVUTVÄRDERINGAR AV LEVERANTÖRER

%	2017	2016	2015	2014	2013
CSR-självutvärderade FK-leverantörer*	95	88	87	80	72
av vilka godkändes	89	83	80	72	62
FK-leverantörer* i högrisk länder	9	9	9	12	15
CSR-självutvärderade	94	94	92	92	80
av vilka godkändes	89	87	79	75	63

* Fordonskomponent

%-siffrorna är baserade på kostnader/värde.

Modell för bedömning av leverantörerna

Presumtiva leverantörer måste genomgå vårt program för utvärdering av leverantörer, som utvärderar deras tekniska kapacitet samt kvaliteten i deras produkter, tjänster och verksamhet. Vi förväntar oss också att samtliga leverantörer uppfyller nivån för ansvarsfullt beteende och miljöstandarderna som anges i våra Key Element Procedures (KEP) när det gäller ansvarsfullt företagande och miljö. Ett ansvarsfullt beteende och miljöprestanda mäts genom att leveran-

Eva Bennis,
Hållbarhetsansvarig,
Volvo Group Purchasing.

törerna gör en självutvärdering. Vårt mål är att ha alla våra leverantörer, i synnerhet i högrisländer eller inom högrisksegment, utvärderade i förhållande till våra KEP inom områdena arbetsförhållanden och mänskliga rättigheter, affärsetik och miljö. Resultatet av dessa utvärderingar används i urvalsprocessen för leverantörer och för vår övergripande riskutvärderingsmodell när det gäller ansvarsfullt företagande.

Hållbara inköp och fokus på högrisländer

Under 2017 beslutade vi också att implementera ett uppdaterat program för hållbara inköp. Det kommer att bestå av ett brett utbud av verktyg utformade för att hjälpa oss att utvärdera vår eventuella exponering för risker hänförliga till hållbarhet samt att öka dialog, transparens och förtroende med våra leverantörer. Syftet är att fokusera våra ansträngningar på de områden där riskerna att skada människor och miljö är störst. Därför är målet med ett av verktygen ett ökat fokus på ett antal utvalda kritiska material med potentiellt negativ effekt på mänskliga rättigheter och/eller miljön, såsom konfliktmineraler. Vi kommer även att utöka vår due diligence-process inom mänskliga rättigheter för utvalda högrisländer och -segment där målet är att identifiera, förebygga och minska eventuella brott mot mänskliga rättigheter.

Under 2017 initierade vi ett pilotprojekt i utvalda högrisländer, med fokus på tjänsteleverantörer som levererar tjänster på plats på Volvokoncernens anläggningar. Baserat på resultatet av pilotstudien på det sociala området som genomfördes under året, har vi också beslutat att öka arbetsplatsutvärderingarna gällande våra leverantörer i högrisländer. Due diligence-processen för mänskliga rättigheter och det sociala granskningsprogrammet för vår leverantörsbas är nära kopplat till Volvokoncernens due diligence-process för mänskliga rättigheter för våra egna anställda, vilken beskrivs närmare på sidan 76.

Ett verktyg som ska implementeras är en Uppförandekod för leverantörer, som ersätter våra nuvarande krav på miljö och ansvarsfullt företagande enligt KEP, i linje med den nya Uppförandekoden för Volvokoncernen, som lanserades 2017 för alla anställda i koncernen (se sidan 74). Syftet är att dra upp riktlinjerna för lägstanivån gällande hållbarhetskrav och -mål för Volvokoncernens leverantörer. Det är viktigt att alla de förväntningar vi har på våra anställda även respekteras av våra leverantörer. För att säkerställa en förståelse internt för de olika aspekterna av Uppförandekoden för leverantörer har vi redan börjat ta fram ett utbildningsprogram, en e-utbildning samt lärarledd utbildning för alla anställda inom inköpsorganisationen.

Ett exempel på hur vi arbetar proaktivt med att skapa förståelse och bygga upp en kapacitet i leverantörskedjan var när hållbarhetschefen i vår inköpsorganisation, samt andra representanter för Volvokoncernen, i augusti 2017 besökte gruvområdet Marikana i Sydafrika. De träffade ledningsgrupperna för de främsta platinaproducenterna och gjorde studiebesök i gruvorna. Syftet med besöket var att följa upp utvecklingen när det gäller arbetsförhållanden som utvärderats vid tidigare besök samt att öka vår kunskap om de ekonomiska, politiska och sociala förhållandena i Sydafrika.

Många bidrag bygger upp hållbarhetsarbetet

Volvokoncernens inköpsorganisation är fast besluten att bidra till en välmående och hållbar miljö och blev under 2017 en ledande partner i ”Drive Sustainability”, ett nätverk som leds av CSR Europe och som består av världens tio största biltillverkare. Samarbetet har som mål att driva hållbarhetsfrågorna i hela leverantörskedjan för fordonstillverkningen genom att främja ett gemensamt arbetssätt för branschen och genom att integrera hållbarhetsfrågorna i den övergripande inköpsprocessen. Tillsammans med de andra medlemmarna i nätverket har vi utvecklat och etablerat ett utbildningsprogram för utvalda leverantörer som ger en förståelse för vad hållbarhet är, hur man tar till sig och lever upp till våra krav och hur man övervinner särskilda utmaningar på hållbarhetsområdet. Under 2017 genomgick leverantörer i framförallt Indien och Italien utbildningen. ■

PRODUKTION & LOGISTIK

Ständiga förbättringar

För att säkra robust lönsamhet har Volvokoncernen utvecklat ett förhållningssätt som bygger på ständiga förbättringar samt verktyg, processer och produktionssystem som bidrar till kostnadseffektivitet.

Vårt industri- och logistiksystem är välinvesterat med modern produktionsutrustning och adekvat teknisk kapacitet. För att möta kundernas förväntningar fokuserar Volvokoncernen på kvalitet, ledtid och leveranssäkerhet samtidigt som vi arbetar med att säkerställa hälsa, säkerhet och välmående för våra anställda. Volvokoncernen har fabriker i 18 länder runtom i världen. Utöver produktionsanläggningarna så inkluderar den globala industriverksamheten ett flertal produktutvecklingscenter och ett flertal anläggningar för logistik och distribution av reservdelar. Därutöver finns sammansättningsfabriker som drivs av fristående företag på tio platser i världen.

Fabriker och monteringsanläggningar för att möta efterfrågan

Vårt industriella system för tillverkning av lastbilar består både av kapitalintensiva komponentfabriker och av arbetskraftsintensiva monteringsanläggningar. Komponentfabrikerna levererar till Volvokoncernens globala produktionssystem, medan monteringsanläggningarna i de flesta fall är belägna nära slutmarknaden för att kunna tillgodose lokala behov och specifikationer samt förkorta leveranstider. Alla Volvokoncernens helägda produktionsanläggningar och distributionscenter revideras av tredje part. Vi har följande certifikat:

- ISO 9001 Kvalitetsledningssystem: 100% av produktionsanläggningarna och 90% av distributionscentren
- ISO 14001 Miljöledningssystem: 98% av produktionsanläggningarna och 90% av distributionscentren
- ISO 50001 Energiledningssystem: Fabrikerna i Lehigh Valley, Hagerstown och New River Valley i USA
- OHSAS 18001 Ledningssystem för arbetsmiljö: 50% av våra produktionsanläggningar

Från omstrukturering till ständiga förbättringar

För att öka effektiviteten i tillverkningen och bli mer konkurrenskraftiga i Europa har vi de senaste åren omstrukturerat den europeiska monteringsverksamheten för lastbilar. Vi har uppnått önskad effekt och nu drivs förändringar av kontinuerliga förbättringar och anpassning till externa faktorer. Inom alla produktions- och logistikområden kommer fortsatt standardisering och processharmonisering bidra till förbättrad produktivitet.

I Asien har Volvokoncernen såväl en egen industristruktur som etablerade försäljnings- och distributionskanaler med bl.a. UD Trucks, Volvo Lastvagnar, Volvo CE och SDLG. Därutöver finns affärsområdet Group Trucks Asia & JVs med ansvar för koncernens egenutvecklade lastbilar UD Quester, UD Croner och UD Kuzer samt för samriskbolagen VE Commercial Vehicles (VECV) i Indien och Dongfeng Commercial Vehicles (DFCV) i Kina. Läs mer på sidan 32.

Miljöprestanda

Volvokoncernens Miljöpolicy är tillgänglig på engelska på volvogroup.com. Vi har rapporterat miljödata sedan 1991 och den senaste kvantitativa datan visas i graferna på sidan 50 och i 11-årsöversikten på sidan 220. Se GRI-indexet (G4) på volvogroup.com för mer information gällande kemiska och skadliga substanser samt för avfall och vatten.

I enlighet med den svenska Årsredovisningslagen redovisas följande information. År 2017 hade Volvokoncernen 12 tillståndspliktiga anläggningar i Sverige och inga betydande miljöincidenter har inträffat under året. Tillstånden omfattar generella krav såsom tillåten produktionsvolym och miljöprestanda. Alla tillstånd innehåller också anläggningsspecifika krav relaterade till påverkan på grannar och på den lokala miljön. Vissa miljörelaterade tillstånd kommer att behöva förnyas under 2018 till följd av planerade förändringar.

FORTSÄTTNING PÅ SIDAN 50 ››

STÖRRE PRODUKTIONSANLÄGGNINGAR

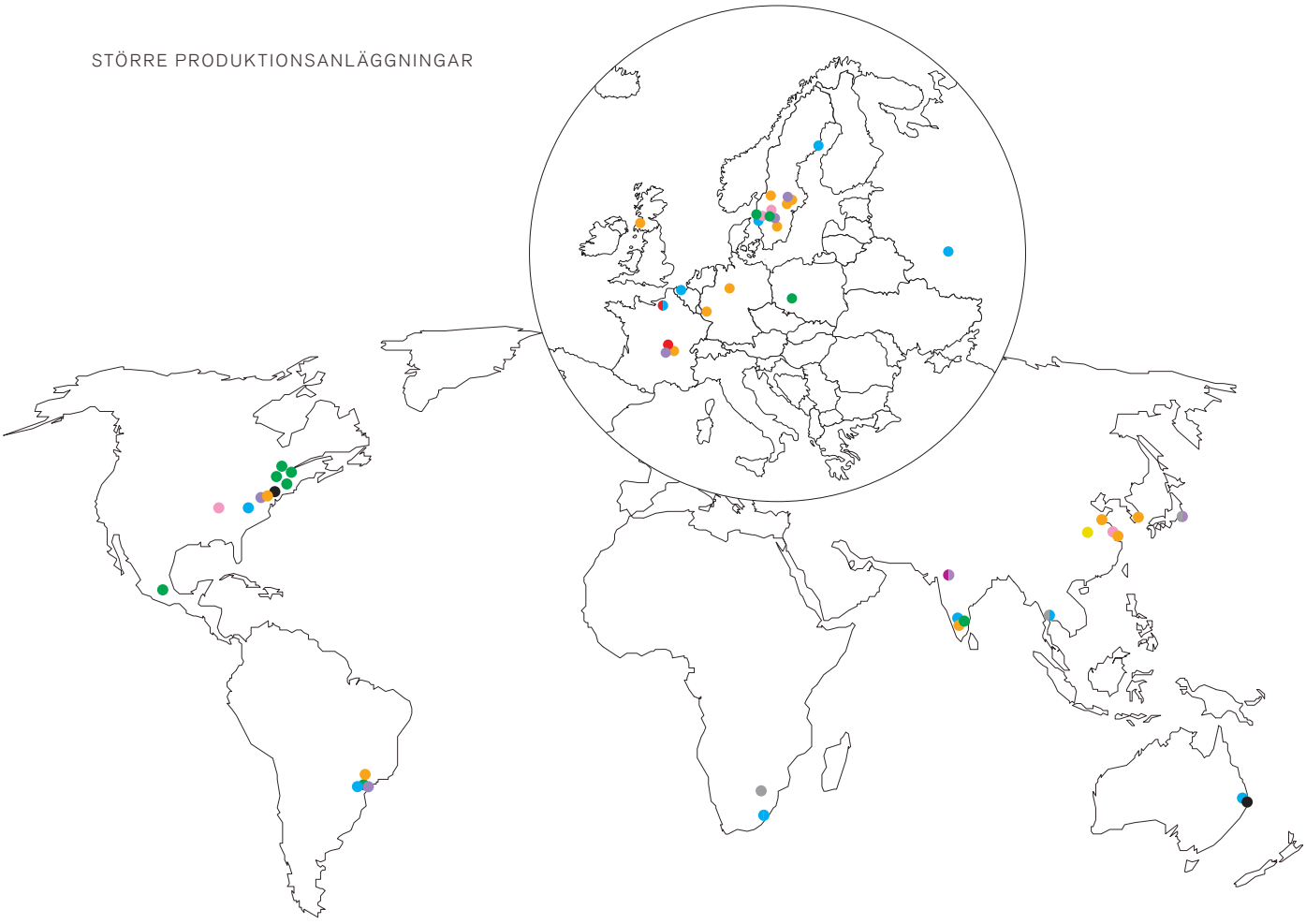

	NORDAMERIKA	SYDAMERIKA	EUROPA	ASIEN	AFRIKA OCH OCEANIEN
Volvo Lastvagnar	New River Valley (US)	Curitiba (BR)	Blainville (FR), Göteborg, Umeå (Hytter, SE), Gent (BE), Kaluga (RU)	Bangalore (IN), Bangkok (TH)	Brisbane (AU), Durban (ZA)
UD Trucks				Ageo (JP), Bangkok (TH)	Pretoria (ZA)
Renault Trucks			Blainville, Bourg-en-Bresse (FR)		
Mack Trucks	Lehigh Valley(US)				Brisbane (AU)
Eicher*				Pithampur* (IN)	
Dongfeng Trucks*				Shiyan* (CN)	
Anläggningsmaskiner	Shippensburg (US)	Pederneiras (BR)	Arvika, Braås, Eskilstuna, Hallsberg (SE), Konz-Könen, Hameln (DE), Belley (FR), Motherwell (UK)	Changwon (KR), Shanghai, Linyi* (CN), Bangalore (IN)	
Bussar	St Claire, St Eustache, St Francois du Lac (CA), Mexico City (MX), Plattsburgh (US)	Curitiba (BR)	Borås, Uddevalla (SE), Wroclaw (PL)	Bangalore (IN),	
Volvo Penta	Lexington (US)		Göteborg, Vara (SE)	Shanghai (CN)	
Motorer och växellådor	Hagerstown (US)	Curitiba (BR)	Köping, Skövde (SE), Vénissieux (FR)	Ageo (JP), Pithampur* (IN)	

* Ägarandel ≥45%

Utsläppsmätningar

Greenhouse Gas (GHG) Protocol har utvecklats av World Resources Institute (WRI) och World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Det sätter den globala standarden för hur man mäter, hanterar och rapporterar utsläpp av växthusgaser. Enligt GHG Protocol Corporate Standard kan ett företags utsläpp av växthusgaser delas in i tre områden (scope). Scope 1: direkta utsläpp från ägda eller kontrollerade källor. Scope 2: indirekta utsläpp från inköpt energi. Scope 3: indirekta utsläpp som inte inkluderas i scope 2 och som uppstår i det rapporterande bolagets värdekedja.

Koldioxidutsläpp i produktionen

Under 2017 minskade Volvokoncernens totala CO_2-utsläpp från produktionsanläggningar, inklusive scope 1 – direkta utsläpp och scope 2 – indirekta utsläpp, från 408.000 ton till 399.000 ton dvs 2%, vilket är mer än minskningen av den totala energiförbrukningen. Denna minskning är ett resultat av övergången till energikällor med låga utsläpp av CO_2. Mer än 40% av vår totala energiförbrukning kom från förnyelsebara energikällor, däribland el från vattenkraft och uppvärmning från biomassa. Volvokoncernen har koldioxidneutrala anläggningar i Gent i Belgien samt i Vara, Tuve och Braås i Sverige. Under 2017 undersökte vi möjligheten att förse våra anläggningar i Bengaluru (Bangalore) med solel. Vår ambition är att förse dessa anläggningar med minst 70% solel med start under 2018.

Energieffektivitet i produktionen

Genom att reducera energianvändningen minskar vi både utsläpp och kostnader. Volvokoncernens totala energiförbrukning under 2017 var 2.068 GWh, vilket är lägre än 2016 års energianvändning på 2.076 GWh. Vårt energieffektivitetsindex mäter energiförbrukning per nettoförsäljning och låg på 6,4 MWh/Mkr, vilket är 10% bättre än 2016 (7,1 MWh/Mkr). Våra energibesparande aktiviteter visar tydligt att vi har lyckats minska energiförbrukningen trots höga produktionsvolymer.

De senaste fem åren har energieffektiviteten förbättrats med 25%. Målet är att införa aktiviteter för energibesparing på totalt 150 GWh/år senast 2020. Sedan 2015 har mer än 600 projekt genomförts för att öka energieffektiviteten, vilket har resulterat i en årlig besparing på 102 GWh. Mellan 2007 och 2017 minskade Volvokoncernens energiförbrukning i de egna produktionsprocesserna med ungefär 15% i absoluta termer. Detta betyder att energikostnaderna för 2017 har minskat med mer än 200 Mkr jämfört med 2007. De sammanlagda besparingarna är betydligt större. Typiska energibesparande åtgärder är värme och ventilationseffektivitet, belysning och energiförbrukning under icke produktionstid. Vi arbetar ständigt med att förbättra våra processer. Till exempel så optimerade vi fuktighet och temperatur i målerianläggningen i Blainville vilket ledde till besparingar på 700 MWh/år. Ett annat

ENERGIKÄLLOR, GWh	2017	2016
Elektricitet	981	953
Fjärrvärme	170	188
Naturgas	539	556
Diesel	192	191
Övrigt	187	188
Totalt	**2.068**	**2.076**

SCOPE 1 OCH 2 CO_2-UTSLÄPP

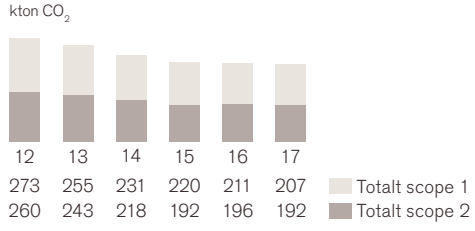

ENERGIFÖRBRUKNING

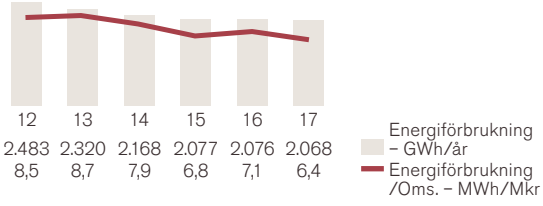

SCOPE 1 OCH 2 CO_2-UTSLÄPP PER REGION 2017

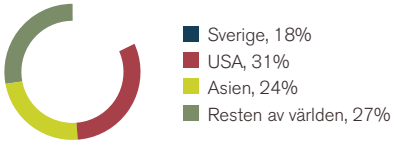

ENERGIFÖRBRUKNING PER STÖRRE REGIONER 2017

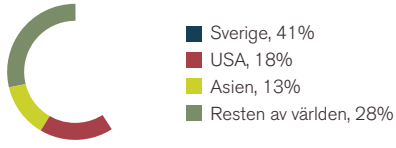

Förbättrad ergonomi i lastbilsfabriken

exempel på en energibesparande åtgärd är från anläggningen i Hagerstown där en uppgradering till LED-belysning ledde till en besparing på 4.100 MWh jämfört med 2016. Kontinuerligt arbete med att förbättra energieffektiviteten i motorfabriken i Skövde har resulterat i en total besparing på 2.200 MWh jämfört med 2016.

Minska koldioxidavtrycket

Volvokoncernen gör en uppskattning av de 15 faktorerna i GHG Protocol scope 3. Våra produkters användning utgör mer än 95% av Volvokoncernens totala koldioxidavtryck, därför fokuserar vi på att minska utsläppen under deras användning. Vårt åtagande i Världsnaturfonden (WWF) Climate Savers innebär att vi ska reducera CO_2-utsläppen under produkternas livstid med 40 miljoner ton mellan 2015 och 2020, jämfört med 2013. För perioden 2016 till 2017 uppgick besparingarna till 17 miljoner ton CO_2.

Som en del av scope 3-rapporteringen fokuserar vi även på CO_2-utsläpp från godstransporter av materielleveranser och leverans till kunder. Dessa utsläpp är i samma storlek som de direkta och indirekta CO_2-utsläppen från våra produktionsanläggningar (scope 1 och 2). Därför är detta ett prioriterat område och målet är att minska CO_2-utsläppen från godstransporter per producerad enhet inom Volvokoncernen med 20% till år 2020.

Utsläpp av koldioxid, baserat på den transporterade volymen till vår tillverkning, beräknades till 410.000 ton 2017 jämfört med 510.000 ton 2013. Detta betyder att målet med att reducera CO_2 per producerad enhet med 20% till 2020 är uppnått. Utmaningen är nu att bibehålla och ytterligare förbättra denna nivå. En viktig orsak till 2017 års reducering är att fyllnadsgraden av fordonen har förbättrats betydligt. ■

LESLIE DE SOUTER
FÖRBÄTTRAR ARBETET

Leslie de Souter vid Group Trucks Operations sammansättningsfabrik i Gent i Belgien har förbättrat ergonomin på sin egen arbetsstation en hel del. Tack vare flera små förändringar har hon idag mindre ont i ryggen och mindre muskelspänningar. En åtgärd var att höja arbetsbänken lite, så att hon kan köra in vagnen under den och minimera förflyttningar och lyft. Det har gjort stor skillnad. Hon är imponerad över hur snabbt och enkelt hon fick gehör för sina förslag.

"Jag skickade in mitt förslag och vår arbetsledare tyckte att det var en jättebra idé. Nästa dag var det fixat!"

Volvo Production System – bättre för varje dag

Hemligheten med att förbättras är att vara öppen för förändringar och hela tiden omvärdera sitt arbetssätt. Kontinuerliga förbättringar har alltid spelat en viktig roll inom Volvokoncernen, och det är också en strategisk prioritering. Under åren har framstegen och mognadsgraden hela tiden ökat. Att arbeta med Volvo Production System (VPS) säkerställer en systematisk och hållbar metod för kontinuerliga förbättringar. Det bidrar till att vi kan producera de bästa produkterna på marknaden genom att ha fokus på kundnöjdhet, kortade ledtider och minskat svinn. Det är en ständig resa mot ett högre värde för kunderna samt att minska svinnet med hjälp av allas engagemang.

Alla enheter inom Volvokoncernen ansvarar för att identifiera de områden där de kontinuerliga förbättringarna bör inriktas på, för att ge högsta möjliga mervärde. Principerna för vårt system med kontinuerliga förbättringar kan användas för att förbättra metoderna inom alla arbetsområden som försäljning, produktutveckling, administration och projekt samt tillverkning, för att nämna några.

Samtidigt har vi som mål att stimulera en kultur av kontinuerliga förbättringar bland alla anställda. Alla har förmågan och ansvaret för att förbättra sina arbetsmetoder, sin arbetsmiljö och sitt team. Att medvetandegöra den typen av beteende är en del av vårt tänkesätt.

0% fel, 100% pålitlighet

Chalavan et Duc-koncernen har konstant förnyat och expanderat sin flotta av Renault Trucks-fordon i nästan 20 år. Medan återförsäljarens förmåga att tillgodose deras behov och ge bra service alltid har varit avgörande faktorer i deras val av lastbilar, har nya Renault Trucks T bidragit till att göra dem ännu nöjdare.

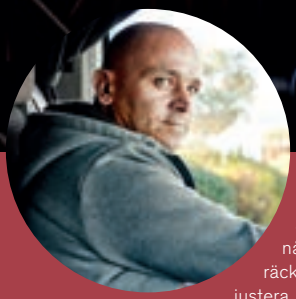

PERSPEKTIV

Guinebert

chaufför av en Renault Trucks T.

”Jag har arbetat på Chalavan i två år nu, och jag jobbar natt. Jag kör en Renault Trucks T lastbil på rutten Carros/Toulon, som har många besvärliga backar. Vilken last jag än har klarar den stigningarna utan några problem i 80 85 km/h. Jag behöver aldrig växla ner, till skillnad från andra fordon som inte verkar komma någonstans överhuvudtaget. Alla kontroller finns inom räckhåll inuti hytten och sätet är bekvämt och lätt att justera. På det sättet kan jag koncentrera mig på vägen och vara helt säker. Jag uppskattar särskilt varningssystemet som ger ifrån sig en ljudsignal om jag hamnar utanför väglinjerna. Renault Trucks T är också väldigt lätt att manövrera, det är enkelt att komma intill lastbryggan och vi kan arbeta utan att bli trötta, tack vare den mycket flexibla servostyrningen. Faktum är att jag kör den precis som jag kör min egen bil!

”Renault Trucks T är Chalavan et Ducs mest tillförlitliga, kostnadseffektiva och effektiva fordon. För att inte tala om säkerheten! Det innebär att våra förare kan koncentrera sig helt på sitt uppdrag och vägen de kör på. Allt sammantaget innebär att vi håller kunderna nöjda!”, säger Christian Duc, teknik- och inköpschef på Chalavan et Duc.

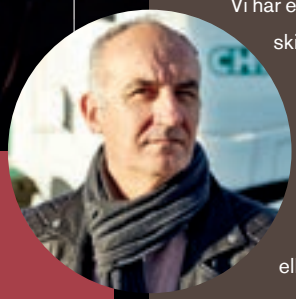

Chalavan et Duc

Transporter och varudistribution i Frankrike. Grundat 1955. Sju agenturer i Frankrike. 1.100 anställda, inklusive 1.000 förare. 1.200 registrerade fordon, varav 700 motorfordon. 35% Renault Trucks lastbilar. 250.000 till 300.000 körda km per år och fordon.

BERÄTTA OM ER VERKSAMHET

Bolaget grundades 1955 och har i dag 1.100 anställda. I Frankrike är vår största kund La Poste, som enbart hyr lastbilar med förare, en affär som står för 70% av den totala verksamheten. Andra kunder återfinns inom industrifrakt, logistik, tjänste och utbildningssektorn. Vi finns över hela landet och erbjuder även regionala leveranstjänster och leveranser inom städerna.

HUR ÄR FORDONSPARKEN UPPBYGGD?

Vi har en diversifierad flotta för att uppfylla alla våra kunders särskilda och allt högre ställda krav. Vi har kört Renault Trucks lastbilar i över tjugo år och de står för 35% av vår flotta, som fortsätter att växa. Vi förnyar parken av Renault Trucks T dragbilar vart femte år. Lastbilarna har två liv. Under de första två åren körs de cirka 25.000 till 30.000 km per månad, och det sjunker sedan till 5.000 eller 6.000 km under den andra delen av lastbilens liv.

VILKA ÄR DE VIKTIGASTE FUNKTIONERNA HOS RENAULT TRUCKS T?

Det är utan tvekan pålitligheten, den låga bränsleförbrukningen, komforten och säkerheten! Pålitligheten för att det i nuläget är de fordon som har den lägsta felfrekvensen. Bränsleförbrukningen eftersom den är lägre än för motsvarande lastbilar tack vare den automatiserade manuella växellådan. När det gäller komfort och säkerhet är det två aspekter som jag har fått känne dom om genom våra förare och företagets instruktörer. Alla de här sakerna samverkar och gör det möjligt för oss att fullgöra våra uppdrag i tid. I det sammanhanget måste vi tillägga att La Presse, ett dotterföretag till La Poste, har mycket strama tidsramar. Om en rutt exempelvis är schemalagd för att ta cirka 12 timmar, har vi bara en marginal på 5 minuter. Vidare får deras kundnöjdhetsnivå aldrig vara lägre än 98%. På det senaste mötet låg den på 99,8%. I den här siffran har man tagit hänsyn till förseningar som beror på föraren eller fordonet. Vi uppnådde det här resultatet tack vare Renault Trucks T, eftersom vi hade 0 fel under den berörda perioden.

HUR BRA ÄR RELATIONEN MED ER RENAULT TRUCKS LEVERANTÖR?

Vi använder den mycket pålitliga 24/7 tjänsten och Clovis hyr tjänst, som erbjuder ett stort utbud av fordon som uppfyller våra krav. Vi använder också deras instruktörer för att ta hand om överlämnandet av nya fordon. Reparationerna utförs antingen på våra egna verkstäder eller på Renault Trucks center för eftermarknadstjänster som finns över hela Frankrike. Den snabba leveransen av reservdelar som de erbjuder gör det möjligt för oss att verkligen minska driftstoppen för våra lastbilar.

DISTRIBUTION & SERVICE

Bidra till våra kunders framgång

Vår distributions- och servicepersonal arbetar nära kunderna för att förstå och hjälpa kunderna i utmaningarna de möter. Det globala nätverket av skickliga servicetekniker maximerar tillgängligheten och reducerar risken för oplanerade stopp för kunderna.

En av våra strategiska prioriteringar är att etablera varumärkesspecifika försäljningsorganisationer med fokus på en världsledande distribution och en växande serviceaffär. De respektive varumärkesorganisationerna inom Volvokoncernen supporterar sina kunder genom effektiva återförsäljarverkstäder och serviceavtal. Med våra serviceavtal och uppkopplade produkter, vet kunderna när de har service inbokad och vad kostnaden kommer att bli för underhåll och reparationer. Vägassistans är tillgänglig när kunden behöver det.

Vi arbetar ständigt med att förbättra vår verksamhet genom utvecklingsprogram för återförsäljarna, för att säkerställa att våra kunder får den bästa service som finns på marknaden.

Stödja kunder runt hela världen

Under 2017, representerade reservdelar- och serviceaffären totalt ca 21% av Volvokoncernens nettoförsäljning jämfört med 22% 2016. Eftersom service behövs kontinuerligt i våra produkters livscykel så hjälper det till att balansera ojämnheter i affärscykeln.

Tydlig och transparent information är viktig för att kunden ska kunna ta ett välinformerat beslut om våra produkter och tjänster. Därför finns miljöinformation, baserad på livscykelutvärderingar, tillgänglig för många av våra produkter. För mer information, se GRI (G4) Index på volvogroup.com.

Leverera tillgänglighet

2017 introducerade både Volvo Lastvagnar och Renault Trucks nya fjärrtjänster via Volvo Remote Programming och Mack Over the Air. Lastbilar utrustade med dessa tjänster behöver inte längre komma till en serviceanläggning för vissa uppdateringar.

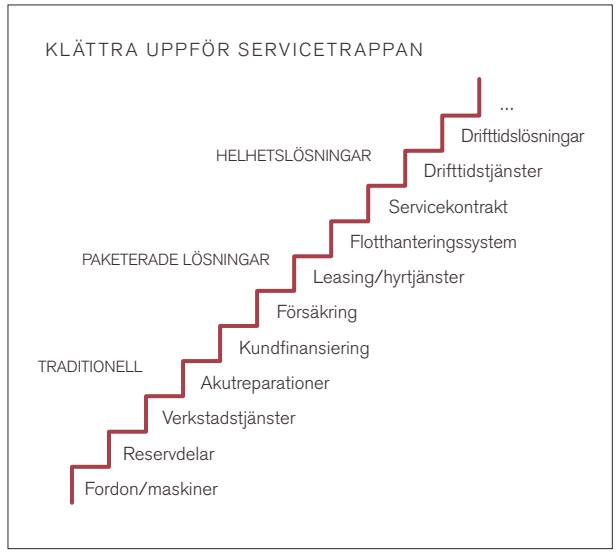

Volvo Construction Equipment (CE) i Nordamerika lanserade ett UpTime center där de erbjuder ActiveCare Direct, ett 24-7/365 aktivt övervaknings- och rapporteringssystem. De lanserade även en 24-timmars reservdelsgaranti för USA. Läs mer om hur Volvokoncernen ökar tillgängligheten för kunder genom uppkopplade tjänster på sidan 66–67.

Ansvarsfull försäljning

Sedan 2014 har vi en Responsible Sales-process som täcker affärsetik samt sociala- och miljöaspekter, utvecklad främst för att

Vardagshjältar

TAN KEE SENG

TEKNIKER, SINGAPORE

Singapore är mångkulturellt och det märks tydligt hos Volvo CE:s återförsäljare. Här kommer medarbetarna från Burma, Malaysia, Kina, Indien och Singapore. Teknikern Tan Kee Seng är från Singapore och en av de mest erfarna medlemmarna i teamet. Han har jobbat som maskintekniker sedan 1980-talet och började på Volvo CE för några år sedan. Idag innebär hans arbete reparationer, att organisera arbetet i verkstaden och att kommunicera med kunderna. Vår skickliga personal ser till att kundernas verksamhet hålls igång – de är våra vardagshjältar.

säkerställa kundfinansiering. Projektet initierades som en följd av att den svenska regeringen introducerade krav på Exportkreditnämnden (EKN) att även inkludera due diligence av mänskliga rättigheter vid kreditbedömning av kunder.

Utvärderingen i Responsible Sales-processen används i första hand på försäljning i högrisksegment och högriskländer, som definieras enligt vår CSR Country Risk Atlas, för försäljning med statliga exportkreditgarantier och andra privata försäkringsföretag. Denna Atlas är skräddarsydd för Volvokoncernen och använder riskindikatorer från ett globalt riskanalysföretag och är baserad på en kombination av faktorer kring affärsetik, miljö och mänskliga rättigheter. Under 2017 hade Volvokoncernen ca 24% av försäljningen i högriskländer, enligt definitionen i vår Atlas.

Varje affärsområde är ansvarigt för implementering av processen i deras respektive organisation. Under 2017 har Volvo CE utvecklat processen ytterligare genom att ta fram ett policydokument för Responsible sales. I slutet av 2017, tillämpade Volvo CE processen på affärer i högrisksegment i Europa, Mellanöstern, Afrika och Sydamerika. Vidare har Volvo CE genomfört workshops med ledningsgrupper i Sydostasien och Sydamerika för att diskutera och lära sig om potentiella risker i respektive marknader. För Volvo Lastvagnar och Renault Trucks tillämpade man processen för Afrika, Mellanöstern och Sydamerika. Volvo Bussar fortsätter med att tillämpa processen för nya kunder i högriskländer, men på grund av verksamhetens natur är få kunder utvärderade.

Under året var antalet utvärderingar som utförts av Volvo Lastvagnar och Renault Trucks 54 (46) och Volvo CE 59 (34). Risker identifierades i 10% av fallen, i huvudsak relaterade till områden som korruption, miljö samt arbetsrelaterade hälso- och säkerhetsfrågor. Identifierade risker undersöks och i ett fall har EKN ålagt Volvo CE att minska risken som en förutsättning för kundfinansiering med uppföljning två gånger per år till EKN. Detta är ett gemensamt pilotprojekt mellan EKN och Volvo CE där lärdomar och resultat kommer att utvärderas tillsammans. ■

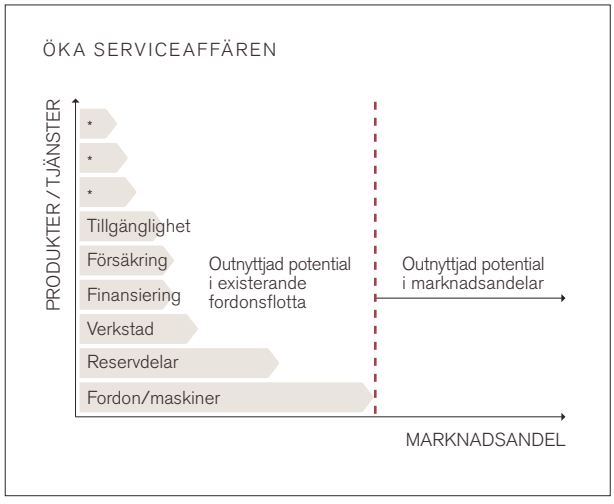

Att öka försäljningen av service är en prioritet för Volvokoncernen. Ett sätt är att öka marknadsandelar och på så sätt växa populationen av produkter att serva och ett annat sätt är att öka penetrationen av service på den befintliga flottan.

Styrkan i god service

Kundlojaliteten börjar hos återförsäljaren. Volvokoncernens globala återförsäljarnätverk och engagerade medarbetare är A och O för kundnöjdheten. Samarbetet mellan det australiensiska företaget SRH Milk Haulage och deras Volvoåterförsäljare VCV Newcastle är ett bevis på hur god kundservice gynnar både återförsäljaren och kunden.

Två timmar norr om Sydney ligger Hunter Valley med sitt böljande landskap. Till skillnad från större delen av denna torra kontinent regnar det tillräckligt här för att mejeriindustrin ska blomstra. Mitt ute bland de gröna fälten hittar vi staden Rutherford. Här ligger SRH Milk Haulage, ett familjeföretag som med tiden blivit ett av Australiens största och mest framgångsrika mjölk transportföretag.

När min fru Regina och jag startade företaget för 20 år sedan hade vi en dragbil och en lånad släpvagn , berät tar företagets vd Scott Harvey.

Idag har de 36 tankbilar som täcker in hela Australiens östkust, från Victoria till Queens land, och ytterligare 15 som trafikerar landets västsida. Alla utom två är Volvo- eller Macklastbilar.

FORTS. »

Att misslyckas är inget alternativ

Scott Harvey och hans fru Regina startade SRH Milk Haulage för 20 år sedan. De började med en lastbil. Nu har de över 50 tankbilar. Kor producerar mjölk dygnet runt, så följaktligen jobbar SRH dygnet runt alla dagar och har inte råd att missa en enda leverans.

Hos Scott Harvey kretsar tankarna kring lastbilarna mer eller mindre dygnet runt. När något går fel skjuter hans stressnivå ordentligt i höjden.

”Att trixa med lastbilar över hela landet på det här sättet för att inte missa någon deadline är inte lätt. VCV Newcastle tar bort en stor del av den stressen. Tack vare serviceavtalen kan vi planera allt i förväg. Men det allra viktigaste för mig är att de alltid gör allt som står i deras makt för att hålla mina lastbilar i rullning.

De förstår vad som är viktigt för oss, är sakliga och flexibla och gör allt rätt första gången. De erbjuder de bästa produkterna, den bästa servicen och de bästa reservdelspaketen. Framförallt har de rätt attityd. Det är det som är nyckeln till bra kundservice och det gör det enkelt för mig att bestämma vem jag ska köpa lastbil av nästa gång”, säger Scott Harvey.

Håller högsta klass

Verkstadschefen Jamie Maher sköter allt som har med den dagliga servicen att göra för att hålla SRH-lastbilarna i rullning.

”Förutsättningarna förändras hela tiden i vår bransch. En lastbil som ska in på service kanske plötsligt behövs i verksamheten, så vi måste alltid vara redo att planera om allt. VCV Newcastle har blivit väldigt bra på att anpassa sig efter oss och se till att vi får det vi behöver när vi behöver det. När det är dags för service mejlar de mig veckan innan så att vi kan få in det i schemat. De är bra att ha att göra med och vet att det är bråttom när en mjölkbil har fått stopp ute på vägen”.

Han tycker att VCV Newcastles servicenivå blivit bättre och bättre de senaste åren.

”De har verkligen pressat sig till det yttersta för vår skull många gånger. Mer än så kan man inte begära. Jämfört med en del andra tillverkare håller de minst sagt hög klass.”

FORTS.»

Vi har kört Volvo i många år, så när Mack började med teknik som påminde om Volvos tänkte vi att vi skulle ge dem en chans. Vissa av mina förare gillar att ha en nos framför sig när de kör och Mack Super Liner är perfekt för vägtågskörning i västra Australien. I dagsläget har vi tre Macklastbilar och fler på gång , säger han.

Det som fällde avgörandet för Scott Harvey var att både Mack- och Volvolastbilarna byggs och servas av Volvo Group Australia.

För mig är det alltid servicen som avgör när jag ska köpa något. Vilken lastbil som helst klarar jobbet – det är servicen som gör skillnaden. När något börjar strula är det oerhört värdefullt med bra kundservice och VCV Newcastle gör ett toppenjobb , säger han.

Som ett bevis på hur allvarligt man ser på detta har företaget en dragbil stående på gården i reserv. Om någon lastbil går sönder rycker den ut och tar över.

Vi skickar ut den även om vi tror att vi kommer att kunna fixa problemet innan den är framme. Det är inte värt risken att 20.000 liter mjölk ska bli stående vid vägkanten .

Nolltoleransen har lett till att SRH har tecknat service avtal för hela vagnparken. Det innebär att de 73 med arbetarna på Volvo Commercial Vehicles (VCV) i närlig gande Newcastle ansvarar för det förebyggande underhållet och serviceplaneringen som håller SRH:s tankbilar i rullning.

Utanför VCV Newcastle står en blänkande ny Mack Super Liner – det råder ingen tvekan om vad som säljs

här. Brand Manager Scott Hughes förklarar vikten av att ha en djupgående kunskap om kundens verksamhet för att kunna erbjuda bästa möjliga service.

" Vi har ägnat de senaste åren åt att verkligen lära oss Scott Harveys verksamhet och anpassa oss efter dem – inte tvärtom. Scott vet att de alltid kan ringa oss så löser vi pro blemen åt dem, oavsett vad det gäller. För mig är det just det som bra kundservice handlar om: att aldrig säga nej, att vara flexibel och att alltid ställa allt till rätta , säger Scott Hughes.

Ökad tillväxt genom service

Bra service säljer alltid. På en väx ande marknad påverkas försälj ningen dessutom av produktions kapaciteten och effektiviteten i leve rantörskedjan. På en marknad där det inte går så bra och kunderna tar längre tid på sig att fatta beslut kan servicen göra stor skillnad. Vi har byggt upp en lösningsfokuserad kul tur i Australien idag.

När kunderna ringer oss säger vi först "Ja! . Sedan tar vi itu med detaljerna, säger Peter Voorhoeve, chef för Volvo Group Australia.

Hans definition av bra service handlar om att vara inkännande och fråga vad kunden förväntar sig av mig och hur jag kan leverera det. Sedan är det viktigt att infria eller överträffa förväntningarna och hitta lösningar.

Om en kund kommer till oss med ett problem, så löser vi det. Men det innebär inte att vi bara gör en reparation och sedan skickar en jätteräkning. Istället har vi alltid en öppen dialog och håller kunden informerad så att vi kan undvika obehagliga överraskningar .

Scott Hughes på VCV Newcastle är övertygad om fördelarna med förebyggande underhåll. Ju mer hans team kan om kundens verksamhet, desto bättre kan de anpassa sitt arbete. Trots det kan det alltid uppstå akutsituationer.

Kunderna vet att om någon av deras lastbilar står still jobbar vi utan uppehåll tills den är igång igen. Vi gör allt vi kan för att maximera fordons tillgängligheten och det är där för kunderna kommer till baka till oss. Mer än hälften av vår omsätt ning kommer från återkommande kun der , säger han.

VCV Newcastles framgångar märks på aktivitetsnivån i verk staden. För några år sedan låg de på 2.500 sålda timmar per månad. Nu ligger de på 5.000, främst tack vare återkommande kunder och serviceavtal.

En kund som tecknar ett ser viceavtal köper egentligen till gänglighet. Hela mitt team gör sitt yttersta för att hålla kundernas lastbilar rullande.

18

lastbilsmärken konkurrerar på den australiska marknaden inklusive Volvo Trucks, UD Trucks och Mack Trucks.

27,2%

var den sammanlagda marknadsandelen för Volvokoncernens lastbilsmärken i Australien 2017.

Volvo Trucks, 15,4%

Mack Trucks, 8,5%

UD Trucks, 3,3%

ÅTERANVÄNDNING

Bättre affärer med cirkularitet

Effektiv användning av resurser, lägre energiförbrukning och minskade utsläpp bidrar till lägre kostnader för Volvokoncernen, lägre kostnader för kunderna och mindre påverkan på miljön för samhället.

Att reparera, renovera, återanvända och återvinna komponenter och reservdelar minskar kostnaderna och främjar cirkularitet. Våra kunders och deras kunders ökade efterfrågan på effektiv resursanvändning och minskat miljömässigt avtryck, gör att vi ser potential i denna verksamhet. För att bättre fånga upp möjligheterna är vår verksamhet för fabriksrenoverade komponenter en del av produktutvecklingsprocessen. Under 2017 uppgick Volvokoncernens totala försäljning av fabriksrenoverade komponenter till mer än 9 miljarder kronor, jämfört med nästan 9 miljarder 2016. De senaste åtta åren har försäljningen från Volvokoncernens fabriksrenoverade komponenter ökat med ett genomsnitt på 10% per år. Volvokoncernens första anläggning för fabriksrenoverade komponenter öppnade 1960 i Flen. Andra center finns i Frankrike, Japan, Brasilien, USA, Kina och Indien.

Lägre kostnader för kunden

Volvokoncernen erbjuder fabriksrenoverade komponenter till sina kunder världen över. Utbytessystemet fungerar på så vis att kunden tar emot och installerar en fabriksrenoverad komponent och återlämnar den utbytta delen till återförsäljaren. Motorer, växellådor, avgasfilter och drivande bakaxlar kan genom inbyte renoveras till samma skick som nya delar. Kunderna får ta del av samma kvalitet och full garanti, men till ett lägre pris.

Under 2016 utvidgade Volvo Penta sitt erbjudande av fabriksrenoverade utbyteskomponenter för marina produkter med drev och komponenter till Inboard Performance-systemet (IPS). Genom att garantera samma kvalitet, tillförlitlighet och prestanda som nya original reservdelar från Volvo Penta, ger detta utbytessystem kunderna möjligheten att ersätta komponenter snabbare och blir därmed ett kostnadseffektivt alternativ till reparation och översyn. Idag erbjuder Volvo Penta fler än 600 komponenter för utbyte.

> 85% av en lastbil som producerats av Volvokoncernen är möjlig att återvinna.

Volvo Lastvagnar och Renault Trucks har lanserat nya basversioner av de manuella automatväxellådorna (AMT) för utbyte. Produkterna erbjuder en mer hållbar och kostnadseffektiv lösning för kunder med äldre fordon. Växellådorna renoveras i fabrik, vilket kräver 80% mindre energi och material än att tillverka helt nya komponenter. Dessutom är de billigare att tillverka och har ett lägre försäljningspris än ”fullständiga” versioner av de rekonditionerade växellådorna då de levereras utan vissa elektroniska funktioner.

Finansiella och miljömässiga fördelar

En lastbil från Volvokoncernen är till stor del återvinningsbar eftersom cirka 85% av vikten består av metaller – i huvudsak järn, stål och aluminium. Övrigt material är framförallt plast, gummi och material från elektroniska komponenter.

Volvokoncernen arbetar konsekvent med så kallade lean-metoder för att använda mindre material samt med processer för att integrera

TA TILLVARA PÅ MÖJLIGHETERNA

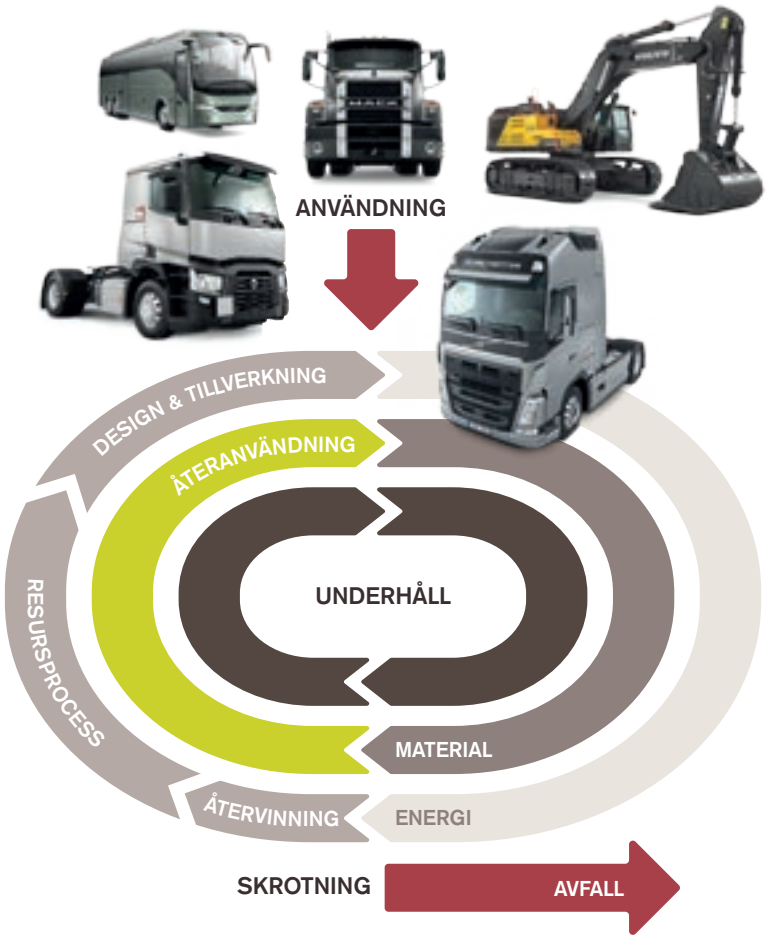

FÖRMÅGAN ATT ÅTERANVÄNDA, återvinna, renovera samt reparera komponenter och reservdelar beaktas redan i produktutvecklingsfasen. Det stödjer en växande affär för fabriksrenoverade komponenter, mindre avfall och lägre miljöpåverkan.

mer återvunnet material, minska spill och energiåtgång, öka värmeåtervinning och utvärdera vår vattenförbrukning. Förutom att förlänga livslängden på våra produkter och minska kostnaderna för våra kunder garanterar fabriksrenoveringsprocessen att potentiellt hälsovådliga eller miljöskadliga rester inuti slitna komponenter hanteras korrekt.

Tillsammans med våra leverantörer har vi lyckats att återvinna palladium och platina från dieselpartikelfilter som skrotades i processen. Miljöpåverkan i form av förbrukad energi, deponi och utvinning från gruvor minskas markant, särskilt när jordens resurser av palladium och platina är begränsade.

Främjar cirkularitet

I Sverige kommer litiumjonbatterier från Volvo Bussars elektriska bussar i Göteborg att få nytt liv i ett byggprojekt vid namn Positive Footprint Housing. Batterier som inte längre kan användas i bussarna, återanvänds tillsammans med solpaneler för lokal lagring och produktion av energi. Syftet är att studera energihantering och värde över tid. Energilagringen i byggnaden utvecklas i ett samarbete mellan energisektorn, byggsektorn och fordonssektorn för att demonstrera och forska om framtida energilösningar. Batterier för att lagra solenergi finns redan på marknaden, men projektets mål är att förlänga livslängden på batterier som konstruerats för snabbladdning vid busshållplatser och se om deras livslängd kan förlängas med 10–15 år om de används i byggnader med lägre belastning. Baserat på den potential som finns hos elektriska fordon och maskiner är återanvändning och förlängd livslängd av batterier positivt både för bussoperatörens ägarkostnader och ur ett miljöperspektiv. ■

Hög fart mot elektrifiering

Det råder ingen tvekan om att elektrifiering kommer att spela en betydande roll i transportbranschen i framtiden. Elektriska fordon kommer att minska såväl koldioxidutsläpp som buller och andra emissioner och på längre sikt vara det främsta alternativet för de flesta applikationer.

Det finns utmaningar, men tekniska framsteg, särskilt inom energiinfra struktur, batterikapacitet och batteriladdning, kommer successivt att minska kostnaderna och förbättra prestandan, vilket gör elektriska kon cept mera tänkbara, även för tunga fordon. På ett sätt är Volvokoncernen redan i framtiden med sitt erbjudande som omfattar hybridbussar, helt elektriska bussar och kompletta transportsystem inklusive laddningsinfra struktur. Volvo Bussar är koncernens spjutspets i denna utveckling och har redan levererat drygt 3.800 hybridbussar och helt elektriska bussar under Volvovarumärket.

Med våra hybridbussar och elektriska bussar har vi visat att Volvokon cernen har kompetensen som krävs för att vara ledande även inom elektro mobilitet. Vi kommer att ta dessa steg också med våra lastbilar och anläggningsmaskiner , säger Lars Stenqvist, Chief Technology Officer i Volvokoncernen.

Volvo Bussar tar nästa steg

Generellt går utvecklingen mot att försöka förbättra luftkvaliteten i stads kärnor. Det finns ett växande behov av ökad transportkapacitet utan att öka belastningen på miljön. Behovet av säkerhetszoner, tysta zoner, avgasfria zoner och till och med inomhusterminaler är numera en realitet. Volvo Bussar har ett komplett utbud, inklusive laddningsinfrastruktur, och allt annat som behövs för att en stad ska komma igång.

I oktober lanserade Volvo Bussar en ny version av sin renodlade elbuss, Volvo 7900 Electric. Med kraftigt utökad räckvidd och fler laddningsmöj ligheter ger nya Volvo 7900 Electric operatörerna möjlighet till en ännu mer flexibel användning. Framförallt har batterikapaciteten ökats rejält jäm fört med tidigare. Nya Volvo 7900 Electric finns med 150, 200 alternativt 250 kWh. Det betyder att bussen kan köras betydligt längre mellan ladd ningarna och därmed utnyttjas effektivare över dygnet. Den helelektriska bussen är baserad på koncernens moduluppbyggda elektriska arkitektur som också kommer att vara basen för elektrifiering av lastbilar, anlägg ningsmaskiner och andra industriella och marina applikationer.

Se på film om elektriska fordon på volvokoncernen.se

Volvo ska testa själv-körande elbussar i Singapore

Volvo Bussar och Nanyang Technological University (NTU) i Singapore har tecknat ett samarbetsavtal om forskning och utveckling av självkörande eldrivna 12-meters bussar. Projektet ingår i Singapores satsning på att ta fram nya lösningar för morgondagens hållbara kollektivtrafik.

Mack Trucks testkör ny elektrisk motorväg

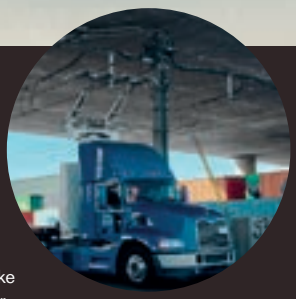

Lastbilar som kör gods från hamnar ger upp hov till stora mängder växthusgaser. Som ett möjligt sätt att nå ned till nollutsläpp, testas en ny elektrisk motorväg i anslutning till några starkt trafike rade hamnar i Kalifornien. På motorvägen kan lastbilar koppla upp sig mot ett elnät. En Macklastbil är en av tre lastbils prototyper som är med i projektet, vilket ger Volvokoncernen en unik chans att öka sin kunskap på området.

Både Volvo Lastvagnar och Renault Trucks ska börja sälja elektriska lastbilar 2019

I januari 2018 meddelade både Volvo Last vagnar och Renault Trucks att de kommer att börja sälja elektriska medeltunga distribu tionslastbilar under 2019. De första fordonen ska tas i bruk redan i år i samarbete med ett fåtal utvalda referenskunder.

Drivkrafter för elektrifiering

- ✓ Det blir allt viktigare för kunderna med hållbara trans portlösningar.
- ✓ Många städer skärper riktlinjerna för utsläpp, luftkvalitet och buller. I Europa planerar vissa städer att förbjuda dieselfordon inom de närmaste åren.
- ✓ Elektriciteten har blivit både billigare och, beroende på ursprungskälla, mer hållbar, bland annat tack vare stora framsteg inom solkraft.
- ✓ Stora tekniska framsteg inom batteritekniken gör det möjligt att köra fordonen längre sträckor till lägre kostnad och med snabbare laddning.
- ✓ Priset på batterier sjunker.
- ✓ Kollektivtrafiken blir allt bekvämare och effektivare.

Helt elektrisk distributionslastbil från Renault Trucks

Den 10 november lämnade Renault Trucks vd Bruno Blin över nycklarna till en prototyp av en 13 tons Renault Trucks D 100% Electric utrustad med en kylanläggning till Brigitte Delanchy, chef för Delanchy Transports. Delanchy Transports är specialiserat på tempererade transporter och logistik och har varit kund hos Renault Trucks sedan företagets start för 50 år sedan. Idag har man en fordonspark som består av 700 lastbilar enbart från Renault Trucks.

Utvecklingen inom automatisering ger verkliga fördelar

Vi är övertygade om att automatisering kommer att förändra de kommersiella transportlösningarna som är så viktiga för vårt samhälle. Automatisering kommer att skapa fördelar för både våra kunder och för samhället när det kommer till produktivitet och säkerhet men också när det gäller energi- och bränsleeffektivitet. Eftersom den idealiska nivån på automatisering bestäms av den nytta den skapar för kunderna och samhället, så kommer Volvokoncernen att lansera automatiserade lösningar successivt.

Platooning: sparar bränsle genom att köra tillsammans

Lastbilarna i ett fordonståg, så kallad platooning, kan kommunicera med varandra med hjälp av uppkopplad teknik. Avstånd, hastighet och bromsning kan styras. Lastbilarna som kör bakom använder radar och kamera och får information från lastbilarna framför. Idag kan fordonståg generera bränslebesparingar på i genomsnitt 10% för varje lastbil. Nästa årtionde väntas denna siffra stiga till 15%, eftersom last bilarna kör närmare och närmare varandra. Bränslebesparingarna leder också till minskade koldioxidutsläpp, samtidigt som säkerheten ökar i och med att lastbilarna utbyter information. Volvokoncernen gör försök med platooning i Europa, USA och Japan, nu senast i ett försök i Sverige med lastbilar både från Volvokoncernen och andra tillverkare.

I över två årtionden har Volvo Last vagnar legat i framkant av automatise ringsutvecklingen. Den automatiserade växellådan I Shift har funnits på markna den sedan början av 2000 talet, och på senare år har aktiva säkerhetssystem som aktiv farthållare och kollisionsvarning med nödbroms satt en ny och norm givande standard i branschen. I takt med att automatiseringstekniken går framåt kommer resultatet att bli nya lösningar och tjänster samt nya affärsmodeller. De automatiseringslösningar som Volvo Lastvagnar utvecklar sätter i allra högsta grad människan i centrum. Tekniken innebär visserli gen att mänskliga egenskaper byts ut mot en maskins egenskaper, men fokus ligger helt och fullt på kund upplevelsen.

Se på film om auto matiserade fordon på volvokoncernen.se

Här är sopbilen som kör sig själv

Det finns alltid en viss olycksrisk när sopbilar ska backa i bostadsområden. Med en självkörande lastbil behövs endast en förare som kör bilen till området för sophämtningen. Där backar lastbilen automatiskt och följer föraren mellan husen medan denne samlar upp soporna. Forskningsprojektet, som genomförs i samarbete med det svenska återvinningsföretaget Renova, bidrar till ökad produktivitet och säkerhet.

Ökar skörden av sockerrör

Denna applikation är ett utmärkt exempel på hur automati seringsteknik kan bidra till ökad lönsamhet. Med hjälp av en automatiseringsfunktion följer lastbilen nu i skörde tröskornas spår. Föraren accelererar och bromsar men får hjälp av den automatiska styrningen. På så sätt kan man rädda en stor del av de unga plantorna. Tidigare blev en stor del av grödorna förstörd av lastbilarna hos den här sockerrörsodlaren i Brasilien.

Autonom körning under jord

Självkörande Volvo FMX lastbilar testkörs i vanlig drift i Bolidens gruva. Lastbilarna bidrar till ökad produktivitet och säkerhet eftersom de kan fortsätta köra direkt efter att sprängning har genomförts. Normalt krävs en viss väntetid innan arbetet kan återupptas. Detta är ett exempel på full automatise ring i ett avgränsat område där det inte behövs någon förare.

Uppkopplade tjänster ökar drifttiden

Våren 2017 utökade både Volvo Lastvagnar och Mack Trucks sitt utbud av uppkopplade tjänster med fjärrprogrammering för att öka drifttiden, minska stillestånden och öka lastbilarnas produktivitet genom Volvo Remote Programming och Mack Over The Air.

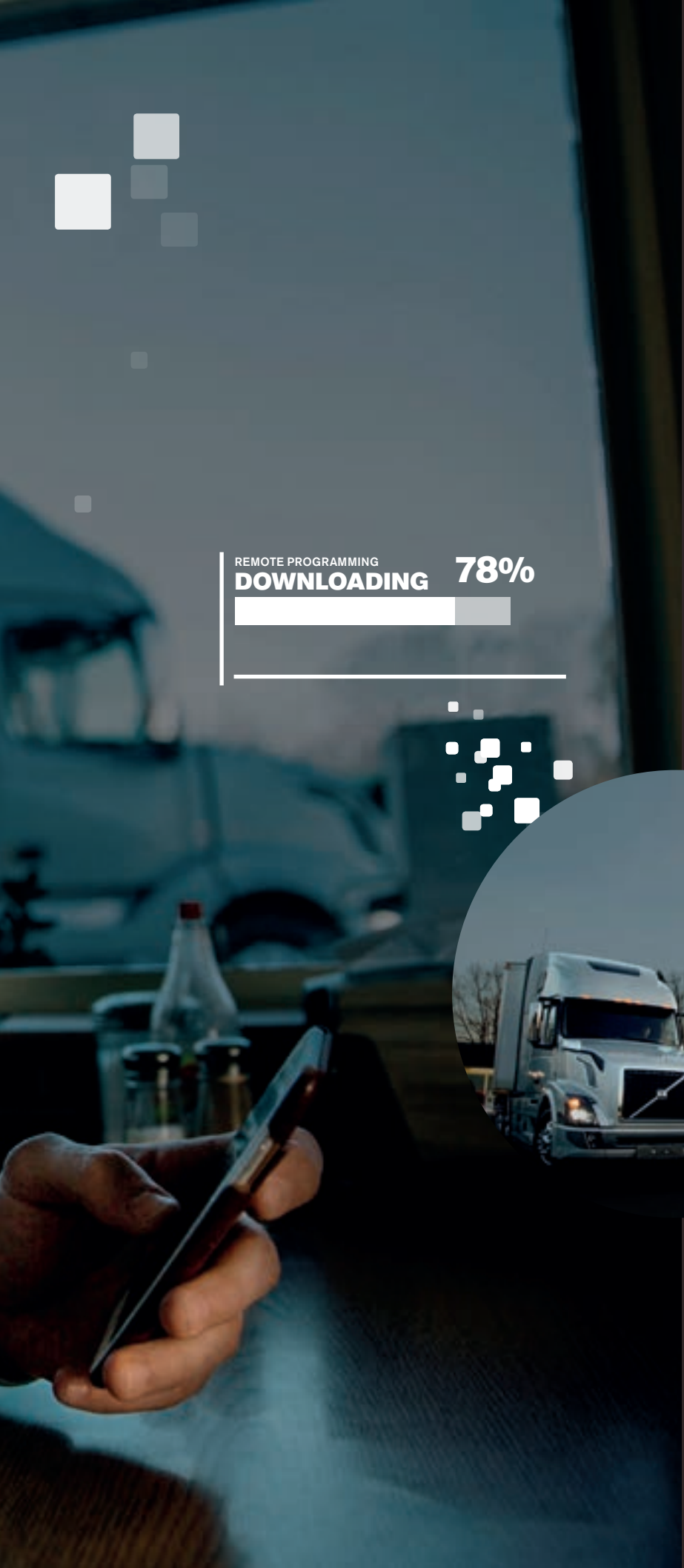

Två kategorier av mjukvaruuppdateringar är tillgängliga genom de nya tjänsterna, en för motorkomponenter och en för fordonsparametrar såsom hastighetsbegränsningar, vilket optimerar prestandan särskilt för kunder som har lastbilar med olika körcykler baserade på faktorer som ekonomi, typ av last och var lastbilen befinner sig.

Med Volvo Remote Programming och Mack Over The Air behöver lastbilarna inte tas ur bruk och köras till en verkstad för vissa typer av mjukvaruuppdateringar för motorerna eller andra parametrar. Att öka lastbilarnas tillgänglighet innebär större intäkter. I genomsnitt innebär varje dags ökad drifttid ca 1.100 dollar i ökade intäkter. Därutöver ger tjänsterna de åkare som tidigare valt bort att göra uppdateringar på grund av kostnader eller det ökade besväret, möjlighet att snabbt och enkelt se till att lastbilarna körs med bästa möjliga prestanda.

Optimerat utnyttjande av flottan med telematik

Information är ett konkurrensmedel i transportbranschen. Att ha kontroll på flottan är nödvändigt för att ha en god överblick över verksamheten. Till syvende och sist handlar det om ökade intäkter genom förbättrat utnyttjande och lägre driftskostnader genom kontroll på bränslet och förbättrad administration. Volvokoncernens olika varumärken erbjuder en serie olika integrerade transportinformationssystem som är baserade på den senaste digitala, trådlösa kommunikationstekniken.

Remote Diagnostics och GuardDog Connect är två sådana system, vilka ger Volvo Lastvagnars respektive Mack Trucks kunder i Nordamerika tillgång till proaktiv diagnostik och hjälp med planering av reparationer via detaljerad analys av kritiska felkoder. Den trådlösa kommunikationsplattformen möjliggör att återförsäljare och kunder kan kommunicera i realtid genom Volvo Action Service. Certifierade så kallade UpTime Centers står redo att serva och reparera lastbilarna när de kommer till verkstaden. Volvokoncernens Uptime Solutions Centers ger stöd åt Volvo Lastvagnar, Volvo Bussar, Volvo Penta, UD Trucks, Renault Trucks och Mack Trucks på flera platser runt om i världen.

Människorna bakom transportlösningarna

ATTRAHERA OCH ENGAGERA MEDARBETARE

Volvokoncernen strävar efter att vara ledande inom att bidra till ökat välstånd genom innovativa och hållbara transportlösningar. För att vara framgångsrik inom det här utmanande men inspirerande området är medarbetarna den viktigaste tillgången i bolaget, och så kommer det att förbli. Därmed ligger nyckeln till framgång i vår förmåga att attrahera, utveckla och behålla de rätta personerna och skapa en kultur som verkligen engagerar medarbetarna.

EFTERTRAKTAD ARBETSGIVARE

Alla organisationer finns till av en anledning. Vårt mål är att bidra till ökat välstånd genom transportlösningar. I en värld som förändras i snabbare takt än någonsin tidigare kommer omvälvande innovationer och global konkurrens att fortsätta att öka. Värderingar kommer i allt högre grad vägleda människor och organisationer i hur de agerar och fattar beslut. Organisationer som har ett högre syfte och som visar ett engagemang i de samhällen där de bedriver verksamhet kommer att ha större framgång med att attrahera och engagera såväl presumtiva som befintliga medarbetare.

Sedan lanseringen av vår strategi i början av 2016 har vi kontinuerligt arbetat med att utveckla vår företagskultur. Genom att få med våra värderingar – kundframgång, tillit, passion, förändring och resultat – i vårt dagliga beteende har vi lagt grunden för en högpresterande kultur och ett starkt medarbetarengagemang. Genom att låta våra värderingar vägleda både ledare och medarbetare i deras arbete kan vi fatta snabbare och smartare beslut, skapa lösningar som ger mervärde till kunderna, öka både det interna och externa samarbetet och samtidigt ha roligt.

Engagemang främjar resultaten

Engagerade medarbetare gör all skillnad i världen för ett företag, eftersom ett stort engagemang driver både innovation och resultat. Medarbetarnas åsikter fångas upp årligen i Volvo Group Attitude Survey (VGAS).

I 2017 års upplaga av undersökningen svarade 93% av medarbetarna. För andra året i rad noterades en ökning i indexet för medarbetarengagemang (Employee Engagement Index), från 72% engagerade medarbetare 2016 till 75% för 2017.

Den öppna och ärliga dialogen mellan medarbetare och ledare i hela organisationen har varit en viktig drivkraft bakom det stärkta engagemanget. För att bibehålla den här uppåtgående trenden kommer vi att fortsätta lägga fokus på dialog och ett ökat samarbete. Andra viktiga områden är bättre kundupplevelser och förenklade strukturer.

Säkra morgondagens kompetens

Det finns många sätt att säkra morgondagens kompetens och bli den mest eftertraktade arbetsgivaren i branschen. Volvokoncernen samarbetar med de främsta tekniska högskolorna och handelshögskolorna över hela världen. Vi skapar nära band till utvalda målgrupper av studenter genom studiebesök och praktikplatser hos Volvokoncernen och företagsevent på universitet och högskolor.

Vårt Academic Partner Program, APP, är ett mycket exklusivt program för utvalda universitet och högskolor runtom i världen. Programmet består av elva utvalda samarbetspartners i Sverige, Frankrike, USA, Kina och Japan som bedriver forskning, utbildning samt kompetensutveckling inom områden som matchar Volvokoncernens framtida verksamhetsbehov. Programmet har tre olika moduler – forskning, rekrytering och utbildning – utformade för att

En dynamisk arbetsmiljö med många möjligheter

EN GLOBAL ORGANISATION

Tillsvidareanställda 2017

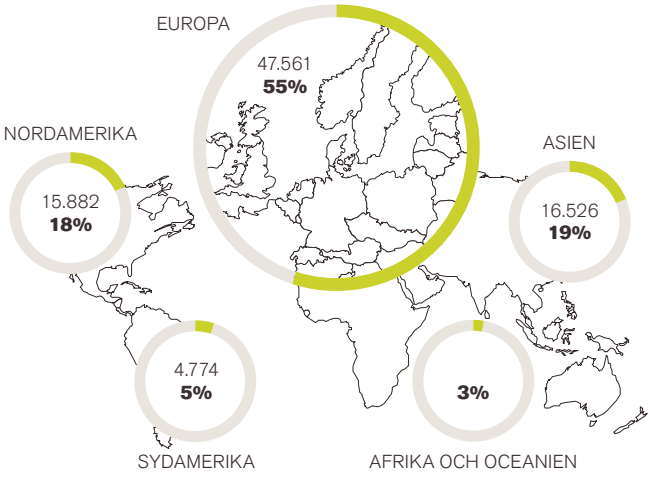

förse oss med banbrytande forskningsrön, ökad attraktionskraft som arbetsgivare och de allra bästa utbildningarna och pedagogiska metoderna framtagna av den akademiska världen.

Vi har utökat vår palett av traineeprogram och erbjuder två alternativ: Volvo Group International Graduate Program och Volvo Group Engineering Graduate Program. Båda syftar till att säkra framtida expertis och kompetens genom att rekrytera de bästa nyutexaminerade studenterna globalt och stärka Volvokoncernens attraktionskraft som arbetsgivare.

UTVECKLING AV MEDARBETARENGAGEMANG

2017 års resultat visar en förbättring från 72% engagerade medarbetare 2016 till 75% 2017.

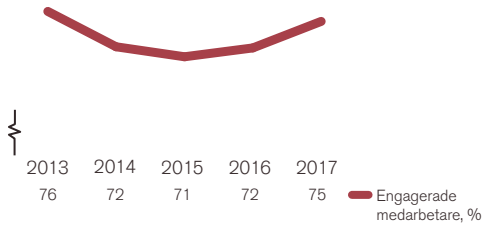

EUGENIA WRETMAN
CHEF, INKÖP AV TUNNPLÅT

”Jag är mamma till två barn, tio och fem år gamla. Jag är väldigt glad över att jobba i Volvokoncernen, eftersom det ger mig möjlighet att få en spännande karriär samtidigt som jag kan ta hand om min familj. Jag tror att människor som arbetar på Volvo över hela världen känner att de jobbar på ett företag med en stark företagskultur när det gäller respekt för den enskilde och miljön samt avsaknaden av hierarkier. För personer som jag, som uppskattar en dynamisk arbetsmiljö med många möjligheter och kontaktytor, i framkant i den tekniska utvecklingen, är Volvokoncernen rätt ställe att arbeta på.”

Taraneh Vosough, kvalitetschef för inköp på Volvo Bussar.

INNOVATIVT UTBILDNINGSUPPLÄGG PÅ VOLVO GROUP UNIVERSITY

Världen vi lever i ställer krav på vår förmåga att ta till oss ny information snabbare och effektivare än förut. På Volvokoncernen måste vi möta den här nya verkligheten genom att korta tiden till kunskap. Ett sätt att göra det är att använda de senaste upptäckterna om hur man lär sig. Ett annat sätt är att använda nya instrument för utbildning, såsom digitala verktyg. På Volvo Group University investerar vi i nya sätt att lära sig och innovativa utformningar av utbildning för att tillhandahålla utbildningslösningar inom alla våra större kompetensområden.

Genom att tillämpa den senaste forskningen inom utbildningsutveckling och använda tillgänglig teknik för att få tillgång till kunskap har vi som mål att hjälpa medarbetare i hela organisationen att växa och nå sin fulla potential. Utbildningarna tas fram tillsammans med verksamheten för att säkerställa att innehållet inte bara höjer deltagarnas kunskapsnivå och skärper deras kompetens, utan också passar ihop med verksamhetsbehoven. Det breda utbudet av utbildningar sträcker sig från virtuella, interaktiva seriösa spel till e-utbildningar och klassrumsutbildning. Volvo Group University har också utvecklat det prisbelönta konceptet med Group Talks – ett modernt, autentiskt och effektivt sätt att sprida kunskap genom intresseväckande berättelser från kolleger, inspirerade av ”TED Talks”.

Under 2017 deltog cirka 87.000 personer i utbildningar genom Volvo Group University.

I fråga om yrkesutbildning är Volvosteget ett stort initiativ i Sverige. Det här programmet inom industriproduktion är utformat för att lyfta unga människor ur arbetslöshet och samtidigt säkerställa framtida kompetens för koncernen.

Strategisk ledarutveckling

Vi arbetar i en bransch med människan i centrum. Inom Volvokoncernen betraktar vi kompetenta medarbetare som en strategisk tillgång, eftersom det är vår personal som förvandlar strategi till handling och skapar värde för såväl kunderna som för koncernen. Vi har en strukturerad process för att öka kunskapen om våra medarbetare och hur de kan utvecklas på bästa sätt, både till fördel för dem själva och för koncernen. Dessutom säkerställer den att vi har en stabil och mångfaldig pipeline av ledare och en successionsplanering med ledare som utövar ledarskap i enlighet med våra värderingar och som kan föra verksamheten in i framtiden. Detta sker på alla nivåer i bolaget.

Att göra rätt saker på rätt sätt

Vi anser att varje individ har potential att växa och alla våra medarbetare förväntas ha en personlig affärsplan som omvandlar våra strategiska företagsmål till individuella mål. Planen omfattar både verksamhetsrelaterade mål och mål knutna till kompetensutveckling, vilket ger medarbetaren viktig information gällande den egna utvecklingen på både kort och lång sikt. Varje år ser medarbetaren över sin plan tillsammans med sin chef för att säkerställa en ömsesidig förståelse för ansvar, förväntningar, resultat och utvecklingspotential.

Om löner och förmåner

Under 2017 fortsatte Volvokoncernen att implementera och finjustera en global strategi för lönesättning i de 20 största länderna. Vårt främsta fokus är att säkerställa en koppling mellan rättvisa, konkurrenskraftiga löner och prestationer. Vi granskar fortlöpande vår approach till löner och förmåner för att säkerställa att den förblir relevant och gör det möjligt för oss att attrahera och behålla framtida medarbetare. ■

ARBETSTAGARRELATIONER – ETT SAMARBETE BYGGT PÅ FÖRTROENDE

Att ha ett partnerskap baserat på förtroende och samarbete med våra medarbetare och med fackföreningarna och de företagsråd som representerar dem är helt avgörande för Volvokoncernens framgångar på lång sikt. Volvokoncernens nyligen reviderade uppförandekod stärker förväntningarna på vår arbetsgivar-arbetstagarrelation ännu mer. För att möjliggöra en dialog och säkerställa att vi fångar upp våra medarbetares uppfattningar finns de representerade i diverse olika forum.

Det finns tre ordinarie ledamöter och två suppleanter utnämnda av arbetstagarorganisationerna i AB Volvos styrelse. Ledamöterna i Volvo European Works Council (EWC) träffas två gånger om året för att lägga fokus på europeiska frågor och dela med sig av bästa praxis. Därutöver genomfördes nio formella informations- och rådgivningsmöten under 2017.

Ett annat viktigt forum är Volvo Global Works Council (GWC). Medlemmarna består av 50 fackliga representanter från EWC och från helägda bolag i Volvokoncernen som tillsammans representerar 25 olika länder. Varje år ger Volvo Global Dialogue (VGD) arbetstagarrepresentanterna från GWC möjlighet att träffa Volvokoncernens styrelse och koncernledningen. Under 2017 hölls VGD i Lyon i Frankrike, och temat för evenemanget var ”Hur vi ska hantera Volvokoncernens omvandling för att klara framtida utmaningar”.

Föreningsfrihet

Vi respekterar alla medarbetares rätt att bilda och gå med i en fackförening. På samma sätt respekterar vi deras val att inte vara med i en fackförening, som det uttrycks i uppförandekoden. Vi uppskattar att över 42% (41) av våra fast anställda medarbetare var medlemmar i en oberoende fackförening under 2017. I våra större länder som Sverige, USA, Japan och Brasilien noterar vi en betydligt högre grad av medlemskap i fackföreningar än genomsnittet i ILO:s arbetsmarknadsstatistik.

Collective Bargaining Agreements (CBA) mäter andelen anställda som omfattas av ett kollektivavtal, oavsett om de tillhör en fackförening eller inte. Totalt omfattas 71% (72) av Volvokoncernens fast anställda medarbetare i 21 länder (22) av ett kollektivavtal, vilket innebär att den här andelen är betydligt högre än genomsnittet i OECD-länderna.

En öppen dialog skapar lösningar

Volvokoncernen har en öppen dialog och ett respektfullt, samarbetsinriktat partnerskap med arbetstagarrepresentanterna för att lösa arbetsrelaterade problem. Som ett resultat av detta låg antalet förlorade arbetsdagar till följd av lockout eller strejk inom Volvokoncernen på 0,05% (0,33), d.v.s. kvar på en relativt stabil och låg nivå med en sjunkande trend. Strejkerna gällde främst förhandlingar om löner och arbetstidsregler men var också på grund av landsomfattande generalstrejker riktade mot myndighetsförändringar i vissa länder.

Under 2017 minskade antalet uppsägningar betydligt, till 1,6% av den ordinarie arbetsstyrkan jämfört med 3,5% under 2016. Totalt ökade Volvokoncernen med cirka 4.500 anställda på grund av makroekonomiska faktorer och ökade försäljningsvolymer, jämfört med en minskning på 3.000 medarbetare under 2016.

Arbetstagarrepresentanterna och relevanta myndigheter underrättas om större förändringar i organisationen, i enlighet med vad lagen kräver. När det sker förändringar, exempelvis uppsägningar, omstruktureringar eller outsourcing, som påverkar medlemmar i fackföreningar och/eller företagsråd inleder Volvokoncernen konsultation eller förhandlingar. Under 2017 hölls 41 (61) konsultationer och förhandlingar med fackföreningar. Ytterligare 30 (84) konsultationer hölls med företagsråd eller liknande representativa organ.

När större förändringar ska implementeras säkerställer vi att uppsägningstiderna för de anställda och deras representanter som stipuleras av landets lagstiftning eller kollektivavtal alltid respekteras. I enlighet med Volvokoncernens kultur strävar vi efter att hitta rimliga lösningar för anställda som sägs upp. Våra åtgärder omfattar bland annat interna mobilitetsforum och omställningsstöd. ■

Volvo Penta ökar sin närvaro i segmen tet för jordbruks maskiner och förser ett växande antal tillverkare med motorer och ser vice. På bilden ses en sockerbetsskördare.

HÄLSA, SÄKERHET OCH VÄLBEFINNANDE HÖGT PÅ AGENDAN

Vi arbetar aktivt för att erbjuda sunda arbetsvillkor och integrera kriterierna gällande hälsa, säkerhet och välmående i utformningen av våra produkter och anläggningar. Säkra och sunda arbetsplatser innebär att vi inte bara bryr oss om våra anställda, utan också våra kunder och aktieägare, eftersom välmående på arbetet leder till bättre resultat, högre produktivitet och ett starkare engagemang bland medarbetarna.

Volvokoncernens policy gällande hälsa och säkerhet grundar sig på uppfattningen att olyckor, tillbud och arbetsrelaterade sjukdomar går att förebygga. Att minimera fysiska och psykiska risker på arbetsplatsen är viktigt för att säkerställa välmående för anställda, kunder, besökare och leverantörer som vi arbetar med. Under 2017 har vi vidtagit ytterligare åtgärder för att förbättra både den fysiska och psykiska arbetsmiljön. Vi har bland annat introducerat nya ergonomiriktlinjer för

HÄLSA OCH SÄKERHET*

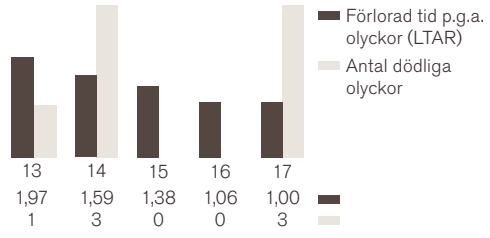

* Omfattningen av anställda som ingår i siffrorna har ökat kraftigt under de senaste fem åren och omfattar 2017 100%.

tillverkningen, mindfulness-övningar, åtgärder och workshops om hälsa samt tagit fram en ny s.k. Mental Energy Pro-app, utformad för att främja kreativiteten och den kognitiva förmågan. Hälsa och säkerhet står högt på agendan för högsta ledningen och Volvos koncernledning. Engagemanget för att göra hälsa och säkerhet till en integrerad del av den dagliga verksamheten är starkt på alla ledarskapsnivåer.

Engagemang i säkerhet

Under 2017 var andelen förlorad tid på grund av olyckor 1,00 och omfattar 100% av de anställda. Jämfört med 2016 noterade vi en förbättring med 6%. Under de senaste fyra åren har vi redovisat en nedgång i antalet olyckor. Trots det hade vi tre olyckor med dödlig utgång i våra serviceverkstäder under 2017. Vi ser mycket allvarligt på detta och har etablerat ett särskilt fokus på säkerheten i verkstäderna. Volvokoncernen har flera olika infallsvinklar på hälsa och säkerhet, bland annat OHSAS 18001-certifiering, Volvo Production System samt hälso- och säkerhetsrevisioner. 34 av 67 produktionsanläggningar var under 2017 OHSAS 18001-certifierade. Under 2017 uppnådde vi noll olyckor på 21 anläggningar jämfört med 16 under 2016.

Prisbelönt bästa praxis

I över ett årtionde har utmärkelsen Volvo Group Health & Safety Award lyft fram intern bästa praxis. Under 2017 deltog 43 initiativ från 15 olika länder och tillsammans representerade de en lång rad innovativa förbättringar. Vinnarna, Powertrain-fabriken i Hagerstown i USA, fick utmärkelsen för sin exceptionella resa när det gäller kulturen kring hälsa och säkerhet. Genom att kombinera de fyra grundpelarna – kunskap, samarbete, förtroende och ägarskap – utvecklade de ett bredare perspektiv på hälsa och säkerhet och lyckades under tre år minska antalet olyckor och förlorade arbetsdagar med 50–70%. ■

MÅNGFALD OCH DELAKTIGHET GÖR OSS STARKARE

Inom Volvokoncernen vet vi att mångfald och delaktighet krävs för att prestera på en hög nivå, eftersom dessa ökar innovationsförmågan och medarbetarnas engagemang, hjälper oss att samarbeta över hela världen och gör det enklare att skapa relationer till hela vår diversifierade kundbas. Vi har i över tio år arbetat systematiskt för att öka både mångfalden och delaktigheten, och vårt långsiktiga mål är att koncernens anställda och dess ledning ska återspegla mångfalden i de regioner där vi bedriver verksamhet. Vi strävar efter att skapa en inkluderande kultur där varje enskild persons förmågor blir synliga och där alla kan bidra utifrån sin fulla potential. Att dra nytta av vår mångfald är nyckeln till att utveckla framgångsrika produkter och tjänster och nå målet att bidra till välstånd genom transportlösningar.

Nolltolerans mot trakasserier

Under det senaste året har den globala medvetenheten om trakasserier ökat i och med händelser som #MeToo-kampanjen. Uppdateringen av vår uppförandekod slår fast att vi inte tolererar någon form av uppförande eller kommentarer från någon anställd som skapar, uppmuntrar eller bidrar till en hotfull eller förnedrande arbetsmiljö.

Mångfald och delaktighet driver innovation

I oktober firade Volvokoncernen den fjärde upplagan av Diversity and Inclusion Week. Fokus låg på hur mångfald och inkludering driver innovation. Liksom under tidigare år ägde kreativa och praktiskt inriktade aktiviteter rum över hela världen, så att alla kunde få uppleva vad mångfald och inkludering verkligen betyder. En grupp som präglas av mångfald producerar fler idéer, är bättre på problemlösning och har ett större nätverk för att upptäcka nya trender. Ett inkluderande förhållningssätt innebär att vi är öppna för nya idéer och att vi låter oss utmanas i vårt befintliga sätt att se på omvärlden.

KÖNSFÖRDELNING AV ANSTÄLLDA I VOLVOKONCERNEN

%	2017	2016	2015	2014	2013
Andel kvinnor	18	17	18	17	17
Andel kvinnor i ledande befattning	25	24	22	21	19

Mångfald och delaktighet varje dag

Ledarna för varje division och affärsenhet ansvarar för att göra mångfald och ett inkluderande ledarskap till en del av den dagliga verksamheten. Utmaningarna för mångfald kan skilja sig åt mellan länder, regioner och affärsenheter. Därför måste metoden för att uppnå mångfald anpassas lokalt, även om mångfald i sig betraktas som en global konkurrensfördel. För att maximera de positiva effekterna av mångfald och inkludering, finns det många olika lokala och verksamhetsspecifika mångfaldsmål och handlingsplaner.

På global nivå använder vi oss av två nyckeltal för att mäta mångfald: Balanced Team Indicator är att kvantitativt mått som omfattar nationalitet, kön, ålder och erfarenheter i olika delar av Volvokoncernen. Resultaten för 2017 visar en stark ökning i termer av mångfald som en effekt av fler kvinnor i koncernledningen samt fler kvinnliga chefer totalt sett. På nivån under koncernledningen visade de genomsnittliga värdena när det gäller mångfald en viss förbättring. Inclusiveness Index utgår från hur de anställda betygssätter inkluderingen på sin arbetsplats. Inclusiveness Index visade även en betydande förbättring under 2017. Därutöver mäter vi könsfördelningen totalt och på ledningsnivå, såsom det beskrivs i tabellen över könsfördelningen. Vid utgången av 2017 utgjorde kvinnor 18% av koncernens globala arbetsstyrka. Andelen kvinnor i ledande befattning uppgick till 25%. ■

Affärer gjorda på rätt sätt är bra affärer

För att vara ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart måste värdeskapandet ske ansvarsfullt. Affärsetik och integritet, efterlevnad av skatteregler och lagar samt mänskliga rättigheter är därför viktiga delar i detta arbete. Det ger oss en stabil grund att bygga vårt samhällsengagemang på och att visa ledarskap för en hållbar utveckling.

ATT BEDRIVA VERKSAMHET ETISKT OCH LAGENLIGT

Effekterna av att inte uppträda etiskt eller bedriva verksamhet med integritet och i enlighet med lagen, påverkar hur företag uppfattas och kan också påverka lönsamheten. Volvokoncernens uppförandekod anger tydligt ramen för allt vi gör.

En ny uppförandekod

Under hösten 2017 lanserades Volvokoncernens nya Uppförandekod. Det är en obligatorisk koncerngemensam policy som stipulerar kraven på hur verksamheten ska bedrivas, etiskt och i enlighet med gällande lagstiftning. Den nya uppförandekoden anger förväntningarna på hur verksamheten ska bedrivas inom Volvokoncernen, överallt där vi har verksamhet, och den har fokus på de krav och förväntningar som finns på alla anställda. Koden finns tillgänglig på volvogroup.com. Volvokoncernens Uppförandekod kompletteras av andra policyer som beskriver mer i detalj hur vi hanterar kodens minimikrav. Både uppförandekoden och en ny e-utbildning finns på 13 språk. Därutöver tillhandahålls stödmaterial som ska underlätta diskussioner i teamen. Målet är att 90% av alla tjänstemän ska genomgå den nya e-utbildningen under 2018. Därutöver kommer det att ske aktiviteter för att lansera den nya uppförandekoden för samtliga kollektivanställda.

Efterlevnad av lagstiftning

Lagefterlevnad utgör grunden för allt vi gör inom Volvokoncernen. Den täcker in ett flertal olika områden och omfattar många olika anställda med expertis och kunnande i hela koncernen om frågor som rör exempelvis efterlevnad av utsläppsregler.

Två exempel från uppförandekoden är vårt arbete med att följa konkurrens- och anti-korruptionslagar i samtliga jurisdiktioner där vi bedriver verksamhet. I vår uppförandekod står det att vi ska konkurrera på ett rättvist sätt utifrån våra produkters och tjänsters meriter och inte delta i eller främja någon korrupt verksamhet. Dessa principer för efterlevnad har implementerats i Volvo Group Compliance Policy och särskilda lagefterlevnadsprogram.

I hela koncernen har vi program som består av ett antal delar, inklusive policyer och riktlinjer, ett omfattande utbud av e-utbildning och skräddarsydd lärarledd undervisning, rådgivning och stöd samt revision och granskning. Volvokoncernens visselblåsarrutiner gäller även för våra lagefterlevnadsprogram.

Processen för due diligence av våra samarbetspartner gällande anti-korruption syftar till att förstärka de befintliga processerna som är utformade för att förhindra mutor bland oberoende parter som bedriver verksamhet för Volvokoncernens räkning. Systemet omfattar

användningen av externa verktyg och gäller både för befintliga och nya samarbetspartners.

Utbildning i lagefterlevnad i form av e-utbildning och lärarledd undervisning tillhandahålls på löpande basis med olika fokusområden varje år. Under 2015 och 2016 låg fokus på lärarledd undervisning, och under den här perioden har över 13.800 medarbetare fått lärarledd undervisning i lagefterlevnad. Under 2017 låg fokus på att uppdatera uppförandekoden och förbereda utbildningsaktiviteterna med koppling till uppförandekoden som är planerade för 2018, inklusive lanseringen av den nya e-utbildningen i uppförandekoden i december 2017.

Uppföljning av efterlevnaden

Efterlevnad av uppförandekoden följs upp genom ledningskontrollsystem, interna kontroller och den årliga medarbetarundersökningen. En visselblåsarpolicy uppmuntrar alla anställda att rapportera misstänkta överträdelser till sina chefer eller andra ledningsrepresentanter. Om det inte är tänkbart eller möjligt att rapportera till en överordnad, eller om det inte tas på allvar, har de anställda möjligheten att lyfta de misstänkta överträdelserna till Corporate Audit och möjligheten finns, där lagen medger, att vara anonym. Volvokoncernen tolererar inte repressalier mot en person som i god tro framför klagomål eller misstankar om brott mot uppförandekoden.

Totalt loggades 57 rapporter (56) av Corporate Audit under 2017, varav 20 rapporter om incidenter (27) som skickades av ledningen. Samtliga fall togs om hand, utreddes och rapporterades till revisionskommittén i AB Volvos styrelse. Totalt 0 visselblåsarfall (5) och 6 rapporter från ledningen (10) hade underbyggts vid årets utgång. De vanligaste rapportkategorierna rörde ledningen på arbetsplatsen samt intressekonflikter. ■

VÅR HANTERING AV MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Våra produkter byggs av människor, används av människor och förser människor med varor och tjänster. Det är därför respekt för mänskliga rättigheter är viktigt för Volvokoncernen och för våra affärsframgångar på lång sikt.

Social hållbarhet en del av välstånd

Som ett globalt företag har Volvokoncernen nästan 100.000 anställda, närmare 48.000 leverantörer över hela världen, kunder i mer än 190 länder och är en del av de samhällen som påverkas av vår verksamhet. Sammantaget är det många människor i vår värdekedja som bor och arbetar i olika länder, inklusive länder där det finns högre risk för brott mot mänskliga rättigheter. Alla länder har sina egna lagar, kulturella normer, sociala och ekonomiska utmaningar och varierande grader av statligt skydd för mänskliga rättigheter. För Volvokoncernen är respekt för mänskliga rättigheter en del av våra möjligheter att främja välstånd i hela värdekedjan för de människor som berörs av vår verksamhet.

Volvokoncernen respekterar mänskliga rättigheter

Vårt arbete med att hantera mänskliga rättigheter är integrerat i vårt övergripande arbete med ett ansvarstagande och etiskt uppförande. Under 2017 uppdaterade vi vår Uppförandekod för att göra den tydligare i fråga om vad som förväntas av våra anställda. Här ingår de mänskliga rättigheter som vi för närvarande anser vara mest relevanta för oss: inga trakasserier, ingen diskriminering, säkra och hälsosamma arbetsplatser, föreningsfrihet och kollektivavtal, arbetstider och ersättning, samt modernt slaveri och barnarbete. Över tid kan vi komma att identifiera andra mänskliga rättigheter som vi prioriterar. Vi följer fortlöpande förändringar i den internationella miljön, i synnerhet på konfliktmarknader. Vi bedömer också förändringar och potentiella risker i vår verksamhet och våra affärsrelationer. Detta sker bland annat genom våra due diligenceprocesser, vår process för bedömning av företagsrisker, dialoger med fackföreningarna samt branschsamarbeten.

För att styra vårt arbete med mänskliga rättigheter har vi etablerat en tvärfunktionell styrgrupp med medlemmar från vår Executive Board. Styrgruppen kommer också att verka för att snabbare ta itu med potentiella allvarliga brott mot mänskliga rättigheter som framkommer i vår verksamhet eller genom våra affärsrelationer.

Att arbeta med mänskliga rättigheter

Vårt arbete med mänskliga rättigheter pågår ständigt. Vi strävar efter att identifiera, förebygga, och mildra en eventuell negativ påverkan på mänskliga rättigheter i den egna organisationen och genom våra affärsrelationer. Vårt arbete har fokus på de områden där vi anser att den största risken föreligger för att skada människor, utifrån landets risknivå kopplat till mänskliga rättigheter (prioriterat i enlighet med relevanta index från ett globalt riskanalysföretag), högrisksegment och/eller om det finns eventuella avvikelser som har kommit till vår kännedom. Läs mer om våra risker kopplade till

YRKESSKOLOR FÖR MEKANIKER OCH FÖRARE

Volvokoncernen har drivit yrkesskolor för mekaniker i Afrika sedan 2013. Den första skolan öppnades i Etiopien och flera klasser har nu tagit sin examen. Under 2016 öppnades skolor i Zambia och Marocko.

Detta hjälper till att skapa jobb och ekonomiskt välstånd i dessa länder, samtidigt som det är bra för vår verksamhet och våra kunder," säger Johan Reiman, ansvarig för yrkes skolor inom Volvokoncernen.

Nästa steg är att starta yrkesskolor även för lastbils chafförer i Etiopien och Marocko.

Utbildningen är ett sam arbete med Styrelsen för internationellt utvecklings samarbete (SIDA), och dess amerikanska motsvarighet USAID samt UN Industrial Development Organization.

Läs mer om våra yrkes skolor på volvokoncernen.se

mänskliga rättigheter på sidan 115. För olika delar av vår verksamhet skräddarsyr och förbättrar vi fortlöpande våra due diligence-processer för optimerade resultat, grundat på gemensamma verktyg, riskanalyser och anpassade till varje enskilt affärsområdes/lastbilsdivisions strategiska prioriteringar.

Under 2017 slutförde vi vårt pilotprojekt gällande due diligence-processen för mänskliga rättigheter som vi har utvecklat och skräddarsytt för Volvokoncernens egen verksamhet, baserat på information från Danish Institute for Business and Human Rights samt självutvärderingsverktyget i FN:s Global Compact. Inom ramen för pilotprojektet genomförde vi granskningar genom självutvärderingar och workshops med det ledningsteam som ansvarar för den relevanta verksamheten, följt av omfattande intressentdialoger, gemensam utveckling av planer för att åtgärda riskerna tillsammans med de lokala ledningsteamen samt kontinuerlig uppföljning. Under 2017 genomfördes två granskningar, en i Indien, som är ett högriskland, och en för att testa den första delen av due diligence-processen i ett lågriskland, Tyskland. Granskningarna omfattade samtliga anställda, konsulter och andra personer som arbetar på Volvokoncernens anläggningar (t.ex. tjänsteleverantörer). I slutet av 2017 beslutade vi att fortsätta med due diligence av mänskliga rättigheter för koncernens egen verksamhet, inledningsvis med fokus på verksamheter i högrisländer.

På sidan 47 finns det mer information om vårt program för hållbara inköp och hur vi arbetar med due diligence-granskningar gällande mänskliga rättigheter i leverantörsledet tillsammans med information om framstegen under 2017.

Gällande vår försäljning strävar vi efter att säkerställa att vi följer alla tillämpliga lagar och regler gällande exportkontroll, och att produkterna säljs öppet och utan restriktioner. Vi har begränsade möjligheter att påverka hur produkterna kommer att användas i och med att de kommer att säljas vidare många gånger under sin livstid. Sedan 2014 har vi fortlöpande utvecklat vår process för Responsible Sales, läs mer på sidan 54.

Under första halvåret 2017 publicerade vi yttranden om modernt slaveri (Modern Slavery Statements) för relevanta företag inom Volvokoncernen. ■

SKATT – ETT SAMHÄLLSANSVAR

Mot bakgrund av skatternas betydelse för att finansiera statlig välfärd betraktar vi efterlevnad av bolagsskatteregler som en fråga om en ansvarsfull affärsverksamhet. Volvokoncernen ska följa skattelagar och -regler i samtliga länder där vi bedriver verksamhet. Vi bedriver ingen aggressiv skatteplanering genom strukturer i skatteparadis eller motsvarande. Där skattelagarna inte ger tydlig vägledning ska försiktighet och transparens vara de vägledande principerna. Ett grundläggande mål med vår skattepolicy är att säkerställa efterlevnad av dessa principer i hela koncernen, och på samma gång säkerställa en effektiv skattehantering genom en skattemässigt medveten drift av verksamheten.

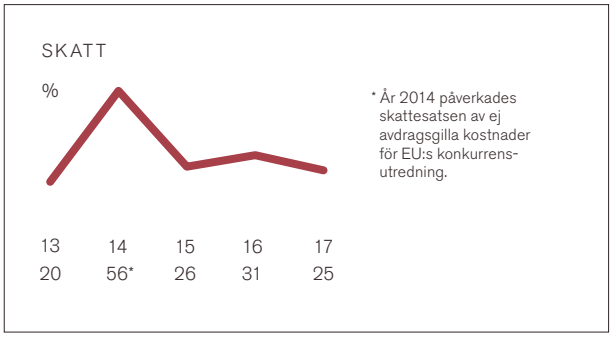

Redovisning i enlighet med nya regler

Som en del av OECD-projektet Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) har nya internationella standarder för redovisning av inkomstskatter per land (CBCR) utvecklats. Volvokoncernen har rapporterat i enlighet med dessa standarder till Skatteverket i Sverige.

Under den senaste femårsperioden uppgår den genomsnittliga bolagsskattesatsen för Volvokoncernen till cirka 28%, varav 6 miljarder kronor eller 31% av aktuell skatt avsåg tillväxtmarknader som de definieras av IMF. ■

SAMHÄLLSENGAGEMANG

Att bidra till välstånd innebär att bidra till samhällsutvecklingen på många sätt. Vårt samhällsengagemang består bland annat av delat värdeskapande, katastrofhjälp, donationer och samhällsstöd. Det innebär att driva Corporate Social Responsibility (CSR) initiativ, etablera strategiska partnerskap och uppmuntra medarbetare att delta i volontärverksamhet.

Skapa gemensamma värden

Vår princip om ”delat värdeskapande” beskrivs i illustrationen till höger. För att maximera värdeskapandet är det direkt kopplat till Volvokoncernens mission, affärs och kärnkompetenser. Den största potentialen för att skapa gemensam nytta är när vår verksamhet och samhällets intressen sammanfaller. Därför är våra utvalda fokusområden: utbildning och kompetensutveckling, trafik- och arbetsplatssäkerhet samt miljömässig hållbarhet.

DELAT VÄRDESKAPANDE

För Volvokoncernen innebär delat värdeskapande att driva både vår affär och samhället i en positiv riktning. Vi förbättrar vår konkurrenskraft samtidigt som vi påverkar ekonomiska, miljömässiga och sociala villkor positivt i de samhällen där vi verkar.

Utbildning och kompetensutveckling

Vi har en långsiktig plan för att utveckla yrkesskolor för mekaniker, förare och operatörer för lastbilar, bussar och anläggningsmaskiner. Vid slutet av 2017 deltog 1.017 studenter i våra yrkesprogram i Etiopien, Zambia och Marocko. Under 2017 beslutades om två nya projekt och 2018 kommer en förarutbildning i Etiopien och en i Marocko att etableras. Läs mer om våra yrkesskolor i Afrika på sida 76. Läs också om vår förarutbildning för kvinnliga lastbilschaufförer i Peru på sidan 31.

Trafiksäkerhetskampanjer

Volvokoncernen driver trafiksäkerhetsprogram i huvuddelen av de länder där vi bedriver verksamhet. Vår trafiksäkerhetskampanj Stop, Look, Wave riktar sig till skolbarn, lokalsamhällen och yrkesförare. Med hjälp av särskilda utbildningspaket främjar programmet medvetenhet om trafiksäkerhet bland barn i deras närområde. Sedan lanseringen under 2015 har vi nått ut till över 200.000 barn.

I likhet med Stop, Look, Wave-programmet syftar Volvo Lastvagnars See & Be Seen-program till att förbättra förståelsen för hur oskyddade trafikanter och lastbilar kan samverka i trafiken. Initiativet lanserades under 2016 och har särskilt fokus på cyklister och skolbarn från tolv års ålder, men det passar även för trafiksäkerhetsorganisationer som arbetar med vuxna. I och med den höga takten i dagens trafik är det viktiga att så många människor som möjligt är medvetna om riskerna för att kunna undvika olyckor.

Våra lastbilsmärken i USA fortsätter att stödja American Trucking Associations program, Share the Road och America’s Road Team. Share the Road, som sponsras av Mack Trucks, är ett säkerhetsprogram där förare som har kört miljontals olycksfria kilometer, åker till olika delar av landet för att undervisa allmänheten om hur man samsas med stora lastbilar på vägarna. America’s Road Team, sponsrat av Volvo Lastvagnar, representerar 3,1 miljoner professionella lastbilschaufförer i USA och lyfter fram lastbilsbranschens budskap om säkerhet, väsentlighet och professionalism till allmänheten i hela landet.

Partner till FN:s livsmedelsprogram

Som partner till Förenta Nationernas (FN:s) livsmedelsprogram (WFP) använder Renault Trucks en mobil enhet för att utbilda lokala team runtom i Afrika om underhåll av lastbilar samt fordonsparks- och verkstadsskötsel. Efter framgången med det första samarbetet under 2012 och en ökad efterfrågan från WFP fortsätter utbildningen. Under loppet av fem år har programmets volontärer utbildat 190 WFP-anställda i tolv länder.

Katastrofhjälp och donationer

Volvokoncernen har en katastrofhjälpfond som har godkänts av AB Volvos styrelse. Fonden används för att stödja arbetet i samband med globala naturkatastrofer och andra katastrofer genom att tillhandahålla våra produkter eller finansiella medel till relevanta hjälporganisationer. Under 2017 gjorde Volvokoncernen donationer för att hjälpa offren av de svåra översvämningarna i USA samt för att hjälpa till i den allvarliga humanitära situationen orsakad av svält i Sydsudan, Somalia, Nigeria och Jemen. Volvokoncernens julgåva på 8,5 Mkr distribuerades till 16 lokala samhällsprojekt i olika länder.

Vårt bidrag till Agenda 2030 för hållbar utveckling

Den 1 januari 2016 trädde de 17 målen för hållbar utveckling i kraft som en del av FN:s agenda 2030 för hållbar utveckling. Vi fokuserar på de mål som är mest relevanta för vår verksamhet och där vi kan bidra mest, men inte på bekostnad av de andra målen. För Volvokoncernen betyder detta att vi fokuserar på:

FN SDG 3 – Hälsa och välbefinnande och i synnerhet målet att halvera antalet dödsfall och olyckor i trafiken fram till 2020.

Exempel på våra aktiviteter:
- Fokus på säkerhet inom produktutvecklingen, sidan 40
- Säkerhetsfunktioner i våra fordon och maskiner, sidorna 64–65
- Säkerhetsutbildning för förare, operatörer och skolbarn, sidorna 31 och 78.

FN SDG 9 – Hållbar industri, innovation och infrastruktur med särskilt fokus på målen för att utveckla pålitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive utveckling i utvecklingsländer genom förbättrade tekniska lösningar samt finansiell- och teknisk support till afrikanska länder.

Exempel på våra aktiviteter:
- Effektiva och tillförlitliga lastbilar och maskiner i anläggningssegmentet, sidorna 42–45 och 98–100
- Investeringar i innovativa tekniker såsom automatisering, elektromobilitet samt uppkopplade fordon och byggarbetsplatser, sidorna 34–39 och 62–67
- Yrkesskolor i Afrika, sidorna 76 och 78.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

FN SDG 11 – Hållbara städer och samhällen och målet att erbjuda åtkomst till säkra, prisvärda, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla år 2020 genom expansion av kollektivtrafik.

Exempel på våra aktiviteter:
- ElectriCity och försäljning av hybridbussar, sidorna 36–37 och 62
- Leveranser till Zone management system, sidan 102.

FN SDG 13 – Bekämpa klimatförändringen och dess konsekvenser genom att vidta omedelbara åtgärder.

Exempel på våra aktiviteter:
- Fokus på bränsleeffektivitet och alternativa bränslen i produktutveckling, sidorna 34–39
- Aktiviteter för att minska energikonsumtion och utsläpp från verksamheten, sidorna 48–51
- Energi- och utsläppsåtaganden genom WWF Climate Savers programmet, sidorna 51 och 79. ■

SAMARBETE FÖR MINSKADE UTSLÄPP OCH ÖKAD ENERGIEFFEKTIVITET

Volvokoncernen är den enda fordonstillverkaren som godkänts av Världsnaturfonden (WWF) för deltagande i Climate Savers. Det nuvarande programmet omfattar perioden mellan 2015 och 2020 och inkluderar följande åtaganden:

- Sammantaget minska utsläppen från Volvokoncernens produkter under deras livslängd samt från produktion med minst 40 miljoner ton CO_2 år 2020 jämfört med 2013.
- Förbättra energieffektiviteten i produktion genom att införa åtgärder som ger 150 GWh/år i besparingar. Detta motsvarar 8% av energin som används vid Volvokoncernens produktionsanläggningar jämfört med 2013.
- Minska CO_2-utsläppen per producerad enhet inom Volvokoncernens godstransporter med 20%.
- Utveckla lastbilsprototyper vars bränsleförbrukning är betydligt lägre än förbrukningen hos dagens motsvarande lastbil.
- Volvo CE kommer att utveckla och visa teknik med betydligt förbättrad bränsleeffektivitet.
- Starta upp City Mobility-konceptet i minst fem städer.
- Driva Construction Climate Challenge (CCC), där representanter för anläggningsindustrin, akademiker och politiker träffas för att utbyta erfarenheter och adressera gemensamma förbättringsprojekt.

WWF
CLIMATE SAVERS
碳减排先锋
DEFENSORES DO CLIMA
クー　ート・セイバーズ
A WWF GLOBAL INITIATIVE WITH BUSINESS

Uppföljning av resultat

Resultaten verifieras årligen av oberoende experter. Det överenskomna målet ska utmana oss till att vara mer progressiva än om vi inte varit deltagare och det ska visa att vi är ledande i vår bransch när det gäller minskningen av växthusgaser.

- Resultatet visar att CO_2-utsläppen från produkter som sålts mellan 2015 och 2017, minskar med 17 Mton under sin livstid.
- Fler än 600 projekt för att spara energi i produktionen har initierats, vilket har resulterat i en besparing på 102 GWh/år.
- Minskningen av CO_2-utsläpp från Volvokoncernens godstransporter per producerad enhet är 20% lägre 2017 än 2015. ■

”

PLATINANIVÅ
VID VPS-UTVÄRDERING

Arbetet med ständiga förbättringar pågår på alla områden och alla nivåer. Resultatmässigt ska verksamheten uppvisa stora förbättringar, med små variationer och positiva trender.

Bättre och bättre dag för dag

Hur kan jag göra detta ännu bättre? Den frågan ställer sig medarbetare inom Volvokoncernen varje dag. Tillsammans hittar de nya sätt för att förbättra och skapa värde för kunderna.

Powertrain Production (PTP) i Curitiba i Brasilien är ett föredöme när det gäller ständiga förbättringar. Att upp muntra till nya idéer är en viktig del av den starka förbättrings kulturen i Curitiba och många vänder sig till PTP Curitiba för inspiration. I augusti förra året blev PTP Curitiba den anlägg ning inom Volvokoncernen som kommit längst när det gäller att införa Volvo Pro duction System (VPS). I VPS utvärderingarna, som görs för att se hur arbetet fortskrider, var PTP Curitiba den första fabriken som nådde platinanivå. Vi är väldigt stolta.

Bakom det här erkännandet ligger många års hårt arbete. Platinanivån är ett resultat av att vi arbetat med ständiga förbättringar inom alla områden, även stödfunktionerna.

Det är också resultatet av ett tydligt mål och syfte , säger fabrikschefen Luiz Bohatch.

Teamledare Maria Lucas och operatören Célia Gabardo, som gör många av skisserna i Kaizen formulären. Utifrån sina observationer gör hon ritningar som gör de ständiga förbätt ringarna till en självklar del av kulturen på PTP Curitiba.

HÅLLBARHETSRAPPORTERINGSINDEX

	Miljöfrågor	Sociala och medarbetarfrågor samt motverkande av brott mot mänskliga rättigheter	Verktyg för att motverka korruption
Affärsmodell	6–7, 10–11, 24–67	6–7, 10–11, 24–77	6–7, 54–55, 74–75
Policy samt redovisning, kontrollförfaranden och resultat av nyckelområden	Produkter: 34–41, 79 Produktion: 48–51, Leverantörer: 46–47 Kunder: 54–55, Återanvändning: 60–61	Hälsa och säkerhet: 48–51, 68–74, Mänskliga rättigheter: 47, 54–55, 76–77	54–55, 74–75
Största riskerna, hur dessa hanteras samt möjlig påverkan	36–41, 48–51, 60–61, 112–117, 222–223	112–116, 222–223	112–116, 222–223
Resultat av de viktigaste aktiviteterna	24–67	68–77	75
KPI:er, mål, resultat och väsentlighet	50–51, 79, 222–223	46–51, 55, 68–77, 222–223	74–75, 222–223

Denna års- och hållbarhetsredovisning är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen samt Global Reporting Initiative (GRI) G4.
Vi bedömer att vi inte har några andra icke-finansiella faktorer som är relevanta i vår verksamhet. För mer information, se GRI (G4) Index på volvogroup.com.

Global styrka i en föränderlig värld

Sedan renodlingen mot kommersiella fordon inleddes för mer än tjugo år sedan har Volvokoncernen vuxit till världens näst största tillverkare av tunga lastbilar och en av de största tillverkarna av bussar och anläggningsmaskiner och är idag också en ledande tillverkare av tunga dieselmotorer samt marin- och industrimotorer. Under 2017 förbättrades efterfrågan på många marknader runt om i världen.

NORDAMERIKA

- Nettoomsättning: 84.047 Mkr (80.701)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 25% (27)
- Antal tillsvidareanställda: 15.882 (14.245)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 18% (17)
- Största marknader: USA, Kanada och Mexiko.

- Marknaden för tunga lastbilar var på samma nivå som under 2016, med en ökning av efterfrågan under det andra halvåret.
- Både Volvo Lastvagnar och Mack Trucks tappade något i marknadsandel. Volvo hade 8,3% (9,9) och Mack Trucks 7,3% (7,8) vid årets slut.
- Fortsatta framgångar för koncernens egna motorer och växellådor, vilket har positiva implikationer för servicemarknaden.
- Efterfrågan på marknaden för anläggningsmaskiner steg, framförallt tack vare tillväxt för både kompaktgrävare och större grävmaskiner.

SYDAMERIKA

- Nettoomsättning: 17.257 Mkr (14.863)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 5% (5)
- Antal tillsvidareanställda: 4.774 (4.762)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 5% (6)
- Största marknader: Brasilien, Peru, Argentina och Chile.

- Efterfrågan i den viktiga brasilianska marknaden steg, med en ökning i den totala marknaden för tunga lastbilar på 9%.
- Efterfrågan i övriga marknader i Sydamerika var på bra nivåer.
- Den sydamerikanska marknaden för anläggningsmaskiner steg med 20% från låga nivåer, huvudsakligen driven av marknaderna utanför Brasilien.

MARKNADENS UTVECKLING, TUNGA LASTBILAR, TUSENTAL

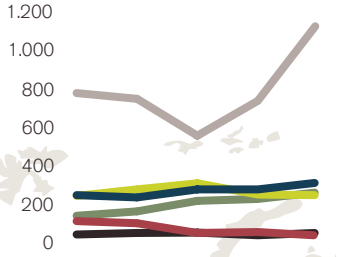

2013	2014	2015	2016	2017	
240	228	270	300	307	Europa 30
236	270	302	243	244	Nordamerika
104	93	42	30	32	Brasilien
34	42	44	47	47	Japan
132	155	210	220	251	Indien
774	744	551	733	1.117	Kina

MARKNADENS UTVECKLING, ANLÄGGNINGSMASKINER, TUSENTAL

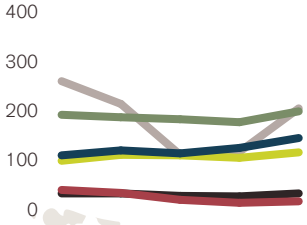

2013	2014	2015	2016	2017	
111	121	115	126	146	Europa
100	112	111	106	117	Nordamerika
41	35	21	15	18	Sydamerika
193	188	184	178	200	Asien (exkl. Kina)
261	215	112	118	206	Kina
34	34	29	28	34	Afrika och Oceanien

FÖRDELNING AV KONCERNENS NETTOOMSÄTTNING PER MARKNAD 2017

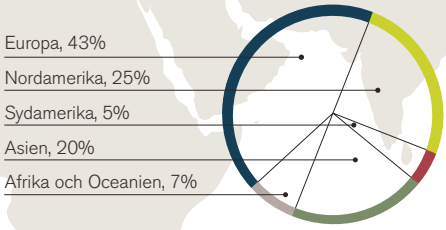

ASIEN

- Nettoomsättning: 68.398 Mkr (55.501)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 20% (18)
- Antal tillsvidareanställda: 16.526 (16.469)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 19% (19)
- Största marknader: Kina, Japan, Sydkorea, Indien och Indonesien.

- Den kinesiska marknaden för anläggningsmaskiner växte kraftigt, 74%, med tillväxt på 121% för större grävmaskiner och med 50% för hjullastare.
- Av koncernens större lastbilsmarknader i Asien växte Kina mycket starkt. Indien uppvisade också tillväxt medan efterfrågan i Japan var på samma goda nivå som 2016.

AFRIKA OCH OCEANIEN

- Nettoomsättning: 21.811 Mkr (19.137)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 7% (6)
- Antal tillsvidareanställda: 2.361 (2.373)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 3% (3)
- Största marknader: Australien, Sydafrika, Nya Zeeland, Marocko och Algeriet.

- Efterfrågan på lastbilar i Australien fortsatte att vara god med stöd av stigande råmaterialpriser.
- Efterfrågan på lastbilar i Sydafrika återhämtade sig efter det svaga 2016.
- I Nordafrika försvagades marknaden däremot, särskilt i Algeriet.

EUROPA

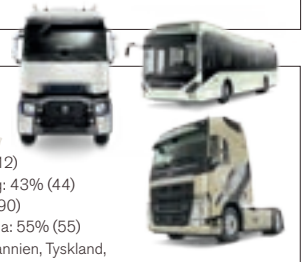

- Nettoomsättning: 143.236 Mkr (131.712)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 43% (44)
- Antal tillsvidareanställda: 47.561 (46.190)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 55% (55)
- Största marknader: Frankrike, Storbritannien, Tyskland, Sverige och Ryssland.

- Registreringarna av tunga lastbilar i Europa fortsatte att vara på en hög nivå och steg med cirka 2% jämfört med 2016.
- Marknadsandelen i EU28 var stabil på en historiskt hög nivå om 16,8% för Volvo Lastvagnar medan Renault Trucks återtog andelar till 8,7% (8,1).
- Marknaden för anläggningsmaskiner växte med 16%, framförallt driven av tillväxt i de större marknaderna såsom Storbritannien, Frankrike och Italien.

VIKTIGA HÄNDELSER

Viktiga händelser publicerade i kvartalsrapporter 2017

2017 karaktäriserades av god eller förbättrad efterfrågan på många marknader och förbättrad lönsamhet bland annat som en effekt av ökade volymer.

Årsstämma i AB Volvo

Vid årsstämman i AB Volvo den 4 april beslutades, i enlighet med styrelsens förslag, att till aktieägarna dela ut 3,25 kronor per aktie.

Till styrelseledamöter omvaldes Matti Alahuhta, Eckhard Cordes, James W. Griffith, Martin Lundstedt, Kathryn V. Marinello, Martina Merz, Hanne de Mora, Håkan Samuelsson, Helena Stjernholm, Carl-Henric Svanberg och Lars Westerberg. Till styrelsens ordförande omvaldes Carl-Henric Svanberg. Till ledamöter i valberedningen valdes Bengt Kjell, representerande AB Industrivärden, Lars Förberg, representerande Cevian Capital, Yngve Slyngstad, representerande Norges Bank Investment Management, Pär Boman, representerande Handelsbanken, SHB Pension Fund, SHB Employee Fund, SHB Pensionskassa och Oktogonen, samt styrelsens ordförande. Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare antogs i enlighet med styrelsens förslag.

Nya tunga och medeltunga lastbilar från UD

Den 1 mars lanserades UD Croner, en helt ny serie medeltunga lastbilar, utvecklad för tillväxtmarknader. UD Croner finns i upp till 21 olika konfigurationer för att passa olika branschers specifika krav.

Den 11 april lanserade UD Trucks en helt ny och bredare serie av den tunga lastbilen Quon. Lastbilarna är bland annat utrustade med en bränsleeffektiv 11-litersmotor och en ny elektroniskt kontrollerad växellåda.

Ny Volvolastbil i Nordamerika

Den 20 april lanserade Volvo Lastvagnar nya Volvo VNR, en dragbil för regionala transporter i Nordamerika, vilken utgör det första steget i förnyelsen av Volvolastbilarna på den nordamerikanska marknaden.

VOLVOKONCERNENS PRESSMEDDELANDEN 2017

DET FÖRSTA KVARTALET

12/1/2017 Volvo CE flyttar huvudkontoret till Göteborg · **18/1/2017** Inbjudan till press- och analytikerkonferens i Stockholm · **1/2/2017** Volvokoncernen – det fjärde kvartalet och helåret 2016 · **9/2/2017** Volvo Bussar får order på 90 eldrivna bussar till Belgien · **28/2/2017** Volvo Lastvagnar testar hybridfordon för fjärrtrafik · **1/3/2017** Årsstämma i AB Volvo · **13/3/2017** AB Volvo publicerar års- och hållbarhetsredovisning för 2016 · **30/3/2017** Inbjudan till Volvokoncernens Kapitalmarknadsdag 2017

DET ANDRA KVARTALET

4/4/2017 Årsstämma i AB Volvo · **11/4/2017** Inbjudan till press- och analytikerkonferens i Stockholm · **12/4/2017** Volvostipendium för forskning om luftföroreningar · **21/4/2017** Ny Volvo VNR lastbil för regionala transporter lanseras i Nordamerika · **25/4/2017** Volvokoncernen – det första kvartalet 2017 · **27/4/2017** Assar Gabrielssons pris för effektiv behandling av cancer · **9/5/2017** Volvo Group Innovation Summit fokuserar på transporter i framtidens smarta städer · **10/5/2017** Volvo Trucks Safety Report sätter fokus på oskyddade trafikanter · **17/5/2017** Volvo pionjär inom autonoma fordon – testar självkörande sopbil i stadsmiljö · **23/5/2017** Volvokoncernens kapitalmarknadsdag

Melker Jernberg ny vd för Volvo Construction Equipment
Den 3 juli 2017 meddelades att Melker Jernberg utsetts till ny vd för Volvo Construction Equipment och medlem av Volvos koncernledning med början den 1 januari 2018. Melker Jernberg ersatte Martin Weissburg som senare under året utsågs till vd för Mack Trucks.

Volvokoncernen sålde sina aktier i Deutz AG
Den 7 juli sålde Volvokoncernen hela sitt innehav i den tyska, börsnoterade motortillverkaren Deutz AG. Försäljningspriset uppgick till 1.897 Mkr, vilket påverkade koncernens kassaflöde med samma belopp. Försäljningen medförde en reavinst på 400 Mkr.

Ny Volvo-dragbil i Nordamerika
Den 11 juli presenterade Volvo Lastvagnar den nya Volvo VNL-serien för Nordamerika. Volvo VNL är en dragbil för fjärrtransporter som ger en helt ny nivå av effektivitet, produktivitet, säkerhet och tillgänglighet. Den nya lastbilen finns i flera varianter, bland annat med en helt ny större sovhytt.

Nya finansiella mål för Volvokoncernen
Den 31 augusti meddelades att styrelsen i AB Volvo i sin årliga översyn hade beslutat att införa nya finansiella mål för Volvokoncernen.

- Koncernens rörelsemarginal ska överstiga 10% mätt över en konjunkturcykel.
- Financial Services mål är oförändrat om en avkastning på eget kapital på 12–15% med en soliditet överstigande 8%.
- Industriverksamheten ska under normala förhållanden inte ha någon finansiell nettoskuldsättning exklusive pensionsskulder.

Mack Anthem lanserad
Den 15 september lanserade Mack Trucks nästa generations tunga lastbilar i Nordamerika, Mack Anthem. Med ny design och en optimerad aerodynamik ger det en förbättring av bränsleeffektiviteten på upp till 3%. Mack Trucks lanserade även uppdaterade modeller av bygg- och anläggningslastbilar samt lastbilar för regionala transporter, med helt ny hyttinteriör som har förbättrad ergonomi och bibehållen funktionalitet.

Volvokoncernen avbryter processen med att avyttra Governmental Sales
Den 17 oktober meddelades att Volvokoncernen beslutat att avbryta processen med att avyttra affärsområdet Governmental Sales, eftersom de erbjudanden som erhållits inte återspeglar verksamhetens värde.

Martin Weissburg ny vd för Mack Trucks
Den 8 december meddelades att Martin Weissburg, vid tiden vd för Volvo Construction Equipment, kommer att tillträda som vd för Mack Trucks den 1 juni 2018, i vilken befattning han kommer att fortsätta som medlem i koncernledningen.

DET TREDJE KVARTALET

8/6/2017 Självstyrande Volvolastbil ska öka skörden för Brasiliens sockerrörsodlare · **15/6/2017** ElectriCity laddar för nästa fas – utökar trafiken med eldrivna fordon · **21/6/2017** Teknikpris för vågformad kolv som sänker bränsleförbrukningen · **3/7/2017** Melker Jernberg ny vd för Volvo Construction Equipment · **5/7/2017** Inbjudan till Volvokoncernens rapport för de första sex månaderna 2017 · **7/7/2017** Volvokoncernen har sålt sina aktier i Deutz AG · **12/7/2017** Volvo Trucks presenterar nya VNL-serien · **19/7/2017** Volvokoncernen – det andra kvartalet 2017 · **31/8/2017** Nya finansiella mål för Volvokoncernen

DET FJÄRDE KVARTALET

15/9/2017 Mack Anthem - en kraftfull lastbil med unik design · **18/9/2017** Kina Wileke har utsetts till ny Executive Vice President Group Communications & Sustainability Affairs på AB Volvo · **3/102017** Nya lastbilar från Volvo kör på gas · **5/10/2017** Tätt samarbete för framtidens transporter · **6/10/2017** Inbjudan till press- och analytikerkonferens i Stockholm · **11/10/2017** Volvo Ocean Race – en plattform för kundrelationer · **16/10/2017** Nya Volvo 7900 Electric ger större räckvidd och flexibilitet · **16/10/2017** Oceanernas beskyddare tilldelas Volvos Miljöpris · **17/10/2017** Volvokoncernen avbryter processen med att avyttra Governmental Sales · **20/10/2017** Volvokoncernen – det tredje kvartalet 2017 · **9/11/2017** Framtidens smarta samhällen i fokus på Volvokoncernens Innovation Summit · **16/11/2017** Volvokoncernen presenterar ny, innovativ transportlösning som främjar säkerhet och produktivitet · **8/12/2017** Martin Weissburg utsedd till ny VD för Mack Trucks

RESULTATUTVECKLING

Förbättrad lönsamhet

För Volvokoncernen var 2017 ett år med förbättrad lönsamhet och höga volymer.

KONCERNENS RESULTATRÄKNINGAR

		Industriverksamheten		Financial Services		Elimineringar		Volvokoncernen	
Mkr		**2017**	2016	**2017**	2016	**2017**	2016	**2017**	2016
Nettoomsättning	Not 6, 7	**323.809**	**291.459**	**11.812**	**11.242**	**-873**	**-787**	**334.748**	**301.914**
Kostnad för sålda produkter		–248.382	–225.797	–7.072	–6.591	873	787	–254.581	–231.602
Bruttoresultat		**75.428**	**65.662**	**4.740**	**4.651**	**-**	**-**	**80.167**	**70.312**
Forsknings- och utvecklingskostnader		–16.098	–14.631	–	–	–	–	–16.098	–14.631
Försäljningskostnader		–26.495	–24.946	–2.086	–1.920	–	–	–28.582	–26.867
Administrationskostnader		–5.602	–5.081	–40	–40	–	–	–5.642	–5.121
Övriga rörelseintäkter och kostnader	Not 8	–640	–2.531	–421	–605	–	–	–1.061	–3.135
Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	Not 5, 6	1.407	156	–	–	–	–	1.407	156
Resultat från övriga aktieinnehav		135	112	0	–	–	–	135	112
Rörelseresultat		**28.135**	**18.740**	**2.193**	**2.086**	**-**	**-**	**30.327**	**20.826**
Ränteintäkter och liknande resultatposter		164	240	–	–	–	–	164	240
Räntekostnader och liknande resultatposter		–1.852	–1.847	0	–	–	–	–1.852	–1.847
Övriga finansiella intäkter och kostnader	Not 9	–385	11	–	–	–	–	–385	11
Resultat efter finansiella poster		**26.062**	**17.144**	**2.192**	**2.086**	**-**	**-**	**28.254**	**19.230**
Inkomstskatter	Not 10	–7.219	–5.377	248	–631	–	–	–6.971	–6.008
Periodens resultat		**18.843**	**11.767**	**2.440**	**1.455**	**-**	**-**	**21.283**	**13.223**
Hänförligt till:									
Moderbolagets aktieägare								20.981	13.147
Minoritetsandelar i resultat								302	75
								21.283	**13.223**
Resultat per aktie före utspädning, kronor	Not 19							10,33	6,47
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	Not 19							10,32	6,47

ÖVRIGT TOTALRESULTAT

Mkr		**2017**	2016
Periodens resultat		**21.283**	**13.223**
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen:			
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		–827	–304
Poster som senare kan komma att omklassificeras till resultaträkningen:			
Omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet		–2.546	5.585
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag		25	–97
Ackumulerade kursdifferenser återförda till resultatet		–56	–48
Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Not 19	–10	–57
Förändring av säkringsreserv	Not 19	–20	68
Övrigt totalresultat, netto efter inkomstskatter		**-3.434**	**5.147**
Periodens totalresultat		**17.849**	**18.370**
Hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		17.601	18.249
Minoritetsandelens resultat		248	121
		17.849	**18.370**

VOLVOKONCERNEN

Nettoomsättning

Nettoomsättningen ökade med 11% till 335 miljarder kronor. Ökningen förklarades framförallt av volymökningar inom Lastbilar och Anläggningsmaskiner samt den positiva utvecklingen av serviceförsäljningen. Även justerat för förändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade verksamheter steg nettoomsättningen med 11%. Fordonsförsäljningen steg med 12% justerat för förändrade valutakurser och serviceförsäljningen steg med 5%.

NETTOOMSÄTTNING PER RÖRELSESEGMENT, Mkr	2017	2016	%
Lastbilar	216.480	200.650	8
Anläggningsmaskiner	66.497	50.731	31
Bussar	26.078	25.386	3
Volvo Penta	11.119	9.893	12
Koncernfunktioner och övrigt	6.449	7.754	–17
Elimineringar	–2.814	–2.955	–
Industriverksamheten[1]	**323.809**	**291.459**	**11**
Financial Services	11.812	11.242	5
Omklassificeringar och elimineringar	–873	–787	–
Volvokoncernen	**334.748**	**301.914**	**11**

[1] Justerat för ändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade enheter ökade nettoomsättningen med 11%.

Volvokoncernens försäljning av försvarsmateriel, såsom det anges i den svenska förordningen om krigsmateriel (1992:1303) paragraf A, uppgick till 0,26% av nettoomsättningen för 2017, vilket var oförändrat jämfört med 2016.

RÖRELSERESULTAT PER RÖRELSESEGMENT, Mkr	2017	2016
Lastbilar	20.383	15.020
Anläggningsmaskiner	7.917	2.246
Bussar	928	911
Volvo Penta	1.439	1.269
Koncernfunktioner och övrigt	–2.534	–679
Elimineringar	2	–28
Industriverksamheten	**28.135**	**18.740**
Financial Services	2.192	2.086
Volvokoncernen	**30.327**	**20.826**

NETTOOMSÄTTNING, MDR KR

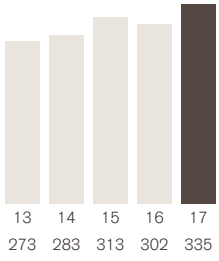

RÖRELSERESULTAT, MKR

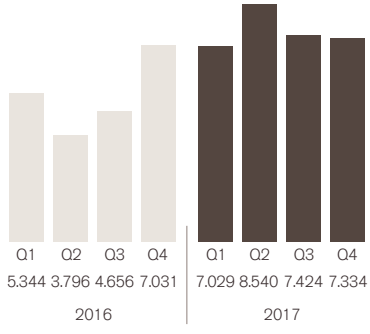

Nettoomsättningen inom Lastbilar steg med 8% med bidrag från samtliga regioner. Anläggningsmaskiner hade en positiv försäljningsutveckling på alla sina marknader, framförallt i Asien drivet av en stark återhämtning för grävmaskiner och hjullastare i Kina. Volvo Penta ökade sin försäljning genom högre volymer och Bussar ökade sin försäljning något då Nordamerika kompenserade för minskningar inom övriga regioner.

Rörelseresultat

Det justerade rörelseresultatet ökade med 8,8 miljarder kronor till 29,9 miljarder kronor (21,1) inklusive en negativ valutaeffekt på 0,4 miljarder kronor. Den justerade rörelsemarginalen ökade till 8,9% (7,0).

Det högre justerade rörelseresultatet är framförallt en effekt av ett avsevärt förbättrat resultat i Anläggningsmaskiner, tack vare ökade volymer och högre kapacitetsutnyttjande, högre volymer i lastbilsverksamheten och förbättrad lönsamhet i våra joint ventures. Det justerade rörelseresultatet påverkades negativt av ökade kostnader för försäljning och administration, forskning och utveckling samt kostnader för en ansträngd situation i delar av leverantörskedjan.

RÖRELSEMARGINAL, %	2017	2016
Lastbilar	9,4	7,5
Anläggningsmaskiner	11,9	4,4
Bussar	3,6	3,6
Volvo Penta	12,9	12,8
Industriverksamheten	**8,7**	**6,4**
Volvokoncernen	**9,1**	**6,9**

FÖRÄNDRING AV RÖRELSERESULTATET Mdr kr	Förändring (exklusive valuta)	Valuta-effekt	Totalt
Rörelseresultat 2016			**20,8**
Förändring av bruttoresultat Industriverksamheten	10,0	–0,2	9,8
Förändring av bruttoresultat Financial Services	0,1		0,1
Lägre kreditförluster	0,5		0,5
Vinster vid försäljning av koncernbolag	0,3		0,3
Försäljning materiella anläggningstillgångar	0,3		0,3
Lägre kapitalisering av utvecklingskostnader	–1,0		–1,0
Högre forsknings- och utvecklingskostnader	–0,5		–0,5
Högre försäljnings- och administrationskostnader	–2,1	–0,1	–2,2
Försäljning av aktier i Deutz AG 2017	0,4		0,4
Resultat från innehav i Joint Ventures och intresseföretag	0,9		0,9
Skador och tvister	0,2		0,2
Avsättning relaterad till EU:s konkurrensutredning 2016	2,5		2,5
Avyttring av externa IT-verksamheten 2016	–0,9		–0,9
Avyttring av fastigheter i Göteborg, Sverige 2016	–1,4		–1,4
Omstruktureringskostnader och effektiviseringsprogram	0,4		0,4
Övrigt	0,2		0,2
Rörelseresultat 2017	**9,9**	**-0,4**	**30,3**

Det rapporterade rörelseresultatet i 2017 uppgick till 30,3 miljarder kronor och skillnaden mot det justerade rörelseresultatet är en reavinst på 0,4 miljarder kronor från försäljningen av Volvokoncernens innehav i Deutz AG. Justeringar i rörelseresultatet under 2016 var: Avyttring av den externa IT-verksamheten, +0,9 miljarder kronor, avsättning relaterad till EU:s konkurrensutredning, −2,5 miljarder kronor, och avyttring av fastigheter i Göteborg, +1,4 miljarder kronor.

Finansnetto

Räntenettot uppgick till −1,7 miljarder kronor (−1,6). Övriga finansiella intäkter och kostnader uppgick till −0,4 miljarder kronor (0,0). Förändringen i jämförelse med 2016 beror främst på orealiserat och realiserat resultat på derivat om 0,4 miljarder kronor i 2016.

» **Läs mer i Not 9** Övriga finansiella intäkter och kostnader.

Inkomstskatter

Årets skattekostnad uppgick till 7,0 miljarder kronor (6,0) vilket motsvarar en skattesats om 25% (31). Skattesatsen under 2017 påverkades främst av en kostnad om 354 Mkr relaterad till omvärdering av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder på grund av skattereformlagstiftning i USA som kommer sänka inkomstskattesatsen för 2018.

OPERATIVA NYCKELTAL, % **INDUSTRIVERKSAMHETEN**	**2017**	2016
Bruttomarginal	23,3	22,5
Forsknings- och utvecklingskostnader i % av nettoomsättning	5,0	5,0
Försäljningskostnader i % av nettoomsättning	8,2	8,6
Administrationskostnader i % av nettoomsättning	1,7	1,7
Rörelsemarginal	**8,7**	**6,4**

NETTOOMSÄTTNING PER MARKNADSOMRÅDE, Mkr	**2017**	2016	%
Europa	138.557	127.352	9
Nordamerika	79.903	76.500	4
Sydamerika	15.919	13.628	17
Asien	67.855	55.056	23
Afrika och Oceanien	21.575	18.924	14
Industriverksamheten	**323.809**	**291.459**	**11**
Varav:			
Fordon	252.063	223.996	13
Service	71.747	67.463	6

VALUTAKURSERNAS INVERKAN PÅ RÖRELSERESULTATET Jämfört med föregående år, Mkr **INDUSTRIVERKSAMHETEN**	
Nettoomsättning[1]	2.026
Kostnad för sålda produkter	−2.263
Forsknings- och utvecklingskostnader	−7
Försäljnings- och administrationskostnader	−86
Övriga	−32
Sammanlagd effekt av valutakursförändringar på rörelseresultatet	**-362**

[1] Koncernens försäljningsvärde redovisas till månatliga genomsnittskurser.

Periodens resultat och resultat per aktie

Periodens resultat för 2017 uppgick till 21.283 Mkr (13.223). Resultatet per aktie efter utspädning uppgick till 10,32 kronor (6,47). Avkastningen på det egna kapitalet uppgick till 20,8% (14,9).

Valutapåverkan på rörelseresultatet

Rörelseresultatet för 2017 i Industriverksamheten påverkades negativt med 0,4 miljarder kronor på grund av förändrade valutakurser. Den negativa effekten var främst relaterad till flöden i utländsk valuta med 0,4 miljarder. Omvärdering av utestående fordringar och skulder hade en negativ påverkan med 0,2 miljarder kronor, minskat med en positiv effekt från omvärdering av rörelseresultatet om 0,2 miljarder kronor.

Nettoflödena i utländsk valuta påverkades negativt av försvagning av GBP och USD, vilket motverkades av en positiv effekt från förstärkning av EUR och ZAR. ■

TRANSAKTIONSEXPONERING FRÅN KOMMERSIELLA FLÖDEN[1]

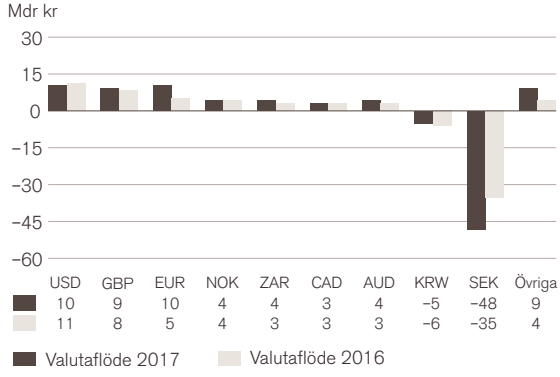

[1] Stapeldiagrammet avser transaktionsexponeringen från kommersiella kassaflöden i utländsk valuta i Industriverksamheten, uttryckt som netto överskott/underskott i viktiga valutor. Underskott i SEK och KRW beror främst på höga tillverkningskostnader i Sverige och Korea samtidigt som externa intäkter i dessa valutor är begränsade.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om Industriverksamhetens transaktionsexponering från kommersiella flöden samt valutakursernas påverkan på försäljningen och rörelseresultatet.

FORSKNINGS- OCH UTVECKLINGSKOSTNADER

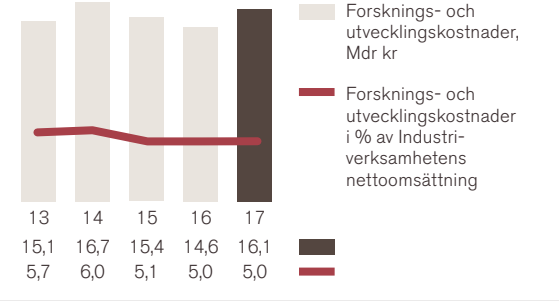

FINANSIELL STÄLLNING

Förstärkt finansiell ställning

Den finansiella ställningen i Volvokoncernens Industriverksamhet förbättrades med 27,5 miljarder kronor och motsvarade 26,9% av eget kapital, exklusive pensioner och liknande förpliktelser, den 31 december 2017.

Den finansiella **nettoställningen** i Industriverksamheten, exklusive pensioner och liknande förpliktelser, har gått från en finansiell nettoskuld om 1,2 miljarder kronor den 31 december 2016 till en **finansiell nettotillgång** om 26,3 miljarder kronor den 31 december 2017. Det motsvarar 26,9% av eget kapital.

Inklusive pensioner och liknande förpliktelser uppgick Industriverksamhetens nettotillgång till 12,2 miljarder kronor vilket motsvarar 12,5% av eget kapital. Förändringen under året förklaras till största del av ett positivt operativt kassaflöde om 28,4 miljarder kronor, försäljning av aktier i Deutz AG om 1,9 miljarder kronor och försäljning av Volvo Anläggningsmaskiners återförsäljarverksamhet i Storbritannien om 0,9 miljarder kronor, vilket motverkades av utdelning till Volvokoncernens aktieägare och omvärdering av förmånsbestämda pensioner om 0,1 miljarder kronor. Under 2017 har förändrade valutakurser haft en positiv påverkan på de finansiella nettotillgångarna om 1,3 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar om avyttring av aktier i Deutz AG.

» **Läs mer i Not 20** Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Kortfristiga placeringar och likvida medel uppgick till 36,3 miljarder kronor den 31 december 2017, en ökning med 11,1 miljarder kronor som en effekt av det positiva operativa kassaflödet. Därutöver finns beviljade men inte utnyttjade kreditfaciliteter på 45,4 miljarder kronor. Per den 31 december 2017 innehåller likvida medel och kortfristiga placeringar 1,3 miljarder kronor (0,8) som inte är tillgängliga för användning av Volvokoncernen och 5,0 miljarder kronor (6,0) där andra begränsningar råder.

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel.

» **Läs mer i Not 22** Skulder om löptid på kreditfaciliteterna.

Volvokoncernens **totala tillgångar** uppgick till 412,5 miljarder kronor per den 31 december 2017, en ökning med 13,6 miljarder kronor sedan 31 december 2016. Valutaeffekter hade en negativ inverkan på de totala tillgångarna om 12,9 miljarder kronor.

Volvokoncernens **immateriella tillgångar** uppgick till 35,9 miljarder kronor (37,9) den 31 december 2017. Minskningen är framförallt relaterad till högre avskrivning än kapitalisering av forsknings- och utvecklingskostnader uppgående till 1,1 miljarder kronor samt en minskning av goodwill med 0,6 miljarder kronor på grund av förändrade valutakurser.

» **Läs mer i Not 12** Immateriella anläggningstillgångar om goodwill och årlig prövning av nedskrivning.

De **materiella anläggningstillgångarna** uppgick till 90,5 miljarder kronor och var på samma nivå som 2016.

» **Läs mer i Not 13** Materiella anläggningstillgångar.

Varulagret ökade med 4,4 miljarder kronor (3,9) under 2017, främst relaterat till högre efterfrågan inom Lastbilar och Anläggningsmaskiner.

» **Läs mer i Not 17** Varulager.

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning minskade med 0,3 miljarder kronor under året. Minskningen avsåg i huvudsak en avyttring av Volvo Anläggningsmaskiners återförsäljarverksamhet i Storbritannien som genomfördes under 2017.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag i avsnittet om tillgångar och skulder som innehas för försäljning.

Investeringar i andelar i joint ventures och intresseföretag minskade med 1,1 miljarder kronor under året och förklaras till största del av försäljningen av aktier i Deutz AG.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

Nettovärdet av tillgångar och skulder relaterade till **pensioner och liknande förpliktelser** uppgick den 31 december 2017 till 14,2 miljarder kronor, en minskning med 0,4 miljarder kronor jämfört med årsskiftet 2016.

» **Läs mer i Not 20** Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Vid utgången av året uppgick Volvokoncernens **eget kapital** till 109,0 miljarder kronor jämfört med 97,8 miljarder kronor vid utgången av 2016. Soliditeten uppgick till 26,4% jämfört med 24,5% per den 31 december, 2016. Soliditeten i Industriverksamheten var vid samma tidpunkt 32,5% (30,9). ■

KONCERNENS BALANSRÄKNING TILLGÅNGAR

Mkr		Industriverksamheten		Financial Services		Elimineringar		Volvokoncernen	
		31 dec 2017	31 dec 2016	**31 dec 2017**	31 dec 2016	**31 dec 2017**	31 dec 2016	**31 dec 2017**	31 dec 2016
Tillgångar									
Anläggningstillgångar									
Immateriella anläggningstillgångar	Not 12	35.716	37.768	178	149	–	–	35.893	37.916
Materiella anläggningstillgångar	Not 13								
Fastigheter, maskiner och inventarier		53.277	55.778	40	64	–	–	53.317	55.841
Förvaltningsfastigheter		31	34	–	–	–	–	31	34
Tillgångar i operationell leasing		24.051	22.752	21.075	19.556	–7.959	–7.615	37.166	34.693
Finansiella anläggningstillgångar									
Andelar i joint ventures och intresseföretag	Not 5	10.525	11.643	–	–	–	–	10.525	11.643
Övriga aktier och andelar	Not 5	690	766	10	11	–	–	699	776
Långfristiga kundfinansierings-fordringar	Not 15	737	965	57.180	57.830	–744	–968	57.173	57.827
Förutbetalda pensioner	Not 20	252	79	–	–	–	–	252	79
Långfristiga räntebärande fordringar	Not 16	2.892	2.481	–	–	–557	–1.222	2.335	1.258
Övriga långfristiga fordringar	Not 16	4.186	4.083	238	211	–143	–147	4.281	4.148
Uppskjutna skattefordringar	Not 10	10.948	13.332	834	1.068	–	–	11.782	14.399
Summa anläggningstillgångar		**143.304**	**149.679**	**79.554**	**78.888**	**-9.403**	**-9.953**	**213.455**	**218.615**
Omsättningstillgångar									
Varulager	Not 17	52.231	48.080	470	206	–	–	52.701	48.287
Kortfristiga fordringar									
Kortfristiga kundfinansierings-fordringar	Not 15	621	733	52.294	53.082	–711	–821	52.205	52.994
Aktuella skattefordringar		1.137	1.166	430	193	–	–	1.567	1.359
Räntebärande fordringar	Not 16	2.075	1.935	–	191	–908	–991	1.166	1.135
Intern finansiering[1]		15.927	7.503	–	–	–15.927	–7.503	–	–
Kundfordringar	Not 16	39.705	33.593	1.069	826	–	–	40.774	34.419
Övriga fordringar	Not 16	13.667	16.003	1.527	1.348	–889	–940	14.305	16.410
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	Not 3	51	525	–	–	–	–	51	525
Kortfristiga placeringar	Not 18	178	1.223	–	–	–	–	178	1.223
Likvida medel	Not 18	32.269	19.653	4.892	5.175	–1.069	–879	36.092	23.949
Summa omsättningstillgångar		**157.861**	**130.414**	**60.682**	**61.021**	**-19.504**	**-11.134**	**199.039**	**180.301**
Summa tillgångar		**301.165**	**280.093**	**140.236**	**139.910**	**-28.907**	**-21.087**	**412.494**	**398.916**

1 Intern finansiering avser intern utlåning från Industriverksamheten till Financial Services.

FÖRÄNDRING AV FINANSIELL NETTOSTÄLLNING INDUSTRIVERKSAMHETEN, Mdr kr	**2017**	2016
Finansiell nettoställning vid periodens början	**-15,7**	**-13,2**
Kassaflöde från den löpande verksamheten	35,8	9,9
Investeringar i anläggningar och leasingtillgångar	–7,8	–9,6
Avyttringar	0,4	3,2
Operativt kassaflöde	**28,4**	**3,5**
Investeringar i aktier och andelar, netto	2,2	0,2
Förvärv och avyttringar av aktier, netto	0,9	1,4
Kapitalöverföring till/från Financial Services	1,9	2,1
Valutaeffekt	1,3	–2,7
Utdelning till AB Volvos aktieägare	–6,6	–6,1
Utdelning till minoritetsägare	0,0	–0,2
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	–0,1	–0,4
Pensioner, netto utbetalningar och kostnader	0,1	0,3
Övriga förändringar	–0,1	–0,6
Total förändring	**27,9**	**-2,4**
Finansiell nettoställning vid periodens slut	**12,2**	**-15,7**

FINANSIELL NETTOSTÄLLNING, INDUSTRIVERKSAMHETEN, MDR KR

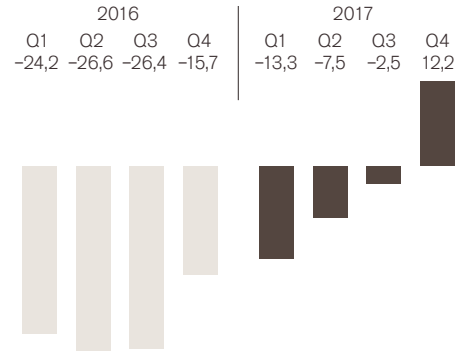

KONCERNENS BALANSRÄKNING EGET KAPITAL OCH SKULDER

Mkr		Industriverksamheten		Financial Services		Elimineringar		Volvokoncernen	
		31 dec 2017	31 dec 2016	**31 dec 2017**	31 dec 2016	**31 dec 2017**	31 dec 2016	**31 dec 2017**	31 dec 2016
Eget kapital och skulder									
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	Not 19	95.849	84.876	11.221	11.185	–	–	107.069	96.061
Minoritetsintresse	Not 11	1.941	1.703	–	–	–	–	1.941	1.703
Summa eget kapital		**97.790**	**86.579**	**11.221**	**11.185**	–	–	**109.011**	**97.764**
Långfristiga avsättningar									
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 20	14.391	14.608	85	61	–	–	14.476	14.669
Avsättningar för uppskjutna skatter	Not 10	3.025	1.842	2.328	3.429	–	–	5.353	5.270
Övriga avsättningar	Not 21	8.965	9.540	264	252	89	13	9.318	9.804
Summa långfristiga avsättningar		**26.380**	**25.989**	**2.677**	**3.742**	**89**	**13**	**29.147**	**29.744**
Långfristiga skulder	Not 22								
Obligationslån	Not 22	48.962	60.653	–	–	–	–	48.962	60.653
Övriga lån	Not 22	12.865	13.578	12.817	11.287	–740	–968	24.942	23.898
Intern finansiering[1]		–43.522	–52.487	49.934	48.071	–6.413	4.415	–	–
Övriga skulder	Not 22	26.232	24.631	1.285	934	–5.208	–5.243	22.309	20 322
Summa långfristiga skulder		**44.538**	**46.376**	**64.037**	**60.293**	**-12.361**	**-1.795**	**96.213**	**104.873**
Kortfristiga avsättningar	Not 21	**10.690**	**11.164**	**71**	**82**	**45**	**87**	**10.806**	**11.333**
Kortfristiga skulder	Not 22								
Lån	Not 22	46.331	47.976	9.312	10.165	–1.872	–1.644	53.771	56.497
Intern finansiering[1]		–37.635	–35.777	48.527	49.964	–10.891	–14.187	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	Not 3	0	148	–	–	–	–	0	148
Leverantörsskulder		64.900	54.790	445	474	–	–	65.346	55.264
Aktuella skatteskulder		1.556	544	143	141	–	–	1.699	685
Övriga skulder	Not 22	46.615	42.305	3.803	3.864	–3.917	–3.560	46.501	42.608
Summa kortfristiga skulder		**121.767**	**109.985**	**62.230**	**64.609**	**-16.680**	**-19.391**	**167.317**	**155.202**
Summa eget kapital och skulder		**301.165**	**280.093**	**140.236**	**139.910**	**-28.907**	**-21.087**	**412.494**	**398.916**

1 Intern finansiering avser intern utlåning från Industriverksamheten till Financial Services.

FINANSIELL NETTOSTÄLLNING, Mkr	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
	31 dec 2017	31 dec 2016	**31 dec 2017**	31 dec 2016
Långfristiga räntebärande tillgångar				
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	–	–	57.173	57.827
Långfristiga räntebärande fordringar	2.892	2.481	2.335	1.258
Kortfristiga räntebärande tillgångar				
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	–	–	52.205	52.994
Räntebärande fordringar	2.075	1.935	1.166	1.135
Intern finansiering	15.927	7.503	–	–
Kortfristiga placeringar	178	1.223	178	1.223
Likvida medel	32.269	19.653	36.092	23.949
Summa räntebärande finansiella tillgångar	**53.340**	**32.793**	**149.149**	**138.386**
Långfristiga räntebärande skulder				
Obligationslån	–48.962	–60.653	–48.962	–60.653
Övriga lån	–12.865	–13.578	–24.942	–23.898
Intern finansiering	43.522	52.487	–	–
Kortfristiga räntebärande skulder				
Lån	–46.331	–47.976	–53.771	–56.497
Intern finansiering	37.635	35.777	–	–
Summa räntebärande finansiella skulder	**-27.001**	**-33.944**	**-127.676**	**-141.048**
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser	**26.339**	**-1.151**	**21.474**	**-2.662**
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, netto	–14.139	–14.529	–14.224	–14.590
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser	**12.200**	**-15.679**	**7.250**	**-17.252**

KASSAFLÖDESANALYS

Starkt operativt kassaflöde

Under 2017 var det operativa kassaflödet i Industriverksamheten 28,4 miljarder kronor (3,5).

Det starka operativa kassaflödet på 28,4 miljarder kronor i Industriverksamheten är framförallt relaterat till rörelseresultatet på 28,1 miljarder kronor i kombination med en oförändrad nivå på rörelsekapitalet.

Jämfört med 2016 förbättrades rörelsekapitalet, huvudsakligen till följd av ökning i leverantörsskulder och en minskning i övrigt rörelsekapital, vilket motverkades av högre lagernivåer. Ökningen i leverantörsskulderna är främst kopplat till den successiva ökningen i produktionstakten under 2017 jämfört med en mer jämn produktionstakt under 2016. Ökningen i lagret är främst hänförligt till högre efterfrågan på främst Lastbilar och Anläggningsmaskiner jämfört med 2016. Under 2016 påverkades det operativa kassaflödet negativt av betalningen om 6,5 miljarder kronor relaterad till EU-kommissionens konkurrensutredning, vilken delvis vägdes upp av en positiv påverkan om 2,6 miljarder kronor från försäljningen av fastigheter.

Finansiella poster och skatter påverkade kassaflödet i Industriverksamheten negativt med 5,6 miljarder kronor huvudsakligen som en följd av betalda räntor och skatteinbetalningar.

Det operativa kassaflödet i Financial Services var negativt med 4,2 miljarder kronor (2,8), vilket framförallt förklaras av en ökning i kundfinansieringsfordringarna, vilket beror på en stark tillväxt i kreditportföljen.

» **Läs mer i Not 10** Inkomstskatter.

Investeringar och försäljningar

Industriverksamhetens investeringar i anläggningar och kapitaliserade utvecklingskostnader uppgick under 2017 till 7,7 miljarder kronor (9,5).

Lastbilars investeringar i anläggningar och kapitaliserade utvecklingskostnader uppgick till 5,3 miljarder kronor (7,0). De stora investeringarna var fortsatt kopplade till industriella effektiviseringsåtgärder som genomförs i koncernens fabriker med effektiviseringar och uppgraderingar av fabrikerna i USA, samt installationen av en ny ytbehandlingsprocess i Umeå, Sverige. Investeringar i Köping, Sverige har fortsatt för att öka kapaciteten för växellådor. Investeringarna avser även de nyligen introducerade Mack- och Volvoserierna i Nordamerika, med både utvecklingskostnader och anpassningar i fabriker.

Investeringar i återförsäljarnät och verkstäder har främst skett i Europa och Japan och avser huvudsakligen uppgraderingar och ersättningsinvesteringar.

Investeringarna inom Anläggningsmaskiner uppgick till 0,8 miljarder kronor (0,9). De större investeringarna i fabrikerna var främst relaterade till produktuppgraderingar och nödvändiga anpassningar, främst i Asien men även i Europa. Produktrelaterade investeringar under året var framförallt kopplade till fortsatta investeringar i verktyg och anpassningar i koncernens fabriker för grävmaskiner och den nya serien av tipptruckar.

Investeringarna i Bussar var under året 0,3 miljarder kronor (0,3), och i Volvo Penta 0,3 miljarder kronor (0,2).

Investeringsnivån i maskiner och inventarier under 2017 var lägre än under 2016. Under 2018 bedöms investeringar i maskiner och inventarier att öka något jämfört med 2017. Investeringarna kommer fortsatt framförallt att inkludera optimering av den industriella och logistiska strukturen, återförsäljarstruktur och produktrelaterade verktyg samt utvecklingen av Campus Lundby i Göteborg, Sverige.

Förvärv och avyttringar av aktier och andelar

Under året sålde Volvokoncernen hela sitt innehav i den tyska börsnoterade motortillverkaren Deutz AG. Försäljningen påverkade kassaflödet positivt med 1,9 miljarder kronor.

Förvärv och avyttringar av aktier och andelar påverkade kassaflödet positivt med totalt 2,2 miljarder kronor (0,2) 2017.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter

Under året sålde Volvokoncernen sin återförsäljarverksamhet för anläggningsmaskiner i Storbritannien. Försäljningen resulterade i en positiv kassaflödes effekt om 0,9 miljarder kronor. Volvokoncernen har inte gjort några andra förvärv eller avyttringar som enskilt eller sammantaget har haft någon väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper under 2017.

Förvärvade och avyttrade verksamheter 2017 påverkade kassaflödet positivt med 0,9 miljarder kronor (1,4).

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag.

Finansiering och utdelning

Nettoförändring av lån under 2017 minskade likvida medel med 9,0 miljarder kronor. Under 2016 minskade motsvarande post med 2,2 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 29** Kassaflöde om förändring av lånen under 2017.

Under året betalades utdelning till AB Volvos aktieägare med 6,6 miljarder kronor, vilket motsvarar 3:25 kronor per aktie.

Förändring av likvida medel

Volvokoncernens likvida medel ökade under året med 12,1 miljarder kronor, som en effekt av det positiva kassaflödet och uppgick till 36,1 miljarder kronor per den 31 december 2017.

» **Läs mer i Not 29** Kassaflöde om principer för upprättande av kassaflödesanalysen.

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel om redovisningsprinciper. ■

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYSER

		Industriverksamheten		Financial Services		Elimineringar		Volvokoncernen	
Mkr		**2017**	2016	**2017**	2016	**2017**	2016	**2017**	2016
Den löpande verksamheten									
Rörelseresultat[1]		28.135	18.740	2.193	2.086	–	–	30.327	20.826
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar	Not 13	6.449	6.327	6	13	–	–	6.456	6.339
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	Not 12	3.212	3.398	34	33	–	–	3.246	3.431
Avskrivningar leasingtillgångar	Not 13	2.936	2.907	4.231	4.087	0	0	7.167	6.994
Övriga ej kassapåverkande poster[2 3]	Not 29	857	–1.116	563	733	–20	–47	1.400	–431
Total förändring i rörelsekapital varav		–177	–14.688	–4.144	892	–384	–97	–4.704	–13.893
Förändring i kundfordringar		*–6.925*	*–3.747*	*–245*	*–296*	*0*	*0*	*–7.171*	*–4.043*
Förändring i kundfinansieringsfordringar		*187*	*266*	*–3.922*	*1.003*	*–334*	*–207*	*–4.070*	*1.062*
Förändring i lager		*–7.378*	*–1.601*	*–159*	*33*	–	0	*–7.537*	*–1.568*
Förändring i leverantörsskulder		*11.141*	*–2.973*	*–28*	*50*	–	*0*	*11.113*	*–2.923*
Övriga förändringar i rörelsekapital[1]		*2.799*	*–6.633*	*211*	*102*	*–49*	*111*	*2.960*	*–6.420*
Erhållna räntor och liknande poster		273	300	–	–	1	46	274	346
Erlagda räntor och liknande poster		–1.621	–1.586	–	–	19	2	–1.602	–1.584
Övriga finansiella poster		–206	–253	–	–	–	–	–206	–253
Betalda inkomstskatter		–4.083	–4.095	–675	–124	0	0	–4.758	–4.219
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**35.775**	**9.934**	**2.208**	**7.720**	**-384**	**-97**	**37.599**	**17.559**
Investeringsverksamheten									
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		–5.730	–6.619	–4	–24	–	–	–5.734	–6.643
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		–1.951	–2.829	–55	–53	–	–	–2.006	–2.882
Investeringar i leasingtillgångar		–84	–125	–11.410	–10.692	0	0	–11.494	–10.817
Försäljning av anläggningar och leasingtillgångar[2]		363	3.170	5.029	5.865	0	–	5.392	9.035
Operativt kassaflöde		**28.372**	**3.531**	**-4.231**	**2.816**	**-384**	**-97**	**23.757**	**6.251**
Förvärv och avyttringar av aktier och andelar, netto	Not 5, 29							2.182	224
Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter, netto[3]	Not 29							928	1.425
Räntebärande fordringar inklusive kortfristiga placeringar, netto								1.586	2.531
Kassaflöde efter nettoinvesteringar								**28.454**	**10.431**
Finansieringsverksamheten									
Nettoförändring av lån	Not 29							–8.996	–2.245
Utdelning till AB Volvos aktieägare								–6.603	–6.093
Utdelning till minoritetsägare								–13	–206
Övrigt								–31	–9
Förändring av likvida medel exkl. omräkningsdifferenser								**12.811**	**1.878**
Omräkningsdifferenser på likvida medel								–667	1.023
Förändring av likvida medel								**12.144**	**2.901**
Likvida medel vid årets början	Not 18							**23.949**	**21.048**
Likvida medel vid årets slut	Not 18							**36.092**	**23.949**

1 Under 2016 påverkade betalningen till följd av uppgörelsen med EU-kommissionens konkurrensutredning Rörelseresultatet om 2,6 miljarder kr. Övriga förändringar i rörelsekapital har påverkats av upplösning av avsättningar om 3,9 miljarder kr gjorda under 2014.

2 Under 2016 omklassificerades reavinsten från avyttring av fastigheter om 1,4 miljarder kr från Övriga ej kassapåverkande poster till Försäljning av anläggningar och leasingtillgångar. Den totala positiva påverkan på det operativa kassaflödet från försäljningen var 2,6 miljarder kr.

3 Under 2016 omklassificerades reavinsten från försäljningen av den externa IT-affären om 0,9 miljarder kr från Övriga ej kassapåverkande poster till Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter, netto. Den totala positiva påverkan på det operativa kassaflödet från försäljningen var 1,1 miljarder.

OPERATIVT KASSAFLÖDE, INDUSTRIVERKSAMHETEN, MDR KR

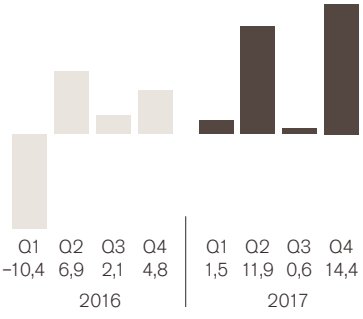

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR, INDUSTRIVERKSAMHETEN

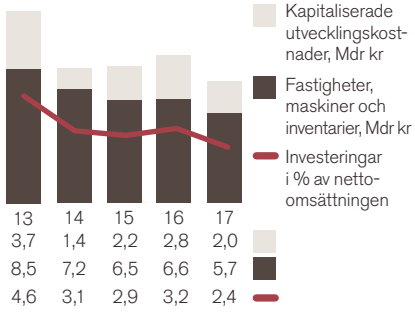

SJÄLVFINANSIERINGSGRAD, INDUSTRIVERKSAMHETEN, %

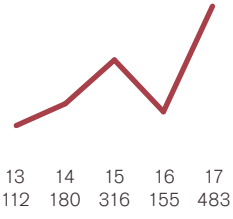

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar i anläggningar och leasingtillgångar.

LASTBILAR

Ökad försäljning och förbättrad lönsamhet

Under 2017 steg de totala leveranserna av lastbilar med 6% jämfört med 2016. Lastbilsverksamheten fortsatte att förbättra sin lönsamhet under året.

De ökade lastbilsleveranserna drevs framförallt av fortsatt bra efterfrågan i Europa, Asien och Sydamerika. Den brasilianska marknaden återhämtade sig starkt från låga nivåer och den kinesiska lastbilsmarknaden uppvisade hög tillväxt. I Nordamerika steg efterfrågan under den senare delen av året.

Starka eller förbättrade lastbilsmarknader

Lastbilsmarknaden i Europa var fortsatt stark under 2017. Hög efterfrågan på transporter ledde till högt kapacitetsutnyttjande i lastbilsflottorna och god lönsamhet hos kunderna. Detta medförde fortsatt förnyelse och expansion av flottorna.

I Nordamerika ledde den goda konjunkturen i kombination med brist på transportkapacitet till förbättrade fraktrater. Efterfrågan på anläggningslastbilar fortsatte att vara bra medan den största ökningen i efterfrågan var på fjärrtransportlastbilar och lastbilar för regionala transporter.

Efterfrågan på tunga lastbilar i Brasilien återhämtade sig kraftigt under andra halvåret med hög orderaktivitet, även om det var från låga nivåer.

STARKA POSITIONER GLOBALT

I KORTHET

Lastbilsverksamhetens produkterbjudande omfattar allt från tunga lastbilar för fjärrtransporter och anläggningsarbete till lätta lastbilar för distribution. Erbjudandet omfattar även service och reparationer samt finansiering och leasing.

Position på världsmarknaden
Volvokoncernen är världens näst största tillverkare av tunga lastbilar.

Antal tillsvidareanställda
55.026 (52.154).

Varumärken

VOLVO, UD TRUCKS, RENAULT TRUCKS, MACK, EICHER, SORAM

ANDEL AV KONCERNENS NETTO OMSÄTTNING

65%

NETTOOMSÄTTNING, MDR KR

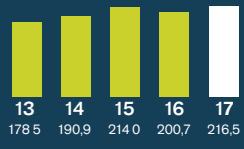

216,5 Mdr kr

JUSTERAT RÖRELSERESULTAT* OCH JUSTERAD RÖRELSEMARGINAL

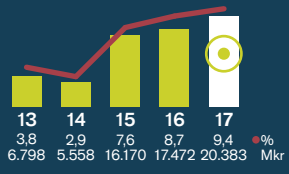

20.383 Mkr

* För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

Volvokoncernen har starka positioner globalt med ett mycket konkurrenskraftigt produkt och serviceerbjudande som ger kunderna ökad drifttid och som stödjer deras lönsamhet.

I Indien ökade efterfrågan som ett resultat av en god konjunktur och förbättrad framtidstro i näringslivet.

Den kinesiska marknaden för tunga lastbilar nådde under 2017 sin högsta nivå hittills, driven av en bra transportmarknad och ökad aktivitet inom bygg- och anläggningssegmentet samt av ny lagstiftning för både emissioner och lastvikter, vilken medförde ett behov av att tidigarelägga förnyelsen och expansionen av flottorna.

I Japan var efterfrågan fortsatt bra under 2017, med stöd av att vissa kunder valde att köpa nya lastbilar innan införandet av en ny emissionslagstiftning för påbyggda lastbilar från september 2017.

Order och leveranser

Under 2017 levererades totalt 202.402 lastbilar från koncernens helägda verksamheter, en ökning med 6% jämfört med 2016. Leveranserna steg i samtliga marknader med undantag för Nordamerika. De största ökningarna var i Sydamerika, Asien och Europa.

Orderingången till koncernens helägda verksamheter steg med 23% till 232.439 lastbilar (188.898). Samtliga marknader visade förbättringar, med de största ökningarna i Sydamerika och Nordamerika och med Europa som ökade från redan höga nivåer.

Förbättrad lönsamhet

Under 2017 steg nettoomsättningen i lastbilsverksamheten med 8% till 216.480 Mkr (200.650). Justerat för förändrade valutakurser steg försäljningen med 7%, varav fordonsförsäljningen steg med 8% och serviceförsäljningen med 5%.

Under 2017 uppgick både det justerade och rapporterade rörelseresultatet till 20.383 Mkr, motsvarande en rörelsemarginal på 9,4%. Under 2016 uppgick det justerade rörelseresultatet till 17.472 Mkr, motsvarande en justerad rörelsemarginal på 8,7%. För information om justeringar under 2016, vänligen se Alternativa nyckeltal på sidan 211. Det rapporterade rörelseresultatet under 2016 uppgick till 15.020 Mkr.

Den förbättrade lönsamheten var huvudsakligen ett resultat av högre volymer och förbättrat resultat i koncernens joint ventures och intresseföretag. Detta motverkades till del av högre kostnader för försäljning och FoU samt av kostnader relaterade till en ansträngd situation i delar av leverantörskedjan. För mer information om koncernens joint ventures och intresseföretag, vänligen se not 5. Förändrade valutakurser hade en negativ påverkan om 15 Mkr jämfört med 2016.

Viktiga händelser

I mars lanserades UD Croner, en helt ny serie av medeltunga lastbilar, särskilt riktade mot tillväxtmarknader. UD Croner finns i tre viktklasser med olika hjulbasvarianter och erbjuder därmed upp till 21 olika konfigurationer anpassade till olika segments särskilda krav. I april lanserade UD Trucks sin helt nya serie tunga lastbilar UD Quon. Lastbilarna i den nya utvidgade serien är utrustade med en uppgraderad, bränsleeffektiv 11-liters motor och en ny, elektroniskt styrd automatisk växellåda med förebyggande lösningar som använder GPS. Alla modeller är utrustade med skivbromsar som standard, vilket är det första i sitt slag för en japansk lastbilstillverkare.

I april lanserade Volvo den nya dragbilen Volvo VNR för regionala transporter i Nordamerika, vilken utgör det första steget i förnyelsen av Volvos lastbilsserie på den nordamerikanska marknaden. Med sin moderna, ergonomiska interiör och sin djärva design, kommer den nya lastbilen väsentligt förbättra Volvos position på marknaden för regionala transporter. I juli togs ytterligare ett viktigt steg i Nordamerika när Volvo lanserade den nya Volvo VNL-serien. Det är en banbrytande dragbil för fjärrtransporter med de senaste innovationerna inom bränsleeffektivitet, förarproduktivitet, säkerhet och tillgänglighet. Den nya lastbilen har en ny hytt med förbättrad aerodynamik och interiör, bland annat finns en helt ny, större sovhytt. Produktionen av de nya lastbilarna ökade successivt under det andra halvåret 2017.

Mack Trucks i Nordamerika annonserade i september en uppdatering av sitt erbjudande inom bygg- och anläggningslastbilar samt lastbilar för regionala transporter och en breddning till segmentet för fjärrtransporter med nya Mack Anthem med sovhytt. Produktionen av de nya Macklastbilarna kommer öka successivt under det första halvåret 2018. Tillsammans med lanseringarna hos Volvo tidigare under året, utgör dessa produkter den största uppgraderingen av det nordamerikanska lastbilserbjudandet på över 20 år.

Lastbilen Volvo FH Performance Edition blev utsedd till vinnare av ”Young Professionals Truck Award 2017” baserat på testkörning genomförd av unga lastbilsförare i Tyskland. Utmärkelsen var en del av evenemanget ”Best Commercial Vehicles 2017”. Renault Trucks T High Edition kom på andra plats.

I Europa lanserade Volvo lastbilar för fjärrtransporter som går på flytande naturgas (LNG) eller flytande biogas (LBG). De nya lastbilarna har samma prestanda, körbarhet och bränsleförbrukning som de dieseldrivna modellerna, men koldioxidutsläppen är 20% lägre jämfört med diesel vid körning på LNG och 100% lägre vid körning på LBG.

Vid Volvokoncernens Innovation Summit i Peking den 15 november visades en självkörande lastbil, som på egen hand kör från en knutpunkt till en annan. Lastbilen ingår i ett utvecklingsprojekt där man undersöker hur automatisering kan bidra till ökad produktivitet, förbättrad säkerhet och lägre miljöpåverkan.

Den 23 januari 2018 meddelades att Volvo kommer att börja sälja medeltunga eldrivna lastbilar för stadsdistribution i Europa under 2019. De första av dessa lastbilar kommer att tas i bruk i samarbete med utvalda referenskunder under 2018. Renault Trucks kommer också att börja sälja medeltunga eldrivna lastbilar under 2019. De eldrivna lastbilarna är baserade på koncernens modulteknik. ■

MARKNADSANDELAR TUNGA LASTBILAR, %

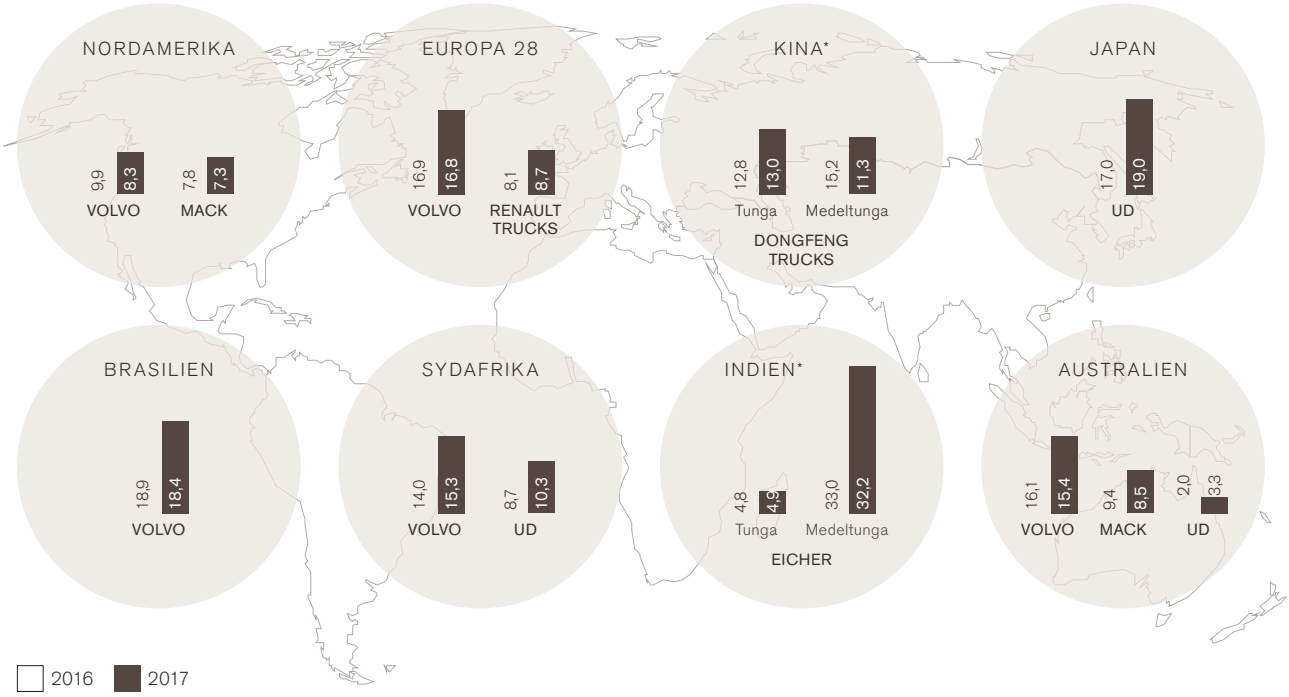

* Volvokoncernen äger 45,6% i VECV, som tillverkar Eicher-lastbilar, och 45% i DFCV, som tillverkar Dongfeng-lastbilar.

NETTOOMSÄTTNING OCH RÖRELSERESULTAT, MKR	2017	2016
Europa	99.642	91.468
Nordamerika	52.405	51.849
Sydamerika	12.789	10.613
Asien	36.998	33.464
Afrika och Oceanien	14.646	13.256
Total nettoomsättning	**216.480**	**200.650**
Varav:		
Fordon	163.895	150.911
Service	52.585	49.739
Justerat rörelseresultat[1]	**20.383**	**17.472**
Justeringar[1]	–	–2.453
Rörelseresultat	**20.383**	**15.020**
Justerad rörelsemarginal, %	9,4	8,7
Rörelsemarginal, %	9,4	7,5

[1] För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

LEVERANSER PER MARKNAD	2017	2016
Antal lastbilar		
Europa	105.432	97.909
Nordamerika	37.941	39.193
Sydamerika	11.073	9.442
Asien	35.476	31.502
Afrika och Oceanien	12.480	12.378
Totala leveranser	**202.402**	**190.424**
Tunga lastbilar (>16 ton)	171.963	158.025
Medeltunga lastbilar (7–16 ton)	14.331	15.691
Lätta lastbilar (<7 ton)	16.108	16.708
Totala leveranser	**202.402**	**190.424**
Volvo	112.245	102.857
UD	20.583	20.738
Renault Trucks	49.930	47.983
Mack	19.644	18.846
Totala leveranser	**202.402**	**190.424**
Ej konsoliderad verksamhet		
VE Commercial Vehicles (Eicher)	47.376	42.929
Dongfeng Commercial Vehicle Company (Dongfeng Trucks)	170.655	128.501

ANLÄGGNINGSMASKINER

Kraftigt förbättrat resultat

Efter flera år med svaga marknader, växte den globala anläggningsmaskinbranschen under 2017. Högre volymer tillsammans med intern effektivitet och sänkt kostnadsnivå bidrog till en förbättrad lönsamhet. Försäljningen steg med 31% och rörelseresultatet med 252%.

Med en historia som sträcker sig 185 år tillbaka är Volvo Construction Equipment (Volvo CE) en av de äldsta globala tillverkarna av produkter och tjänster för bygg och anläggning, utvinning, avfallshantering, skogsbruk och materialhantering. Huvudprodukterna omfattar grävmaskiner, hjullastare och dumprar samt vägmaskiner och därtill ett omfattande tjänsteutbud. Produkterna marknadsförs under varumärkena Volvo, SDLG och Terex Trucks, som tillsammans med företagets tjänster säljs och stöds av ett globalt nätverk av ägda och fristående återförsäljare.

Återhämtning inom byggindustrin och gruvbranschen

Efterfrågan på anläggningsmaskiner förbättrades under 2017 driven av ökad byggaktivitet på många marknader samt en tydlig återhämtning inom gruvindustrin. Den europeiska marknaden steg med 16% och Nordamerika med 11% medan Sydamerika förbättrades från låga nivåer och steg med 20%. Asien (exklusive Kina) steg med 13% medan Kina återhämtades sig starkt och växte med 74% under året.

KRAFTIGT FÖRBÄTTRAD LÖNSAMHET

I KORTHET

Med sitt ursprung 1832 i Eskilstuna har Volvo Construction Equipment vuxit till en av de ledande inom utveckling av produkter och tjänster för bygg och anläggning, utvinning, avfallshantering, skogsbruk och materialhantering.

Position på världsmarknaden
Volvo CE är världens ledande tillverkare av ramstyrda dumprar samt en av världens ledande tillverkare av hjullastare och grävmaskiner. Volvo CE erbjuder även väganläggningsmaskiner och kompakta anläggningsmaskiner.

Antal tillsvidareanställda
12.788 (13.397).

Varumärken

ANDEL AV KONCERNENS NETTO OMSÄTTNING

20%

NETTOOMSÄTTNING, MDR KR

66,5 Mdr kr

JUSTERAT RÖRELSERESULTAT* OCH JUSTERAD RÖRELSEMARGINAL

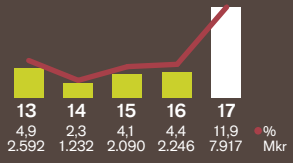

7.917 Mkr

* För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

L260H

Den nya hjullastaren L260H från Volvo CE är en global maskin som fyller en normal lastbil i två vändor. Den är kon struerad för att klara de tuffaste uppdragen med optimal pres tanda för att säkra lönsamhet och en bränsleeffektivitet som förbättrats med 10%.

Support i realtid

Volvo CE lanserade ActiveCare Direct i Nordamerika, vilket är ett telematikbaserat övervakningssystem som gör att kunder slipper sortera igenom stora mängder data med maskinparametrar och istället ges analyser och rekommendationer. Varje månad genererar Volvo en omfattande telematikrapport till kunderna som tydligt visar områden där det finns möjlighet att öka produktiviteten och minska kostnaderna.

Under året introducerade Volvo CE även Real Time Technical Support, en plattform som gör det möjligt för servicetekniker att ringa videosamtal till Volvo CE:s produktsupport för att kunna visa upp svåra problem – och få hjälp med att lösa dem.

Förbättrad intern effektivitet i kombination med högre volymer ger lönsamhet

Nettoomsättningen steg med 31% till 66.497 Mkr (50.731). Justerat för förändrade valutakurser steg försäljningen med 30%, varav maskinförsäljningen ökade med 35% och serviceförsäljningen med 9%.

Volvo CE:s fokus på kärnprodukter, sänkt break even-nivå och hård kontroll på kostnaderna när volymerna återvände gav en avsevärt förbättrad lönsamhet. Rörelseresultatet påverkades positivt av de högre volymerna samt av ökat kapacitetsutnyttjande i det industriella systemet. Både det justerade och rapporterade rörelseresultatet steg till 7.917 Mkr (2.246), motsvarande en rörelsemarginal på 11,9% (4,4). Inga justeringar gjordes under 2016 eller 2017. Förändrade valutakurser hade en negativ påverkan på rörelseresultatet om 219 Mkr jämfört med 2016.

Under 2017 steg även Volvo CE:s orderingång, som gick upp med 45% till 66.795 maskiner. Orderingången steg på samtliga marknader, med särskilt bra utveckling i Asien, Afrika och Oceanien samt Sydamerika. Orderingången i Kina var särskilt stark och ökade med 108%, driven av ökad efterfrågan på hjullastare från SDLG och grävmaskiner från Volvo.

De totala leveranserna steg med 45% under året och uppgick till 64.127 maskiner.

Fokus på tekniska innovationer

Mer än ett halvt sekel efter det att de uppfann konceptet, så firade Volvo CE under 2017 tillverkningen av sin 75.000:e ramstyrda dumper, ett produktsegment där Volvo CE har mer än en tredjedel av världsmarknaden. Volvo har producerat mer än hälften av alla ramstyrda dumprar som någonsin tillverkats och 50.000 Volvodumprar är fortfarande i användning runt om i världen.

Vid CONEXPO/CON-AGG i Las Vegas levererade Volvo CE ett självsäkert budskap genom att visa upp totalt 28 maskiner, inklusive lanseringen av sitt nya flaggskepp bland hjullastarna i 50-tonsklassen – L350H.

NETTOOMSÄTTNING OCH RÖRELSERESULTAT, MKR	2017	2016
Europa	22.977	19.739
Nordamerika	12.234	10.724
Sydamerika	1.760	1.414
Asien	25.058	15.765
Afrika och Oceanien	4.468	3.088
Total nettoomsättning	**66.497**	**50.731**
Varav:		
Maskiner	56.097	41.279
Service	10.400	9.452
Justerat rörelseresultat[1]	**7.917**	**2.246**
Justeringar[1]	–	–
Rörelseresultat	**7.917**	**2.246**
Justerad rörelsemarginal, %	11,9	4,4
Rörelsemarginal, %	11,9	4,4

[1] För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

LEVERANSER PER MARKNAD	2017	2016
Antal anläggningsmaskiner		
Europa	17.519	14.700
Nordamerika	5.685	5.105
Sydamerika	1.372	1.175
Asien	36.254	21.072
Afrika och Oceanien	3.297	2.254
Totala leveranser	**64.127**	**44.306**
Större anläggningsmaskiner[1]	48.139	33.054
Kompakta anläggningsmaskiner[2]	15.988	11.252
Totala leveranser	**64.127**	**44.306**
Varav:		
Volvo	37.876	30.473
SDLG	26.046	13.681
Varav i Kina	21.698	10.744

[1] Grävmaskiner >10 ton, hjullastare >120 hk, ramstyrda dumprar, tipptruckar och väganläggningsmaskiner.

[2] Grävmaskiner <10 ton, hjullastare <120 hk, kompaktlastare och grävlastare.

Som en inblick i framtiden visade Volvo CE under 2017 även upp sin senaste konceptmaskin – EX2. Den 100% elektriska kompaktgrävarprototypen har noll utsläpp, 10 gånger högre effektivitet, 10 gånger lägre ljudnivå och sänkt totalkostnad jämfört med konventionella motsvarigheter. EX2, som anses vara världens första helt elektriska prototyp av en kompaktgrävare, ingår i ett forskningsprojekt. ■

BUSSAR

Ökad försäljning med stabil lönsamhet

Volvo Bussar hade ett år med rekordhög försäljning. Lönsamheten fick stöd av förbättrad intern effektivitet och ökad serviceförsäljning men dämpades av ofördelaktig valutautveckling.

Strategiska prioriteringar är stärkt konkurrenskraft och ökad lönsamhet genom att förbättra kundfokus, kvalitet och sänka produktkostnaderna. Nyckelfaktorer är verksamhetsoptimering i kombination med att förbättra kundserviceerbjudandet genom ett expanderat servicenätverk och ökad samverkan med Volvo Lastvagnar. Förbättrad kvalitet och service har lett till nya, stora ordrar på transitbussar och långfärdsbussar. Volvo Bussar har också tagit nästa steg inom elektromobilitet i och med introduktionen av en ny version av den helelektriska bussen Volvo 7900 Electric.

Ökande ordervolym på elektriska bussar

Volvo Bussar fortsatte att investera i kompletta system för elektrifierade bussar. Kunderbjudandet omfattar flera olika elektrifierade bussar, batteri- och laddningsinfrastrukturalternativ samt reparations- och underhållstjänster. Produkterna omfattar hybridchassin, en serie elektrifierade bussar för den europeiska marknaden samt Nova Bus hybrider och elbussar för marknaderna i Nordamerika. Laddningsinfrastruktur utvecklas i samarbete med ABB och Siemens med det gemensamma gränssnittet OppCharge, som kan användas oavsett busstillverkare.

Under 2017 ökade takten i orderingången och 780 ordrar på hybridbussar och elektriska bussar från Volvo erhölls från operatörer i städer som Singapore, Latrobe Valley i Australien, Barcelona i Spanien, London och Harrogate i Storbritannien, Göttingen i Tyskland, Namur i Belgien, Trondheim i Norge samt Malmö och Värnamo i Sverige. Driften av systemen är en framgång och har lett till tilläggsorder från samma kund i Differdange i Luxemburg.

I KORTHET

Volvo Bussar är ledande inom utvecklingen av hållbara kollektivtransportlösningar och är en världens största tillverkare av bussar och busschassier.

Produktutbudet omfattar bussar för stads-, intercity- och turisttrafik, kompletta transportsystem, finansiella tjänster samt fordons- och trafikinformationssystem.

Marknadstäckning
Volvo Bussar har försäljning i 85 länder och ett globalt servicenät med fler än 1.500 återförsäljare och verkstäder. Produktionsanläggningar finns i Europa, Nordamerika, Sydamerika och Asien.

Position på världsmarknaden
Volvo Bussar är en av världens största tillverkare av stadsbussar och turistbussar i premiumsegmentet.

Antal tillsvidareanställda
7.943 (7.353).

Varumärken

VOLVO, PREVOST, NOVABUS, UD BUSES

ANDEL AV KONCERNENS NETTO OMSÄTTNING

8 %

NETTOOMSÄTTNING, MDR KR

26,1 Mdr kr

JUSTERAT RÖRELSERESULTAT* OCH JUSTERAD RÖRELSEMARGINAL

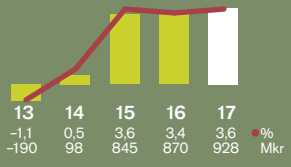

928 Mkr

* För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

Totalt har fler än 3.800 elektrifierade Volvobussar sålts sedan starten 2010. Därmed är Volvo Europas ledande varumärke inom elektrifierade bussar.

Volvo Pedestrian and Cyclist Detection System, Dynamic Steering och Zone Management System är goda exempel på innovativa tekniska lösningar inom automatisering och uppkoppling. Dessa säkerhetssystem minskar dödsfallen och andra olyckor med tunga fordon inblandade.

Partnerskapet ElectriCity för elektrifierade transportlösningar i Göteborg, där Volvo är en av huvudaktörerna, fick första pris i kategorin "Operational and technical excellence" när de prestigefyllda UTIP-priserna för 2017 (Union Internationale des Transports Publics) offentliggjordes i Montreal i Kanada i maj.

Som ett led i Singapores satsning på att ta fram nya lösningar för morgondagens hållbara kollektivtrafik, tecknade Volvo Bussar och Nanyang Technological University i januari 2018 samarbetsavtal om forskning och utveckling av självkörande eldrivna 12-meters bussar.

Produktintroduktioner

En ny version av den helelektriska Volvo 7900 Electric, som erbjuder både snabbladdning vid linjernas ändstationer och depåladdning via kabel från elnätet, lanserades i oktober. Batterikapaciteten har ökats rejält jämfört med tidigare versioner och nya Volvo 7900 Electric finns med 150, 200 och nya versionen 250 kWh.

I april lanserade Volvo Bussar globalt sitt senaste chassi med koncernens 8-liters dieselmotor. B8R och B8RLE ersatte bästsäljande B7R och B7RLE. Starkare motor, lägre bränsleförbrukning, längre oljebytesintervall och en hög säkerhetsnivå är några av de utmärkande dragen hos de nya chassierna.

Nya B8L, ett dubbeldäckarchassi med en ny, bränsleeffektiv Euro 6-motor introducerades i Sydostasien i januari 2018. Lägre bränsleförbrukning, sänkt inre ljudnivå, högre vridmoment, större golvyta, mindre svängradie och bättre frigångsvinkel är några fördelar. B8L erbjuder en lösning för städer med tät trafik och i behov av transportsystem med hög kapacitet.

Förbättrad lönsamhet trots ofördelaktig valutautveckling

Den globala efterfrågan på tunga bussar var fortsatt hög under 2017, med undantag för Sydamerika, som var på fortsatt låga nivåer.

NYA VOLVO 7900 ELECTRIC

Den nya bussen erbjuder operatörer ännu längre räckvidd och ökad flexibilitet.

- Helelektriskt framdriven, 2-axlig, 12 meter lång stadsbuss med lågt golv och tre dörrar
- Tyst och utsläppsfri körning
- 80% lägre energiförbrukning än motsvarande dieselbuss
- Snabbladdning via OppCharge eller laddning över natten med CCS Combo 2
- Batterikapacitet på 150, 200 eller 250 kWh
- Räckvidd på upp till 200 km (250kWh) beroende på topografi och körsätt
- Volvo Dynamic Steering (VDS)
- Volvo Pedestrian and Cyclist Detection Warning System
- Zone Management System

Totalt levererade Volvo Bussar 9.393 bussar och busschassier (9.553). Med sitt kompletta och kommersiellt starka erbjudande av bussar och system för elektrifierad kollektivtrafik har Volvo Bussar bibehållit sin starka position inom hållbara transportlösningar. Volvo Bussar har befäst sin starka position i Europa och ytterligare stärkt sin försäljnings- och marknadsnärvaro i Nordamerika och Asien. Serviceverksamheten och serviceerbjudandena fortsätter sin betydande tillväxt i samtliga regioner.

Nettoomsättningen steg med 3% till 26.078 Mkr (25.386). Justerat för förändrade valutakurser var ökningen också 3%, varav försäljningen av bussar steg med 2% och serviceförsäljningen med 6%. Under 2017 uppgick både det justerade och rapporterade rörelseresultatet till 928 Mkr, vilket motsvarar en rörelsemarginal på 3,6%. Under 2016 uppgick det justerade rörelseresultatet till 870 Mkr och den justerade rörelsemarginalen till 3,4%. För information om justeringar, se Alternativa nyckeltal på sidan 211. Lönsamheten påverkades positivt av ökad serviceförsäljning och fortsatta förbättringar från effektiviseringsprogrammet. Samtidigt påverkades lönsamheten negativt av en ofördelaktig valutautveckling. Jämfört med 2016 hade förändrade valutakurser en negativ påverkan med 233 Mkr. ■

NETTOOMSÄTTNING OCH RÖRELSERESULTAT, MKR	2017	2016
Europa	7.753	7.861
Nordamerika	12.512	11.345
Sydamerika	1.148	1.363
Asien	3.135	3.067
Afrika och Oceanien	1.530	1.749
Total nettoomsättning	**26.078**	**25.386**
Varav:		
Fordon	21.712	21.295
Service	4.366	4.091
Justerat rörelseresultat[1]	**928**	**870**
Justeringar[1]	–	41
Rörelseresultat	**928**	**911**
Justerad rörelsemarginal , %	3,6	3,4
Rörelsemarginal, %	3,6	3,6

[1] För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

LEVERANSER PER MARKNAD	2017	2016
Antal bussar		
Europa	2.645	2.676
Nordamerika	2.973	2.659
Sydamerika	784	1.149
Asien	2.186	1.849
Afrika och Oceanien	805	1.220
Totala leveranser	**9.393**	**9.553**
Ej konsoliderad verksamhet		
VE Commercial Vehicles	12.762	13.883
Dongfeng Commercial Vehicle Company	1.471	4.540

Under 2016 minskades innehavet i intressebolaget Shanghai Sunwin Bus Co till mindre än 20% och därför redovisas deras leveranser inte längre.

VOLVO PENTA

Ökad försäljning och bra lönsamhet

Volvo Pentas motorleveranser steg med 10% under 2017 och nettoomsättningen växte med 12%. Lönsamheten var fortsatt god.

Volvo Penta är verksamt i två segment: Marin (fritid och kommersiell) och Industri (offroad och kraftgenerering). I marinsegmenten är Volvo Pentas mål att leda branschen genom att fortsätta utveckla egna, innovativa produkter och lösningar. I industrisegmenten strävar Volvo Penta efter att maximalt utnyttja Volvokoncernens motorer och andra tillgångar i sitt totalerbjudande och skapa värde för kunder genom sitt applikations- och integrationskunnande.

Volvo Pentas strategi

Volvo Pentas utmaning är att växa med lönsamhet och kontinuerligt leverera en utmärkt totalupplevelse för kunder, samtidigt som helhetserbjudandet utvecklas med nya tekniska lösningar och affärsmodeller. För att nå framgång är det nödvändigt att vara bäst i följande aspekter av verksamheten, vilka samtliga verkar tillsammans. Kunder: Volvo Pentas affär handlar helt och hållet om dess kunder och hur väl deras behov tas om hand. Helhetslösningar: Att erbjuda helhetslösningar handlar om att leverera kompletta lösningar som höjer hela kundupplevelsen. Medarbetare: Engagerade, motiverade och högpresterande medarbetare som arbetar tillsammans är nyckeln till framgång. Tillväxt: Att säkerställa tillväxtambitionerna genom nya affärsmöjligheter, planer för varje segment samt försäljning av reservdelar och service. Lönsamhet: Säkerställa att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt genom att minimera de resurser som går till spillo samtidigt som förmågan att leverera innovativa och konkurrenskraftiga produkter och tjänster vidmakthålls.

I KORTHET

Volvo Penta siktar på att vara den mest framåtblickande och kundfokuserade leverantören av hållbara driftlösningar. Volvo Penta erbjuder motorer och drivsystem för fritids- och yrkesbåtar samt för industriella applikationer såsom generatoraggregat och containertruckar.

Position på världsmarknaden
Volvo Penta är störst i världen på dieselmotorer för fritidsbåtar och en ledande, oberoende tillverkare av industrimotorer.

Antal tillsvidareanställda
1.622 (1.530).

Varumärken

VOLVO PENTA

ANDEL AV KONCERNENS NETTO OMSÄTTNING

3%

NETTOOMSÄTTNING, MDR KR

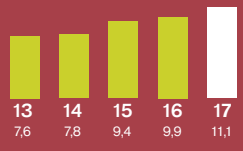

11,1 Mdr kr

JUSTERAT RÖRELSERESULTAT* OCH JUSTERAD RÖRELSEMARGINAL

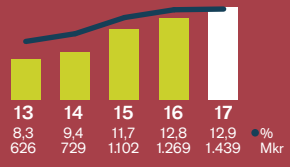

1.439 Mkr

* För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

Marknadsutveckling och motorleveranser

Marknaden för motorer till fritidsbåtar hade viss tillväxt och Volvo Penta fortsatte att ta marknadsandelar. Marknaden för kommersiella båtmotorer visade en positiv utveckling inom vissa delsegment, såsom energiutvinning till havs och persontransporter samt ett ökat intresse för hybrid- och helelektriska lösningar.

Marknaden för industrimotorer för maskinapplikationer fortsatte att växa, inklusive ökad efterfrågan från gruvindustrin och inom materialhantering samt fortsatt tillväxt inom byggbranschen och segmentet för jordbruksmaskiner. Marknaden för industrimotorer för kraftgenerering var stabil, med positiva signaler i byggindustrin samt datahallar.

Totalt steg Volvo Pentas motorleveranser med 10% till 40.997 motorer.

Positiv försäljningsutveckling

Volvo Pentas nettoomsättning steg med 12% till 11.119 Mkr, jämfört med 9.893 Mkr under 2016. Justerat för förändrade valutakurser steg försäljningen med 11%, varav motorförsäljningen med 13% och serviceförsäljningen med 5%.

Både det justerade och rapporterade rörelseresultatet uppgick till 1.439 Mkr (1.269), motsvarande en rörelsemarginal på 12,9% (12,8). Inga justeringar gjordes under 2016 eller 2017. Lönsamheten påverkades positivt av högre försäljningsvolymer, vilket delvis motverkades av ökade kostnader för forskning och utveckling. Förändrade valutakurser påverkade resultatet positivt med 72 Mkr.

Ytterligare stärkt kunderbjudande

Under 2017 lanserades ett stort antal nya produkter inom både marinsegmentet och industrisegmentet. I februari visade Volvo Penta för första gången upp sina nya 380- och 430-hästkrafters bensinmotorer för drev och fick ett innovationspris för sin joystick för inombordslösningar. Volvo Penta lanserade även sin starkaste 16-litersmotor för kraftgenerering hittills med den högsta effekten i sin klass.

I mars lanserade Volvo Penta sin lösning för att möta kraven i den europeiska emissionslagstiftningen Stage V för hela motorserien mellan 5 och 16 liter. Den starka tillväxten fortsätter för Volvo Penta inom segmentet för motorer för offroadbruk. Under hela året visade Volvo Penta motorerna i sin EU Stage V-serie vid internationella mässor inom bygg- och anläggning, materialhantering, skogsbruk och jordbruk. Volvo Penta fortsätter att ha en bra utveckling inom industrimotorer och får nya kunder.

I maj visade Volvo Penta sin lösning för att klara framtidens emissionsregler på marinsidan, IMO Tier III, vilken är ett steg mot ökad hållbarhet i segmentet för kommersiella båtmotorer.

I juli förvärvade Volvo Penta en majoritet i den USA-baserade utombordstillverkaren Seven Marine, som tillverkar de mest kraftfulla utombordsmodellerna i världen på 557 respektive 627 hästkrafter. Affären breddar Volvo Pentas teknikplattform på marknaden för fritidsbåtar och innebär ett steg in på marknaden för utombordare.

I augusti lanserade Volvo Penta med framgång sin hittills starkaste motor för fritidsbåtar – en 13-liters dieselmotor med 1.000 hästkrafter. Den nya 13-litersmotorn är perfekt matchad med en uppdaterad version av IPS-drivsystemet, som ger kunderna ett ännu starkare alternativ. Denna banbrytande produkt kan driva yachter på upp till 120 fot. Ett antal yachter på över 60 fot med den nya D13-1000-motorn visades upp under det andra halvåret, vilket understöder företagets ambition att växa i segmentet för större yachter.

Över hela året säkrade Volvo Penta ökade affärer med nya och existerande kunder tack vare det breda utbudet av nya produkter. Inom service och reservdelar fortsatte arbetet med att utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden per segment samt att öka penetrationen av serviceavtal. ■

NETTOOMSÄTTNING OCH RÖRELSERESULTAT, MKR	2017	2016
Europa	5.727	4.973
Nordamerika	2.456	2.191
Sydamerika	289	291
Asien	2.082	1.891
Afrika och Oceanien	566	546
Total nettoomsättning	**11.119**	**9.893**
Varav:		
Motorer	8.125	7.078
Service	2.995	2.815
Justerat rörelseresultat[1]	**1.439**	**1.269**
Justeringar[1]	–	–
Rörelseresultat	**1.439**	**1.269**
Justerad rörelsemarginal, %	12,9	12,8
Rörelsemarginal, %	12,9	12,8

[1] För mer information om justerat rörelseresultat, se Alternativa nyckeltal på sidan 211.

LEVERANSER PER SEGMENT	2017	2016
Antal enheter		
Marinmotorer[1]	19.565	18.016
Industrimotorer	21.432	19.251
Totala leveranser	**40.997**	**37.267**

[1] Exklusive utombordsmotorer.

FINANCIAL SERVICES

Bra lönsamhet, portföljutveckling och volym

Under 2017 fortsatte Volvo Financial Services (VFS) kreditportfölj att växa samtidigt som man förbättrade lönsamheten.

VFS finansiella tjänster erbjuds tillsammans med koncernens fordon och maskiner och finns integrerade tillsammans med andra tjänster såsom servicekontrakt, underhållskontrakt, försäkringar, etc. hos koncernens återförsäljare. Detta gör att kunderna enkelt kan köpa allt på ett och samma ställe.

Strategiskt fokus

VFS mål är att vara det bästa interna finansbolaget i branschen, definierat av uttalade ambitioner på tre områden: att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren, att vara den mest eftertraktade leverantören i branschen och att leverera aktieägarvärde. För att nå målen, genomförde VFS åtgärder som stödjer varje ambition. Att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren är en position på marknaden som är avgörande för att attrahera, utveckla och behålla rätt medarbetare. För att nå målet fortsatte VFS att investera i program för medarbetarutveckling och interna karriärvägar, och i sin certifieringsprocess med Great Place to Work Institute, erhölls certifieringar i marknader som Kanada, Italien och USA.

Att vara den mest eftertraktade leverantören innebär att VFS ska vara en av huvudanledningarna till varför kunder bestämmer sig för att köpa en produkt från koncernen. Under året fokuserade VFS på fem områden inom vilka spetskompetens krävs för att nå målet och att bygga en stark och relevant position hos affärspartners: 1) öka integrationen med koncernens varumärken för att optimera helhetserbjudandet, 2) göra det enkelt för kunder att få tillgång till koncernens produkter och tjänster genom att sälja dem som ett helhetserbjudande, 3) driva lojalitet genom att ha aktiviteter genom hela livscykeln, 4) positionera VFS produkter så att de ökar koncernens

I KORTHET

VFS erbjuder konkurrenskraftiga finansiella lösningar som stärker de långsiktiga relationerna med Volvokoncernens kunder och återförsäljare. Som den ledande leverantören av finansieringslösningar för försäljningen av Volvokoncernens produkter, skapar VFS kontinuerligt värde för sina kunder och bygger lojalitet med Volvokoncernens varumärken, genom att det är lätt att göra affärer tack vare branschkunskap och expertis. VFS bedriver verksamhet inom kundfinansiering i 45 länder världen över.

Position på världsmarknaden
VFS arbetar uteslutande med att stödja försäljningen av fordon och maskiner som tillverkas av Volvokoncernen. Därigenom förstärker VFS konkurrenskraften i Volvokoncernens produkter och bidrar till att säkerställa lojaliteten till Volvokoncernens varumärken.

Antal tillsvidareanställda
1.363 (1.328).

KUNDKREDITPORTFÖLJENS FÖRDELNING, %

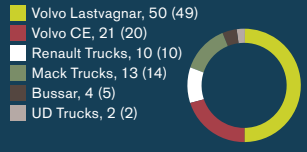

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL[1], %

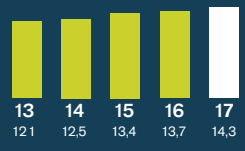

14,3%

RÖRELSERESULTAT, MKR

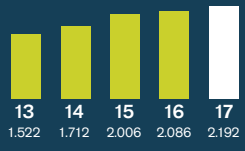

2.192 Mkr

[1] Exklusive den positiva effekten om 897 Mkr från omvärdering av uppskjutna skatteskulder relaterat till 2017 års skattereform i USA. Inklusive effekten var avkastningen 22,6%.

PENETRATIONSGRAD*, %

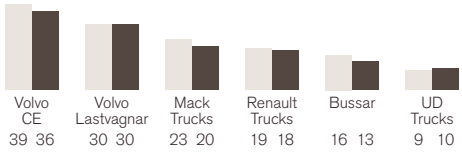

* Andelen enheter som finansieras av Volvo Financial Services i förhållande till totala antalet enheter sålda av Volvokoncernen på de marknader där finansiering erbjuds.

serviceförsäljning och 5) ligga i framkant med ny teknik och nya affärsmodeller för att bibehålla en konkurrenskraftig position och leverera produkter och tjänster som hjälper kunderna till framgång.

För att nå fler kunder etablerade VFS ett eget finansbolag i Sydafrika. I Filippinerna, Indonesien och Sydkorea började finansiering erbjudas via allianser med partners. VFS nådde positionen som nummer 1 i marknadsandel i nästan varje marknad där vi bedriver verksamhet och under året pekade kund- och återförsäljarmätningar på att kunderna är nöjda med VFS produkter, servicenivåer och konkurrenskraft.

Att leverera aktieägarvärde innebär att driva försäljning, skydda koncernens tillgångar och hantera risk samtidigt som god avkastning skapas på samtliga marknader där VFS gör affärer. För att leverera på detta fokuserade VFS på att hantera och balansera prisrealisering, riskaptit och volym.

Portföljutveckling

Portföljutvecklingen fortsatte att vara god, vilket bevisas av historiskt låga nivåer av försenade betalningar och kreditförluster på de flesta marknader. Återtagandena, lagren och nedskrivningarna var fortsatt låga och gav stöd åt en god lönsamhet. Nordamerika stabiliserades och trots en något försvagad marknad levererades god lönsamhet och kommersiella resultat. Brasilien började stabiliseras och den återhämtningsplan som fanns på plats genomfördes för att hantera utvecklingen. Leveranserna i Kina började öka och penetrationen var fortsatt hög medan de försenade betalningarna minskade. I Europa var tillväxten och portföljutvecklingen fortsatt god.

Bra utveckling överlag

Under året ökade nivåerna på nyutlåningen. Den totala nyutlåningsvolymen under 2017 uppgick till 57,9 miljarder kronor (54,6), en ökning med 6% jämfört med 2016 justerat för förändrade valutakurser.

Totalt finansierades 51.919 nya fordon och maskiner från koncernen (49.809) under året. På de marknader där finansiering erbjuds var den genomsnittliga penetrationsgraden 25% (26). Kreditportföljen på 130.334 Mkr (130.241) växte med 4% jämfört med 2016 justerat för förändrade valutor. Kreditportföljens upplåning är matchad när det gäller löptider, räntenivåer och valutor i enlighet med Volvokoncernens policy. För mer information se Not 4.

Rörelseresultatet uppgick till 2.192 Mkr (2.086) och avkastningen på eget kapital var 14,3% (13,7), exklusive en positiv effekt från omvärdering av uppskjutna skatteskulder relaterad till den nya skattereformen i USA. Den rapporterade avkastningen på eget kapital uppgick till 22,6% för året. Vid årets slut uppgick soliditeten till 8,0% (8,0). Prisdisciplin, bra portföljutveckling och tillväxt i portföljen drev den förbättrade lönsamheten.

Under året uppgick avsättningarna för osäkra fordringar till 534 Mkr (677) medan bortskrivningarna uppgick till 483 Mkr (627). Under 2017 motsvarade bortskrivningarna 0,38% av kreditportföljen (0,49). Den sammanlagda andelen kreditreserver i förhållande till kreditportföljen var 1,35% den 31 december 2017 (1,43). ■

NYCKELTAL FINANCIAL SERVICES	2017	2016
Antal finansierade enheter	51.919	49.809
Total penetrationsgrad[1], %	25	26
Nyfinansieringsvolym, Mdr kr	57,9	54,6
Kreditportfölj netto, Mdr kr	130	130
Kostnader för osäkra fordringar, Mkr	534	677
Rörelseresultat, Mkr	2.192	2.086
Kreditreserver som andel av kreditportföljen, %	1,35	1,43
Avkastning på eget kapital, rullande 12 månader[2], %	22,6	13,7

[1] Andel enheter som finansieras av Volvo Financial Services i förhållande till det totala antalet enheter sålda av Volvokoncernen på de marknader där finansiering erbjuds.

[2] Inklusive den positiva effekten om 897 Mkr från omvärdering av uppskjutna skatteskulder relaterat till 2017 års skattereform i USA. Exklusive effekten var avkastningen 14,3%.

RESULTATRÄKNING FINANCIAL SERVICES, MKR	2017	2016
Leasing och finansiella intäkter	11.812	11.242
Leasing och finansiella kostnader	–7.072	–6.591
Bruttoresultat	**4 .740**	**4.651**
Försäljnings- och administrationskostnader	–2.126	–1.960
Kostnader för osäkra fordringar	–534	–677
Övriga rörelseintäkter och kostnader	113	72
Rörelseresultat	**2.192**	**2.086**
Inkomstskatter	248	–631
Periodens resultat	**2.440**	**1.455**
Avkastning på eget kapital, %	22,6	13,7

FINANSIELL STYRNING

Balanserar olika intressenters krav

Målet med Volvokoncernens finansiella styrning är att säkerställa en långsiktigt attraktiv och stabil totalavkastning för aktieägarna och en finansiell styrka och flexibilitet som tryggar avkastning och återbetalning till långivarna.

En långsiktigt konkurrenskraftig verksamhet kräver tillgång till kapital för att kunna investera. Den finansiella styrningen säkerställer att kapitalet används på bästa möjliga sätt genom tydligt definierade nyckeltal och mål för industriverksamheten likaväl som för kundfinansieringsverksamheten. Målen för koncernens rörelsemarginal och avkastning på eget kapital för kundfinansieringsverksamheten Financial Services är avsedda att säkerställa avkastningskravet från aktieägarna. Restriktionerna för nettoskuldsättning i industriverksamheten och soliditet i kundfinansieringsverksamheten är för att trygga finansiell stabilitet och flexibilitet för långivarna.

Styrningsprinciper för att säkerställa finansiell flexibilitet över konjunkturcykeln

För att säkerställa finansiell stabilitet och flexibilitet genom hela konjunkturcykeln har Volvokoncernen en stark likviditetsposition. Utöver likvida medel och kortfristiga placeringar är likviditetspositionen också uppbyggd av beviljade kreditfaciliteter. Både upplåning och utlåning sker i lokal valuta och kundfinansieringsportföljen är matchad både från ett ränte- och ett likviditetsriskperspektiv i enlighet med Volvokoncernens policy. För mer information se Not 4 till koncernens räkenskaper.

Diversifierade finansieringskällor ger flexibilitet och stödjer den globala närvaron

Volvokoncernen har en centraliserad portföljhantering av alla finansiella tillgångar och skulder, lånetransaktioner samt likviditetshantering genom internbanken Volvo Treasury. Koncernens finansiella skulder är uppdelade i två portföljer, en för industridelen och en för kundfinansieringsdelen, för att motsvara behoven i de skilda verksamheterna.

Genom att ha diversifierade finansieringskällor ökar Volvo Treasury möjligheten att ha en kontinuerlig tillgång till kapitalmarknaderna. Obligationsprogram på världens samtliga större kapitalmarknader stödjer dessutom Volvokoncernens globala närvaro. Utöver att ha tillgång till flera kapitalmarknader runt om i världen, använder sig Volvokoncernen av en rad olika instrument för att låna pengar, såsom bilateral bankupplåning, företagsobligationer och certifikat, hybridobligationer, lån från olika statliga institutioner samt värdepapperisering av tillgångar i kundfinansieringsportföljen, så kallade ABS:er. En allt viktigare del av internbankverksamheten är att hantera ökade finansieringsbehov på nya tillväxtmarknader för koncernen.

VOLVOKONCERNENS LIKVIDITETSPOSITION DEN 31 DECEMBER 2017

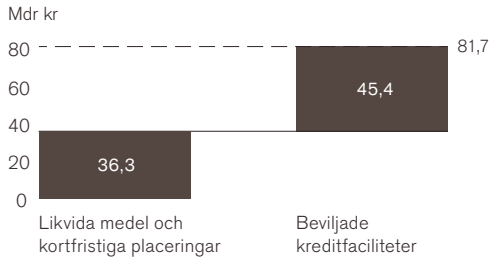

GEOGRAFISKT DIVERSIFIERADE UPPLÅNINGSPROGRAM

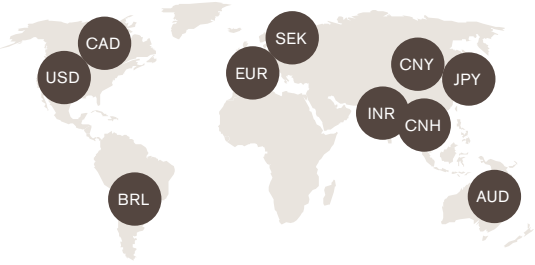

KREDITBETYG DEN 6 MARS 2018

	Kortsiktigt	Långsiktigt
Moody's (Corporate Rating)	P-2	Baa1, stabil
S&P (Corporate Rating)	A2	BBB+, stabil
DBRS (Kanada)	–	BBB (hög) positiv
R&I (Japan)	a-1	A, stabil

En stark och stabil kreditvärdering är betydelsefull

Att vara en stor låntagare med en växande kundfinansieringsverksamhet innebär att det är viktigt att ha ett starkt och stabilt kreditbetyg. Nivån på kreditbetyget är inte enbart av betydelse för långivarna utan också för ett antal andra intressenter när det handlar om att skapa långsiktiga relationer. Ett starkt kreditbetyg påverkar förmågan att attrahera och finansiera kundernas inköp av koncernens produkter samt tilliten från leverantörer på ett positivt sätt. Det ger också tillgång till utökade finansieringskällor och lägre lånekostnader.

Volvokoncernen har avtalsförbindelser med två globala kreditvärderingsinstitut: Standard & Poor's Rating Services (S&P) och Moody's Investor Services (Moody's). Under 2017 uppgraderade Moody's sin rating från Baa2, stabil till Baa1, stabil. S&P uppgraderade sin rating från BBB, positiv till BBB+, stabil. ■

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

		Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare						
Mkr		Aktie-kapital	Övriga reserver[1]	Omräknings-differenser	Balanserade vinstmedel	Totalt	Minoritets-intresse	Totalt eget kapital
Enligt balansräkning 31 december 2015		**2.554**	**259**	**-933**	**81.930**	**83.810**	**1.801**	**85.610**
Periodens resultat		–	–	–	13.147	13.147	75	13.223
Övrigt totalresultat								
Omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet		–	–	5.540	–	5.540	45	5.585
Andel övrigt totalresultat för Joint Ventures och intresseföretag		–	–	–	–97	–97	–	–97
Ackumulerade kursdifferenser återförda till resultatet		–	–	–48	–	–48	–	–48
Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning:	Not 5, 19							
Omvärdering av innehav i noterade företag		–	–57	–	–	–57	–	–57
Kassaflödessäkringar	Not 19	–	68	–	–	68	–	68
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	Not 20	–	–	–	–304	–304	–	–304
Övrigt totalresultat		–	11	5.492	–401	5.102	45	5.147
Periodens totalresultat		**-**	**11**	**5.492**	**12.746**	**18.250**	**120**	**18.370**
Transaktioner med aktieägare								
Utdelning till aktieägare		–	–	–	–6.093	–6.093	–206	–6.299
Transaktioner med minoritetsintresse		–	–	–	–	–	–	–
Aktierelaterade ersättningar	Not 27	–	–	–	58	58	–	58
Förändringar avseende minoritetsintressen		–	–	–	–	–	–	–
Övriga förändringar		–	–	–	37	37	–12	25
Transaktioner med aktieägare		–	–	–	–5.998	–5.998	-218	–6.216
Enligt balansräkning 31 december 2016		**2.554**	**270**	**4.559**	**88.678**	**96.061**	**1.703**	**97.764**
Periodens resultat		–	–	–	20.981	20.981	302	21.283
Övrigt totalresultat								
Omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet		–	–	–2.493	–	–2.493	–54	–2.546
Andel övrigt totalresultat för Joint Ventures och intresseföretag		–	–	–	25	25	–	25
Ackumulerade kursdifferenser återförda till resultatet		–	–	-56	–	-56	–	-56
Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning:	Not 5, 19							
Omvärdering av innehav i noterade företag		–	–10	–	–	–10	–	–10
Kassaflödessäkringar	Not 19	–	–20	–	–	–20	–	–20
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	Not 20	–	–	–	–827	–827	–	–827
Övrigt totalresultat		–	–30	–2.549	–802	–3.381	–54	–3.434
Periodens totalresultat		**-**	**-30**	**-2.459**	**20.179**	**17.601**	**248**	**17.849**
Transaktioner med aktieägare								
Utdelning till aktieägare		–	–	–	–6.603	–6.603	–13	–6.616
Transaktioner med minoritetsintresse		–	–	–	–	–	–	–
Aktierelaterade ersättningar	Not 27	–	–	–	38	38	–	38
Förändringar avseende minoritetsintressen		–	–	–	–	–	–	–
Övriga förändringar		–	–	–	–27	–27	3	–24
Transaktioner med aktieägare		–	–	–	–6.592	–6.592	–10	–6.602
Enligt balansräkning 31 december 2017		**2.554**	**240**	**2.010**	**102.265**	**107.069**	**1.941**	**109.011**

1 Läs mer i Not 19 Eget kapital och antal aktier för specifikation av övriga reserver.

AKTIEN

Kraftig uppgång i aktiekursen under 2017

De flesta av världens ledande aktiebörser hade en positiv utveckling under 2017. Priset på Volvos B-aktie steg med 44% under året.

Volvoaktien är noterad på Nasdaq Stockholm. En A-aktie ger en röst på årsstämman och en B-aktie ger en tiondels röst. Utdelningen är densamma för båda aktieslagen. Volvoaktien ingår i ett stort antal index som sammanställts av bland andra Dow Jones, FTSE, S&P och Nasdaq Nordic.

Volvoaktien steg på börsen

Överlag steg de ledande aktiebörserna under 2017. På Nasdaq Stockholm steg det breda indexet OMXSPI med 6% (9).

På Nasdaq Stockholm steg kursen för Volvo A-aktien med 43% och uppgick vid årets slut till 153,10 (107,20) kronor. Lägsta stängningskurs var 107,40 kronor den 3 januari och högsta stängningskurs var 169,80 kronor den 3 november. Kursen för Volvo B-aktien steg med 44% och uppgick vid årets slut till 152,70 (106,40) kronor. Lägsta stängningskurs var 106,60 kronor den 2 januari och högsta stängningskurs var 169,40 kronor den 3 november.

Totalt omsattes 1,4 (1,7) miljarder Volvoaktier till ett värde av 195 (158) miljarder kronor på Nasdaq Stockholm med ett genomsnitt per dag på 5,5 (6,9) miljoner aktier. Volvoaktien var den tredje mest handlade på Nasdaq Stockholm under 2017. Vid slutet av året uppgick Volvos börsvärde till 325 (227) miljarder kronor.

Enligt Fidessa svarade handeln på Nasdaq Stockholm för 36% av all omsättning i Volvo B-aktien. CBOE Global Markets (Bats) svarade för 37%, LSE Group för 16% och BOAT för 3%.

VARFÖR INVESTERA I VOLVO?

- Konkurrenskraftiga produkter och tjänster
- Starka marknadspositioner globalt
- Välinvesterat
- Sänkt strukturell kostnadsnivå efter omstruktureringsprogrammet
- Förbättring av lönsamhet och kassaflöde de senaste åren
- Förbättrad finansiell ställning

RESULTAT, UTDELNING OCH DIREKTAVKASTNING

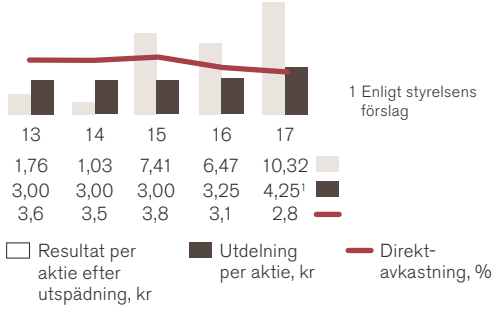

Möjlighet till aktiekonvertering

Enligt beslut på årsstämman i AB Volvo den 6 april 2011 ändrades bolagsordningen genom att ett konverteringsförbehåll infördes med innebörden att aktieägare ges möjlighet att konvertera A-aktier till B-aktier efter begäran till styrelsen. Under 2017 konverterades totalt 12.549.713 A-aktier till B-aktier, vilket motsvarar 2,6% av de A-aktier som fanns utestående vid slutet av 2016. Ytterligare information om förfarandet finns på Volvokoncernens hemsida: www.volvokoncernen.se

Ägarförändringar

Under året minskade Norges Bank Investment Management sitt innehav från 4,8% av det utestående kapitalet till 2,7%. Vid årets slut var Industrivärden största ägare, följd av Cevian Capital, Norges Bank Investment Management, SHB och Alecta baserat på andel av röstvärdet. Enligt ett pressmeddelande från den 27 december 2017 hade Cevian Capital nått en överenskommelse om att sälja hela sitt innehav till Geely Holding. Försäljningen var dock inte synlig i aktieboken den 31 december 2017.

Utdelning

Styrelsen föreslår att 4,25 kronor per aktie betalas ut för räkenskapsåret 2017, vilket skulle innebära att totalt 8.636 Mkr överförs till AB Volvos aktieägare. Föregående år lämnades 3,25 kronor per aktie i utdelning.

Kommunikation med aktieägarna

Dialogen med aktieägare är viktig för Volvokoncernen. Utöver årsstämman och ett antal större aktiviteter riktade till professionella investerare, privata aktieägare och aktiemarknadsanalytiker upprätthålls relationen mellan Volvokoncernen och aktiemarknaden bland annat genom press- och telefonkonferenser i samband med offentliggörandet av delårsrapporter, aktiesparträffar, investerarbesök samt så kallade road shows där representanter för Volvokoncernen reser för att träffa investerare i framförallt Europa och Nordamerika.

På volvogroup.com eller volvokoncernen.se är det möjligt att bland annat läsa och ladda ner finansiella rapporter, söka information om aktien och statistik på lastbilsleveranser samt få information om koncernens styrning, exempelvis information som rör årsstämma, styrelse och koncernledning och andra områden som bestäms i Svensk kod för bolagsstyrning. På webbplatsen finns det också en aktuell lista över de analytiker som bevakar Volvokoncernen samt möjlighet att prenumerera på information från bolaget. ■

KURSUTVECKLING, VOLVO B-AKTIEN, 2013–2017, KRONOR

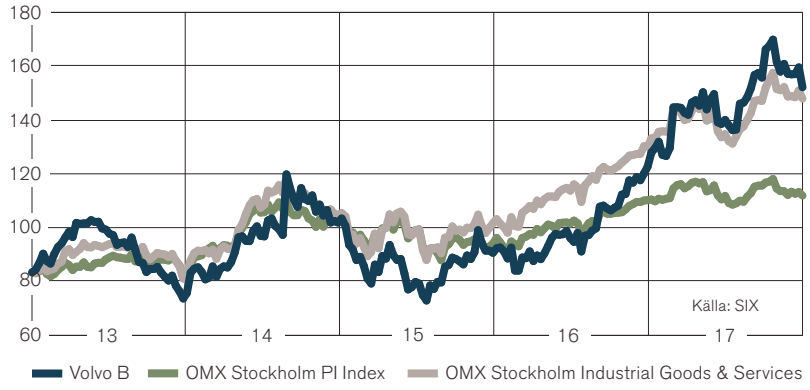

KURSUTVECKLING, VOLVO B-AKTIEN 2017, KRONOR

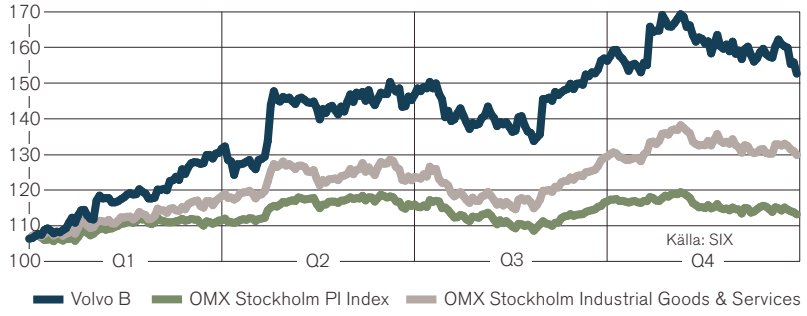

Aktieägarna med störst röstmässig andel i AB Volvo, den 31 december 2017[1]

	Röst-andel, %	Kapital-andel, %
Industrivärden	23,1	7,0
Cevian Capital	15,9	8,7
Norges Bank Investment Management	5,4	2,7
SHB	5,1	1,5
Alecta	4,8	4,4

1 Justerat för aktier ägda av AB Volvo, vilka inte äger någon rösträtt på årsstämman. AB Volvo ägde 20.728.135 A-aktier samt 75.837.801 B-aktier motsvarande 4,5% av antalet registrerade aktier per den 31 december 2017.

Aktiekapital 31 december, 2017

Antal registrerade aktier[1]	2.128.420.220
varav A-aktier[2]	479.975.508
varav B-aktier[3]	1.648.444.712
Kvotvärde, kr	1,20
Aktiekapital, Mkr	2.554
Antal aktieägare	240.521
Privatpersoner	227.492
Juridiska personer	13.029

För ytterligare information om Volvoaktien se Not 19.

1 Den 31 december 2017 uppgick antalet utestående aktier till 2.031.854.284.

2 A-aktier ger 1 röst.

3 B-aktier ger 1/10 röst.

ÄGANDE PER LAND[1]

- Sverige 56%
- Storbritannien 17%
- USA 14%
- Luxemburg 4%
- Schweiz 2%
- Nederländerna 1%
- Övriga 6%

1 Andel av kapital, registrerade aktier.

ÄGARKATEGORIER[1]

- Utländska ägare 44%
- Övriga svenska institutioner 31%
- Svenskt fondsparande 15%
- Svenska privatpersoner 10%

1 Andel av kapital, registrerade aktier.
Anställdas innehav av Volvoaktier genom pensionsstiftelser är obetydligt.

❯❯ Mer detaljerad information om Volvoaktien och Volvos innehav av egna aktier finns i 11-årsöversiktens aktiestatistik samt i Not 19.

FTSE GROUP BEKRÄFTAR att Volvokoncernen har blivit oberoende utvärderad enligt kriterierna i FTSE4Good och har uppfyllt kraven för att ingå i indexserien FTSE4Good. Bolag i indexserien FTSE4Good har mött strikta miljökrav, sociala krav och bolagsstyrningskriterier och är positionerade för att dra fördel av ansvarsfullt företagande.

AKTIEÄGARVÄRDE – LÅNGSIKTIGT VÄRDESKAPANDE

Volvokoncernen strävar efter att skapa långsiktigt värde för sina aktieägare.

Volvokoncernens grundande brukar anges till 1927, vilket var året då den första serietillverkade Volvobilen rullade ut ur fabriken i Göteborg. De första serietillverkade lastbilarna kom 1928 och blev en omedelbar framgång. År 1935 noterades AB Volvo på Stockholmsbörsen.

I diagrammet visas Volvo B-aktiens totalavkastning, räknat som aktiekursens utveckling med samtliga utdelningar återinvesterade, sedan den 30 december 1982, som är så långt tillbaka som jämförelseindexet SIX Return Index sträcker sig. SIX Return Index mäter totalavkastningen för börsen i Stockholm som helhet.

Diagrammet visar att 1.000 kronor investerade den 30 december 1982 hade vuxit till 114.540 kronor vid slutet av 2017 under förutsättning att samtliga utdelningar under åren återinvesterats i Volvo B-aktier.

1.000 kronor som investerades i Volvos B-aktie den 30 december 1982 var vid slutet av 2017 värda 114.540 kronor.

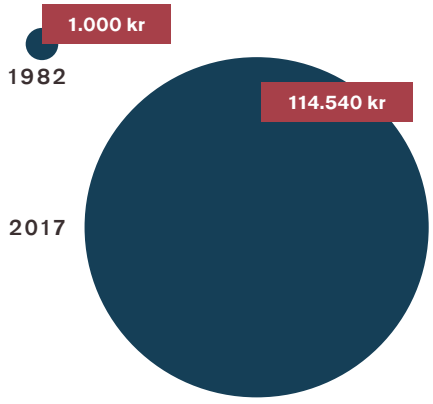

ACKUMULERAD TOTALAVKASTNING FÖR VOLVOS B AKTIE

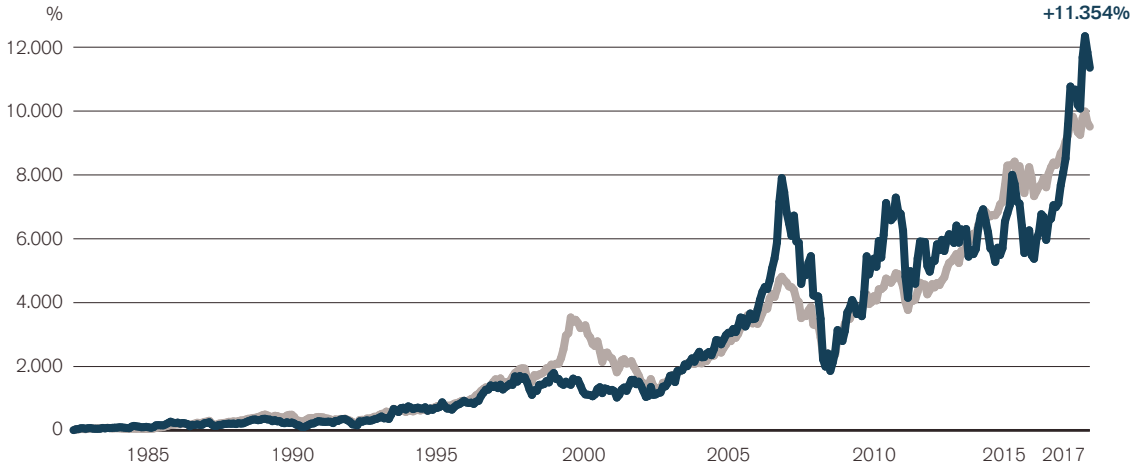

Volvo B Total avkastning (inklusive återinvesterade utdelningar) SIX Return Index (inklusive återinvesterade utdelningar) Källa: SIX

RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Kontrollerat risktagande

Affärsverksamhet inbegriper risker – ett kontrollerat risktagande är en förutsättning för att upprätthålla en uthålligt god lönsamhet.

Händelser i världen kan orsaka ovisshet, vilket i sin tur kan inverka på branscher och marknader och därmed påverka Volvokoncernens ambitioner, vision och uppdrag. Dessa ovissheter kan utgöra möjligheter som Volvokoncernen försöker fånga i sin strategiprocess. I vissa fall kan koncernen påverka sannolikheten att en riskrelaterad händelse inträffar, i andra fall inriktas arbetet på att mildra konsekvenserna då händelsen ligger utom koncernens kontroll. På följande sidor beskrivs ett antal av de risker Volvokoncernen står inför.

Volvokoncernens hantering av risker

Volvokoncernen arbetar med Enterprise Risk Management (ERM), som är en systematisk och strukturerad process för att identifiera, uppskatta, rapportera, analysera, mildra effekterna av och följa upp de risker som kan komma att påverka koncernens affär. Syftet med ERM-processen är att förbättra affärsverksamheten och optimera kostnaderna för att hantera risk, d.v.s. att skapa, öka och försvara Volvokoncernens värde och tillgångar.

Integrerat i ERM-processen finns flera riskhanteringsprocesser som verkar inom specifika områden av koncernen, såsom projekt, leve-

		DEFINITIONER	HANTERING
Lång sikt	STRATEGISKA RISKER Skapa värde	Strategiska risker kan påverka vår förmåga att skapa värde, den långsiktiga utvecklingen av vår affär samt möjligheten att nå vår vision och våra ambitioner.	De strategiska riskerna hanteras genom strategier och strategiska planer som läggs fast av koncernledningen och ledningsgrupper inom Volvokoncernen.
Kort och medellång sikt	VERKSAMHETS-RISKER Öka värdet	Verksamhetsrisker kan påverka vår förmåga att öka värdet och är viktiga för den dagliga verksamheten. Dessa risker påverkar hur vi levererar vårt uppdrag och uppfyller våra ambitioner.	Verksamhetsrisker hanteras i taktiska och operationella affärsbeslut samt i verksamheten i hela Volvokoncernen, på alla nivåer och av samtliga anställda.
	EFTERLEVNADS-RISKER Skydda värdet	Efterlevnadsrisker kan påverka vår förmåga att skydda vårt värde genom hot mot koncernens finansiella och organisatoriska ställning eller renommé. De är viktiga för att Volvokoncernen ska följa sina värderingar.	Risker gällande efterlevnad av lagar och regler hanteras i taktiska och operativa affärsbeslut och i verksamheten i hela Volvokoncernen, på alla nivåer och av samtliga anställda. Det vägledande direktivet är Volvokoncernens uppförandekod.
	FINANSIELLA RISKER Öka & skydda värdet	Finansiella risker kan påverka vår möjlighet att öka och skydda vårt värde från möjliga effekter på koncernens finansiella position. De är viktiga för att Volvokoncernen ska uppfylla sina ambitioner genom sina värderingar.	Finansiella risker hanteras i taktiska och operationella affärsbeslut inom alla verksamheter i Volvokoncernen, på alla nivåer och av samtliga anställda. Alla följer det finansiella ramverket i Volvo Group Financial Policies and Procedures.

rantörer, miljö och koncernens kontinuitetsplanering. Dessa områden rapporterar på den högsta nivån till ERM-funktionen via respektive affärsområde, lastbilsdivision eller stabs- och supportfunktion ERM-funktionen sammanställer all relevant data och analyserar var det finns systematiska risker eller där det saknas tillfredsställande aktiviteter för att mildra konsekvenserna. Ägarskapet för riskerna ligger i verksamheten medan ERM-funktionen följer upp utvecklingen av de aktiviteter som genomförs i mitigeringssyfte.

ERM-CYKELN

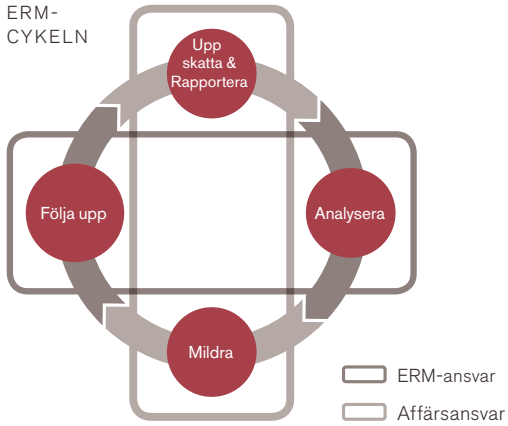

RISKHANTERING I VOLVOKONCERNENS STYRMODELL

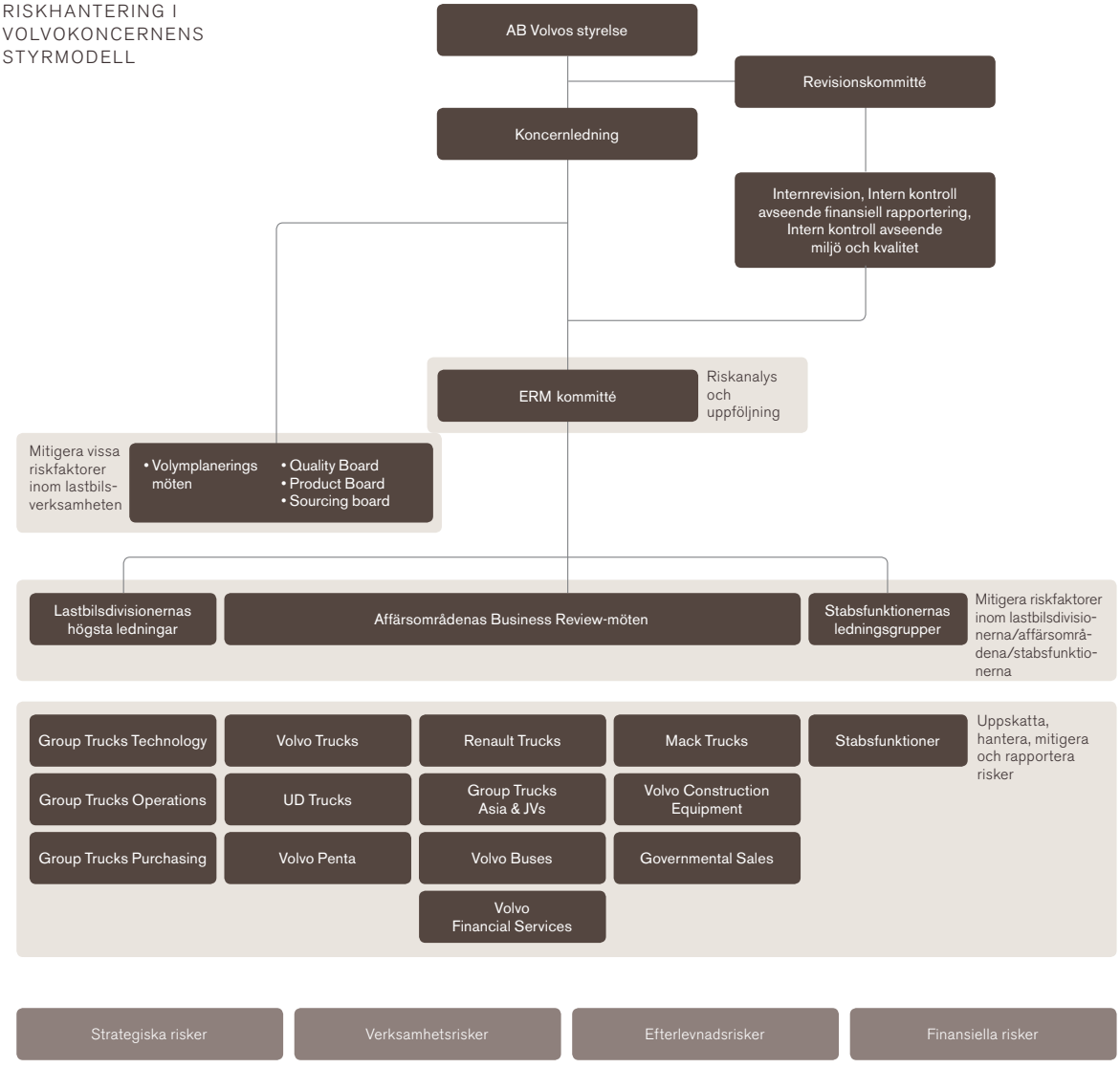

STRATEGISKA RISKER

För ett stort globalt bolag som Volvokoncernen är det mycket viktigt att navigera genom de politiska, ekonomiska och samhälleliga trenderna för att hitta rätt position i den globala kontexten av marknader och konkurrenter. Ur Volvokoncernens perspektiv finns det ett flertal trender och utmaningar som driver på arbetet med att utveckla och leverera transport- och infrastrukturlösningar såväl idag som i morgon. Strategiska risker kan påverka vår förmåga att skapa värde, den långsiktiga utvecklingen av vår affär samt möjligheten att nå vår mission, vision och våra ambitioner.

Fordonsbranschen är cyklisk

Volvokoncernens kunder finns i hela världen, vissa verkar i ett enda land, andra över gränser. Många globala och regionala ekonomiska, regelmässiga, digitala, teknisk och miljömässiga faktorer skapar både strategiska och operativa utmaningar för branschen. Som för många kapitalvarubranscher har fordonsbranschen varit cyklisk med en stark korrelation till BNP, behovet att ersätta åldrande fordon och maskiner samt nya lagar och regler. Även om branschen genomgår en fortsatt förändring av fokus från produkter till tjänster, finns cyklikaliteten i försäljning och lönsamhet kvar. Ändringarna i affärslandskapet liksom divergensen mellan tillväxt- och utvecklade marknader påverkar efterfrågan på våra kunders tjänster och våra kunders framgång. Svängningarna i efterfrågan på koncernens produkter och tjänster gör att det finansiella resultatet blir beroende av koncernens förmåga att agera snabbt på ändringar i marknaden. Volvokoncernen strävar särskilt efter att kontinuerligt balansera produktionsnivåer och driftskostnader samt förbättra förmågan att snabbt svara upp mot efterfrågan på nya tjänster. *Väsentlig aspekt: 7*

Geopolitisk osäkerhet

Volvokoncernen är aktiv i fler än 190 länder och politisk instabilitet, väpnade konflikter och social oro kan påverka koncernens förmåga att bedriva försäljning i berörda områden. Snabba förändringar i inflation, devalveringar eller lagstiftning kan orsaka Volvo betydande förluster, nedskrivning av tillgångar eller kostnader på grund av underutnyttjade tillgångar. *Väsentlig aspekt: 7*

Intensiv konkurrens

En fortsatt konsolidering i branschen väntas skapa färre men starkare konkurrenter. De främsta globala konkurrenterna är Daimler, Volkswagen (Scania och MAN), Paccar (Kenworth, DAF och Peterbuilt), Caterpillar och Komatsu. Det finns också starka lokala varumärken i till exempelvis Kina, Indien och Ryssland som är aktiva på sina hemmamarknader men som förväntas öka sin närvaro också i andra delar av världen. Vidare kan överkapacitet i branschen uppkomma vid låg efterfrågan, som i sin tur kan leda till ökad prispress. Proaktiv riskhantering är viktig för att förutse och skydda marknadspositionerna för Volvokoncernens varumärken. *Väsentlig aspekt: 7*

Omfattande lagstiftningskrav

Bestämmelserna avseende våra produkters utsläppsnivåer, buller och säkerhet är omfattande inom branschen. De största utmaningarna vad gäller produktlagstiftning rör minskade utsläpp. Koncernens resurser för produktutveckling är samordnade för att klara av den forskning och utveckling som behövs för att möta de skärpta emissionskraven.

Lokal protektionism som leder till krav på lokalt innehåll kan försätta Volvokoncernen i en ofördelaktig situation jämfört med lokala konkurrenter, leda till högre inköpskostnader eller fordra av Volvo att genomföra betydande investeringar som inte är nödvändiga från operativ synvinkel. Läs mer om produktutveckling och emissionsregler på sidorna 34–41. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 5, 9*

Skifte i teknik

Som en del av den globala fordons- och logistikbranschen, driver Volvokoncernen välstånd för samhället och våra kunder. Under skapandet av erbjudanden för att förbättra våra kunders produktivitet och lönsamhet beaktar vi förändringar som uppstår genom tekniska genombrott eller ändrade lagkrav. Koncernen har, liksom alla företag, begränsade resurser och vi måste därför kontinuerligt välja att investera i de nya tekniska lösningar som vi tror skapar bästa välstånd för samhället och våra kunder. Volvokoncernen förebygger de möjliga riskerna genom att regelbundet skanna av och utvärdera nya tekniker och endast ta vidare till produktutveckling och kommersialisering den teknik som har bevisat önskade nivåer av kundnytta, kvalitet, säkerhet och miljöpåverkan. Läs mer om framtida teknologier på sidorna 34–41 och 62–67. *Väsentliga aspekter: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9*

VERKSAMHETSRISKER

För Volvokoncernen är styrningen av det taktiska och operativa arbetet mycket viktigt för att nå våra ambitioner avseende kundnöjdhet, en eftertraktad arbetsgivare samt ha en branschledande lönsamhet. För att öka affärsvärdet baseras alla beslut och aktiviteter på kunskap om kort- och medellångsiktiga verksamhetsrisker. Dessa hanteras i enlighet med koncernens styrmodell. Verksamhetsrisker kan påverka vår förmåga att skapa värde, vilket innebär att vetskap om dessa är viktigt för den dagliga verksamheten.

Definitioner av väsentliga aspekter från materialitetssynpunkt, i alfabetisk ordning
1) Eftertraktad arbetsgivare. 2) Affärsetik och integritet. 3) Efterlevnad av lagstiftning. 4) Kundframgång. 5) Utsläpp (produkter).
6) Energieffektivitet (produkter). 7) Finansiell hälsa. 8) Intelligent teknik. 9) Produktsäkerhet.
Mer information om väsentliga aspekter finns på sidan 222.

Kundnöjdhet

Högsta prioritet för Volvokoncernen är att stödja kundernas affärer och lönsamhet för att de ska lyckas oberoende av segment, varumärke, produkt eller tjänst. Kundnöjdheten beror på det totala erbjudandet av produkter, tjänster eller funktionalitet på nya eller begagnade fordon. Vi kan riskera kundnöjdheten om kvaliteten på en produkt eller tjänst inte möter den förväntade nivån eller förväntat pris. En aspekt av detta är också kundbemötandet i alla interaktioner med koncernens varumärken, personkontakten hos återförsäljaren eller i verkstaden, i sökningar på hemsidor eller genom telefonsamtal med våra servicecenter för vägassistans. Sälj- och verkstadspersonal utbildas kontinuerligt och instruktioner och riktlinjer om hur kunderna ska bemötas har upprättats för att minska den eventuella risken för att kundnöjdheten ska minska. Hemsidor är också avstämda för att spegla varumärkets position och passa till dess målkunder. Läs mer på sidorna 54–55. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9*

Produktutveckling

För Volvokoncernen är våra produkter viktiga delar av det totala erbjudandet till våra kunder. Om produkterna inte utvecklas i tid innan införande av nya lagkrav eller inte uppfyller kundernas förväntningar riskerar koncernen att förlora kunder och marknadsandelar. Varje utvecklingsprojekt övervakar risker avseende produktkvalitet och kostnad, ledtid för projektet samt produktens funktionalitet. För att säkra att produktutvecklingen utförs på ett effektivt sätt har koncernen infört en grindbaserad projektmodell, en styrmodell samt globala processer och instruktioner. Projekten övervakas noga liksom balansen i projekt- och produktportföljerna. *Väsentliga aspekter: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9*

Beroende av leverantörer och materialbrist

Volvokoncernen köper råmaterial, delar och komponenter från många utomstående leverantörer. Våra leverantörer och affärspartners finns i alla delar av världen med olika kulturer. Hållbara lösningar och nära samarbete med våra leverantörer är avgörande för våra kunders framgång. Kostnaderna för inköp kan variera kraftigt över en konjunkturcykel på grund av förändrade världsmarknadspriser på råmaterial och beroende på förändrade valutakurser. Tider av ökad försäljning och ökad orderingång, vilket är positivt från en övergripande koncernsynpunkt, kan medföra extraordinära kapacitetsbegränsningar i leverantörskedjan. Hög efterfrågan och finansiell instabilitet hos leverantörer kan också resultera i leveransstörningar. Effekterna av störningar i leveranserna varierar beroende på komponentens ledtid och komplexitet samt på tillgången till alternativa leverantörer. Vissa artiklar och komponenter är standard för branschen, medan andra är egenutvecklade. Proaktiva åtgärder genomförs för att etablera en stabil och flexibel leverantörskedja. För att hantera den höga volatiliteten i marknaden för kommersiella fordon, kommer detta arbete att fortsätta drivas av en mera professionell kapacitetshantering i nära samarbete med våra leverantörer och affärspartners. Läs mer om hur vi arbetar med våra leverantörer på sidorna 46-47 och återanvändning på sidorna 60–61. *Väsentliga aspekter: 4, 7*

Drift av produktionsanläggningar

För Volvokoncernen är industrisystemet avgörande för att kunderna ska få rätt produkt vid rätt tidpunkt. Det är en stor verksamhet med maskiner och anställda som behöver interagera snabbt och effektivt avseende volatilitet i produktionsvolymer. Störningar eller ineffektivitet i systemet kan påverka koncernens lönsamhet negativt. Här är riskhantering avgörande för att förutse och förhindra eventuella produktionsstopp och arbetsskador samt att säkerställa att aktiviteter med potentiell påverkan på miljön utförs på rätt sätt. Det finns ett stort antal instruktioner som beskriver hur olika arbetsuppgifter ska hanteras för att undvika implikationer och det genomförs även granskningar och utvärderingar för att säkerställa att instruktionerna följs. Läs mer om hur vi hanterar risker i vår produktions- och logistikverksamhet på sidorna 48–51. *Väsentliga aspekter: 1, 4, 7*

Humankapitalrisk

Medarbetares och andra intressenters förväntningar ändras snabbt, vilket kräver fokus på ett antal komponenter såsom ledarskap, påverkansmöjlighet, engagemang, mänskliga rättigheter samt koncernens värderingar. Ett potentiellt misslyckande med att göra rätt i enlighet med grundläggande mänskliga rättigheter och enligt koncernvärdena kan negativt påverka hur vi uppfattas som arbetsgivare, vårt rykte och möjligheterna för våra anställda att utveckla den kunskap och skicklighet som behövs för att uppfylla marknadens efterfrågan. Riskhanteringen inbegriper övervakning av kommande lagstiftning och att säkra tillgången till engagerad personal med rätt kompetens. Vår mångfald är basen för den styrka som behövs för att lyckas som ett multinationellt företag. Genom att utföra Volvo Group Attitude Survey och medarbetardialoger bygger vi ett inkluderande ledarskap. Personalstrategin inbegriper flexibla arbetsstyrkor och smidiga organisationer för att ständigt anpassa oss till en allt mer dynamisk, komplex och oviss omvärld. Läs mer om hur vi hanterar risker relaterade till humankapital på sidorna 68–74, 76–77. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 7*

Mänskliga rättigheter

Människor står i centrum för det vi gör. Vi anser för närvarande att de mest betydande riskerna för vår verksamhet och/eller via våra affärspartners är de områden som lyfts fram i vår nya Uppförandekod: trakasserier, icke-diskriminering, säker och hälsosam arbetsmiljö, föreningsfrihet och rätten att förhandla kollektivt samt arbetstid och ersättning. Dessa risker kan potentiellt materialiseras inte bara i vår egen organisation, utan även hos affärspartners och i vår värdekedja. Vi är medvetna om att bedriva affärsverksamhet i vissa delar av världen innebär högre risk för potentiella brott mot mänskliga rättigheter, och vi har identifierat 17 länder där Volvokoncernen har ett betydande antal anställda och/eller nära affärspartners och som vi bedömer som högrisländer i det här avseendet. Vi är också medvetna om att den potentiella kopplingen mellan vår värdekedja, våra produkter och tjänster till segment såsom elektronikindustrin, gruvindustrin och större infrastrukturprojekt innebär större risk för brott mot mänskliga rättigheter. Läs mer om hur vi

arbetar med mänskliga rättigheter på sidan 76. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 7*

Återköpsavtal med garanterade restvärden

Vid försäljning av produkter kan Volvokoncernen vid vissa tillfällen ingå återköpsavtal med garanterade restvärden. Det kan vara svårt att förutse utvecklingen på priserna för begagnade fordon, till exempel vid introduktion av nya modeller eller vid stora svängningar i efterfrågan. Vid tidpunkten för försäljningen kan den framtida utvecklingen på begagnatmarknaden för kommersiella fordon och maskiner vara osäker, vilket kan leda till för höga garanterade restvärden och därmed en påverkan på framtida lönsamhet. För att minimera dessa risker görs återkommande analyser innan tecknande av återköpsavtal med garanterade restvärden. *Väsentlig aspekt: 7*

Illvilliga handlingar

Pågående fientliga handlingar i världen leder bland annat till att cyberattacker kommer oftare och till en allmänt upplevd känsla av osäkerhet. Volvokoncernen följer upp och implementerar förebyggande och dämpande åtgärder för att skapa en trygg och säker miljö för medarbetare, närstående bolag, samarbetspartners och verksamheten i stort. *Väsentliga aspekter: 3, 4, 8*

Korruption

Korruptionsrisker är i första hand kopplade till verksamheten hos våra samarbetspartners (distributörer och agenter), för vilka vi kan hållas ansvariga, och till våra anställdas uppträdande i försäljningssituationer i förhållande till offentliga tjänstemän. Den övergripande risknivån påverkas också av det faktum att Volvo bedriver verksamhet på många marknader med hög risk ur ett korruptionsperspektiv. Korruptionsrelaterade risker hanteras via vårt antikorruptionsprogram där vi gör due diligence-granskningar av våra samarbetspartners ur ett korruptionsperspektiv. Detta görs för att säkerställa att vi väljer rätt samarbetspartners med syfte att förhindra korruption i samband med försäljningen av våra produkter och tjänster. När det gäller anställda och underleverantörer framgår det tydligt av vår Uppförandekod att Volvoanställda och underleverantör inte får delta i eller främja korruption. Korruption kan medföra allvarliga negativa konsekvenser för vår affärsverksamhet, bland annat skada vårt anseende och leda till böter eller fängelse för anställda. Läs mer om vårt antikorruptionsprogram på sidorna 74–75. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4*

EFTERLEVNADSRISKER

I våra affärsverksamheter är vi skyldiga att följa lagar och regler samt att fatta medvetna beslut om vilka globala standarder vi ska leva upp till. Efterlevnadsrisker kan påverka vår förmåga att skydda koncernens värde mot hot mot koncernens renommé eller finansiella ställning.

Immateriella tillgångar

Volvokoncernen äger eller har på annat sätt rätt att använda patent, varumärken, ritningar och copyrights som avser de produkter och tjänster koncernen tillverkar och marknadsför. Dessa har erhållits under lång tid och är värdefulla för koncernens verksamhet. För att dessutom säkra våra investeringar i forskning och utveckling har koncernen en plan för immateriella tillgångar som definierar skapandet och användandet av dess immateriella rättigheter.

Genom Volvo Trademark Holding AB äger AB Volvo och Volvo Personvagnar gemensamt varumärket Volvo. AB Volvo har ensamrätt att använda namnet och varumärket Volvo för sina produkter och tjänster. På liknande sätt har Volvo Personvagnar ensamrätt att använda namnet och varumärket Volvo för sina produkter och tjänster. Volvokoncernens rättigheter att använda varumärket Renault är begränsade till enbart lastbilsverksamheten och regleras av ett licensavtal med Renault s.a.s., som är ägare till varumärket Renault. Dessutom äger Volvokoncernen flera andra varumärken relaterade till verksamheten. Konflikter med tredje part kring användandet av immateriella tillgångar kan ha stora konsekvenser för koncernen, och därför revinderar koncernen tredje parters användning av immateriella rättigheter samt om tredje parter överträder våra immateriella rättigheter. *Väsentliga aspekter: 2, 3, 7, 8*

Avtalsvillkor vid uppköpserbjudanden

AB Volvo har avtal innehållande bestämmelser som kan komma att förändras eller upphöra att gälla om kontrollen över bolaget förändras. Exempelvis förekommer sådana bestämmelser i vissa av de avtal varigenom Renault Trucks givits rätt att sälja Renault s.a.s respektive Nissan Motor Co. Ltd:s lätta lastbilar samt i vissa av koncernens inköpsavtal. *Väsentliga aspekter: 2, 7*

Klagomål och stämningar

Volvokoncernen kan bli föremål för klagomål och stämningar från kunder, anställda eller annan tredje part. De kan gälla hälso-, miljö-, säkerhets- eller verksamhetsfrågor eller underlåtenhet att följa gällande lagar och bestämmelser. Information om rättsliga processer där bolag inom Volvokoncernen är part finns i Not 21 Övriga avsättningar och i Not 24 Eventualförpliktelser. Även om dessa tvister skulle lösas framgångsrikt, utan direkta negativa ekonomiska följder, kan de få negativa följder för koncernens rykte och ta resurser i anspråk. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9*

Miljölagstiftning

Volvokoncernen kan vara i riskzonen för klagomål och stämningar från kunder, anställda eller annan tredje part gällande miljöfrågor. Miljölagstiftningen förändras i snabb takt och kraven ökar på många områden, som till exempel hantering av kemikalier samt utsläppskrav för fordon. Koncernen investerar stora resurser för att följa olika lagstiftningar genom hela värdekedjan. Den senaste utvecklingen av internationella standarder i miljö- och kvalitetsstyrning betonar ytterligare värdet av riskhantering inom dessa områden. Även om potentiella problem inom dessa områden löses och hanteras utan direkta negativa ekonomiska följder, kan de få negativa följder för koncernens rykte och ta resurser i anspråk från annat utvecklingsarbete i koncernen. Läs mer om hur vi hanterar

miljörisker i värdekedjan på sidorna 34–61. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7*

FINANSIELLA RISKER

För Volvokoncernen är det viktigt att styra sitt finansiella arbete både gällande verksamheten och efterlevnad. Koncerngemensamma riktlinjer, Volvo Group Financial Policies and Procedures, vilka uppdateras och fastställs årligen, ligger till grund för respektive koncernföretags hantering av dessa risker.

De finansiella riskerna kan påverka vår förmåga att öka och skydda värdet från potentiella effekter på koncernens finansiella ställning. De kan påverka Volvokoncernens förmåga att leva efter sina värderingar eller uppnå sina mål.

Ränterisker

Volvokoncernens skuldstruktur är kopplad till ambitionen att ha en branschledande lönsamhet. Rörelser i räntenivåer kan påverka koncernens nettovinst och kassaflöde eller värdet på finansiella tillgångar och skulder. Financial Services upplåning och utlåning ska matchas för att mildra oönskade rörelser i lönsamheten på grund av ränterisker. Volvokoncernens industriskuld har en kortfristig räntebindning, som över tid säkerställer att koncernens räntekostnader varierar i förhållande till konjunkturcykler på samma vis som koncernens resultat och kassaflöde. *Väsentlig aspekt: 7*

Valutarisker

Volvokoncernens globala närvaro innebär att affärer görs i många olika regioner. Mer än 95% av Volvokoncernens försäljning sker i länder utanför Sverige. Även huvuddelen av koncernens kostnader härrör sig från andra länder än Sverige. På det viset är koncernens kassaflöde och lönsamhet utsatta för ovissheter i valutakurser. Detta påverkar rörelseresultatet, balansräkningen och kassaflödet liksom indirekt och över tid koncernens konkurrenskraft. För att minska valutaexponeringen strävar Volvokoncernen efter att ha tillverkning lokaliserad i huvudmarknaderna och övervakar aktivt valutaflöden och omräkningsriskerna med syfte att minska påverkan på lönsamheten och kassaflödet. *Väsentliga aspekter: 4, 7*

Likviditetsrisker

Volvokoncernen behöver över tid säkerställa sin betalningsförmåga, i syfte att fånga affärsmöjligheter och förväntningar hos externa intressenter. Plötsliga förändringar i konjunkturcykeln eller oförutsedda händelser inom de finansiella marknaderna kan komma att påverka Volvokoncernen både direkt och indirekt. Våra kunder kan få svårt att finansiera produkter som köps från Volvokoncernen, våra underleverantörer kan få problem att hålla en säker leverans av insatsvaror till Volvos produktion, samt att Volvokoncernen kan få svårigheter att möta sina åtaganden.

Volvokoncernen säkerställer en god betalningsförmåga över tid genom att alltid ha likviditet tillgänglig motsvarande en viss andel av vår försäljning. För att säkerställa likviditetsberedskapen och därigenom koncernens betalningsförmåga hålls en god balans mellan kort- och långfristig upplåning, liksom långfristiga garanterade kreditfaciliteter och kontanter. *Väsentlig aspekt: 7*

Kreditrelaterade risker

Det finns tre huvudsakliga områden med kreditrisk för Volvokoncernen. Den första är att koncernen inom sin industriverksamhet säljer produkter med öppna krediter till kunder och utfärdar kreditgarantier för kundernas kommersiella fordon och maskiner. Vid utgången av året hänfördes huvuddelen av de utestående kreditgarantierna till slutkunder inom anläggningsmaskiner i Kina. För det andra förvaltar kundfinansieringsverksamheten inom Volvo Financial Services en betydande kreditportfölj, motsvarande 130 miljarder kronor vid utgången av 2017. Portföljen är till stora delar säkrad genom äganderätten till de finansierade fordonen och maskinerna. I de fall kunder inte kan betala, är det dock inte säkert att värdet på återtagna fordon och maskiner motsvarar det utestående finansierade beloppet. Slutligen är en del av koncernens kreditrisk relaterad till placeringen av koncernens finansiella tillgångar. Huvuddelen är placerad hos banker som koncernen samarbetar med. *Väsentlig aspekt: 4*

Marknadsrisk avseende investeringar i aktier eller aktieliknande instrument

Volvokoncernen har investerat i noterade aktier med en direkt exponering mot kapitalmarknaden. Huvuddelen av denna exponering avser investeringen i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd. Mer information finns i Not 5. Därutöver är Volvokoncernen indirekt exponerad för marknadsrisker avseende aktier och liknande instrument genom kapital i fristående pensionsplaner med förvaltning som är exponerad mot dessa typer av instrument. Mer information finns i Not 20. *Väsentlig aspekt: 7*

Nedskrivningsbehov

Volvokoncernen prövar årligen, eller oftare om behov föreligger, värdet på goodwill och andra immateriella tillgångar. Övervärden varierar mellan de olika verksamheterna och är således i olika grad känsliga för förändringar i antaganden och omvärldsfaktorer. Instabilitet i marknadens återhämtning och volatilitet i räntor och valutor kan leda till indikation på nedskrivningsbehov. Mer information om immateriella tillgångar finns i Not 12. *Väsentliga aspekter: 3, 7*

Villkor avseende ägarkontrollförändringar

En del av AB Volvos långfristiga finansieringsavtal innehåller bestämmelser som innebär att långivaren i vissa fall har rätt att kräva förtida betalning om kontrollen över bolaget förändras. En sådan kontrollförändring kan bli följden av ett offentligt uppköpserbjudande på AB Volvos aktie. Denna typ av bestämmelser är inte ovanliga i finansieringsavtal. Det är AB Volvos bedömning att det har varit nödvändigt att acceptera dessa bestämmelser för att erhålla finansiering på i övrigt godtagbara villkor. *Väsentlig aspekt: 7* ■

Koncernens utveckling 2017
Noter

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning
» Sidan 86

Balansräkning
» Sidan 89

Kassaflödesanalys
» Sidan 92

Förändringar i eget kapital
» Sidan 108

NOTER

	SID
Noter och kommentarer	119
Moderbolaget AB Volvo	178
Förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare	206
Förslag till vinstfördelning	207
Revisionsberättelse för AB Volvo	208
Alternativa nyckeltal	211
11 årsöversikt	214

NOT	VOLVOKONCERNEN	SID
1	Redovisningsprinciper	119
2	De viktigaste källorna till osäkerhet i uppskattningarna	121
3	Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag	122
4	Mål och policy med avseende på finansiell risk	124
5	Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	130
6	Segmentsrapportering	133
7	Intäkter	134
8	Övriga rörelseintäkter och kostnader	135
9	Övriga finansiella intäkter och kostnader	135
10	Inkomstskatter	136
11	Minoritetsandelar	137
12	Immateriella anläggningstillgångar	138
13	Materiella anläggningstillgångar	140
14	Leasing	142
15	Kundfinansieringsfordringar	143
16	Fordringar	144
17	Varulager	145
18	Kortfristiga placeringar och likvida medel	146
19	Eget kapital och antal aktier	146
20	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	147
21	Övriga avsättningar	152
22	Skulder	154
23	Ställda panter	155
24	Eventualförpliktelser	156
25	Transaktioner med närstående	157
26	Statliga stöd	157
27	Personal	158
28	Ersättning till revisorer	161
29	Kassaflöde	161
30	Finansiella instrument	162
31	Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018	166

NOT	MODERBOLAGET	SID
1	Redovisningsprinciper	182
2	Inköp och försäljning mellan koncernföretag	182
3	Administrationskostnader	182
4	Övriga rörelseintäkter och kostnader	182
5	Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	183
6	Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	183
7	Resultat från övriga aktier och andelar	183
8	Räntekostnader	183
9	Övriga finansiella intäkter och kostnader	183
10	Bokslutsdispositioner	183
11	Inkomstskatter	183
12	Immateriella och materiella anläggningstillgångar	184
13	Aktier och andelar	184
14	Övriga fordringar	186
15	Obeskattade reserver	186
16	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	186
17	Övriga avsättningar	187
18	Långfristiga skulder	187
19	Övriga skulder	187
20	Eventualförpliktelser	187
21	Kassaflöde	187

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges. Beloppen inom parentes anger 2016 års värden.

Noter och kommentarer

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges. Beloppen inom parentes anger 2016 års värden.

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisningen för AB Volvo och dess dotterföretag är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards, IFRS, utgivna av International Accounting Standards Board, IASB, sådana de antagits av Europeiska Unionen, EU. Denna årsredovisning är upprättad i enlighet med IAS 1 Utformning av finansiella rapporter samt i enlighet med den svenska Årsredovisningslagen. Vidare har RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats, utgiven av Rådet för finansiell rapportering.

Hur skall Volvokoncernens redovisningsprinciper läsas?
Volvokoncernen beskriver redovisningsprinciperna i anslutning till varje not i syfte att ge en ökad förståelse av respektive redovisningsområde. Volvokoncernen fokuserar på att beskriva de redovisningsval som koncernen har gjort inom ramen för gällande IFRS-princip och undviker att upprepa paragraftext i sig, om Volvokoncernen inte anser det vara särskilt viktigt för förståelse av notens innehåll. Följande symboler, RR och BR, visar vilka belopp i noterna som återfinns i resultat- alternativt balansräkning. Totalsumman i tabeller och räkningar summerar inte alltid på grund av avrundningsdifferenser. Syftet är att varje delrad ska överensstämma med sin ursprungskälla och därför kan avrundningsdifferenser uppstå. Se nedanstående tabell för hänvisning till i vilken not respektive redovisningsprincip återfinns samt tillämplig IFRS-standard som anses ha en materiell påverkan.

Redovisningsprinciper	Not	IFRS-standard
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter	3, Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag	IFRS 5, IFRS 13
Företagsförvärv	3, Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag	IFRS 3
Joint ventures	5, Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	IFRS 11, IFRS 12, IAS 28
Intresseföretag	5, Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	IFRS 12, IAS 28
Rörelsesegment	6, Segmentsrapportering	IFRS 8
Intäkter	7, Intäkter	IAS 17, IAS 18
Aktier och andelar	5, Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	IFRS 7, IFRS 13, IAS 28, IAS 32, IAS 36, IAS 39
Finansiella intäkter och kostnader	9, Övriga finansiella intäkter och kostnader	IAS 39
Inkomstskatter	10, Inkomstskatter	IAS 12
Minoritetsandelar	11, Minoritetsandelar	IFRS 10, IFRS 12
Forsknings- och utvecklingskostnader	12, Immateriella anläggningstillgångar	IAS 23, IAS 36, IAS 38
Goodwill	12, Immateriella anläggningstillgångar	IAS 36, IAS 38
Materiella anläggningstillgångar	13, Materiella anläggningstillgångar	IFRS 13, IAS 16, IAS 23, IAS 36, IAS 40
Leasing	14, Leasing	IAS 17
Kundfinansieringsfordringar	15, Kundfinansieringsfordringar	IFRS 7, IFRS 13, IAS 17, IAS 18, IAS 32, IAS 39
Varulager	17, Varulager	IAS 2
Resultat per aktie	19, Eget kapital och antal aktier	IAS 33
Pensioner och liknande förpliktelser	20, Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	IAS 19
Avsättningar för restvärdesrisker	21, Övriga avsättningar	IAS 17, IAS 18, IAS 37
Garantikostnader	21, Övriga avsättningar	IAS 37
Omstruktureringskostnader	21, Övriga avsättningar	IAS 19, IAS 37
Skulder	22, Skulder	IFRS 7, IFRS 13, IAS 32, IAS 37, IAS 39
Eventualförpliktelser	24, Eventualförpliktelser	IAS 37
Transaktioner med närstående	25, Transaktioner med närstående	IAS 24
Statliga stöd	26, Statliga stöd	IAS 20
Aktierelaterade ersättningar	27, Personal	IFRS 2
Kassaflödesanalys	29, Kassaflöde	IAS 7
Finansiella instrument	4, Mål och policy med avseende på finansiell risk	IFRS 7, IFRS 13, IAS 32, IAS 39
	16, Fordringar	
	18, Kortfristiga placeringar och likvida medel	
	30, Finansiella instrument	

Koncernredovisning

Konsolideringsprinciper

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget, dotterföretag, joint ventures och intresseföretag. Koncerninterna transaktioner likväl vinster på transaktioner med joint ventures och intresseföretag elimineras i koncernredovisningen.

» **Läs mer i not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar om definitioner av dotterföretag, joint ventures och intresseföretag.

Omräkning till svenska kronor vid konsolidering av företag i annan funktionell valuta

Varje koncernföretags funktionella valuta bestäms utifrån den primära ekonomiska miljö i vilken det bedriver verksamhet. Den primära ekonomiska miljön är vanligen den i vilken företaget primärt genererar och förbrukar likvida medel. Den funktionella valutan är i de flesta fall valutan i det land där företaget är beläget. AB Volvos och Volvokoncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Vid upprättandet av koncernens bokslut omräknas poster i resultaträkningarna för utländska dotterföretag (med undantag för företag i höginflationsländer) till svenska kronor enligt månatliga genomsnittliga valutakurser. Poster i balansräkningarna omräknas till svenska kronor genom att använda valutakurser vid årets utgång (balansdagens kurs). De valutakursdifferenser som uppstår redovisas som en separat komponent i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital.

De ackumulerade omräkningsdifferenserna som är hänförliga till ett visst dotterföretag, joint venture eller intressebolag återförs till resultaträkningen som en del av det resultat som uppkommer vid avyttring av ett sådant företag eller vid återbetalning av kapitaltillskott från ett sådant företag.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i andra valutor än den funktionella valutan för det rapporterande företaget (utländska valutor), omräknas till den funktionella valutan genom att använda balansdagens kurs. Omräkningsdifferenser avseende operationella tillgångar och skulder hänförs till rörelseresultatet, medan omräkningsdifferenser avseende finansiella tillgångar och skulder hänförs till övriga finansiella intäkter och kostnader. Räntebärande finansiella tillgångar och skulder är de poster som ingår i beräkning av Volvokoncernens finansiella nettoställning (se avsnitt Alternativa nyckeltal). Valutakursdifferenser på lån och andra finansiella instrument i utländsk valuta, vilka valutasäkrar nettotillgångar i utländska dotterföretag och intresseföretag, redovisas mot omräkningsdifferenser på dessa företags egna kapital. Valutakursvinster och förluster avseende övriga tillgångar och skulder i utländsk valuta, såväl på årets betalningar som på värderingen vid årets slut, påverkar resultatet det år de uppkommer.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om valutarisker och valutariskhantering.

Viktigare valutakurser använda i koncernbokslutet anges i vidstående tabell.

Valutakurser		Genomsnittskurs		Kurs 31 december	
Land	Valuta	2017	2016	2017	2016
Australien	AUD	6,5434	6,3743	6,4235	6,5688
Brasilien	BRL	2,6768	2,4777	2,4853	2,7950
Eurozonen	EUR	9,6395	9,4801	9,8497	9,5762
Japan	JPY	0,0761	0,0791	0,0731	0,0778
Kanada	CAD	6,5814	6,4697	6,5642	6,7472
Kina	CNY	1,2631	1,2878	1,2642	1,3091
Norge	NOK	1,0337	1,0212	1,0011	1,0550
Storbritannien	GBP	10,9943	11,5680	11,1045	11,1850
Sydafrika	ZAR	0,6415	0,5859	0,6696	0,6675
Sydkorea	KRW	0,0076	0,0074	0,0077	0,0076
USA	USD	8,5390	8,5630	8,2322	9,0984

Nya redovisningsprinciper 2017

Inga nya redovisningsstandarder gällande från 1 januari 2017 har väsentligen påverkat Volvokoncernens finansiella rapporter.

Nya redovisningsprinciper 2018 och senare

Ett antal redovisningsstandarder och tolkningar har publicerats vilka ännu inte trätt i kraft.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 är ett nytt ramverk för att redovisa finansiella instrument och kommer att träda i kraft 1 januari 2018. Den största påverkan till följd av den nya standarden för Volvokoncernen och effekten av implementationen redovisas i not 31.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 är ett nytt ramverk för att redovisa intäkter från externa kunder och kommer att träda i kraft 1 januari 2018. Den största påverkan till följd av den nya standarden för Volvokoncernen och effekten av implementationen redovisas i not 31.

IFRS 16 Leasing

IFRS 16 Leasing publicerades i januari 2016 och ersätter den tidigare IAS 17 Leasingavtal och de relaterade tolkningarna IFRIC 4, SIC-15 och SIC-27. Redovisningen för leasegivare kommer i all väsentlighet vara oförändrad, men redovisningen för leasetagare kommer att förändras såtillvida att leasingkontrakt kommer att redovisas i balansräkningen. Effekten för Volvokoncernen innebär att hyreskontrakt avseende lokaler, tjänstebilar och andra större leasingobjekt i och med implementeringen av IFRS 16 kommer att redovisas i balansräkningen. Redovisningen baseras på synsättet att leasetagaren har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod och samtidigt har en skyldighet att betala för denna

rättighet. Tillgången och skulden kommer att redovisas till diskonterat nuvärde av framtida leasingbetalningar. Kostnaden avseende den leasade tillgången kommer att bestå av avskrivningar på tillgången och ränta på leasingskulden. Det finns dock undantag i redovisningen för en leasetagare att beakta. Om ett kontrakt innehåller en tillgång till ett lågt värde eller har en leasingperiod på mindre än 12 månader kan leasingavgifterna fortsättningsvis redovisas som en operativ kostnad. Dessutom är det endast leasingkomponenten i ett kontrakt som behöver redovisas i balansräkningen, varmed servicekomponenterna fortsatt kan redovisas som en operativ kostnad. Fortsatt fokus i implementeringsarbetet för Volvokoncernen kommer att vara att analysera effekten av dessa undantag och hur de kommer att tillämpas.

Implementeringen av den nya standarden kommer medföra att balansomslutningen kommer att öka samtidigt som rörelseresultatet kommer att öka jämfört med idag baserat på att en del av leasingbetalningarna kommer att redovisas som räntekostnader inom finansnettot. Införandet av IFRS 16 innebär även att räntebärande skulder kommer att öka.

Standarden är tillämplig för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2019 eller senare. Den nya standarden kommer att tillämpas retroaktivt utan omräkning av jämförelsetal. Således kommer den ingående balansen för 2019 att räknas om i enlighet med den nya standarden och övergångseffekten presenteras i eget kapital. IFRS 16 Leases har antagits av EU.

Övriga nya eller ändrade redovisningsstandarder bedöms inte ha en materiell påverkan på Volvokoncernens finansiella rapporter.

NOT 2 DE VIKTIGASTE KÄLLORNA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGARNA

Volvokoncernens viktigaste redovisningsprinciper finns beskrivna i anslutning till respektive not, läs mer i Not 1 Redovisningsprinciper, för en sammanställning. Upprättandet av AB Volvos koncernredovisning kräver att ett antal uppskattningar och antaganden görs, vilka kan påverka de redovisade värdena på tillgångar och skulder vid tidpunkten för bokslutet. Därutöver påverkas även de redovisade beloppen för nettoomsättning och kostnader för de presenterade perioderna. Vid upprättandet av detta bokslut, har ledningen gjort sina bästa bedömningar av vissa belopp som inkluderas i bokslutet, med hänsyn tagen till dess väsentlighet. Verkligt utfall kan avvika från tidigare gjorda uppskattningar. I enlighet med IAS 1 ska företaget upplysa om de antaganden och andra viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar som, om verkligt utfall inte stämmer, kan ha en betydande inverkan på bokslutet.

! De källor till osäkerhet som har identifierats av Volvokoncernen och som anses uppfylla dessa kriterier presenteras i anslutning till de poster de bedöms kunna påverka. Tabellen visar var dessa beskrivningar återfinns.

Källa till osäkerhet i uppskattningar	Not	
Återköpsöverenskommelser och restvärdesgarantier	7,	Intäkter
Uppskjuten skatt	10,	Inkomstskatter
Nedskrivning av goodwill och övriga immateriella anläggningstillgångar	12,	Immateriella anläggningstillgångar
Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	13,	Materiella anläggningstillgångar
Reserv för kreditförluster	15, 16,	Kundfinansieringsfordringar Fordringar
Inkuransreserv	17,	Varulager
Antaganden vid beräkning av pensioner och liknande förpliktelser	20,	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser
Avsättning för produktgarantier	21,	Övriga avsättningar
Avsättning för utökad garanti samt servicekontrakt	21,	Övriga avsättningar
Rättsliga processer	21,	Övriga avsättningar
Restvärdesrisker	21,	Övriga avsättningar

NOT 3 FÖRVÄRV OCH AVYTTRINGAR AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

REDOVISNINGSPRINCIP

Redovisning av förvärv

Samtliga förvärv redovisas enligt förvärvsmetoden. Volvokoncernen redovisar förvärvade identifierbara tillgångar, såväl materiella som immateriella, och skulder till verkligt värde. Det belopp varmed köpeskilling, eventuellt minoritetsinnehav samt verkligt värde på förvärvsdagen på tidigare aktieinnehav, överstiger verkligt värde på koncernens andel av förvärvade nettotillgångar, redovisas som goodwill. Eventuellt understigande belopp, så kallad negativ goodwill, redovisas över resultaträkningen.

I samband med stegvisa transaktioner anses ett företagsförvärv ha skett i samband med att bestämmande inflytande har erhållits, vilket är samma tidpunkt då goodwill fastställs. Effekterna av alla transaktioner med minoriteten redovisas i eget kapital så länge som det bestämmande inflytandet kvarstår. Volvokoncernen beslutar i samband med varje företagsförvärv om minoriteten ska redovisas till verkligt värde eller till den proportionella andelen av den förvärvade rörelsens nettotillgångar. Alla förvärvsrelaterade utgifter kostnadsförs. Företag som förvärvats under räkenskapsåret ingår i koncernens redovisning från och med förvärvstidpunkten. Avyttrade företag ingår i koncernens redovisning till och med tidpunkten för avyttringen.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

I en global koncern som Volvokoncernen pågår ständigt processer avseende försäljningar av tillgångar eller grupper av tillgångar till mindre värden. I de fall kriterierna för klassificering som en anläggningstillgång som innehas för försäljning är uppfyllda och tillgången eller gruppen av tillgångar är av väsentligt värde redovisas tillgången, gruppen av tillgångar, både omsättnings- och anläggningstillgångar, och till dem hörande skulder på en separat rad i balansräkningen. Tillgången eller gruppen av tillgångar värderas till det lägsta av bokfört värde och verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader. Balansposterna och den eventuella resultateffekt som uppstår vid omvärdering till verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader redovisas vanligen i segmentet Koncerngemensamma funktioner och övrigt, till dess att affären är slutförd och fördelning sker till respektive segment.

AB Volvos innehav av aktier och andelar i koncernföretag per den 31 december 2017 framgår av upplysningar i Moderbolagets Not 13. Nedan specificeras viktigare förvärv, etableringar och avyttringar inom Volvokoncernen.

Periodens rörelseförvärv

Volvokoncernen har inte gjort några förvärv av dotterföretag under 2016 eller 2017 som, enskilt eller sammantaget, haft någon väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper.

Avyttringar

Volvo Construction Equipments brittiska återförsäljarverksamhet

Volvokoncernen har slutfört försäljningen av Volvo Construction Equipments brittiska återförsäljarverksamhet under 2017, vilket genererade en vinst om 253 Mkr redovisad inom rörelseresultatet.

Volvokoncernen har inte gjort några andra avyttringar som, enskilt eller sammantaget, haft någon väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper under 2017. Försäljning av verksamheter med huvudsakligt syfte att avyttra anläggningstillgångar behandlas som avyttring av anläggningstillgångar. För förtydligande av effekten i kassaflödet läs mer i Not 29 Kassaflöde.

Jämförelsesiffrorna för 2016 inkluderar avyttringar av den externa IT-verksamheten och överlåtelse av driften av den egna IT-infrastrukturen. Volvokoncernen har inte gjort några andra avyttringar som, enskilt eller sammantaget, haft någon väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper under 2016.

I tabellen nedan specificeras effekterna på Volvokoncernens balansräkning och kassaflödesanalys i samband med avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter.

Avyttringar	2017	2016
Immateriella anläggningstillgångar	–	–8
Fastigheter, maskiner och inventarier	–84	–353
Tillgångar i operationell leasing	–413	–180
Varulager	–516	–115
Övriga fordringar	–244	–143
Likvida medel	–35	–3
Övriga avsättningar	64	4
Övriga skulder	579	262
Avyttrade nettotillgångar	–649	–536
Goodwill	–169	–9
Summa	**–818**	**–545**
Tilläggsköpeskilling	**–**	**–**
Erhållna likvida medel	1.137	1.483
Likvida medel i avyttrade företag	–34	–3
Påverkan på koncernens likvida medel	**1.103**	**1.480**
Påverkan på koncernens finansiella nettoställning	**1.167**	**1.557**

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning

Vid utgången av 2017 redovisade Volvokoncernen tillgångar för 51 Mkr som tillgångar som innehas för försäljning. Inga omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet i övrigt totalresultat var hänförliga till tillgångar och skulder som innehas för försäljning.

Vid utgången av 2016 redovisade Volvokoncernen tillgångar för 525 Mkr och skulder för 148 Mkr som tillgångar och skulder som innehas för försäljning. Dessa var hänförliga till den planerade avyttringen av återförsäljare som har slutförts under 2017. Inga omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet i övrigt totalresultat var hänförliga till tillgångar och skulder som innehas för försäljning.

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning	31 dec 2017	31 dec 2016
Materiella anläggningstillgångar	51	300
Varulager	–	98
Övriga kortfristiga fordringar	0	76
Övriga tillgångar	0	51
BR **Totala tillgångar**	**51**	**525**
Leverantörsskulder	0	0
Avsättningar	0	0
Övriga kortfristiga skulder	0	148
Övriga skulder	–	–
BR **Totala skulder**	**0**	**148**

Rörelseförvärv och avyttringar efter periodens slut

Volvokoncernen har inte genomfört några förvärv eller avyttringar med väsentlig påverkan på koncernen efter periodens slut.

NOT 4 MÅL OCH POLICY MED AVSEENDE PÅ FINANSIELL RISK

Volvokoncernen är genom sin globala verksamhet utsatt för finansiella risker i form av räntesrisker, valutarisker, kreditrisker, likviditetsrisker och övriga prisrisker. Arbetet med finansiella risker är en integrerad del av Volvokoncernens verksamhet. Genom att utnyttja stordriftsfördelar i koncernens kapitalkostnader, minimera negativa resultateffekter till följd av ändrade valutakurser eller marknadsräntor och optimera risktagande arbetar Volvokoncernen med att minimera dessa risker. Samtliga risker hanteras i enlighet med Volvokoncernens fastställda policys på dessa områden.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella Instrument om redovisningsprinciper avseende finansiella instrument.

» **Läs mer** om finansiella risker i avsnitt Finansiell styrning, sid 107.

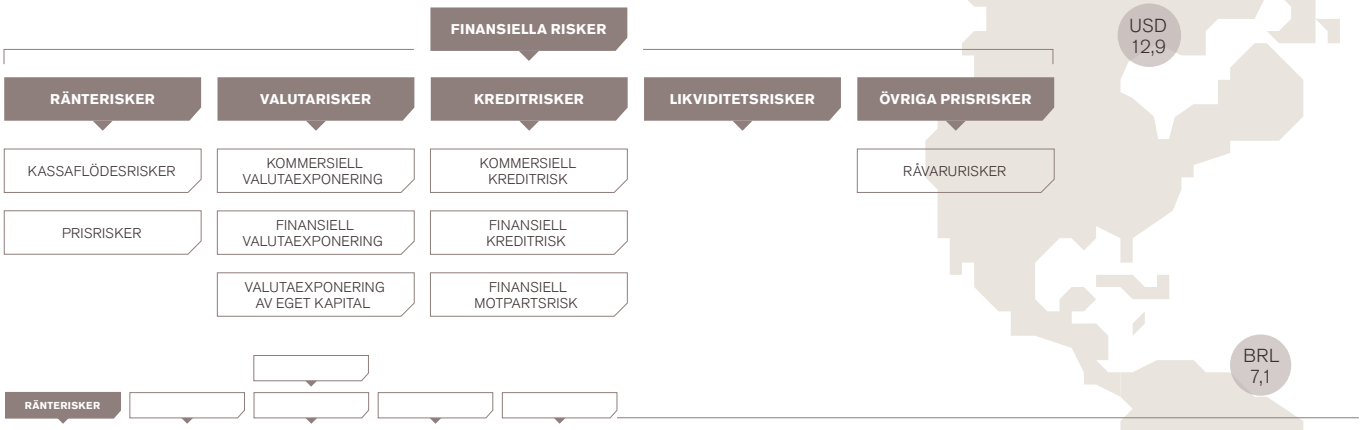

RÄNTERISKER A

Med räntesrisker avses risken att ändrade räntenivåer påverkar Volvokoncernens resultat och kassaflöde (kassaflödesrisker) eller det verkliga värdet av finansiella tillgångar och skulder (prisrisker).

POLICY

Genom att matcha räntebindningstiden för finansiella tillgångar och skulder minskas exponeringen. Ränteswappar används för att förändra/påverka räntebindningstiden för Volvokoncernens finansiella tillgångar och skulder. Valutaränteswappar möjliggör upplåning i utländska valutor från olika marknader utan att tillföra valutarisk. Volvokoncernen använder ibland även standardiserade ränteterminskontrakt (futures) och "forward rate agreements" (FRA:s). Merparten av dessa kontrakt används för att säkra räntenivåer för kort upplåning eller placering.

Kassaflödesrisker

Effekten av ändrade räntenivåer på framtida valuta- och ränteflöden påverkar främst Financial Services och Industriverksamhetens finansiella nettoställning. Inom Financial Services mäts matchningsgraden för räntebindning på in- och utlåning. Beräkningen av matchningsgraden exkluderar eget kapital som i Financial Services uppgår till 8%. Vid utgången av 2017 var denna matchningsgrad 99% (98), i Financial Services, vilket är i enlighet med koncernens policy. Volvokoncernens räntebärande tillgångar, vid sidan av tillgångar i Financial Services, bestod vid utgången av 2017 främst av likvida medel. Den 31 december 2017 var den genomsnittliga räntan på finansiella tillgångar i Industriverksamheten 0,3% (0,6). Industriverksamhetens resultat och lönsamhet är nära kopplat till konjunkturcykeln. Till följd av detta och för att minimera räntesrisken är räntebindningstiden på Industriverksamhetens finansiella lån på mellan en och tre månader. Den genomsnittliga räntan på finansiella skulder i Industriverksamheten, inklusive Volvokoncernens kreditkostnader, uppgick vid årsskiftet till 4,3% (4,2).

Av tabellen 4:1 framgår resultateffekt före skatt på Industriverksamhetens finansiella nettoställning exklusive pensioner och liknande förpliktelser, beaktat en genomsnittlig räntebindningstid på tre månader avseende finansiella skulder, om räntenivån stiger med en procentenhet (100 räntepunkter).* Påverkan på eget kapital är resultateffekt efter skatt.

Prisrisker C

Exponering för prisrisker till följd av ändrade räntenivåer avser finansiella tillgångar och skulder med längre räntebindningstid ("fast ränta"). Detta är ingen risk för Industriverksamheten då samtliga utestående lån har en kort räntebindningstid.

* Känslighetsanalysen avseende räntesrisker baseras på förenklade antaganden. Det är inte orimligt att marknadsräntorna förändras med en procentenhet (100 räntepunkter) på årsbasis. Däremot stiger eller sjunker de i verkligheten oftast inte vid en tidpunkt. I känslighetsanalysen antas vidare en parallellförskjutning av avkastningskurvan samt att räntor på både tillgångar och skulder påverkas på samma sätt av ändrade marknadsräntor. Effekten av verkliga ränteförändringar kan därför avvika från analysen i tabell 4:1.

» **Läs mer i Not 20** Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser avseende känslighetsanalys för de förmånsbestämda förpliktelserna vid förändringar av de tillämpade antagandena för diskonteringsränta och inflation.

VOLVOKONCERNENS NETTOTILLGÅNGAR I OLIKA VALUTOR (MDR KR) =

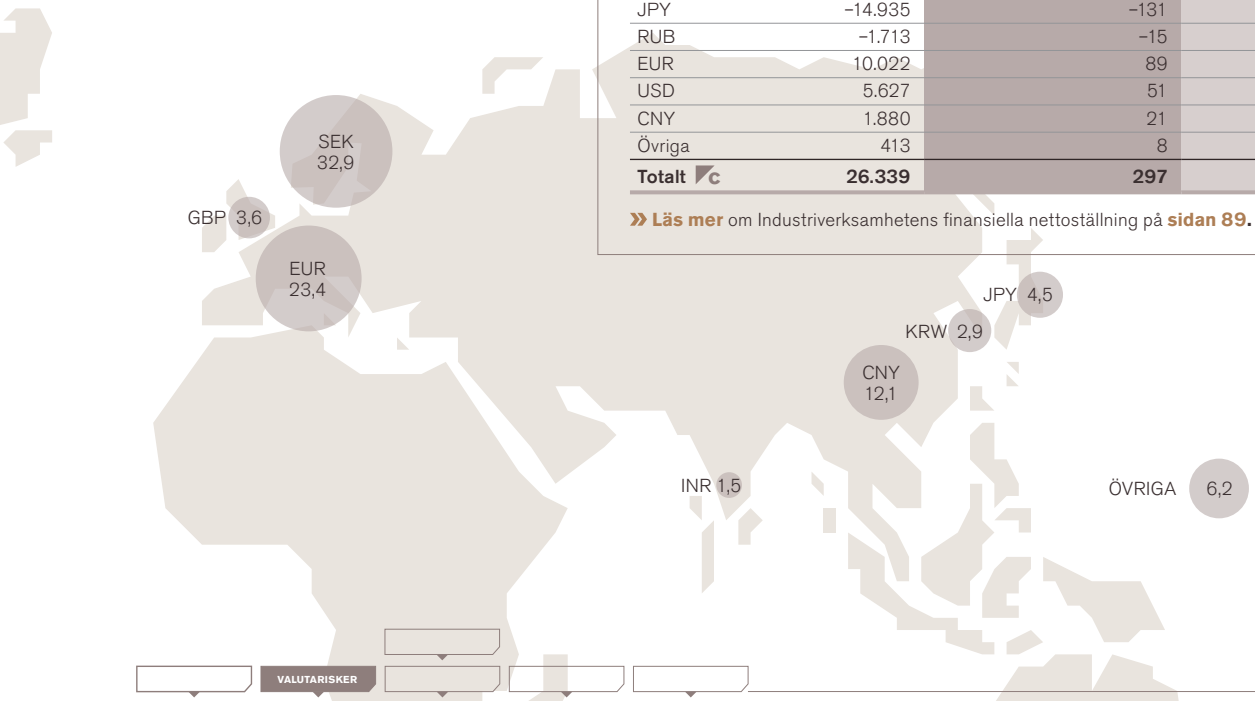

Risk finansiell nettoställning 31 dec. 2017 Mkr	Finansiell nettoställning exkl. pensioner	Resultateffekt efter finansiella poster om räntenivån stiger 1% A (Ränterisk)	Påverkan på finansiell nettoställning om SEK stärks 10% i förhållande till andra valutor B (Valutarisk)
SEK	25.045	274	–
JPY	–14.935	–131	1.494
RUB	–1.713	–15	171
EUR	10.022	89	–1.002
USD	5.627	51	–563
CNY	1.880	21	–188
Övriga	413	8	–41
Totalt C	**26.339**	**297**	**–129**

» **Läs mer** om Industriverksamhetens finansiella nettoställning på **sidan 89**.

4:1

VALUTARISKER

VALUTARISKER B

Balansräkningen kan påverkas av förändringar i olika valutakurser. Valutarisker i Volvokoncernens verksamhet är relaterade till förändringar i värdet av kontrakterade och förväntade framtida betalningsflöden (kommersiell valutaexponering), förändringar i värdet av lån och placeringar (finansiell valutaexponering) samt förändringar i värdet av tillgångar och skulder i utländska dotterföretag (valutaexponering av eget kapital).

POLICY

Målet för Volvokoncernens valutariskhantering är att säkerställa kassaflödet från avtalade flöden genom valutasäkring enligt fastställd policy för finansiella risker samt att minimera exponeringen av finansiella poster i Volvokoncernens balansräkning. Nedan redogörs för hur detta arbete sker för kommersiell och finansiell valutaexponering samt för valutaexponering av eget kapital.

VOLVOKONCERNENS UTESTÅENDE DERIVAT FÖR SÄKRING AV KOMMERSIELLA VALUTARISKER PER DEN 31 DECEMBER 2017

Miljoner	EUR/RUB	EUR/USD	GBP/SEK	USD/KRW	USD/SEK
Förfalloår 2018	–32	21	86	204	197
Förfalloår 2019	–	–	–	–	–
Totalt, lokal valuta	**–32**	**21**	**86**	**204**	**197**
Genomsnittlig kontraktskurs	71,57	1,10	10,86	1.096,70	8,19
Marknadsvärde av utestående terminskontrakt, Mkr	–4	–19	–18	48	0

4:2

» *forts. Mål och policy med avseende på finansiell risk*

KÄNSLIGHETSANALYS*

Risk valuta-exponering 2017	Transaktions-exponering från kommersiella nettoflöden	Påverkan på rörelse-resultatet om valutan stärks med 10% i förhållande till alla andra valutor
Mdr, kr		B (Valutarisk)
SEK	−48	−4,8
KRW	−5	−0,5
EUR	10	1,0
GBP	9	0,9
USD	10	1,0

Underskottet i SEK är främst relaterat till utländska kommersiella flöden i USD, GBP, EUR, NOK och ZAR gentemot SEK.

4:3

Kommersiell valutaexponering

Transaktionsexponering från kommersiella flöden

Volvokoncernen bedriver tillverkning i 18 länder runt om i världen och mer än 95% av försäljningen sker utanför Sverige. Transaktionsexponeringen från kommersiella flöden uppkommer genom interna inköp och försäljningar i utländsk valuta mellan produktionsenheter och marknadsbolag runt om i världen, samt externa inköp och försäljningar i utländsk valuta. Då den övervägande delen av verksamheten i Volvokoncernen bedrivs utanför Sverige påverkar rörelser i valutakurser i många fall transaktionsflöden i utländsk valuta mot andra valutor än mot SEK. Industriverksamhetens transaktionsexponering från kommersiella flöden för Volvokoncernens viktiga valutor framgår i grafen 4:5. Stapeldiagrammet visar transaktionsexponeringen från kommersiella kassaflöden i utländsk valuta, uttryckt som netto överskott/underskott i viktiga valutor. Underskott i SEK och KRW beror främst på stora tillverkningskostnader från fabrikerna i Sverige och Korea samtidigt som externa intäkter i dessa valutor är begränsade. Överskottet i EUR består främst av nettot av stora försäljnings- och inköpsflöden i EUR mellan många bolag runt om i världen. Överskottet i USD är främst relaterat till externförsäljning till USA och tillväxtmarknader runt om i världen. Överskottet i GBP är relaterat till externförsäljning i Storbritannien.

Säkring av Volvokoncernens kommersiella valutaexponering verkställs centralt inom koncernen. Volvokoncernens konsoliderade transaktionsexponering i utländsk valuta är värdet av prognostiserade framtida kassaflöden i utländsk valuta. Volvokoncernen säkrar endast den del av det prognostiserade framtida kassaflödet i utländsk valuta som med stor sannolikhet kommer att inträffa s.k. avtalade flöden, varav den största delen inom sex månader. I syfte att säkra värdet av avtalade framtida kassaflöden i utländska valutor använder Volvokoncernen terminskontrakt och valutaoptioner. Säkrad andel av avtalade framtida kassaflöden ligger för samtliga perioder inom ramen för Volvokoncernens finanspolicy. I tabell 4:2 framgår utestående termins- och optionskontrakt för säkring av kommersiella valutarisker.

Omräkningsexponering av rörelseresultatet vid konsolidering av utländska dotterföretag

I samband med omräkning av rörelseresultatet i utländska dotterföretag påverkas Volvokoncernens resultat vid förändring av valutakurserna. Volvokoncernen säkrar inte denna risk. I graf 4:7 framgår omräkningseffekten vid konsolidering av rörelseresultatet för 2017 i utländska dotterföretag i Industriverksamheten.

» **Läs mer** i avsnittet om Valutaexponering av eget kapital.

*Känslighetsanalyser för transaktionsexponering**

I tabellen 4:3 framgår påverkan på rörelseresultatet om viktiga valutor för Volvokoncernen förstärks med 10% i förhållande till alla andra valutor. Säkringsredovisning appliceras inte på säkring av kommersiella flöden, vilket innebär att påverkan på eget kapital är påverkan på rörelseresultatet före skatt.

Industriverksamhetens valutauppföljning

I tabellen 4:4 och diagrammen 4:5 4:6 4:7 och 4:8 framgår valutapåverkan på försäljningen och rörelseresultatet i Industriverksamheten från kommersiella flöden i utländsk valuta och omräkningseffekten vid konsolidering av utländska dotterföretag i viktiga valutor.

» **Läs mer** om Industriverksamhetens transaktionsexponering från kommersiella flöden ovan.

Finansiell valutaexponering

Lån och placeringar i koncernens dotterföretag sker huvudsakligen i lokala valutor via Volvo Group Treasury och därigenom minimeras finansiell valutaexponering i respektive företag. Volvo Group Treasury använder olika derivatinstrument för att tillhandahålla ut- och inlåning i olika valutor utan att öka Volvokoncernens risk. Volvokoncernens finansiella nettoställning påverkas av förändrade valutakurser eftersom finansiella tillgångar och skulder är fördelade mellan koncernföretag vilka bedriver sin verksamhet i olika valutor.

Av tabellen 4:1 framgår påverkan på Industriverksamhetens resultat efter finansiella poster samt finansiell nettoställning exklusive pensioner och liknande förpliktelser netto om SEK förstärks med 10%.

Valutaexponering av eget kapital

Volvokoncernens redovisade värde av tillgångar och skulder i utländska dotterföretag påverkas av gällande valutakurser då tillgångar och skulder omräknas till svenska kronor. För att minimera valutaexponering av eget kapital optimeras fortlöpande storleken på eget kapital i utländska dotterföretag med hänsyn till kommersiella och legala förutsättningar. Kurssäkring av eget kapital kan förekomma i fall då ett utländskt dotterföretag bedöms vara överkapitaliserat. Nettotillgångar i utländska dotter- och intresseföretag och joint ventures uppgick vid utgången av 2017 till 74 miljarder kronor (71). Kurssäkringsbehov avseende investeringar i intresseföretag, joint ventures och övriga företag avgörs från fall till fall.

Av kartan på föregående sidor framgår Volvokoncernens nettotillgångar (Mdr kr) fördelat per valuta.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument om Volvokoncernens principval gällande säkringsredovisning.

* Känslighetsanalyser för valutarisker baseras på förenklade antaganden. Det är inte orimligt att en valuta förstärks med 10% i förhållande till andra valutor. I verkligheten förändras dock normalt inte alla valutakurser vid en tidpunkt och i samma riktning och den verkliga effekten kan avvika från känslighetsanalyserna. Se tabell 4:1 4:3

VOLVOKONCERNENS VALUTAUPPFÖLJNING

När Volvokoncernen kommunicerar valutapåverkan på rörelseresultatet i Industriverksamheten är följande faktorer inräknade:

Valutapåverkan på rörelseresultatet Industriverksamheten, Mdr kr	2017	2016	Förändring
Nettoflöden i utländsk valuta			−0,4
Realiserat och orealiserat resultat på valutariskkontrakt	−0,0	0,0	−0,1
Orealiserat resultat på kund- och leverantörsskulder i utländsk valuta	−0,1	0,0	−0,2
Omräkningseffekt på rörelseresultatet i utländska dotterföretag			0,2
Total valutapåverkan på rörelseresultatet Industrisverksamheten			**−0,4**

Valutapåverkan av nettoflöden i utländsk valuta åskådliggörs i graf 4:6 och omräkningseffekten vid konsolidering av rörelseresultatet i utländska dotterföretag åskådliggörs i graf 4:7 för de viktigaste valutorna.

4:4

TRANSAKTIONSEXPONERING FRÅN KOMMERSIELLA FLÖDEN FÖR 2017 OCH 2016

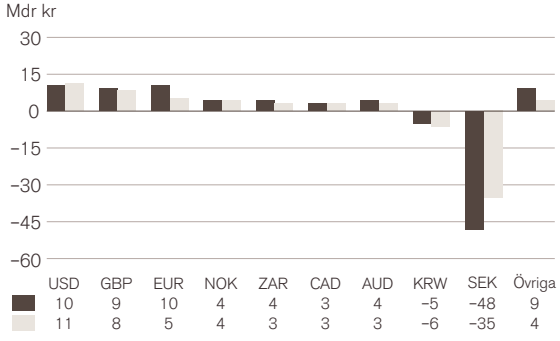

Stapeldiagrammet visar transaktionsexponeringen från kommersiella kassaflöden i utländsk valuta i Industriverksamheten, uttryckt som netto överskott/underskott i viktiga valutor.

» **Läs mer i** avsnittet Kommersiell valutaexponering.

4:5

VALUTAPÅVERKAN PÅ RÖRELSERESULTATET FRÅN NETTOFLÖDEN I UTLÄNDSK VALUTA 2017 JÄMFÖRT MED 2016

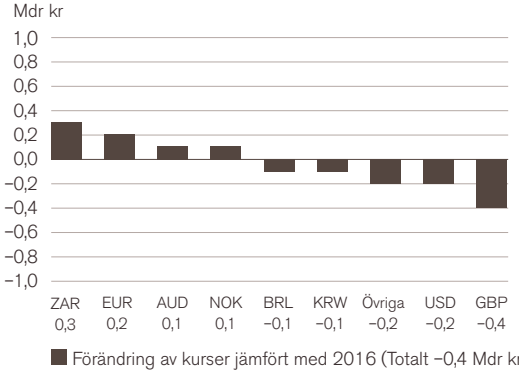

Valutapåverkan av nettoflöden i utländsk valuta i Industriverksamheten framgår i ovanstående stapeldiagram.

4:6

VALUTAPÅVERKAN PÅ RÖRELSERESULTATET 2017 JÄMFÖRT MED 2016

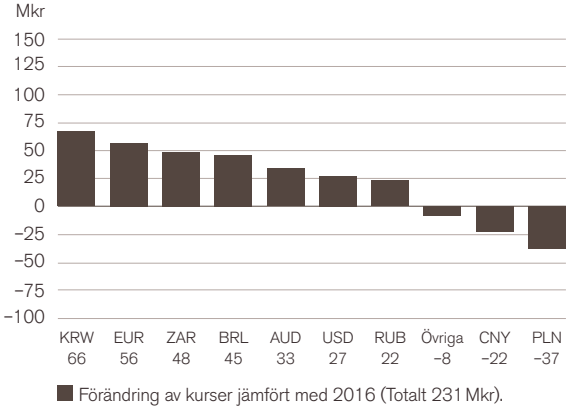

Omräkningseffekt vid konsolidering av rörelseresultatet i utländska dotterföretag framgår i ovanstående stapeldiagram.

4:7

VALUTAPÅVERKAN PÅ OMSÄTTNINGEN 2017 JÄMFÖRT MED 2016

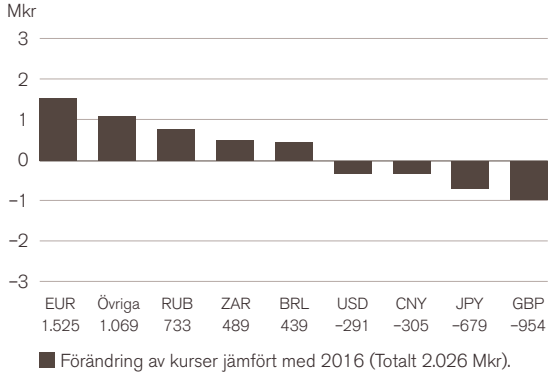

Valutapåverkan på omsättningen från inflöden i utländsk valuta samt omräkningseffekt vid konsolidering av försäljningen i utländska dotterföretag framgår i ovanstående stapeldiagram.

4:8

forts. Mål och policy med avseende på finansiell risk

KREDITRISKER

KREDITRISKER

Med kreditrisker avses risken att Volvokoncernen inte erhåller betalning för redovisade kundfordringar och kundfinansieringsfordringar (kommersiell kreditrisk), att Volvokoncernens placeringar inte kan realiseras (finansiell kreditrisk) samt att en potentiell vinst inte blir realiserad om motparten inte fullföljer sin del av kontraktet vid användning av derivatinstrument (finansiell motpartsrisk).

POLICY

Målet för Volvokoncernens hantering av kreditrisker är att definiera, mäta och följa upp kreditexponeringen för att minimera risken för förluster som härrör sig från krediter till kunder och leverantörer, finansiell kreditrisk, krediter inom Financial Services samt finansiella transaktioner med motparter.

Kommersiell kreditrisk

Volvokoncernens kreditgivning styrs av koncernövergripande policys och regler för kundklassificering. Kreditportföljen skall vara fördelad mellan olika kundkategorier och branscher. Kreditriskerna hanteras genom aktiv kreditbevakning, rutiner för uppföljning och i förekommande fall återtagande av produkter. Vidare bevakas fortlöpande att erforderliga reserveringar sker för osäkra fordringar. I Not 15 och 16 presenteras åldersanalyser av förfallna kundfinansieringsfordringar och kundfordringar i relation till gjorda reserveringar.

Kundfinansieringsfordringarna i Financial Services uppgick den 31 december 2017 netto till cirka 109 miljarder kronor (111). Kreditrisken inom denna portfölj fördelas mellan ett stort antal enskilda kunder och återförsäljare. Säkerhet utgörs av de finansierade produkterna. I kreditgivningen eftersträvar Volvokoncernen en balans mellan riskexponering och förväntad avkastning.

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar om Volvokoncernens kreditrisk i Financial Services.

Per den 31 december 2017 uppgick Volvokoncernens kundfordringar till cirka netto 41 miljarder kronor (34).

Finansiell kreditrisk

Volvokoncernens finansiella tillgångar förvaltas till största delen av Volvo Group Treasury och placeras på penning- och kapitalmarknaderna. Alla placeringar måste uppfylla kraven på låg kreditrisk och hög likviditet. Motparter för både placeringar och derivattransaktioner bör enligt Volvokoncernens kreditpolicy erhållit en rating om A- eller bättre, hos något av de väletablerade kreditratinginstituten eller liknande.

Likvida medel och kortfristiga placeringar uppgick den 31 december 2017 till cirka 36 miljarder kronor (25).

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel.

Finansiell motpartsrisk

Vid användning av derivatinstrument uppkommer en motpartsrisk vilket innebär att en potentiell förlust inte kan regleras (helt eller delvis) mot en potentiell vinst om motparten inte fullföljer sin del av kontraktet. För att minimera exponeringen ingår Volvokoncernen nettningsavtal, s.k. ISDA-avtal, med alla motparter som kan komma ifråga för derivattransaktioner. Nettningsavtalen innebär att fordringar och skulder kan kvittas i vissa situationer, bl.a. i händelse av motpartens insolvens. Till dessa avtal medföljer ofta sk. ”Credit Support Annex” (CSA) villkor. CSA fastställer villkoren när parterna är skyldiga att utföra kontantöverföringar sinsemellan för att reducera exponeringen på öppna nettopositioner. Dessa nettningsavtal har dock ingen påverkan på Volvokoncernens redovisade resultat och finansiella ställning, eftersom ingångna derivattransaktioner redovisas brutto. Koncernens bruttoexponering om 3.890 Mkr (3.026) i derivat på tillgångssidan, reduceras med 82% (65) till 706 Mkr (1.049) genom nettningsavtal och likvidöverföringar. Volvokoncernen arbetar aktivt med limiter per motpart för att reducera risk för höga nettobelopp mot enstaka motparter.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella Instrument om Volvokoncernens bruttoexponering på tillgångssidan per typ av derivatinstrument.

LIKVIDITETSRISKER

LIKVIDITETSRISKER

Med likviditetsrisk avses risken att Volvokoncernen inte skulle kunna finansiera eller återfinansiera sina tillgångar eller fullgöra sina betalningsåtaganden.

POLICY

Volvokoncernen strävar efter att hålla en god finansiell beredskap genom att ständigt hålla en viss andel av omsättningen i likvida tillgångar. En god balans mellan kort och lång upplåning samt upplåningsberedskap i form av kreditfaciliteter är avsedda att säkra beredskapen för tillgång till likviditet.

Volvokoncernens likvida medel och kortfristiga placeringar uppgick sammanlagt till 36,3 miljarder kronor (25,2) den 31 december 2017. Därutöver finns beviljade men ej utnyttjade kreditfaciliteter på 45,4 miljarder kronor (42,5). Vidstående graf 4:9 visar förväntade framtida kassaflöden inklusive derivat relaterade till finansiella skulder. Kapitalflödet avser förväntade in- och utbetalningar på lån och derivat, se Not 22 Skulder. Förväntat ränteflöde baseras på marknadens förväntade framtida räntor och avser in- och utbetalningar av räntor på lån och derivat. Ränteflödet redovisas inom kassaflödet från den löpande verksamheten.

Utöver derivat inkluderade i kapitalflöde lån i vidstående graf 4:9 innehar Volvokoncernen derivat relaterade till finansiella skulder som redovisas som tillgångar och vilka förväntas ge upphov till 2,9 miljarder kronor (1,3) i framtida kapitalflöde och 0,1 miljarder kronor (1,5) i framtida ränteflöde.

Den stora andelen av låneförfall under 2018 och 2019 är en del i den normala affärsverksamheten i Volvokoncernen, där portföljen inom Financial Services har en kortare förfallostruktur i jämförelse med Industriverksamheten.

Financial Services mäter matchningsgraden av in- och utlåningens längd. Beräkning av matchningsgraden exkluderar eget kapital som i Financial Services uppgår till 8%. Vid utgången av 2017 var denna matchningsgrad 99% (98) i Financial Services vilket är i enlighet med koncernens policy. Av praktiska och affärsmässiga skäl har Volvo Group Treasury mandat att avvika till en matchningsgrad om 80–120% avseende portföljen för Financial Services. Vid utgången av 2017 var denna matchningsgrad 88% (92). Vinster och förluster hänförliga till den lägre matchningsgraden påverkar segmentet Gemensamma koncernfunktioner och övrigt inom Industriverksamheten.

Volvo Treasurys hybridobligation på totalt 1,5 miljarder euro som emitterades 2014 i syfte att ytterligare stärka Volvokoncernens balansräkning och förlänga förfallostrukturen på skuldportföljen redovisas som ett lån med en genomsnittlig förfallostruktur på 61,6 år och är efterställd övriga idag utestående finansiella skulder.

» **Läs mer i Not 14** Leasing om kontraktsenlig löptidsanalys av Volvokoncernens framtida hyresutbetalningar av icke uppsägningsbara finansiella och operationella leasekontrakt.

FRAMTIDA KASSAFLÖDEN INKLUSIVE DERIVAT RELATERADE TILL LÅNGFRISTIGA OCH KORTFRISTIGA FINANSIELLA SKULDER

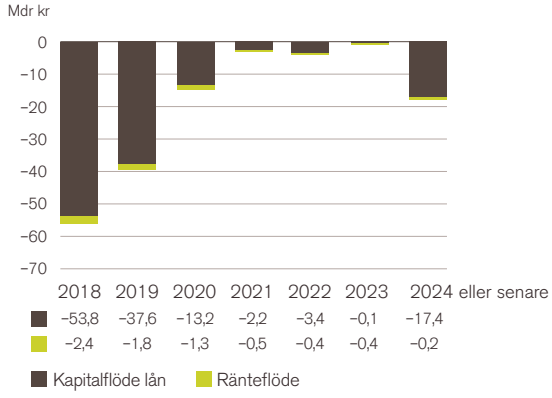

4:9

ÖVRIGA PRISRISKER

ÖVRIGA PRISRISKER

Råvarurisker

Med råvarurisker avses risker i att ändrade råvarupriser påverkar Volvokoncernens resultat. Upphandling av råvaror såsom stål, ädla metaller och el sker regelbundet inom Volvokoncernen varvid pris erhålls på globala marknader.

POLICY

Förändringar i råvarupriserna ingår i Volvokoncernens produktkostnadskalkyler. Ökade råvarukostnader påverkar därmed försäljningspriset för slutprodukterna. Volvokoncernen ingår även långsiktiga inköpsavtal för att minska volatiliteten i råvarukostnader.

NOT 5 ANDELAR I JOINT VENTURES, INTRESSEFÖRETAG OCH ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Dotterföretag

Volvokoncernen har produktionsanläggningar i 18 länder och försäljning av produkter på mer än 190 marknader vilket innebär att Volvokoncernen har dotterföretag i många delar av världen. Ett dotterföretag definieras som ett företag som kontrolleras av Volvokoncernen. Ett dotterföretag kontrolleras av ett företag när det har inflytande över investeringsobjektet, exponeras för, eller har rätt till, rörlig avkastning från sitt engagemang i investeringsobjektet och kan använda sitt inflytande över investeringsobjektet till att påverka sin avkastning. De flesta av Volvokoncernens dotterföretag ägs till 100% av Volvokoncernen och anses därmed vara kontrollerade av Volvokoncernen. För vissa dotterföretag finns restriktioner avseende Volvokoncernens möjlighet att ha tillgång till eller nyttja likvida medel från dessa företag.

›› **Läs mer i not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel om likvida medel som inte är tillgängliga för användning eller där andra begränsningar finns.

›› **Läs mer i not 11** Minoritetsandelar.

›› **Läs mer i not 13** Aktier och andelar i moderbolaget för information om Volvokoncernens sammansättning.

Joint ventures

Joint ventures är företag över vilka Volvokoncernen har gemensamt bestämmande inflytande tillsammans med en eller flera externa parter. Joint ventures redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden. Volvokoncernens innehav i VE Commercial Vehicles, Ltd., (VECV) är av rörelsekaraktär och syftar till att stärka Volvokoncernens position i Indien. Innehavet inkluderas i rörelsesegmentet Lastbilar.

Intresseföretag

Intresseföretag avser de företag över vilka Volvokoncernen har ett betydande inflytande, i normalfallet när koncernens innehav motsvarar mer än 20% men mindre än 50% av röstvärdet. Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Innehavet i den kinesiska fordonstillverkaren Dongfeng Commercial Vehicles Co., Ltd (DFCV) klassificeras som ett intresseföretag. Innehavet inkluderas i rörelsesegmentet Lastbilar.

Kapitalandelsmetoden

I Volvokoncernens resultaträkning utgörs Resultat från andelar i joint ventures och intresseföretag av Volvokoncernens andel av företagens redovisade vinst/förlust, i förekommande fall reducerat med avskrivning av övervärden samt effekten av tillämpning av olika redovisningsprinciper. Resultat från andelar i företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden redovisas i rörelseresultatet då Volvokoncernens investeringar av detta slag är av rörelsekaraktär. Vissa av intresseföretagen intas av praktiska skäl i Volvokoncernens bokslut med en viss tidsförskjutning, normalt upp till ett kvartal. Utdelning från joint ventures och intresseföretag ingår inte i koncernens resultat. Det redovisade värdet på andelar i joint ventures och intresseföretag förändras med Volvokoncernens andel av respektive företags resultat efter skatt minskat med avskrivning av övervärden och erhållna utdelningar. Värdet av investeringar i joint ventures och intresseföretag påverkas vidare av Volvokoncernens andel i dessa företags redovisade övriga totalresultat samt av uppkomna omräkningsdifferenser, vid omräkning av respektive företags eget kapital i konsolideringen.

Vid tillämpning av kapitalandelsmetoden, då intresseföretag eller joint venture redovisar förluster, kan ytterligare nedskrivningar redovisas om nedskrivningsbehov föreligger. En väsentlig eller långvarig nedgång i verkligt värde av aktierna är en indikation på nedskrivningsbehov. Investeringar som redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden kan inte uppgå till ett negativt bokfört värde och därför justeras inte koncernens andel av en förlust om innehavet då uppgår till ett negativt värde. Avsättningar görs för ytterligare förluster i den mån Volvokoncernen har en legal eller formell förpliktelse att göra betalningar för ett joint venture eller intresseföretag.

Övriga aktier och andelar

Som aktier och andelar i övriga företag redovisas innehav över vilka Volvokoncernen inte har ett betydande inflytande, i normalfallet när innehavet motsvarar mindre än 20% av röstvärdet. För noterade aktier är redovisat värde detsamma som marknadsvärdet. För onoterade aktier och andelar, där inte verkligt värde kan fastställas på ett tillförlitligt sätt, värderas dessa till anskaffningsvärde reducerat för eventuell nedskrivning.

Förändringar i värde redovisas direkt i övrigt totalresultat såvida inte nedgången är väsentlig eller långvarig. Nedskrivningen redovisas då i resultaträkningen. Den ackumulerade vinsten eller förlusten som redovisats i övrigt totalresultat återförs till resultaträkningen vid en försäljning av tillgången.

Intjänad eller betald ränta hänförlig till dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen bland finansiella poster i enlighet med effektivräntemetoden. Utdelning hänförlig till dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som resultat från övriga aktieinnehav.

Joint ventures

Volvokoncernens innehav av aktier i joint ventures framgår enligt nedan.

Andelar i joint ventures	31 dec 2017	31 dec 2016
	Procentuellt innehav	Procentuellt innehav
VE Commercial Vehicles, Ltd., India[1]	45,6	45,6

1 VE Commercial Vehicles, Ltd., anses vara ett joint venture eftersom Volvokoncernen och Eicher Motors Ltd har undertecknat ett avtal vilket anger att gemensam överenskommelse krävs i avgörande frågor avseende styrningen av VECV.

Nedan följer summerad finansiell information för Volvokoncernens joint ventures:

Summerade resultaträkningar	2017			2016		
	VE Commercial Vehicles, Ltd.	Övriga joint ventures	Totalt	VE Commercial Vehicles, Ltd.	Övriga joint ventures	Totalt
Nettoomsättning	12.370	–	12.370	10.204	77	10.281
Rörelseresultat[1]	668	–	668	424	–97	327
Ränteintäkter och liknande resultatposter	68	–	68	43	0	43
Räntekostnader och liknande resultatposter	–19	–	–19	–18	–22	–40
Övriga finansiella intäkter och kostnader	0	–	0	5	0	5
Inkomstskatter	–199	–	–199	–131	0	–131
Periodens resultat[2]	**518**	**–**	**518**	**323**	**–118**	**205**
Övrigt totalresultat[3]	**5**	**–**	**5**	**4**	**–**	**4**
Periodens totalresultat	**523**	**–**	**523**	**327**	**–118**	**209**

1 Avskrivningar uppgående till 363 Mkr (356) inkluderas i rörelseresultatet, varav 363 Mkr (337) är hänförliga till VECV.
2 I periodens resultat från joint ventures ingår avskrivningar av övervärden.
3 Inkluderar den del av övrigt totalresultat som är hänförlig till joint ventures. Omräkningsdifferenser relaterade till omräkning av joint ventures eget kapital är exkluderade.

Summerade balansräkningar	31 dec 2017			31 dec 2016		
	VE Commercial Vehicles, Ltd.	Övriga joint ventures	Totalt	VE Commercial Vehicles, Ltd.	Övriga joint ventures	Totalt
Anläggningstillgångar	4.880	–	4.880	4.980	114	5.094
Kortfristiga placeringar och likvida medel	1.695	–	1.695	749	40	789
Övriga omsättningstillgångar	4.691	–	4.691	3.432	28	3.460
Summa tillgångar	**11.266**	**–**	**11.266**	**9.161**	**182**	**9.343**
Eget kapital[1]	5.492	–	5.492	5.358	–115	5.243
Långfristiga finansiella skulder	12	–	12	8	0	8
Övriga långfristiga skulder	309	–	309	320	7	327
Kortfristiga finansiella skulder	3.530	–	3.530	1.853	284	2.137
Övriga kortfristiga skulder	1.923	–	1.923	1.622	6	1.628
Summa eget kapital och skulder	**11.266**	**–**	**11.266**	**9.161**	**182**	**9.343**

1 Inkluderar valutakursdifferenser hänförliga till omräkning av joint ventures eget kapital i Volvokoncernen.

Andelar i joint ventures	Procentuellt innehav	31 dec 2017 Redovisat värde	31 dec 2016 Redovisat värde
VE Commercial Vehicles., Ltd., Indien	45,6	2.504	2.389
Övriga innehav i joint ventures	–	0	0
Andelar i joint ventures		**2.504**	**2.389**

Finansiell nettoställning för joint ventures (exkluderat förmånsbestämda pensioner) uppgick till 1.352 Mkr (73) per den 31 december 2017.

Per den 31 december 2017 uppgick Volvokoncernens andel av eventualförpliktelser i joint ventures till 146 Mkr (152). Utdelning från VECV uppgick till 59 Mkr (67).

Intresseföretag

Nedan följer summerad finansiell information för Volvokoncernens intresseföretag:

Summerade resultaträkningar	31 dec 2017				2016			
	DFCV	Deutz AG	Övriga intresseföretag	Totalt	DFCV	Deutz AG	Övriga intresseföretag	Totalt
Nettoomsättning	49.641	9.937	4.056	63.634	37.086	11.888	4.551	53.525
Rörelseresultat	1.575	234	110	1.919	–248	76	–108	–280
Periodens resultat[1]	**1.600**	**113**	**267**	**1.980**	**–64**	**106**	**–267**	**–226**
Övrigt totalresultat[2]	**–27**	**–3**	**–**	**–30**	**62**	**31**	**–**	**93**
Periodens totalresultat	**1.573**	**110**	**267**	**1.950**	**–2**	**137**	**–267**	**–133**

1 I periodens resultat från intresseföretag ingår avskrivningar på övervärden samt interna transaktioner.
2 Innehåller Volvokoncernens andel av intresseföretagens redovisade övriga totalresultat. Omräkningsdifferenser relaterade till omräkning av intresseföretagens eget kapital är exkluderade.

Summerade balansräkningar	31 dec 2017				31 dec 2016			
	DFCV[1]	Deutz AG[2]	Övriga intresseföretag	Totalt	DFCV[1]	Deutz AG[2]	Övriga intresseföretag	Totalt
Anläggningstillgångar	17.709	–	1.645	19.354	18.216	7.055	2.095	27.366
Omsättningstillgångar	37.407	–	3.213	40.620	29.414	4.695	3.525	37.634
Summa tillgångar	**55.116**	**–**	**4.858**	**59.974**	**47.630**	**11.750**	**5.620**	**65.000**
Eget kapital	16.313	–	2.009	18.322	15.363	6.062	2.359	23.784
Långfristiga skulder	2.554	–	603	3.157	2.601	2.834	584	6.019
Kortfristiga skulder	36.249	–	2.246	38.495	29.666	2.854	2.677	35.197
Summa eget kapital och skulder	**55.116**	**–**	**4.858**	**59.974**	**47.630**	**11.750**	**5.620**	**65.000**

1 Någon utdelning har inte erhållits under 2017 från DFCV (-).
2 Utdelning om 20 Mkr (19) har erhållits från Deutz AG.

Andelar i intresseföretag	Procentuellt innehav	31 dec 2017 Redovisat värde	31 dec 2016 Redovisat värde
Dongfeng Commercial Vehicles Co., Ltd (DFCV), China	45.0	7.341	6.946
Deutz AG, Tyskland[1]	–	–	1.515
Övriga innehav i intresseföretag[2]		680	793
Andelar i intresseföretag		**8.021**	**9.254**

1 Volvokoncernen har avyttrat innehavet i Deutz AG under 2017.
2 Övriga innehav inkluderar värdet på Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd., China., två återförsäljare i Japan och Blue Chip Jet.

Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	2017	2016
Resultat från innehav i joint ventures		
VECV	236	147
Övriga joint ventures	–	0
	236	**147**
Resultat från innehav i intresseföretag		
DFCV[1]	720	–29
Deutz AG	28	27
Övriga företag	24	–41
Delsumma	**771**	**–43**
Omvärdering, nedskrivning och resultat vid avyttring av aktier i intresseföretag		
Deutz AG[2]	400	–
Övriga företag	0	52
Delsumma	**400**	**52**
RR Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag[3]	**1.407**	**156**

1 I resultatet ingår en internvinsteliminering om netto 15 Mkr (195).
2 I resultatet ingår vinsten från avyttringen av Volvokoncernens innehav i Deutz AG med 400 Mkr.
3 I resultatet från innehav i joint ventures ingår Volvokoncernens del av avskrivningar på övervärden om 20 Mkr (24) och från innehav i intresseföretag ingår avskrivningar på övervärden om 46 Mkr (48).

Övriga aktier och andelar

Redovisat värde av Volvokoncernens innehav av aktier och andelar i övriga företag per den 31 december 2017 framgår i tabellen nedan.

Läs mer i Not 30 Finansiella Instrument om finansiella tillgångar klassificerade som tillgängliga för försäljning.

Innehav i börsnoterade företag	31 dec 2017 Redovisat värde	31 dec 2016 Redovisat värde
Innehav i japanska företag	461	409
Innehav i övriga noterade företag	1	82
Summa innehav i börsnoterade övriga företag	**462**	**491**
Innehav i onoterade företag	237	285
BR Övriga aktier och andelar	**699**	**777**

NOT 6 SEGMENTSRAPPORTERING

Rapporteringen av rörelsesegment är konsekvent med den interna rapporteringen till den högsta verkställande beslutsfattaren. Högsta verkställande beslutsfattare har definierats som Volvos koncernledning, vilka är ansvariga för fördelning av resurser till rörelsesegmenten och utvärdering av deras prestation och är även det organ som fattar strategiska beslut.

Volvokoncernen innefattar tio affärsområden: Volvo Trucks, UD Trucks, Mack Trucks, Renault Trucks, Group Trucks Asia & JVs, Volvo Construction Equipment, Volvo Buses, Volvo Penta, Governmental Sales och Volvo Financial Services.

Varje affärsområde, förutom lastbilsvarumärkena och Governmental Sales, ses som ett separat rörelsesegment. Governmental Sales ingår i rörelsesegmentet Koncernfunktioner och övrigt. Lastbilsvarumärkena ses som ett rörelsesegment då verksamheterna är mycket integrerade och utvärderingen av prestationen görs totalt för lastbilsvarumärkena.

Volvokoncernen har koncerngemensamma funktioner i både segmentet Lastbilar och i segmentet Koncernfunktioner och övrigt. Funktionerna för produktion, utveckling och logistik för drivlinor och reservdelar ingår i Lastbilssegmentet. Volvo IT och Volvo Real Estate betraktas som affärsstödsfunktioner och ingår i segmentet Koncernfunktioner och övrigt. Kostnaderna för dessa verksamheter delas mellan de olika affärsområdena baserat på utnyttjande i enlighet med av koncernen fastställda principer.

2017	Lastbilar	Anläggningsmaskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncernfunktioner och övrigt inkl. elimineringar	Industriverksamheten	Financial Services	Eliminering	Volvokoncernen
Nettoomsättning, externa kunder	215.795	66.298	25.295	10.743	5.267	323.398	11.351	–	334.748
Nettoomsättning, internt	685	199	783	376	–1.632	412	461	–873	–
RR **Nettoomsättning**	**216.480**	**66.497**	**26.078**	**11.119**	**3.635**	**323.809**	**11.812**	**–873**	**334.748**
Kostnader	–197.058	–58.591	–25.155	–9.682	–6.596	–297.082	–9.619	873	–305.828
RR Resultat från andelar i joint ventures och intresseföretag	961	10	5	2	430	1.407	–	–	1.407
RR **Rörelseresultat**	**20.383**	**7.917**	**928**	**1.439**	**–2.532**	**28.135**	**2.193**	**–**	**30.327**
RR Ränteintäkter och liknande resultatposter						164	–	–	164
RR Räntekostnader och liknande resultatposter						–1.852	0	–	–1.852
RR Övriga finansiella intäkter och kostnader						–385	–	–	–385
RR **Resultat efter finansiella poster**						**26.062**	**2.192**	**–**	**28.254**
Övrig segmentsinformation									
Avskrivningar och nedskrivningar	–10.802	–2.081	–402	–243	931	–12.597	–4.272	–	–16.869
Omstruktureringskostnader	41	–105	–	0	38	–26	–	–	–26
Intäkter/förluster från avyttringar	66	250	–	–	4	320	0	–	320
Investeringar i anläggningstillgångar	5.490	811	327	348	956	7.932	11.469	–	19.401
BR Andelar i joint ventures och intresseföretag (kapitalandelsmetoden)	10.098	255	64	31	78	10.525	–	–	10.525
BR Tillgångar för försäljning						51	–	–	51
BR Skulder för försäljning						0	–	–	0

2016	Lastbilar	Anläggningsmaskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncernfunktioner och övrigt inkl. elimineringar	Industriverksamheten	Financial Services	Eliminering	Volvokoncernen
Nettoomsättning, externa kunder	200.118	50.490	24.397	9.575	6.567	291.147	10.767	–	301.914
Nettoomsättning, internt	532	241	989	318	–1.769	312	475	–787	–
RR **Nettoomsättning**	**200.650**	**50.731**	**25.386**	**9.893**	**4.799**	**291.459**	**11.242**	**–787**	**301.914**
Kostnader	–185.764	–48.447	–24.543	–8.623	–5.499	–272.875	–9.155	787	–281.243
RR Resultat från andelar i joint ventures och intresseföretag	134	–38	68	–1	–8	156	–	–	156
RR **Rörelseresultat**	**15.020**	**2.246**	**911**	**1.269**	**–707**	**18.740**	**2.086**	**–**	**20.826**
RR Ränteintäkter och liknande resultatposter						240	–	–	240
RR Räntekostnader och liknande resultatposter						–1.847	–	–	–1.847
RR Övriga finansiella intäkter och kostnader						11	–	–	11
RR **Resultat efter finansiella poster**						**17.144**	**2.086**	**–**	**19.230**
Övrig segmentsinformation									
Avskrivningar och nedskrivningar	–10.769	–2.162	–398	–218	915	–12.633	–4.133	–	–16.766
Omstruktureringskostnader	–19	–18	1	–4	–	–40	–	–	–40
Intäkter/förluster från avyttringar	40	18	–	–	877	936	–	–	936
Investeringar i anläggningstillgångar	7.270	981	302	232	1.243	10.026	10.770	–	20.796
BR Andelar i joint ventures och intresseföretag (kapitalandelsmetoden)	9.595	254	74	29	1.691	11.643	–	–	11.643
BR Tillgångar för försäljning						525	–	–	525
BR Skulder för försäljning						–148	–	–	–148

Redovisning per marknadsområde	Nettoomsättning		Anläggningstillgångar[1]	
	2017	2016	2017	2016
Europa	143.236	131.712	62.007	60.672
varav Sverige	*9.023*	*9.177*	*13.402*	*14.499*
varav Frankrike	*26.899*	*24.887*	*14.634*	*14.856*
Nordamerika	84.047	80.701	18.946	20.452
varav USA	*66.625*	*65.738*	*17.413*	*18.829*
Sydamerika	17.257	14.863	2.798	2.837
varav Brasilien	*8.862*	*7.471*	*2.395*	*2.440*
Asien	68.398	55.501	18.415	19.902
varav Kina	*17.663*	*9.346*	*1.845*	*1.999*
varav Japan	*17.278*	*17.159*	*11.816*	*12.835*
Övriga marknader	21.811	19.137	1.461	1.255
RR BR **Summa**	**334.748**	**301.914**	**103.627**	**105.118**

1 Anläggningstillgångar inkluderar materiella och immateriella anläggningstillgångar utom goodwill.

Redovisning av nettoomsättning per marknadsområde grundas på var leverans har skett.

NOT 7 INTÄKTER

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernens redovisade nettoomsättning avser i huvudsak intäkter från försäljning av varor och tjänster. Nettoomsättningen har i förekommande fall reducerats med värdet av lämnade rabatter samt varureturer.

Intäkter från försäljning av varor redovisas i samband med att väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till externa parter, normalt i samband med leverans till kund.

Om försäljningen av varor är kombinerad med en återköpsöverenskommelse eller en restvärdesgaranti redovisas transaktionen som operationell leasing under förutsättning att väsentliga risker förknippade med varan kvarstår hos Volvokoncernen. Intäkter periodiseras då över perioden för riskåtagandet. I de fall riskåtagandet inte bedöms vara väsentligt eller försäljning sker till oberoende part innan Volvokoncernen åtar sig riskåtagandet redovisas intäkten vid försäljningstidpunkten och en avsättning görs för restvärdesrisken.

Om försäljningen sker i kombination med utfästelse från kunden att vid ett eventuellt återköp köpa en ny produkt redovisas intäkten vid försäljningstidpunkten.

Intäkter från försäljning av verkstadstjänster och dylikt redovisas i samband med att tjänsten utförs.

Ränteintäkter i samband med finansiell leasing eller avbetalningskontrakt redovisas som nettoomsättning inom Financial Services utfördelat över underliggande kontraktsperiod.

Intäkter för servicekontrakt fördelas över kontraktens löptid med hänsyn tagen till hur kostnaderna förknippade med kontrakten fördelas över tiden.

Ränteintäkter redovisas löpande och utdelningsintäkter när rätten till dessa erhålls.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Återköpsöverenskommelser och restvärdesgarantier

Volvokoncernen åtar sig ibland återköpsöverenskommelser eller restvärdesgarantier efter det att Volvokoncernen har sålt produkten till en oberoende part eller i kombination med en utfästelse från kunden att vid ett eventuellt återköp köpa en ny produkt. I sådana fall kan det föreligga bedömningsfrågor avseende om väsentliga risker och förmåner har överförts till kunden eller inte. Om sådan bedömning skulle visa sig felaktig kommer Volvokoncernens redovisade intäkter samt resultat för perioden att minska och istället fördelas över flera rapportperioder.

» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar, för beskrivning av restvärdesrisker.

Fordon och Service

Volvokoncernens produktutbud delas in i Fordon respektive Service. Försäljningen av nya fordon, maskiner och motorer definieras som Fordon liksom försäljningen av begagnade fordon och maskiner, släp, överbyggnader samt specialfordon. Försäljning av reservdelar, underhållsservice och andra eftermarknadsprodukter definieras som Service.

Under 2017 utgjorde Service 22% (23) av Industriverksamhetens nettoomsättning.

» **Läs mer i Not 6** Segmentsrapportering om nettoomsättningens fördelning per segment och marknadsområde.

NOT 8 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER OCH KOSTNADER

I övriga rörelseintäkter och kostnader redovisas bland annat förändringar i reserver för osäkra kundfordringar och kundfinansieringsfordringar.

Övriga rörelseintäkter och kostnader	2017	2016
Vinster/förluster vid försäljning av koncernbolag[1]	320	936
Förändring av reserv för, samt nedskrivningar av, kundfinansieringsfordringar	–534	–677
Förändring av reserv för, samt nedskrivningar av, övriga osäkra fordringar[2]	–24	–397
Skador och tvister[3]	–234	–2.912
Omstruktureringskostnader[4]	–26	–460
Volvos vinstdelningsprogram	–430	–498
Övriga intäkter och kostnader[5,6]	–133	873
RR **Summa**	**–1.061**	**–3.135**

1 Under 2016 inkluderades en vinst från försäljningen av den externa IT-verksamheten om 885 Mkr.
2 Inklusive 13 Mkr (-247) för Anläggningsmaskiner i Kina.
3 Under 2016 inkluderades kostnader relaterade till EU:s konkurrensutredning om 2.524 Mkr.
4 Omstruktureringskostnader 2016 var huvudsakligen hänförliga till outsourcing av driften av IT-infrastrukturen.
5 Inklusive 29 Mkr (–72) för Anläggningsmaskiner i Kina beroende på lägre kreditförluster.
6 Under 2016 inkluderades en vinst vid avyttring av fastigheter i Göteborg, Sverige om 1.371 Mkr.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag om vinster/förluster vid försäljning av koncernbolag.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om Volvokoncernens hantering av kreditrisk och kreditreservering.

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar.

» **Läs mer i Not 16** Fordringar.

» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar och **Not 24** Eventualförpliktelser om skador och tvister.

» **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser om kreditförluster i Kina.

NOT 9 ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

REDOVISNINGSPRINCIP

Orealiserad omvärdering av derivat som används för att eliminera ränteexponeringen samt realiserade och orealiserade vinster och förluster från derivat som säkrar framtida kassaflöden redovisas inom övriga finansiella intäkter och kostnader. Säkringsredovisning tillämpas ej på dessa derivat. Den orealiserade omvärderingen av derivat som använts för att eliminera ränteexponeringen är främst relaterad till skuldportföljen i Industriverksamheten samt låneportföljen i Financial Services.

» **Läs mer i Not 1** Redovisningsprinciper, om fordringar och skulder i utländsk valuta.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument, om redovisning av finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Övriga finansiella intäkter och kostnader	2017	2016
Orealiserad omvärdering av derivat som säkrar ränteexponering	–182	386
Realiserade resultat samt orealiserad omvärdering av derivat som säkrar framtida kassaflöden i utländsk valuta	226	11
Finansiella instrument som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	**45**	**397**
Valutakursvinster och förluster på finansiella tillgångar och skulder	–215	–5
Finansiella intäkter och kostnader hänförliga till skatter	57	–23
Kostnader för Treasuryfunktion, kreditfaciliteter, m.m.[1]	–271	–357
RR **Summa[2]**	**–385**	**11**

1 Under 2016 inkluderades en nedskrivning av lån om –97 Mkr.
2 Övriga finansiella intäkter och kostnader hänförliga till finansiella instrument uppgick till –170 Mkr (392) och ingår i tabellen över ränteintäkter, räntekostnader, vinster och förluster hänförliga till finansiella instrument i not 30 Finansiella Instrument.

NOT 10 INKOMSTSKATTER

REDOVISNINGSPRINCIP

Periodens inkomstskatt omfattar aktuell och uppskjuten skatt. Aktuell skatt beräknas utifrån de skatteregler som är gällande i de länder där koncernbolag är verksamma.

Uppskjuten skatt redovisas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga och redovisningsmässiga värdet på tillgångar och skulder samt även på skattemässiga underskottsavdrag. Uppskjutna skattefordringar redovisas om det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Uppskjutna skatteskulder hänförliga till temporära skillnader gällande investeringar i dotterföretag, joint ventures och intresseföretag redovisas i balansräkningen utom i de fall då Volvo kan styra tidpunkten för återföringen av de temporära skillnaderna avseende ackumulerade utdelningsbara medel och det är sannolikt att en sådan återföring inte kommer att ske inom en överskådlig framtid.

Skattelagarna i Sverige och i vissa andra länder ger företag möjlighet att skjuta upp skattebetalning genom avsättning till obeskattade reserver. I Volvokoncernens balansräkning behandlas obeskattade reserver som temporära skillnader, det vill säga uppdelning sker mellan uppskjuten skatteskuld och eget kapital. I Volvokoncernens resultaträkning fördelas skatteeffekten av en avsättning till eller upplösning av en obeskattad reserv mellan uppskjuten skatt och årets resultat.

Avsättning har gjorts för troliga skattekostnader som bedöms kunna uppkomma till följd av identifierade skatterisker. Volvokoncernen utvärderar skatteprocesser regelbundet och reserverar för bedömt utfall när det är möjligt att göra en rimlig bedömning. Anspråk för vilka reservering ej bedöms erforderlig redovisas generellt bland eventualförpliktelser.

›› **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Uppskjuten skatt

Volvokoncernen redovisar värderingsreserv för uppskjutna skattefordringar som inte bedöms kunna realiseras baserat på gällande prognos. I händelse av att verkligt utfall inte stämmer med prognosen eller att prognosen för kommande tidsperioder justeras kan förändringar behöva göras i värderingsreserven som kan få betydlig påverkan på företagets finansiella ställning och resultat för perioden.

Volvokoncernen redovisar uppskjutna skattefordringar avseende betydande underskottsavdrag där det bedöms att det är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga vinster kommer att genereras kommande år för att underskottsavdragen ska kunna utnyttjas. Bedömningen grundar sig på kvittningsmöjligheter av skattetillgångar och skatteskulder samt att en signifikant del av underskottsavdragen är hänförliga till länder med lång eller obegränsad nyttjandetid. För att bedöma sannolikheten för att underskottsavdragen ska kunna utnyttjas i framtiden används affärsplaner som bas.

Fördelning av inkomstskatter	2017	2016
Aktuella skatter för perioden	–5.592	–3.831
Justering av aktuella skatter för tidigare perioder	–42	–113
Uppskjutna skatter som uppkommit eller återförts under perioden	–1.587	–1.749
Omvärdering av uppskjutna skattefordringar	251	–315
RR **Summa inkomstskatter**	**–6.971**	**–6.008**

Svensk inkomstskattesats uppgick till 22% för år 2017. Av följande tabell framgår de främsta orsakerna till skillnaden i skattesats mellan svensk inkomstskattesats och Volvokoncernens effektiva skattesats med utgångspunkt från resultat efter finansiella poster:

Specifikation av effektiv skattesats	2017, %	2016, %
Svensk inkomstskattesats	**22**	**22**
Skillnad mellan inkomstskattesats i Sverige och övriga länder	3	3
Ej skattepliktiga intäkter	–3	–5
Ej avdragsgilla kostnader	1	5
Skatter hänförliga till tidigare år	0	0
Omvärdering av uppskjutna skattefordringar	0	5
Övriga skillnader	1	2
Effektiv skattesats för Volvokoncernen	**25**	**31**

Den effektiva skattesatsen för Volvokoncernen, per den 31 december 2017 påverkades främst av en kostnad om 354 miljoner kronor relaterad till omvärdering av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder på grund av skattereformlagstiftning i USA som kommer sänka inkomstskattesatsen för 2018.

Specifikation av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	31 dec 2017	31 dec 2016
Uppskjutna skattefordringar:		
Outnyttjade underskottsavdrag	2.938	3.596
Andra outnyttjade skatteavdrag	183	167
Internvinster i lager	1.524	1.302
Inkuransreserv i lager	535	740
Reserv för osäkra fordringar	971	1.329
Avsättningar för garantiåtaganden	2.690	4.317
Avsättningar för restvärdesrisker	345	250
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	3.780	4.535
Avsättningar för strukturåtgärder	35	130
Mark	1.141	1.218
Övriga avdragsgilla temporära skillnader	4.732	5.442
Uppskjutna skattefordringar före avdrag för värderingsreserv	**18.875**	**23.025**
Värderingsreserv	–1.011	–1.348
Uppskjutna skattefordringar efter avdrag för värderingsreserv	**17.864**	**21.677**
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och -skulder	–6.082	–7.277
BR **Uppskjutna skattefordringar netto**	**11.782**	**14.399**
Uppskjutna skatteskulder:		
Överavskrivningar fastigheter, maskiner och inventarier	2.073	2.496
Överavskrivningar leasingtillgångar	2.449	3.547
LIFO-värdering varulager	365	591
Aktiverad produkt- och programvaruutveckling	2.278	2.576
Justering till verkligt värde vid företagsförvärv/avyttringar	45	35
Obeskattade reserver	1.397	643
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	84	66
Övriga skattepliktiga temporära skillnader	2.744	2.593
Uppskjutna skatteskulder	**11.435**	**12.547**
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och -skulder	–6.082	–7.277
BR **Uppskjutna skatteskulder netto**	**5.353**	**5.270**
Uppskjutna skattefordringar och -skulder, netto[1]	**6.429**	**9.129**

1 Uppskjutna skattefordringar och -skulder redovisas i Volvokoncernens balansräkning delvis netto efter beaktande av kvittningsmöjligheter. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder har värderats efter de skattesatser som förväntas gälla för den period då tillgången realiseras eller skulden regleras enligt de skattesatser och skatteregler som har beslutats eller antagits per balansdagen.

Värderingsreserven för uppskjutna skattefordringar uppgick till 1.011 Mkr (1.348) per den 31 december 2017. Till största delen, 953 Mkr (1.224), bestod den av outnyttjade undersskottsavdrag, främst hänförliga till Japan.

Per den 31 december 2017, uppgick Volvokoncernens outnyttjade underskottsavdrag brutto till 10.418 Mkr (12.394) vilka hänför sig till en uppskjuten skattefordran redovisad i balansräkningen om 2.938 Mkr (3.596). Den totala uppskjutna skattefordran hänförlig till outnyttjade underskottsavdrag uppgick, efter avdrag för värderingsreserv, till 1.985 Mkr (2.372). Av detta belopp hänför sig 978 Mkr (1.122) till Frankrike och 433 Mkr (448) till Japan.

De outnyttjade underskottsavdragen brutto förfaller enligt nedanstående tabell:

Förfallotid, outnyttjade underskottsavdrag brutto	31 dec 2017	31 dec 2016
efter 1 år	875	534
efter 2 år	328	931
efter 3 år	1.900	375
efter 4 år	617	1.621
efter 5 år	337	1.469
efter 6 år eller mer[1]	6.360	7.463
Summa	**10.418**	**12.394**

1 Underskottsavdrag med lång eller obegränsad nyttjandetid var i huvudsak hänförligt till Frankrike. Underskottsavdrag med obegränsad nyttjandetid uppgick till 5.633 Mkr (6.169) vilket motsvarar 54% (50) av de totala outnyttjade underskottsavdragen.

Förändring i uppskjutna skattefordringar och -skulder, netto	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar och -skulder, netto, ingående balans	**9.129**	**9.955**
Redovisat i periodens resultat	–1.337	–2.064
Redovisat i övrigt totalresultat, varav:		
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner[1]	–678	76
Säkringsreserv	6	–19
Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	–16	–5
Effekt av ändrade valutakurser samt övriga förändringar	–675	1.186
Uppskjutna skattefordringar och -skulder, netto per 31 december	**6.429**	**9.129**

1 På grund av den nya skattereformlagstiftningen i USA har uppskjutna skattefordringar relaterade till avsättningar för pensioner omvärderats för 2017. Omvärderingen redovisades till största delen i Övrigt totalresultat, 449 Mkr.

Det ansamlade belopp avseende outdelade vinstmedel i utländska dotterföretag, vilket Volvokoncernen för närvarande har för avsikt att på obestämd tid återinvestera utanför Sverige och för vilket uppskjutna skatter ej har beaktats, var vid årets slut 27 miljarder kronor (23). Outdelade vinstmedel som finns i länder där utdelningen är skattefri har exkluderats.

›› **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk avseende hur Volvokoncernen hanterar valutaexponering av eget kapital.

NOT 11 MINORITETSANDELAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Ägarandel hänförlig till ägare utan bestämmande inflytande, minoritetsandelar, redovisas direkt i eget kapital, separerat från andel hänförlig till moderbolagets ägare. Minoritetsandelen beräknas vid förvärv till verkliga värdet eller till den proportionella andelen av den förvärvade enhetens nettotillgångar. Minoriteten tilldelas sin andel av koncernens totalresultat. Förändringar i ägarandelar som inte resulterar i en förändring av bestämmande inflytande, redovisas i eget kapital.

Volvokoncernen har några få icke helägda dotterföretag varav ett bedöms ha ett väsentligt minoritetsintresse. Shandong Lingong Construction Machinery Co. (Lingong) i Kina har ett minoritetsinnehav som uppgår till 30% av aktierna och röstandelen i företaget. Under räkenskapsåret uppgick resultatet hänförligt till minoritetsintresset till 294 (61) och det ackumulerade minoritetsintresset i Lingong uppgick till 1.884 (1.648) per den 31 december 2017.

Nedan följer summerad finansiell information för Shandong Lingong Construction Machinery Co.:

Summerad resultaträkning	2017	2016
Nettoomsättning	10.539	5.384
Rörelseresultat	1.116	160
Periodens resultat	**981**	**202**
Övrigt totalresultat[1]	–193	117
Periodens totalresultat[1]	788	319
Utdelning till minoritetsägare	–	200

Summerad balansräkning	31 dec 2017	31 dec 2016
Anläggningstillgångar	2.129	1.734
Kortfristiga placeringar och likvida medel	2.603	2.116
Omsättningstillgångar	8.692	5.646
Summa tillgångar	**13.424**	**9.496**
Långfristiga skulder	144	188
Kortfristiga skulder	6.999	3.815
Summa skulder	**7.143**	**4.003**
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	4.397	3.845
Minoritetsintresse	1.884	1.648

1 Inkluderar valutakursdifferenser hänförliga till omräkning av bolagets eget kapital i Volvokoncernen.

NOT 12 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernen tillämpar anskaffningsvärdemetoden vid redovisning av immateriella anläggningstillgångar. Lånekostnader inkluderas i anskaffningsvärdet för tillgångar som bedöms ta mer än tolv månader i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning.

Vid deltagande i industriella projekt i samarbete med andra företag erlägger Volvokoncernen i vissa fall en inträdesavgift för att deltaga i projekten. Dessa inträdesavgifter aktiveras som en immateriell tillgång.

Forsknings- och utvecklingskostnader

Utgifter för utveckling av nya produkter och programvaror redovisas som immateriella tillgångar om sådana utgifter med hög säkerhet kommer att leda till framtida ekonomiska fördelar för företaget. Anskaffningsvärdet för sådan immateriell tillgång skall skrivas av över dess bedömda nyttjandeperiod.

Reglerna innebär att höga krav ställs för att utgifter för utveckling skall redovisas som tillgång. Till exempel skall en ny produkts eller programvaras tekniska funktionalitet kunna påvisas innan utgifter för dess utveckling börjar redovisas som tillgång. Detta innebär i normalfallet att utgifter aktiveras endast under industrialiseringsfasen av ett produktutvecklingsprojekt. Övriga utgifter avseende forskning och utveckling belastar resultatet när de uppstår.

Volvokoncernen har utvecklat en process för att driva produktutvecklingsprojekt, vilken är indelad i sex faser med fokus på olika delar av projektarbetet. Varje fas börjar och slutar med en avstämningspunkt, så kallad gate, vars kriterier måste uppfyllas för att projektets beslutande kommitté skall öppna grinden och projektet gå vidare till nästa fas. Under industrialiseringsfasen förbereds industrisystemet för serieproduktion och produkten lanseras. En motsvarande process är framtagen för mjukvaruutvecklingsprojekt.

Goodwill

Goodwill redovisas som en immateriell anläggningstillgång med obestämbar nyttjandeperiod. För ej avskrivningsbara tillgångar såsom goodwill sker, utöver vid indikation, en årlig prövning av ett eventuellt nedskrivningsbehov genom en beräkning av tillgångens återvinningsvärde. Om det beräknade återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde.

Volvokoncernens modell för värdering är baserad på en diskonterad kassaflödesmodell med en prognosperiod om fyra år. Värderingen görs på kassagenererande enheter, identifierade som Volvokoncernens rörelsesegment. Respektive rörelsesegment är integrerat för att säkerställa största möjliga synergi varför det inte finns några oberoende kassaflöden på en lägre nivå.

Goodwill är allokerad till dessa kassagenererande enheter utifrån den förväntade framtida nyttan. Värderingen baseras på en finansiell plan vilken är en del av Volvokoncernens finansiella planeringsprocess och tillika ledningens bästa bedömning om verksamhetens utveckling. Antaganden om marknadens långsiktiga tillväxt bortom prognosperioden uppgår till 2% (2), och den egna verksamhetens utveckling i förhållande till denna ligger till grund för bedömningen. Volvokoncernen förväntas i modellen bibehålla en stabil kapitaleffektivitet över tid. Andra faktorer som beaktas i beräkningen är rörelseresultat, mix av varor och tjänster, omkostnader och investeringsbehov. Värderingen görs på nominella värden och en generell inflationstakt ligger i linje med inflationstakten på de väsentliga marknader där Volvokoncernen verkar. Volvokoncernen använder en diskonteringsränta som för 2017 är beräknad till 12% (12) före skatt.

Under 2017 har det bedömda/beräknade värdet på Volvokoncernens verksamheter överstigit det redovisade värdet för alla rörelsesegment varför inget nedskrivningsbehov har förelegat. Volvokoncernen har också prövat huruvida en justering med en procentenhet i ovanstående antaganden skulle resultera i nedskrivning av goodwill. Utifrån den prövningen föreligger det inte något nedskrivningsbehov för något av rörelsesegmenten. De värden som tillämpats i värderingen för de operationella faktorerna baseras på ledningens strategi och kan indikera bättre värden än historiskt utfall för de olika rörelsesegmenten. Koncernen verkar vidare i en cyklisk bransch varför utfallet kan variera över tid.

Eftersom övervärdena varierar mellan de olika verksamheterna är de i olika grad känsliga för förändringar i ovanstående antaganden. Volvokoncernen följer därför löpande utvecklingen för de rörelsesegment vars övervärde är beroende av att Volvokoncernens bedömningar infrias. Instabilitet i marknadens återhämtning och volatilitet i räntor och valutor kan leda till indikation på nedskrivningsbehov. Redogörelse över de viktigaste faktorerna som påverkar Volvokoncernens framtida resultatutveckling framgår av beskrivningen över Volvokoncernens rörelsesegment samt i avsnittet om Riskhantering.

Avskrivning och nedskrivning

Avskrivningar sker linjärt och bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärden, i förekommande fall reducerade med nedskrivningar, och bedömda nyttjandeperioder. Avskrivningar redovisas i respektive funktion till vilken de tillhör, vilket innebär att avskrivningar avseende produktutveckling redovisas som kostnader för forskning och utveckling i resultaträkningen. Prövning av ett eventuellt nedskrivningsbehov för avskrivningsbara tillgångar sker om det vid bokslutstidpunkten föreligger en indikation på att en anläggningstillgång har minskat i värde.

Avskrivningstid	
Varumärken	20 år
Distributionsnätverk	10 år
Produkt- och programvaruutveckling	3–8 år

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Nedskrivning av goodwill och övriga immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar undantaget goodwill ska skrivas av över uppskattad nyttjandeperiod. Uppskattad nyttjandeperiod är baserad på en uppskattning av tidsperioden som tillgången kommer att generera intäkter. Om det vid bokslutstidpunkten föreligger indikation på att en immateriell anläggningstillgång har minskat i värde beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre beloppet av tillgångens nettoförsäljningspris och dess värde vid nyttjande, vilket baseras på företagsledningens uppskattning av framtida kassaflöden. Om det beräknade återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde. För att bestämma återvinningsvärdet används som tidigare nämnts uppskattade framtida kassaflöden, vilka baseras på interna affärsplaner och prognoser. Även om företagsledningen anser att uppskattade framtida kassaflöden är rimliga kan andra antaganden gällande kassaflöden i hög grad påverka gjorda värderingar. Nedskrivningsbehovet för goodwill utvärderas årligen, eller oftare om behov föreligger, genom beräkning av värdet. Dessa beräkningar kräver att företagsledningen fastställer det verkliga värdet av Volvokoncernens kassagenererande enheter baserat på prognostiserade kassaflöden och interna affärsplaner och prognoser. Övervärdena varierar mellan de olika rörelsesegmenten och är således i olika grad känslig för förändringar i antaganden och omvärldsfaktorer. Volvokoncernen har sedan 2002 genomfört liknande beräkningar. Ingen nedskrivning har redovisats för perioden 2002 till 2017. Goodwill hänförlig till planerade avyttringar har omvärderats i enlighet med IFRS 5.

›› **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterbolag.

Immateriella anläggningstillgångar, anskaffningsvärden	Goodwill	Kapitaliserad produkt- och programvaruutveckling	Övriga immateriella tillgångar[1]	**Summa immateriella anläggningstillgångar**
Ingående balans 2016	22.088	40.133	7.531	**69.752**
Investeringar	–	2.937	11	**2.947**
Försäljningar/utrangeringar	–	–545	–49	**–594**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	28	–2	44	**69**
Omräkningsdifferenser	1.338	1.829	409	**3.576**
Omklassificering vid försäljning	–	–	47	**47**
Omklassificeringar och övrigt	–16	29	188	**202**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2016	**23.438**	**44.382**	**8.180**	**75.999**
Investeringar[2]	–	2.017	19	**2.036**
Försäljningar/utrangeringar	–	–29	–12	**–41**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–33	–	63	**30**
Omräkningsdifferenser	–568	–1.072	–185	**–1.826**
Omklassificering vid försäljning	17	3	1	**20**
Omklassificeringar och övrigt	0	–34	44	**10**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2017	**22.853**	**45.266**	**8.109**	**76.228**

Immateriella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	Goodwill	Kapitaliserad produkt- och programvaruutveckling	Övriga immateriella tillgångar[1]	**Summa immateriella anläggningstillgångar**
Ingående balans 2016	–	28.431	4.905	**33.336**
Avskrivningar	–	2.836	372	**3.208**
Nedskrivningar	–	20	132	**152**
Omvärderingar	71	–	–	**71**
Försäljningar/utrangeringar	–	–503	–49	**–552**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–	–2	–7	**–10**
Omräkningsdifferenser	–	1.426	208	**1.634**
Omklassificering vid försäljning	–	–	46	**46**
Omklassificeringar och övrigt	–	8	189	**198**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2016	**71**	**32.217**	**5.794**	**38.083**
Avskrivningar	–	2.840	320	**3.160**
Nedskrivningar	–	–	86	**86**
Försäljningar/utrangeringar	–	–21	–12	**–33**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–	0	1	**1**
Omräkningsdifferenser	–	–851	–100	**–951**
Omklassificering vid försäljning	–	0	0	**0**
Omklassificeringar och övrigt	–	–35	24	**–11**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2017	**71**	**34.150**	**6.113**	**40.334**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2016[3]**	**23.366**	**12.164**	**2.386**	**37.916**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2017[3]**	**22.781**	**11.116**	**1.996**	**35.893**

1 Övriga immateriella tillgångar består huvudsakligen av inträdesavgifter i industriprojekt, varumärken och återförsäljarnätverk.
2 Inklusive kapitaliserade lånekostnader om 30 Mkr (65).
3 Anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

›› **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterbolag, för en beskrivning av förvärvade och avyttrade verksamheter.

Goodwill per rörelsesegment	31 dec 2017	31 dec 2016
Lastbilar	12.496	12.865
Anläggningsmaskiner	8.514	8.873
Bussar	1.042	1.059
Övriga affärsområden	729	570
Totalt goodwillvärde	**22.781**	**23.366**

NOT 13 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernen tillämpar anskaffningsvärdemetoden för värdering av materiella anläggningstillgångar. Lånekostnader inkluderas i anskaffningsvärdet för tillgångar som tar mer än 12 månader i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning.

Med förvaltningsfastighet avses fastighet som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas till anskaffningsvärde. Upplysningar om förvaltningsfastigheters verkliga värde beräknas internt enligt direktavkastningsmetoden. Avkastningskravet är baserat på faktiska förhållanden på fastighetsmarknaden för jämförbara fastigheter med jämförbart läge. Tillämpad värderingsmetod faller in under kategori 3 i värderingshierarkin i IFRS 13 och det har inte skett några förändringar i värderingsmetod under året.

Förvaltningsfastigheter klassificeras som byggnader. Mark avser mark och markanläggningar. Maskiner avser maskiner, typbundna verktyg och övriga inventarier. Pågående projekt avser anläggningar under uppförande inklusive förskottsbetalningar. Operationell leasing är tillgångar som ägs av koncernen, vilka är föremål för operationella leasingavtal med kunder. Uthyrningsverksamhet är verksamhet som avser att handha fordon för uthyrning i sin affärsmodell. Restvärdesförsäljning avser försäljning där den operationella leasemodellen tillämpas.

Avskrivning och nedskrivning

Fastigheter, maskiner och inventarier ska skrivas av över uppskattad nyttjandeperiod. Uppskattad nyttjandeperiod är baserad på en uppskattning av tidsperioden som tillgången kommer att generera intäkter. Mark är inte avskrivningsbart.

Avskrivningarna sker linjärt och bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärden, i förekommande fall reducerade med nedskrivningar, och bedömda nyttjandeperioder. Avskrivningar redovisas i respektive funktion de tillhör. Prövning av ett eventuellt nedskrivningsbehov för avskrivningsbara tillgångar sker om det vid bokslutstidpunkten föreligger en indikation på att en anläggningstillgång har minskat i värde.

Avskrivningstid	
Typbundna verktyg	3–8 år
Operationell leasing, Uthyrningsverksamhet	3–5 år
Restvärdesförsäljning	3–5 år
Maskiner	5–20 år
Byggnader och förvaltningsfastigheter	20–50 år
Markanläggningar	20 år

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar

Om det vid bokslutstidpunkten föreligger indikation på att en materiell anläggningstillgång har minskat i värde beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre beloppet av tillgångens nettoförsäljningspris och dess värde vid brukande, vilket baseras på företagsledningens uppskattning av framtida kassaflöden. Om det beräknade värdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde. För att bestämma värdet vid nyttjande används uppskattade framtida kassaflöden, vilka baseras på interna affärsplaner och prognoser. Även om företagsledningen anser att uppskattade framtida kassaflöden är rimliga kan andra antaganden gällande kassaflöden i hög grad påverka gjorda värderingar.

Materiella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde	Byggnader	Mark	Maskiner[3]	Pågående projekt	Operationell leasing	Uthyrnings-verksamhet	Restvärdes försäljning[5]	Summa materiella anläggnings-tillgångar
Ingående balans 2016	34.835	11.522	74.795	4.303	26.578	3.545	14.917	**170.494**
Investeringar	944	152	1.803	4.134	10.720	–	–	**17.752**
Försäljningar/utrangeringar	–2.539	–866	–2.621	–61	–9.998	–	–	**–16.085**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–163	–53	–979	–	–	–315	–	**–1.510**
Omräkningsdifferenser	2.095	905	3.583	350	953	121	721	**8.729**
Omklassificering vid försäljning	365	306	976	36	–	–52	–	**1.632**
Omklassificeringar och övrigt	1.115	95	2.511	–3.859	–126	900	398	**1.035**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2016	**36.652**	**12.062**	**80.068**	**4.902**	**28.127**	**4.198**	**16.036**	**182.046**
Investeringar[1]	316	78	1.643	3.831	11.496	–	–	**17.364**
Försäljningar/utrangeringar	–390	–62	–2.268	–15	–8.547	–	–	**–11.281**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–80	–8	–78	0	0	–9	–108	**–283**
Omräkningsdifferenser	–916	–338	–1.526	–239	–672	–56	28	**–3.719**
Omklassificering vid försäljning	46	–13	5	0	–	343	–	**382**
Omklassificeringar och övrigt	1.329	53	2.827	–4.399	–316	794	1.242	**1.530**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2017	**36.957**	**11.772**	**80.672**	**4.081**	**30.087**	**5.271**	**17.199**	**186.040**

Materiella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	Byggnader	Mark	Maskiner[3]	Pågående projekt	Operationell leasing	Uthyrnings-verksamhet	Restvärdes försäljning[5]	Summa materiella anläggnings-tillgångar
Ingående balans 2016	17.347	1.198	53.281	11	7.884	821	3.802	**84.345**
Avskrivningar	1.325	85	4.888	–	4.164	657	2.016	**13.135**
Nedskrivningar	22	22	–3	–	–	–88	245	**199**
Försäljningar/utrangeringar	–1.558	–176	–2.367	–	–4.091	–	–	**–8.192**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–113	–7	–721	–	–	–138	–	**–979**
Omräkningsdifferenser	1.023	72	2.609	–	256	28	213	**4.201**
Omklassificering vid försäljning	256	29	728	–	–	51	–	**1.065**
Omklassificeringar och övrigt	–76	–2	–64	–	4	–247	–1.911	**–2.296**
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar per den 31 december 2016	**18.227**	**1.221**	**58.351**	**11**	**8.217**	**1.085**	**4.366**	**91.477**
Avskrivningar	1.313	88	5.063	–	4.311	759	1.972	**13.507**
Nedskrivningar	0	0	–13	4	–	0	125	**116**
Försäljningar/utrangeringar	–304	–37	–2.133	–	–3.419	–	–	**–5.893**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–43	–1	–53	–	–	–1	–36	**–135**
Omräkningsdifferenser	–478	–19	–1.114	–	–181	–5	–35	**–1.832**
Omklassificering vid försäljning	36	16	4	–	–	81	–	**138**
Omklassificeringar och övrigt	8	–3	–8	–	–164	–448	–1.238	**–1.853**
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar per den 31 december 2017	**18.759**	**1.265**	**60.097**	**15**	**8.765**	**1.471**	**5.154**	**95.526**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per 31 december 2016[2,4]**	**18.425**	**10.842**	**21.717**	**4.891**	**19.910**	**3.113**	**11.670**	**90.568**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per 31 december 2017[2,4]**	**18.198**	**10.507**	**20.575**	**4.066**	**21.322**	**3.800**	**12.045**	**90.514**

1 Inklusive kapitaliserade lånekostnader om 0 Mkr (33).
2 Anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.
3 Maskiner och inventarier avser i allt väsentligt produktionsutrustning.
4 Varav förvaltningsfastigheter 31 Mkr (34) och fastigheter, maskiner och inventarier samt pågående projekt 53.317 Mkr (55.841).
5 » **Läs mer i Not 7** Intäkter, om restvärdesförsäljning.
» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag, för en beskrivning av förvärvade och avyttrade verksamheter.

Omklassificeringar och övrigt presenterade i tabellen ovan, består till stora delar av tillgångar i restvärdesförsäljning, relaterade till försäljningstransaktioner med uppskjutna intäkter, vilka redovisas som operationella leasingintäkter. Tillgångar klassificerade som lager kommer, när den operationella leasingmodellen appliceras, att omklassificeras från lager till restvärdesförsäljning när försäljningstransaktionen äger rum. Om produkten returneras efter leasingperioden kommer tillgången åter att omklassificeras från restvärdesförsäljning till lager. När ett återköpsavtal löpt ut, utan att produkten returnerats, kommer anskaffningsvärdet och den ackumulerade avskrivningen att reverseras i omklassificeringar och övrigt, under rubriken restvärdesförsäljning. Merparten av övriga omklassificeringar och övrigt består av anläggningar under uppförande, som klassificerats till respektive kategori inom byggnader, maskiner och inventarier. Merparten av omklassificeringar gällande uthyrningsverksamheten är produkter som flyttas från lager till uthyrningsverksamhet under tiden produkten ingår i uthyrningsflottan. När produkten utgår från flottan flyttas den tillbaka till lager på raden för omklassificeringar och övrigt.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheternas anskaffningsvärde uppgick på balansdagen till 72 Mkr (73). Årets investeringar uppgick till 0 Mkr (1) och omklassificeringar till –1 Mkr (0). De ackumulerade avskrivningarna uppgick på balansdagen till 41 Mkr (38), varav årets avskrivningar 2 Mkr (24). Förvaltningsfastigheternas verkliga värde på balansdagen uppgick till 62 Mkr (61) och 98% (98) av förvaltningsfastigheternas uthyrningsbara yta har under året varit uthyrd. Rörelseresultatet har påverkats av hyresintäkter från förvaltningsfastigheter som uppgick till 6 Mkr (88) samt direkta kostnader som uppgick till 1 Mkr (22). Förändringen jämfört mot föregående år förklaras till största del av avyttringar av fastigheter i Göteborg under 2016.

NOT 14 LEASING

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernen som leasegivare

Leasingavtal definieras i två kategorier, operationella och finansiella, beroende på avtalens finansiella innebörd. De operationella leasingavtalen redovisas som anläggningstillgångar, under Tillgångar i operationell leasing. Intäkter från operationell leasing redovisas jämnt fördelat över leasingperioden. För dessa tillgångar tillämpas linjär avskrivning enligt villkoren i åtagandet och avskrivningsbeloppet anpassas för att överensstämma med beräknat försäljningsvärde då åtagandet löper ut. Bedömt nedskrivningsbehov belastar resultaträkningen omgående. Produkternas bedömda försäljningsvärde vid åtagandets upphörande följs kontinuerligt på individuell basis.

Finansiella leasingavtal redovisas som lång- respektive kortfristiga fordringar inom Financial Services. Inbetalningar från ett finansiellt leasingavtal fördelas mellan ränteintäkt och amortering av fordran inom Financial Services.

Volvokoncernen som leasetagare

Så som för leasegivare indelas leasingavtal i operationella och finansiella. Finansiella leasingavtal är de tillgångar där Volvokoncernen väsentligen har de risker och fördelar som är förknippade med ägandet. Volvokoncernen redovisar tillgången med tillhörande åtagande i balansräkningen till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde eller nuvärdet av minimileaseavgifterna. Åtagande för framtida leasingavgifter redovisas som skuld. Leasingobjektet skrivs av enligt Volvokoncernens principer för respektive anläggningstillgång. Leasingavgifterna fördelas mellan amortering och räntekostnader. I det fall leasingavtalet bedöms vara operationell leasing redovisas leaseavgifterna som operativa kostnader i resultaträkningen löpande över kontraktstiden.

Volvokoncernen som leasegivare

Framtida inbetalningar från ej uppsägningsbara finansiella och operationella leasingavtal (minimileaseavgifter exklusive restvärdesförsäljning) uppgick den 31 december 2017 till 66.210 Mkr (61.517).

Framtida hyresinbetalningar	Finansiell leasing	Operationell leasing
2018	16.812	7.053
2019–2022	26.379	14.227
2023 och senare	1.065	674
Summa	**44.256**	**21.954**
Reserv för osäkra fordringar avseende framtida inbetalningar	–651	
Ej intjänade finansiella intäkter	–2.741	
Nuvärde av framtida inbetalningar från ej uppsägningsbara leasingavtal	40.863	

›› **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar om finansiell leasing.

Volvokoncernen som leasetagare

Framtida hyresutbetalningar (minimileaseavgifter) avseende ej uppsägningsbara hyreskontrakt uppgick den 31 december 2017 till 6.736 Mkr (6.534).

Framtida hyresutbetalningar	Finansiell leasing	Operationell leasing
2018	206	1.619
2019–2022	586	2.838
2023 och senare	400	1.087
Summa	**1.192**	**5.544**

Hyreskostnader	2017	2016
Finansiell leasing:		
Variabla avgifter	–7	–6
Operationell leasing:		
Variabla avgifter	–33	–37
Hyresutbetalning	–1.840	–1.638
Leasingavgifter avseende objekt som vidareuthyrs	14	7
Summa	**–1.866**	**–1.674**

Redovisat värde på tillgångar under finansiella leasingavtal	31 dec 2017	31 dec 2016
Anskaffningsvärde:		
Byggnader	732	670
Mark och markanläggningar	81	80
Maskiner och inventarier	811	661
Tillgångar i operationell leasing och uthyrningsverksamhet[1]	370	538
Summa	**1.995**	**1.948**
Ackumulerade avskrivningar:		
Byggnader	–174	–117
Mark och markanläggningar	–7	–5
Maskiner och inventarier	–475	–340
Tillgångar i operationell leasing och uthyrningsverksamhet[1]	–148	–177
Summa	**–805**	**–640**
Redovisat värde enligt balansräkning:		
Byggnader	557	552
Mark och markanläggningar	74	74
Maskiner och inventarier	336	321
Tillgångar i operationell leasing och uthyrningsverksamhet[1]	222	361
Summa	**1.189**	**1.309**

1 Avser tillgångar som leasas av Volvokoncernen under finansiella leasingavtal och sedan leasas vidare av Volvokoncernen under operationella leasingavtal.

NOT 15 KUNDFINANSIERINGSFORDRINGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Avbetalningsköp, återförsäljarfinansiering och övriga fordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde i enlighet med effektivräntemetoden. För information om redovisning och klassificering av finansiell leasing hänvisas till Not 14 Leasing. Förändringar i reserven för kreditförluster redovisas inom övriga rörelseintäkter och kostnader.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Reserv för kreditförluster

Upprättandet av reserver för kreditförluster för Volvokoncernens kundfinansieringsfordringar är avhängigt de antaganden som görs för förfallna betalningar, antalet återtagna produkter och återvunna fordringar på underliggande säkerheter. Bedömningen av nedskrivningsbehovet görs primärt för respektive enskild tillgång. Om det på objektiva grunder inte kan fastställas att en eller flera tillgångar behöver skrivas ned, grupperas tillgångarna i enheter utifrån exempelvis likartad kreditrisk för en kollektiv bedömning av nedskrivningsbehovet. Detta för att täcka in inträffade kreditförluster som ännu inte har blivit individuellt identifierade i en stor population. Enskilt nedskrivna tillgångar eller tillgångar som under tidigare perioder skrivits ned inkluderas inte i den kollektiva bedömingen. Om förutsättningarna för en genomförd nedskrivning vid ett senare tillfälle inte längre visar sig föreligga, reverseras nedskrivningen i resultaträkningen så länge det redovisade värdet inte överstiger det upplupna anskaffningsvärdet vid reverseringstillfället.

Per den 31 december 2017 uppgick reserven för kreditförluster inom Financial Services till 1,35% (1,43) av den totala kreditportföljen inom segmentet. Andelen kreditreserver i förhållande till kreditportföljen, vilken används som ett viktigt mätetal för Financial Services, inkluderar operationella leasar och lager, medan denna not specificerar balansräkningsposten kundfinansieringsfordringar och därmed exkluderar operationella leasar och lager då de redovisas på andra poster i balansräkningen.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om kredit-, ränte- och valutarisk.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument för ytterligare information om kundfinansieringsfordringar.

LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR I KUNDFINANSIERINGSVERKSAMHETEN FÖRFALLER ENLIGT FÖLJANDE:
Mkr

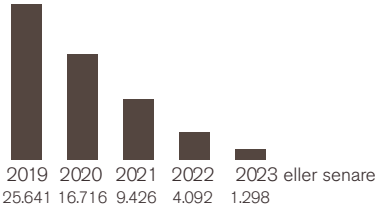

15:2

Fördelning av kortfristiga kundfinansieringsfordringar	31 dec 2017	31 dec 2016
Avbetalningsköp	18.227	18.926
Finansiell leasing	14.825	13.649
Återförsäljarfinansiering	17.777	18.996
Övriga fordringar	1.375	1.424
BR **Kortfristiga kundfinansieringsfordringar**	**52.205**	**52.994**

Effektiv ränta för kortfristiga kundfinansieringsfordringar uppgick till 4,84% (4,83) per den 31 december 2017.

15:3

Kreditrisk kundfinansieringsfordringar	31 dec 2017	31 dec 2016
Kundfinansieringsfordringar, brutto	110.954	112.510
Reserv för osäkra kundfinansieringsfordringar	–1.576	–1.689
Varav specifik reserv	*–348*	*–413*
Varav övrig reserv	*–1.228*	*–1.276*
Kundfinansieringsfordringar efter avdrag för reserver	**109.378**	**110.821**

15:4

Fördelning av långfristiga kundfinansieringsfordringar	31 dec 2017	31 dec 2016
Avbetalningsköp	30.237	32.752
Finansiell leasing	26.038	24.011
Övriga fordringar	898	1.064
BR **Långfristiga kundfinansieringsfordringar**	**57.173**	**57.827**

Effektiv ränta för långfristiga kundfinansieringsfordringar uppgick till 4,78% (4,80) per den 31 december 2017.

15:1

Förändring av reserv för osäkra kundfinansieringsfordringar	2017	2016
Ingående balans	1.689	1.514
Nya reserver redovisade över resultaträkningen	568	751
Återföring av reserver redovisade över resultaträkningen	–98	–46
Upplösning av reserv hänförlig till konstaterade kundförluster	–503	–679
Effekt av ändrade valutakurser	–79	148
Reserv för osäkra kundfinansieringsfordringar per den 31 december	**1.576**	**1.689**

15:5

Förfallet belopp i relation till specifika reserver för kundfinansieringsfordringar	31 dec 2017					31 dec 2016				
	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**
Förfallet belopp	0	842	167	59	**1.068**	0	556	176	50	**782**
Reserv för osäkra kundfinansierings-fordringar, specifik reserv	–142	–34	–88	–84	**–348**	–107	–65	–85	–155	**–412**
Kundfinansieringsfordringar, efter avdrag för specifik reserv	**–142**	**808**	**79**	**–25**	**720**	**–107**	**491**	**91**	**–105**	**370**

15:6

Ovanstående tabell visar förfallna betalningar inom Financial Services i relation till specifika reserver. Det är inte ovanligt att en fordran regleras ett par dagar efter förfallodatum, vilket påverkar omfattningen av åldersintervallet 1–30 dagar. Reserv som presenteras inom intervallet ej förfallna och den högre reserven som presenteras inom intervallet >90 dagar i jämförelse med förfallna är främst en effekt av reservering på delar av kontrakt som ännu inte har fakturerats. Det totala kontraktsbelopp till vilka de förfallna betalningarna är relaterade framgår av nedanstående tabell. I syfte att bemöta inträffade men ännu ej identifierade osäkra kundfinansieringsfordringar, finns tillkommande reserver om 1.228 (1.276) som ingår i tabell 15:4. Resterande utestående risk bemöts av säkerheter i de finansierade produkterna och, i särskilda fall, genom andra kreditgarantier såsom borgensåtaganden, kreditförsäkringar, säkerheter på annan egendom som tillhör låntagaren etc.

Säkerheter tagna i anspråk och som uppfyller kriterierna för redovisning i balansräkningen uppgår till 230 Mkr (135) per den 31 december 2017.

Volvokoncernens kundfinansieringsfordringar, totala kontraktsbelopp	31 dec 2017					31 dec 2016				
	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**
Kundfinansieringsfordringar	96.545	12.770	1.458	181	**110.954**	101.478	9.003	1.739	290	**112.510**

15:7

Koncentration av kreditrisk

Kundkoncentration

De tio största kunderna i verksamheten för Financial Services står för 6,3% (7,3) av den totala tillgångsportföljen. Resterande del av portföljen är hänförlig till ett stort antal kunder. Därigenom bedöms kreditrisken vara utspridd både på ett flertal marknader och kunder.

Koncentration på geografiska marknader

Vidstående tabell visar kundkoncentrationen för Financial Services-portföljen uppdelad på geografiska marknader.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk för beskrivning av kreditrisker.

» **Läs mer** i Förvaltningsberättelsen om utvecklingen inom Financial Services under året.

GEOGRAFISK MARKNAD, ANDEL AV KUNDFINANSIERINGSPORTFÖLJEN (%)

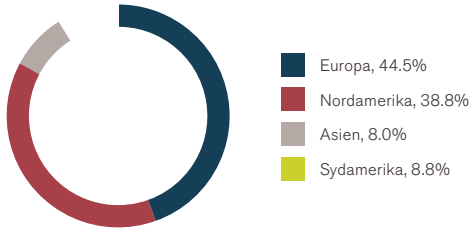

15:8

NOT 16 FORDRINGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Fordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Förändringar i avsättning för kreditförluster liksom ränta och vinst eller förlust vid avyttring av fordringarna redovisas i Övriga rörelseintäkter och kostnader.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella Instrument under rubriken Fortsatt redovisning av överförda poster om fordringar föremål för kassaförbättrande åtgärder.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Reserv för kreditförluster

Reserver för kreditförluster på kundfordringar redovisas så snart det är sannolikt att en kundförlust har inträffat, det vill säga när en händelse har inträffat som indikerar att kunden inte kommer att kunna betala. Per den 31 december 2017 uppgick reserven för kreditförluster för kundfordringar till 2,76% (4,02) av totala kundfordringar.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om kreditrisk.

Långfristiga fordringar	31 dec 2017	31 dec 2016
Övriga räntebärande lån till utomstående[1]	383	700
Övriga fordringar	3.465	3.046
Utestående ränte- och valutaderivat[2]	2.769	1.648
Utestående råvaruderivat	–	11
Långfristiga fordringar	**6.616**	**5.406**

1 Beloppet är den långfristiga delen av övriga räntebärande fordringar i tabell 30:1 i not 30.
2 Beloppet är den långfristiga delen av utestående ränte- och valutaderivat i tabell 30:1 i not 30.

Kortfristiga fordringar	31 dec 2017	31 dec 2016
Övriga räntebärande fordringar[1]	205	405
Övriga räntebärande finansiella fordringar	–	27
Kundfordringar	40.774	34.419
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2.888	3.120
Mervärdesskatt	3.656	4.025
Utestående ränte- och valutaderivat[2]	1.122	1.378
Övriga fordringar	7.601	8.570
Utestående råvaruderivat	–	21
Kortfristiga fordringar efter avdrag för reserver för osäkra fordringar	**56.245**	**51.964**

1 Beloppet är den kortfristiga delen av Övriga räntebärande fordringar i tabell 30:1 i Not 30.
2 Beloppet är den kortfristiga delen av Utestående ränte- och valutaderivat i tabell 30:1 i Not 30.

Kreditrisk i kundfordringar

Förändring av reserv för osäkra kundfordringar	2017	2016
Ingående balans	1.443	1.219
Nya reserver redovisade över resultaträkningen	260	655
Återföring av reserver redovisade över resultaträkningen	–254	–275
Upplösning av reserv hänförlig till konstaterade kundförluster	–252	–221
Förvärvade och avyttrade bolag	–2	–1
Effekt av ändrade valutakurser	–40	43
Omklassificeringar etc.	1	23
Reserv för osäkra kundfordringar per den 31 december	**1.156**	**1.443**

» **Läs mer i Not 8** Övriga rörelseintäkter och kostnader om kreditrisken i Anläggningsmaskiner i Kina.

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar om kreditrisk.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument.

Förfallostruktur kundfordringar	31 dec 2017					31 dec 2016				
	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**
Kundfordringar brutto	38.387	1.402	617	1.523	**41.930**	32.094	1.317	521	1.929	**35.862**
Reserv för osäkra kundfordringar	–407	–13	–15	–721	**–1.156**	–414	–19	–17	–992	**–1.443**
BR **Kundfordringar netto**	**37.981**	**1.389**	**602**	**801**	**40.774**	**31.679**	**1.298**	**504**	**937**	**34.419**

NOT 17 VARULAGER

REDOVISNINGSPRINCIP

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Anskaffningsvärdet fastställs enligt den så kallade först in-först ut-principen (FIFO) och bygger på en standardkostnadsmetod inkluderande kostnader för alla direkta tillverkningskostnader samt hänförlig andel av kapacitets- och andra tillverkningsrelaterade omkostnader. Omprövning sker regelbundet av standardkostnaden och anpassning sker efter aktuella förhållanden. Kostnader för forskning och utveckling, försäljning, administration och finansiella kostnader ingår ej.

Nettoförsäljningsvärdet beräknas som försäljningspris reducerat med kostnader hänförliga till försäljningen.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Inkuransreserv

Om nettoförsäljningsvärdet är lägre än anskaffningvärdet upprättas en värderingsreserv för lagerinkurans. Det totala lagervärdet, efter gjorda inkuransreserveringar, var 52.701 Mkr (48.287) per den 31 december 2017.

Varulager	31 dec 2017	31 dec 2016
Färdiga produkter	32.304	31.012
Produktionsmaterial m.m.	20.397	17.275
BR **Varulager**	**52.701**	**48.287**

Varulager som redovisats som kostnad för sålda produkter under perioden uppgick till 235.620 Mkr (212.398).

Förändring av inkuransreserv	2017	2016
Ingående balans	**3.683**	**3.624**
Förändring av inkuransreserv redovisad över resultaträkningen	304	480
Utrangeringar	–391	–576
Effekt av ändrade valutakurser	–116	177
Omklassificeringar etc.	8	–23
Inkuransreserv per den 31 december	**3.489**	**3.683**

NOT 18 KORTFRISTIGA PLACERINGAR OCH LIKVIDA MEDEL

REDOVISNINGSPRINCIP

I likvida medel ingår räntebärande värdepapper med hög likviditet vilka lätt kan omvandlas till kassamedel inklusive kortfristiga placeringar med en löptid som understiger tre månader från anskaffningstidpunkten. Räntebärande värdepapper som inte möter denna definition redovisas som kortfristiga placeringar.

Kortfristiga placeringar	31 dec 2017	31 dec 2016
Statliga värdepapper	178	201
Bank och finansinstitut	–	1.000
Fastighetsfinansierande institut	–	21
BR **Kortfristiga placeringar**	**178**	**1.223**

Likvida medel	31 dec 2017	31 dec 2016
Bankräkningar och kassa	27.336	22.226
Bankcertifikat	747	531
Placeringslån i bank	8.009	1.192
BR **Likvida medel**	**36.092**	**23.949**

Likvida medel per den 31 december 2017 inkluderar 1,3 miljarder kronor (0,8) som inte är tillgängliga för användning av Volvokoncernen samt 5,0 miljarder kronor (6,0) för vilka andra begränsningar finns, huvudsakligen likvida medel i länder där det råder valutarestriktioner eller andra legala restriktioner. Därmed är det inte möjligt att omedelbart använda dessa likvida medel i andra delar av Volvokoncernen, dock är det vanligtvis möjligt att använda dessa inom verksamheten i respektive land.

NOT 19 EGET KAPITAL OCH ANTAL AKTIER

REDOVISNINGSPRINCIP

Resultat per aktie före utspädning beräknas som periodens resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med genomsnittligt utestående antal aktier per räkenskapsår. För beräkning av resultat efter utspädning per aktie justeras antal genomsnittligt utestående aktier i nämnaren med det genomsnittliga antal aktier som skulle emitteras som en effekt av pågående aktierelaterade ersättningsprogram. Om det under året funnits potentiella aktier som lösts in eller förfallit under perioden inräknas även dessa i det genomsnittliga antalet aktier som används för att beräkna resultat per aktie efter utspädning.

Moderbolagets aktier är uppdelade i två serier, A och B. Båda serierna ger samma rättigheter, förutom att innehav av aktier i serie A berättigar till en röst per aktie medan innehav av aktier i serie B berättigar till en tiondels röst per aktie. Aktiens kvotvärde är 1:20 kronor.

Kontantutdelning för 2017, beslutad av årsstämman 2016, uppgick till 3,25 kronor (3,00) per aktie eller totalt 6.603 Mkr (6.093).

Under 2017 har AB Volvo vederlagsfritt överlåtit 412.599 egna B-aktier, med ett totalt kvotvärde om 495.118 kronor, till deltagare i det långsiktiga aktiebaserade incitamentsprogram för ledande befattningshavare i Volvokoncernen, såsom förtida tilldelning. Överlåtna egna aktiers andel av AB Volvos aktiekapital är försumbar.

Under 2017 har AB Volvo konverterat totalt 12.549.713 aktier i serie A till aktier i serie B.

Fritt eget kapital i moderbolaget uppgick till 45.643 Mkr (33.207) per den 31 december 2017.

» **Läs mer i Not 27** Personal om Volvokoncernens aktiebaserade incitamentsprogram.

Information avseende antal aktier	31 dec 2017	31 dec 2016
Egna A-aktier	20.728.135	20.728.135
Egna B-aktier	75.837.801	76.250.400
Totalt egna aktier	**96.565.936**	**96.978.535**
Egna aktier i % av totalt registrerade aktier	4,54	4,77
Utestående A-aktier	459.247.373	471.797.086
Utestående B-aktier	1.572.606.911	1.559.644.599
Totalt utestående aktier	**2.031.854.284**	**2.031.441.685**
Totalt registrerade A-aktier	479.975.508	492.525.221
Totalt registrerade B-aktier	1.648.444.712	1.635.894.999
Totalt registrerade aktier	**2.128.420.220**	**2.128.420.220**
Genomsnittligt utestående antal aktier	2.031.651.288	2.031.173.306

Information avseende aktier	2017	2016
Antalet utestående aktier 31 december, i miljoner	2.032	2.031
Genomsnittligt antal aktier före utspädning i miljoner	2.032	2.031
Aktier som kan emitteras som en effekt av pågående aktierelaterat incitamentsprogram, i miljoner	2	2
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning i miljoner	2.033	2.033
Genomsnittligt aktiepris, kr	140,93	91,19
Nettoresultat hänförligt till moderbolagets ägare	20.981	13.147
Resultat per aktie före utspädning, kr	10,33	6,47
Resultat per aktie efter utspädning, kr	10,32	6,47

Förändring av övriga reserver	Säkrings-reserv	Verkligt värdereserv	Totalt
Ingående balans 2017	20	251	271
Övriga förändringar	–20		–20
Årets omvärdering avseende aktier i japanska bolag		65	65
Årets omvärdering avseende övriga bolag		–76	–76
Utgående balans 31 december 2017	**0**	**240**	**240**

NOT 20 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSER

Volvokoncernens ersättningar efter avslutad anställning, såsom pensioner, sjukvårdsförmåner och andra ersättningar, erläggs till övervägande del genom fortlöpande betalningar till fristående myndigheter eller organ som därmed övertar förpliktelserna mot de anställda, det vill säga genom så kallade avgiftsbestämda planer.

Resterande del fullgörs genom så kallade förmånsbestämda planer där förpliktelserna kvarstår inom Volvokoncernen eller tryggas av egna stiftelser. Förmånsbestämda planer förekommer inom Volvokoncernen framför allt i dess amerikanska dotterföretag där de omfattar både pensioner och andra förmåner, till exempel sjukvårdsförmåner. Andra väsentliga förmånsbestämda planer omfattar tjänstemän i den svenska verksamheten (främst ITP-planen) samt anställda i Frankrike och Storbritannien.

REDOVISNINGSPRINCIP

Aktuariella beräkningar upprättas för samtliga förmånsbestämda planer i syfte att fastställa nuvärdet av Volvokoncernens förpliktelser avseende oantastbara förmåner för nuvarande och tidigare anställda. Aktuariella beräkningar upprättas årligen och baseras på aktuariella antaganden vilka fastställs vid bokslutstidpunkten. Förändringar av förpliktelsernas nuvärde till följd av förändrade aktuariella antaganden samt erfarenhetsbaserade justeringar utgör omvärderingar.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser i Volvokoncernens balansräkning motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna. Diskonteringsräntan används vid beräknandet av räntenettot på nettopensionsskulden (tillgången). Alla förändringar i nettopensionsskulden (tillgången) redovisas när de inträffar. Tjänstgöringskostnader och nettoräntekostnad (intäkt) redovisas i resultaträkningen medan omvärderingar så som aktuariella vinster och förluster redovisas i övrigt totalresultat. Särskild löneskatt inkluderas i pensionsskulden och förekommer i de svenska och belgiska planerna.

För avgiftsbestämda planer redovisas kostnaderna för premierna löpande i resultaträkningen uppdelade per funktion.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Antaganden vid beräkning av pensioner och liknande förpliktelser
Avsättningar och kostnader för ersättningar efter avslutad anställning, huvudsakligen pensioner och sjukvårdsförmåner, är beroende av de antaganden som görs när beloppen räknas fram. Särskilda antaganden och aktuariella beräkningar görs för varje land där Volvokoncernen har verksamhet som medför sådana förpliktelser. Antagandena avser diskonteringsräntor, kostnadstrender för sjukvård, inflation, löneökningstakt, avgångsintensitet, mortalitet och andra faktorer. Kostnadstrender för sjukvårdskostnader är baserade på historiska data samt kort- och långtidsprognoser. Inflationsantaganden är baserade på analyser av externa marknadsindikatorer. Antaganden om löneökningstakt avspeglar historisk lönekostnadsutveckling, kortsiktiga framtidsutsikter och förväntad inflation. Takten på pensionsavgångar och mortalitet baseras främst på officiell mortalitetsstatistik. Volvokoncernen ser årligen över aktuariella antaganden och gör justeringar av dessa när detta anses lämpligt.

I efterföljande tabeller lämnas upplysningar om förmånsbestämda planer. Volvokoncernen redovisar skillnaden mellan utestående förpliktelser och förvaltningstillgångarnas värde i balansräkningen. Upplysningarna avser tillämpade antaganden i aktuariella beräkningar, redovisade kostnader under räkenskapsperioden samt värdet av förpliktelser och förvaltningstillgångar vid periodens utgång. Dessutom specificeras förändringar av värden på förpliktelser och förvaltningstillgångar under perioden.

Sammandrag av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31 dec 2017	31 dec 2016
Förpliktelser	–54.976	–53.508
Förvaltningstillgångar	40.753	38.917
Avsättning netto för pensioner och liknande förpliktelser	**–14.224**	**–14.590**

Sverige

Den huvudsakliga förmånsbestämda pensionsplanen i Sverige är ITP2-planen, som grundar sig på slutlönen. Planen är delvis stängd, vilket innebär att enbart nyanställda som är födda före 1979 har möjlighet att välja ITP2-lösningen. Volvokoncernens pensionsstiftelse i Sverige bildades 1996 för tryggande av förpliktelser rörande ålderspension till tjänstemän i Sverige enligt ITP-planen. I samband med bildandet tillfördes stiftelsen ett förvaltningskapital uppgående till 2.456 Mkr vilket motsvarade värdet på pensionsförpliktelserna vid denna tidpunkt. Sedan bildandet har ytterligare kapital om netto 3.414 Mkr tillförts stiftelsen. Under 2017 tillfördes inget ytterligare kapital, istället utbetalades en gottgörelse om 5 Mkr från stiftelsen. Förvaltningskapitalet i Volvokoncernens svenska pensionsstiftelse placeras i svenska och utländska aktier och fonder samt i räntebärande värdepapper enligt en fördelning som beslutas av stiftelsens styrelse. Den 31 december 2017 uppgick värdet av stiftelsens förvaltningskapital till 12,187 Mkr (11.354), varav 44% (47) var placerat i egetkapitalinstrument. Värdet av utfärdade pensionsförpliktelser hänförliga till ITP-planen uppgick vid samma tidpunkt till 16.940 Mkr (14.437).

Svenska företag kan trygga nya pensionsförpliktelser genom avsättningar i balansräkningen eller genom överföring av medel till pensionsstiftelsen. En kreditförsäkring måste dessutom tecknas avseende värdet av utfärdade förpliktelser. Utöver förmåner beträffande ålderspension omfattar ITP-planen även till exempel kollektiv familjepension vilken Volvokoncernen finansierar genom en försäkring hos försäkringsbolaget Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2017 har Volvokoncernen inte haft tillgång till information från Alecta som möjliggjort redovisning av denna plan såsom en förmånsbestämd plan. Planen har således redovisats såsom en avgiftsbestämd plan. Volvokoncernen beräknar att under 2018 betala premier till Alecta om cirka 278 Mkr. Den kollektiva konsolideringsnivån mäter fördelningsbara tillgångar i förhållande till försäkringsåtagandet. Enligt Alectas konsolideringspolicy för förmånsbestämda försäkringar ska den kollektiva konsolideringsnivån normalt tillåtas variera mellan 125% och 155%. Alectas konsolideringsgrad uppgår till 154% (149). Om konsolideringsnivån ligger under eller överstiger normalintervallet kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner eller att införa premiereduktioner.

Volvokoncernens andel av totala sparpremier för ITP2 i Alecta uppgick per den 31 december 2017 till 0.33% (0.33) och andelen av totalt antal aktiva försäkrade uppgick till 1.69% (1.67).

I Sverige utgår en förmån till alla anställda, en jubileumsplan där man tilldelas ett visst antal aktier baserat på tjänstgöringstid om 25, 35 och 45 år. Denna plan redovisas som aktierelaterade ersättningar.

» **Läs mer i Not 27** Personal om redovisningsprinciper för aktierelaterade ersättningar.

USA

I USA har Volvokoncernen avdragsgilla pensionsplaner, sjukvårdsplaner efter pensionen samt pensionsplaner som ger rätt till uppskov med skatten. De avdragsgilla pensionsplanerna fonderas medan övriga planer vanligtvis ej är fonderade. Det finns fem finansierade pensionsplaner varav en är stängd, en är delvis stängd och tre är öppna för nya deltagare. Alla fem planerna är öppna för upparbetning av nya pensionsrätter. Pensionsförpliktelser för Volvokoncernens dotterföretag i USA tryggas i huvudsak genom överföringar av medel till fristående pensionsplaner. US Retirement Trust förvaltar tillgångarna till de fem planerna. Den strategiska allokeringen av plantillgångarna måste leva upp till placeringsreglementet som beslutats av stiftelsens styrelse. Alla medlemmar av denna styrelse utses av företaget, men varje enskild medlem har ett lagstadgat personligt ansvar att i alla lägen utgå ifrån förmånstagarnas bästa. Vid utgången av 2017 uppgick det sammanlagda värdet av pensionsförpliktelser i sådana fristående planer till 17.536 Mkr (19.071). Det sammanlagda värdet av förvaltningskapital i dessa planer uppgick vid samma tidpunkt till 17.488 Mkr (17.481), varav 48% (45) var placerat i egetkapitalinstrument. Enligt regelverket för tryggande av pensionsförpliktelser föreskrivs vissa miniminivåer avseende värdet på förvaltningstillgångar i förhållande till värdet på förpliktelser. Under 2017 överförde Volvokoncernen medel uppgående till 515 Mkr (399) till de amerikanska pensionsplanerna.

Frankrike

I Frankrike har Volvokoncernen två typer av förmånsbestämda pensionsplaner, Indemnité de Fin de Carrière (IFC) samt jubileumsplan. Dessa är ej fonderade. IFC är obligatorisk i Frankrike. Ersättningarna grundar sig på de kollektivavtal som är tillämpliga för bolaget, medarbetarens anställningstid per pensionsdagen och slutlönen. Pension utbetalas enbart om de anställda arbetar för bolaget när de går i pension. Jubileumsplanen utgår från en intern överenskommelse och grundar sig på lång och trogen tjänst vid 20, 30, 35 och 40 års anställning. Den 31 december 2017 uppgick det totala värdet på förpliktelsen till 2.947 Mkr (2.992).

Storbritannien

I Storbritannien har Volvokoncernen fem förmånsbestämda pensionsplaner, vilka är fonderade. De förmånsbestämda pensionsplanerna ger rätt till ersättningar som är kopplade till de enskilda medlemmarnas slutlön vid det tidigaste av det datum då de lämnar bolaget eller går i pension. Pensionsfonderna utgörs av fristående legala enheter, men leds av en gemensam förvaltningsstyrelse. Den gemensamma styrelsen för de fem planerna består av representanter för de anställda och en oberoende förtroendevald förvaltare. Samtliga planer är stängda för nya deltagare och två av planerna är stängda för framtida pensionsintjäning. De som ingår i planen har också alternativet att omvandla en del av sin pensionsförmån till likvida medel vid pensioneringen i enlighet med brittisk lagstiftning.

Fördelningen av tillgångarna måste vara i enlighet med den investeringsstrategi som är överenskommen mellan företaget och förvaltningsstyrelsen. Om en nettotillgång redovisas i balansräkningen, när pensionsplanen upphör, har Volvokoncernen en oinskränkt rättighet till det redovisade överskottet för den planen eller de planerna.

Vid slutet av 2017 uppgick det sammanlagda värdet på förpliktelser som säkrats av pensionstillgångar till 6.994 Mkr (7.114). Det totala värdet på dessa tillgångar uppgick till 7.241 Mkr (7.186).

Under 2017 har Volvokoncernen överfört extra medel till pensionsplanerna i Storbritannien med 81 Mkr (104).

Tillämpade antaganden i aktuariella beräkningar, %	31 dec 2017	31 dec 2016
Sverige		
Diskonteringsränta[1]	2,70	3,00
Förväntad löneökningstakt	2,90	2,90
Inflation	1,75	1,50
USA		
Diskonteringsränta[1,2]	2,58–3,83	2,50–4,29
Förväntad löneökningstakt	2,60–3,50	2,60–3,50
Inflation	2,20	2,20
Frankrike		
Diskonteringsränta[1]	1,10–1,90	1,10–1,80
Förväntad löneökningstakt	3,00	3,00
Inflation	1,50	1,50
Storbritannien		
Diskonteringsränta[1]	2,70	2,80–2,95
Förväntad löneökningstakt	2,65	3,25–3,80
Inflation	3,15	3,25–3,30

1 Diskonteringsräntan för respektive land fastställs på grundval av marknadsräntan på förstklassiga företagsobligationer. I länder där det inte finns någon fungerande marknad för sådana obligationer används marknadsräntan på statsobligationer. Diskonteringsräntan för den svenska pensionsförpliktelsen har fastställts genom att extrapolera bostadsobligationers marknadsränta enligt dess avkastningskurva.

2 För samtliga planer utom tre har en diskonteringsränta inom spannet 3,43–3,83% (3,67–4,29) använts.

Pensionskostnader	2017	2016
Förmåner intjänade under året	1.423	1.447
Räntekostnader	1.475	1.557
Ränteintäkter	–1.219	–1.284
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	–35	–3
Vinst/förlust avseende regleringar	–73	–2
Årets kostnader avseende förmånsbestämda pensionsplaner	**1.571**	**1.715**
Årets kostnader avseende avgiftsbestämda pensionsplaner	2.293	2.169
Årets pensionskostnader	**3.864**	**3.884**

Årets kostnader avseende förmånsbestämda planer utöver pensionsplaner	2017	2016
Förmåner intjänade under året	112	77
Räntekostnader	139	151
Ränteintäkter	–2	–4
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	56	–
Vinst/förlust avseende regleringar	–	–1
Omvärderingar	96	20
Årets kostnader	**400**	**243**

	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Storbritannien Pensioner	USA Övriga förmåner
Genomsnittlig löptid på förpliktelsen, år	22,0	10,9	15,4	18,8	10,0

Nedan presenteras en analys av känsligheten i de förmånsbestämda förpliktelserna avseende förändringar av de tillämpade antagandena för diskonteringsränta och inflation. Känslighetsanalysen baseras på förändring av ett antagande medan alla andra antaganden hålls konstanta. I praktiken är detta ej troligt och förändringar i vissa antaganden kan vara korrelerade. Beroende på lokala regler och olika omständigheter i respektive land kan känslighetseffekten på förpliktelserna variera för de olika antagandena.

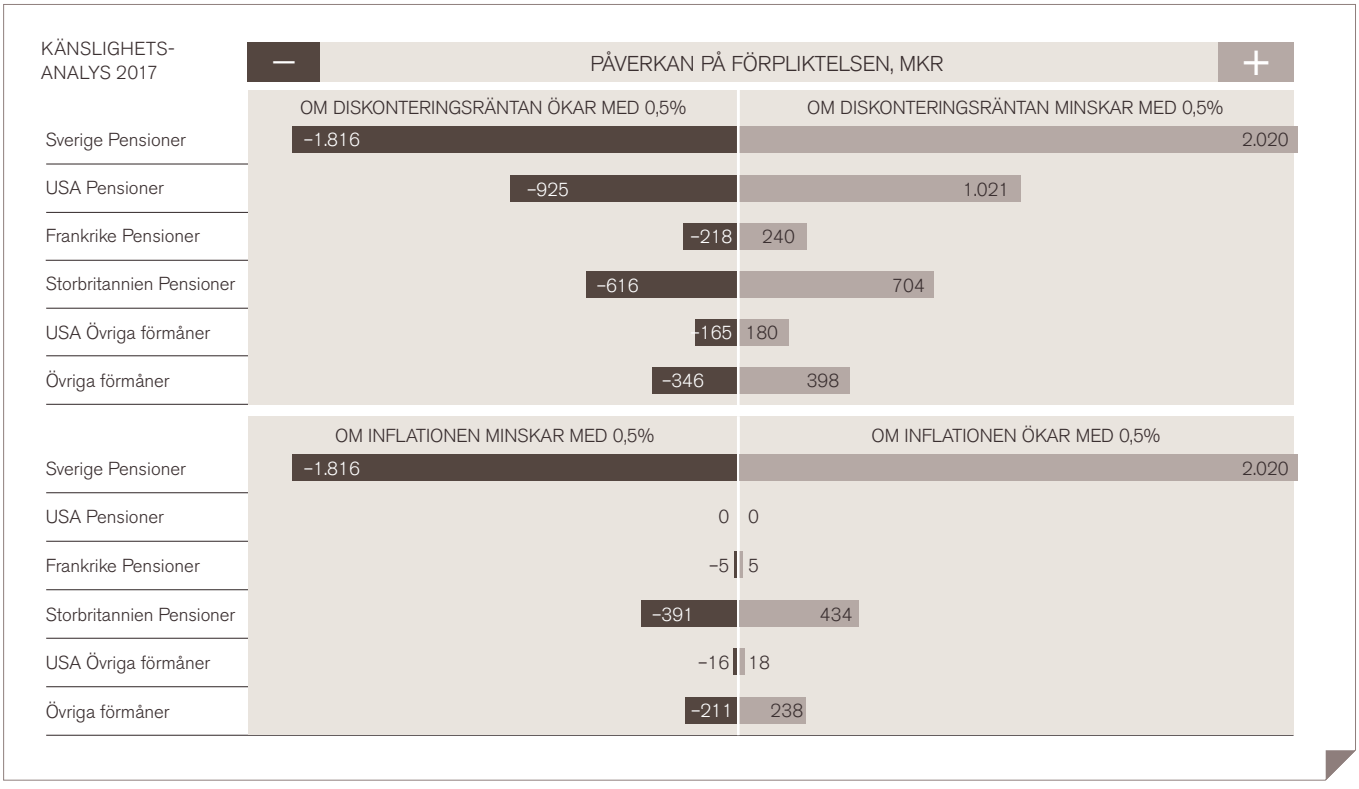

Förpliktelser i förmånsbestämda planer	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Storbritannien Pensioner	USA Övriga förmåner	Övriga planer	Summa
Förpliktelser ingående balans 2016	**13.302**	**18.048**	**2.574**	**6.820**	**3.673**	**4.621**	**49.038**
Förvärv och avyttringar samt övriga förändringar	–	2	–5	–10	–2	–84	**–98**
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	592	370	89	59	56	357	**1.524**
Räntekostnader	458	715	57	233	140	106	**1.709**
Kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder	67	60	–	–	–	–93	**35**
Regleringar	20	–	–2	–	–	–2	**15**
Tillskjutna medel från arbetstagare	–	–	–	12	–	7	**19**
Omvärderingar:							
- Effekter av ändrade demografiska antaganden	–	–68	–7	–	–122	–3	**–200**
- Effekter av ändrade finansiella antaganden	1.523	219	382	1.059	43	284	**3.510**
- Erfarenhetsbaserade justeringar	–717	104	–103	–100	–33	–45	**–894**
Omräkning av utländska valutor	–	1.692	118	–690	326	307	**1.753**
Utbetalda ersättningar	–449	–1.358	–110	–269	–398	–317	**–2.902**
Förpliktelser, 31 december 2016	**14.796**	**19.786**	**2.992**	**7.114**	**3.683**	**5.137**	**53.508**
varav							
Fonderade förmånsbestämda planer	14.460	19.071	12	7.114	10	3.595	**44.263**
Förvärv och avyttringar samt övriga förändringar	0	–11	0	–	–	379	**368**
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	535	386	105	43	85	382	**1.535**
Räntekostnader	437	705	53	199	126	95	**1.614**
Kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder	33	–	2	–51	53	–19	**18**
Regleringar	–54	–220	–30	0	–	–	**–305**
Tillskjutna medel från arbetstagare	0	–	–	9	–	3	**12**
Omvärderingar:							
- Effekter av ändrade demografiska antaganden	–	–88	–25	–213	10	8	**–308**
- Effekter av ändrade finansiella antaganden	1.804	654	–45	83	104	–112	**2.488**
- Erfarenhetsbaserade justeringar	172	13	–34	226	126	453	**956**
Omräkning av utländska valutor	–	–1.903	86	–45	–349	42	**–2.169**
Utbetalda ersättningar	–463	–1.110	–157	–370	–359	–283	**–2.741**
Förpliktelser, 31 december 2017	**17.260**	**18.211**	**2.947**	**6.994**	**3.478**	**6.085**	**54.976**
varav							
Fonderade förmånsbestämda planer	16.963	17.536	11	6.994	–	4.640	**46.145**

Förvaltningstillgångarnas verkliga värde i fonderade planer	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Storbritannien Pensioner	USA Övriga förmåner	Övriga planer	Summa
Förvaltningstillgångar ingående balans 2016	**10.270**	**15.774**	**9**	**6.847**	**23**	**2.477**	**35.400**
Förvärv och avyttringar samt övriga förändringar	0	–1	–	–9	–	–50	**–59**
Ränteintäkter	359	630	–	236	1	61	**1.287**
Regleringar	–	–	–	–	–	–	**–**
Omvärderingar	494	519	–1	960	–1	43	**2.014**
Tillskjutna medel från arbetsgivare	252	399	3	104	–	332	**1.090**
Tillskjutna medel från arbetstagare	–	–	–	12	–	3	**15**
Omräkning av utländska valutor	–	1.481	–	–695	2	143	**931**
Utbetalda ersättningar	–1	–1.321	–	–269	–15	–154	**–1.761**
Förvaltningstillgångar, 31 december 2016	**11.374**	**17.481**	**11**	**7.186**	**9**	**2.855**	**38.917**
Förvärv och avyttringar samt övriga förändringar	0	–13	–	–	–	365	**352**
Ränteintäkter	341	619	0	203	0	58	**1.222**
Regleringar	–	–177	–	–	–	0	**–177**
Omvärderingar	497	1.850	–1	179	0	368	**2.893**
Tillskjutna medel från arbetsgivare	–5	515	–	81	–	234	**826**
Tillskjutna medel från arbetstagare	–	–	–	9	–	3	**11**
Omräkning av utländska valutor	–	–1.716	0	–47	0	48	**–1.716**
Utbetalda ersättningar	–1	–1.070	0	–370	–9	–125	**–1.575**
Förvaltningstillgångar, 31 december 2017	**12.207**	**17.488**	**10**	**7.241**	**–**	**3.806**	**40.753**

Avsättningar netto för pensioner och liknande förpliktelser	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Stor-britannien Pensioner	USA Övriga förmåner	Övriga planer	Summa
Avsättning netto för pensioner och liknande förpliktelser, 31 december 2016	**–3.422**	**–2.305**	**–2.981**	**72**	**–3.674**	**–2.283**	**–14.590**
varav redovisade under rubriken:							
BR Förutbetalda pensioner	–	–	–	72	–	7	**79**
BR Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	–3.422	–2.305	–2.981	–	–3.674	–2.289	**–14. 669**
Avsättningar netto för pensioner och liknande förpliktelser, 31 december 2017	**–5.054**	**–723**	**–2.936**	**247**	**–3.478**	**–2.279**	**–14.224**
varav redovisade under rubriken:							
BR Förutbetalda pensioner	–	–	–	247	–	5	**252**
BR Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	–5.054	–723	–2.936	–	–3.478	–2.284	**–14.476**

FÖRVALTNINGSTILLGÅNGARNAS FÖRDELNING PÅ TILLGÅNGSSLAG DEN 31 DECEMBER 2016

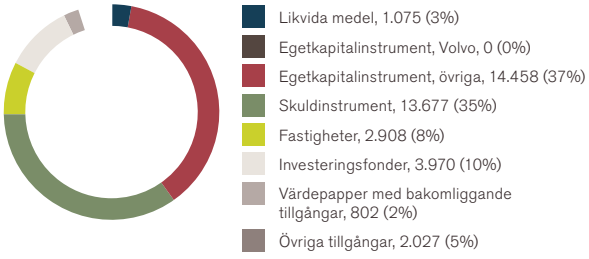

FÖRVALTNINGSTILLGÅNGARNAS FÖRDELNING PÅ TILLGÅNGSSLAG DEN 31 DECEMBER 2017

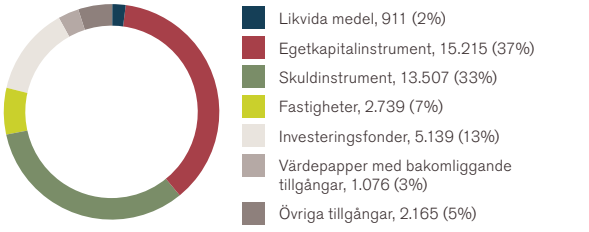

Verklig avkastning på förvaltningstillgångarna uppgick till 4.115 Mkr (3.301).

Verkligt värde på förvaltningstillgångar	31 dec 2017	31 dec 2016
Noterade förvaltningstillgångar		
Likvida medel	911	1.075
Egetkapitalinstrument	15.215	14.458
Skuldinstrument	13.507	13.486
Fastigheter	2.043	2.236
Derivat	–9	–29
Investeringsfonder	3.143	2.810
Övriga tillgångar	2.100	1.952
Onoterade förvaltningstillgångar		
Övriga tillgångar	3.842	2.928
Totalt	**40.753**	**38.917**

Investeringsstrategi och riskhantering

Volvokoncernen hanterar allokeringen och investeringen av tillgångarna i pensionsplanerna för att möta långsiktiga mål. De viktigaste målen handlar om att klara aktuella och framtida pensionsförpliktelser, tillhandahålla tillräcklig likviditet för att klara utbetalningskrav samt att tillhandahålla en total avkastning som maximerar pensionstillgångarna i förhållande till pensionsskulderna. Detta sker genom att maximera avkastningen på tillgångarna utifrån en lämplig risknivå. Det slutliga investeringsbeslutet ligger ofta hos den lokala pensionsförvaltaren, men investeringspolicyn för samtliga planer säkerställer att riskerna i investeringsportföljerna är väl spridda. Den primära långsiktiga riskreducerande aktiviteten är att stänga förmånsbestämda planer och ersätta dessa med avgiftsbestämda planer där detta är möjligt. Risker hänförliga till redan utgivna pensionsförpliktelser, exempelvis livslängd och inflation, samt utköpspremier och tillhörande matchningsstrategier övervakas på löpande basis för att minska Volvokoncernens exponering.

De senaste åren har några av de förmånsbestämda planerna stängts för nya deltagare och ersatts av avgiftsbestämda pensionsplaner för att minska riskerna för Volvokoncernen.

I Sverige bestäms miniminivån på värdet av förvaltningstillgångarna av PRI Pensionsgaranti. Detta är obligatoriskt för att få vara kvar i systemet och kunna få en försäkring för pensionsskulden. Miniminivån på tillskotten beslutas av bolaget och motsvarar vanligtvis de pensionsförmåner som man beräknar kommer att intjänas under det kommande året plus eventuella underskott gentemot miniminivån.

I USA fastställs miniminivån på tillskotten till pensionsplanerna av bolaget för att undvika straffavgifter, behålla flexibiliteten samt att undvika omfattande extra finansiell rapportering till de amerikanska pensionsmyndigheterna eller deltagarna i pensionsplanen. Miniminivån på tillskotten motsvarar vanligtvis de förmåner som beräknas intjänas under det kommande året plus en sjundedel av eventuellt underskott enligt lokala fonderingsprinciper.

I Storbritannien finns ingen fastställd miniminivå för värdet på förvaltningstillgångarna. Det finns lagkrav på att genomföra en grundlig skuldberäkning var tredje år. För varje separat plan som visar ett underskott fastställs, i samråd mellan företaget och förvaltningsstyrelsen, en finansieringsplan som skall säkra en fullständig finansiering av planen inom en rimlig tidsrymd. Finansieringsplanen skall godkännas av tillsynsmyndigheten.

Volvokoncernen beräknar att under 2018 överföra ett belopp om 0,5–1,5 miljarder kronor till pensionsplaner.

NOT 21 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Avsättningar redovisas i balansräkningen när en legal eller informell förpliktelse föreligger till följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar för restvärdesrisker
Restvärdesrisker är hänförliga till operationella leasingavtal eller försäljningstransaktioner kombinerade med återköpsavtal eller restvärdesgarantier. Restvärdesrisker innebär att Volvokoncernen i framtiden kan tvingas avyttra begagnade produkter med förlust, om värdeutvecklingen för dessa produkter är sämre än vad som förutsågs vid avtalens ingång. Avsättningar för restvärdesrisker sker löpande utifrån bedömning av de begagnade produkternas framtida nettoförsäljningsvärden. Vid bedömning av framtida nettoförsäljningsvärden beaktas nuvarande priser, förväntad framtida prisutveckling, förväntad lagerhållningstid samt förväntade direkta och indirekta försäljningskostnader. I fall där restvärdesrisker avser produkter vilka redovisas som anläggningstillgångar i Volvokoncernens balansräkning beaktas riskerna genom avskrivningar eller nedskrivningar på värdet av dessa tillgångar. I fall där restvärdesrisker avser produkter vilka ej redovisas som tillgångar i Volvokoncernens balansräkning beaktas riskerna under avsättningar.

» **Läs mer i Not 7** Intäkter.

Avsättning för produktgarantier
Beräknad garantireserv för produktgarantier redovisas i samband med att produkterna säljs. Reserven omfattar såväl förväntade kontraktuella garantier samt så kallade tekniska goodwillåtaganden och fastställs utifrån historisk statistik med hänsyn till kända förändringar avseende produktkvalitet, åtgärdandekostnad eller dylikt. Reserv för kampanjer i samband med specifika kvalitetsproblem redovisas i samband med att kampanjen beslutas.

Omstruktureringsreserv
Reserv för beslutade omstruktureringsåtgärder redovisas när en detaljerad plan för åtgärdernas genomförande föreligger samt när denna plan kommunicerats till dem som berörs. Ersättningar vid uppsägning till följd av ett frivilligt uppsägningsprogram redovisas som en avsättning och kostnad när den anställde accepterar erbjudandet. Vanligtvis redovisas omstruktureringskostnader som en del av övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

Osäkerheten gällande belopp eller tidpunkt för utflöde av resurser varierar för olika sorters avsättningar. Angående avsättningar för garantiåtaganden, utökad garanti, restvärdesrisker och servicekontrakt baseras avsättningarna på historisk statistik och uppskattade framtida kostnader, varför det avsatta beloppet i högre grad överensstämmer med det verkliga utflödet av resurser. Angående avsättningar för tvister, som skattefrågor och rättsliga processer, är osäkerheten högre.

Restvärdesrisker
Volvokoncernen är genom ingående av operationella leasingkontrakt och försäljning med återköpsavtal utsatt för restvärdesrisker i sin verksamhet. Totalt restvärdesåtagande uppgick till 28.282 Mkr (25.822) per den 31 december 2017. Restvärdesrisken avspeglas på olika sätt i redovisningen beroende på i vilken utsträckning risken bedöms kvarstå hos Volvokoncernen.

I de fall väsentliga risker förknippade med produkten kvarstår hos Volvokoncernen, är produkterna, främst lastbilar, upptagna i balansräkningen som tillgångar i operationell leasing. För dessa produkter tillämpas linjär avskrivning enligt villkoren i åtagandet och avskrivningsbeloppet anpassas för att överensstämma med beräknat nettoförsäljningsvärde då åtagandet löper ut. Produkternas bedömda försäljningsvärde vid åtagandets upphörande följs kontinuerligt på individuell basis. Lägre priser för begagnade lastbilar och anläggningsmaskiner kan få en negativ påverkan på Volvokoncernens rörelseresultat. Höga lagernivåer i lastbils- respektive anläggningsmaskinsbranschen och låg efterfrågan kan få en negativ påverkan på priserna på nya och begagnade lastbilar och anläggningsmaskiner. Vid bedömning av framtida nettoförsäljningsvärde beaktas produkternas nuvarande begagnatpris, värdet av tilläggsutrustning, antal körda mil, nuvarande skick, förväntad framtida prisutveckling, alternativa distributionskanaler, ledtider för lager, reparations- och renoveringskostnader, hanteringskostnader och indirekta kostnader i samband med försäljning av begagnade produkter. Tillkommande avskrivningar och bedömt nedskrivningsbehov belastar resultaträkningen omgående.

I de fall produkterna redovisas som tillgångar i operationell leasing redovisas det med kunden överenskomna restvärdesriskåtgandet som kortfristiga och långfristiga restvärdeskulder. För kontrakt som har finansierats av Financial Services elimineras restvärdesskulden på koncernnivå och redovisas istället som en finansiell skuld i balansräkningen för både Financial Services och Volvokoncernen.

» **Läs mer i Not 22** Skulder om restvärdesskulder.

Om restvärdesriskåtagandet inte bedöms vara väsentligt, är oberoende av försäljningstransaktionen, eller är i kombination med utfästelse från kunden att vid ett eventuellt återköp köpa en ny produkt, redovisas inte tillgången i balansräkningen. Istället reflekteras Volvokoncernens riskåtagande genom en avsättning motsvarande den bedömda restvärdesrisken.

Till den del restvärdesexponeringen inte uppfyller definitionen för avsättning redovisas återstående riskexponering under eventualförpliktelser. För kontrakt som har finansierats av Financial Services redovisas restvärdesåtagandet som en finansiell skuld, följaktligen redovisas inga eventualförpliktelser för dessa kontrakt.

» **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser.

Avsättning för produktgarantier
Avsättningar för produktgarantier fastställs utifrån historisk statistik med hänsyn till kända förändringar avseende garantianspråk, garantiperioder, genomsnittlig tid från att fel uppstår till att garantikrav inkommer till företaget och förväntade förändringar i kvalitetsindex. Beräknade kostnader för produktgaranti belastar rörelsens kostnader i samband med att produkterna säljs. Beräknade kostnader omfattar såväl förväntade kontraktuella garantier samt så kallade goodwillåtaganden (garantiåtaganden utöver kontraktuell garanti eller kampanjer som genomförs enligt bestämd policy eller för att upprätthålla en god affärsrelation med kunden). Skillnader mellan verklig och beräknad garantikostnad påverkar redovisade kostnader och avsättningar under kommande tidsperioder. Återbetalning från leverantörer, vilka minskar kostnaderna för garantiåtaganden, redovisas när de anses vara säkra.

Avsättning för utökad garanti
En utökad garanti är en produktförsäkring som säljs till kunden för att gälla för en produkt enligt vissa villkor under en bestämd period som en tilläggsförsäkring utöver de kontraktuella garantierna för produktgaranti. Avsättningen reflekterar risken att den förväntade kostnaden för att uppfylla villkoren enligt tilläggsförsäkringen överstiger den förväntade intäkten.

Avsättningar för servicekontrakt
Servicekontrakt erbjuder förebyggande underhåll till kunden enligt en överenskommen serviceplan. Avsättningen reflekterar risken att den förväntade kostnaden för att tillhandahålla servicetjänster och reparationer i enlighet med kontraktet överstiger den förväntade intäkten.

Rättsliga processer
Avsättningar för rättsliga processer inkluderas i övriga avsättningar i nedanstående tabell.

Volvokoncernen redovisar förpliktelser i koncernens redovisning i form av avsättningar eller andra skulder endast i de fall företaget har en förpliktelse från tidigare inträffade händelser där ett ekonomiskt ansvar är troligt och Volvokoncernen kan göra en rimlig bedömning av beloppets storlek. I de fall då villkoren för redovisning av avsättning eller skuld inte uppfylls kan eventualförpliktelser komma att redovisas.

Volvokoncernen granskar löpande utvecklingen av väsentliga tvister som bolag i koncernen är part i, såväl civil- som skatterättsliga, för att uppskatta behovet av att redovisa avsättningar och eventualförpliktelser i koncernens redovisning. Volvokoncernen tar hänsyn till ett antal faktorer när bedömning görs om en avsättning eller en eventualförpliktelse skall redovisas, bland annat vilken typ av rättstvist som är aktuell, storleken på eventuella ersättningsanspråk, utvecklingen av tvisten, uppfattningar från juridiska ombud och andra rådgivare, erfarenheter från liknande fall och beslut fattade av Volvokoncernens ledning angående företagets planerade agerande avseende tvisten i fråga. Den faktiska utgången av en rättstvist kan avvika från den förväntade utgången av tvisten. Skillnader mellan faktiskt och förväntat utfall av en tvist kan väsentligt påverka företagets finansiella ställning och ha en ofördelaktig inverkan på rörelseresultat och likviditet.

›› **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser.

Avsättningar i försäkringsverksamhet
Volvokoncernen har ett internt försäkringsbolag och avsättningar i försäkringsverksamhet består av skadereserven relaterad till skadeanspråk från tredje man till bolag inom Volvokoncernen. Skadereserven inkluderar också en avsättning för ej rapporterade skador baserat på tidigare erfarenhet. Den ointjänade premiereserven rapporteras som en upplupen kostnad inom övriga kortfristiga skulder.

Övriga avsättningar
Övriga avsättningar består huvudsakligen av avsättningar för tvister gällande skattefrågor, rättsliga processer, avsättningar för externt utfärdade kreditgarantier och övriga avsättningar, såvida de inte specificeras och kommenteras separat i tabellen och texten.

	Redovisat värde 31 dec 2016	Avsättningar	Återföringar	Ianspråktaganden	Förvärvade och avyttrade bolag	Omräkningsdifferenser	Omklassificeringar	Redovisat värde 31 dec 2017	Varav förfaller inom 12 månader	Varav förfaller efter 12 månader
Garantiåtaganden	12.821	8.423	–1.912	–6.859	–54	–624	10	11.804	6.915	4.889
Avsättningar för utökad garanti	1.005	455	–212	–362	–	–20	–9	858	306	553
Avsättningar i försäkringsverksamhet	654	102	–19	–87	–	–45	–	606	–	606
Omstruktureringsåtgärder	586	147	–176	–440	–	–3	–5	109	109	–
Avsättningar för restvärderisker	1.135	965	–275	–413	–	–25	–6	1.380	518	862
Avsättningar för servicekontrakt	344	398	–150	–126	–	2	–9	459	323	136
Övriga avsättningar	4.592	3.253	–991	–1.752	0	–215	22	4.908	2.636	2.273
BR **Summa**	**21.137**	**13.743**	**–3.735**	**–10.040**	**–54**	**–930**	**3**	**20.124**	**10.806**	**9.318**

Långfristiga avsättningar enligt ovanstående förväntas till största delen regleras inom 2 till 3 år.

›› **Läs mer i Not 8** Övriga rörelseintäkter och kostnader om omstruktureringskostnader.

›› **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser om avsättningar för restvärdesrisker.

NOT 22 SKULDER

REDOVISNINGSPRINCIP

Upptagna lån värderas till upplupet anskaffningsvärde genom användande av effektivräntemetoden. En av AB Volvo emitterad hybridobligation är klassificerad som skuld i Volvokoncernens räkenskaper eftersom den medför ett kontraktuellt åtagande att erlägga räntebetalningar till innehavaren.

Långfristiga skulder

Nedanstående uppställning visar Volvokoncernens långfristiga skulder där de största lånen är fördelade per valuta. Lån i dotterföretag sker huvudsakligen via Volvo Group Treasury i lokal valuta och därigenom minimeras finansiell valutaexponering i respektive företag. Volvo Group Treasury använder olika derivatinstrument för att tillhandahålla ut- och inlåning i olika valutor utan att öka Volvokoncernens risk.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk och i **Not 30** Finansiella instrument.

Långfristiga skulder

Valuta/startår/förfalloår	Faktisk ränta per 31 dec 2017, %	Effektiv ränta per 31 dec 2017, %	31 dec 2017	31 dec 2016
Obligationslån				
EUR 2012–2017/2019–2078[1]	0,00–4,86	0,00–4,86	36.896	48.215
SEK 2014–2017/2019–2020	0,02–2,71	0,02–2,71	12.066	12.438
BR **Summa obligationslån[2]**			**48.962**	**60.653**
Övriga lån				
USD 2014–2017/2019–2024	1,54–3,00	1,73–3,00	8.268	6.157
EUR 2008–2017/2019–2027	0,04–6,50	0,04–6,50	4.400	1.817
CAD 2016–2017/2019–2020	2,49–2,54	2,52–2,56	788	472
MXN 2015–2017/2020–2021	8,38–8,96	8,70–8,96	1.212	747
JPY 2009–2017/2019–2026	0,26–0,85	0,26–0,85	3.521	6.688
BRL 2010–2017/2019–2026	3,00–6,53	3,00–6,78	3.720	5.659
AUD 2015–2017/2019–2021	2,71–2,86	2,74–2,90	702	597
CNY 2016–2017/2019–2020	4,33–5,46	4,33–5,46	831	518
Övriga lån			1.378	837
Omvärdering av utestående derivat till SEK[3]			123	406
BR **Summa övriga lån[2]**			**24.942**	**23.898**
Summa obligationslån och övriga lån[4]			**73.904**	**84.551**
Övriga skulder				
Förutbetalda leasingintäkter			2.501	2.709
Restvärdesskulder			6.884	5.942
Förutbetalda intäkter för service och övriga tjänster			9.882	9.285
Utestående ränte- och valutaderivat[3]			86	176
Övriga långfristiga skulder			2.955	2.210
Utestående råvaruderivat			–	0
BR **Summa övriga skulder**			**22.309**	**20.322**
Summa långfristiga skulder			**96.213**	**104.873**

1 Inkluderar hybridobligation på 1,5 miljarder euro. Obligationen emitterades i två delar, 0,9 miljarder euro med en första inlösenmöjlighet 2020 och slutligt förfall 2075 och 0,6 miljarder euro med första inlösenmöjlighet 2023 och slutligt förfall 2078.

2 Varav lån avsedda för finansiering av kreditportföljen i Financial Services uppgick till 33.755 Mkr (44.669) i obligationslån och 22.054 Mkr (19.003) i övriga lån.

3 » **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument, tabell 30:1 om den långfristiga delen av utestående ränte- och valutaderivat.

4 Säkerheter i form av panter har ställts för 7.831 Mkr (5.213) av ovanstående långfristiga lån.

» **Läs mer i Not 23** Ställda panter.

Förfallostruktur År	Obligationslån och övriga lån	Ej utnyttjade långfristiga kreditfaciliteter[1]
2019	37.590	6.992
2020	13.183	1.000
2021	2.201	19.699
2022	3.370	14.775
2023	125	–
2024 eller senare	17.436	–
Summa	**73.904**	**42.466**

1 Ej utnyttjade kortfristiga kreditfaciliteter uppgick till 2.955 Mkr (958).

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar, tabell 15:2 för förfallostruktur av långfristiga fordringar i kundfinansieringsverksamheten.

AB Volvo emitterade 2014 en hybridobligation på 1,5 miljarder euro med en löptid på 61,6 år för att ytterligare stärka Volvokoncernens balansräkning samt att förlänga förfallostrukturen på skuldportföljen. Den övervägande delen av låneförfall under 2019 är en del i den normala affärsverksamheten i Volvokoncernen, där portföljen för Financial Services har en kortare förfallostruktur i jämförelse med Industriverksamheten.

Beviljade men ej utnyttjade kreditfaciliteter är så kallade stand-by faciliteter för upplåning. Det utgår en avgift för beviljade kreditfaciliteter vilket redovisas inom övriga finansiella intäkter och kostnader i resultaträkningen.

» **Läs mer i Not 9** Övriga finansiella intäkter och kostnader.

Kortfristiga skulder

Lån	31 dec 2017	31 dec 2016
Banklån	9.950	13.309
Övriga lån	43.821	43.187
BR **Lån[1,2]**	**53.771**	**56.497**

1 Varav lån avsedda för finansiering av Financial Services kreditportfölj 46.638 Mkr (45.876) samt utestående derivat, värderade till verkligt värde, 329 Mkr (717).
2 Kortfristiga lån för vilka säkerheter har ställts uppgick till 3.744 Mkr (5.027).

Banklån innefattar kortfristig del av långfristiga lån med 4.652 Mkr (4.805). Övriga lån innefattar kortfristig del av långfristiga lån med 37.399 Mkr (30.004) samt kommersiella värdepapper med 1.249 Mkr (8.213).

Av koncernens kortfristiga skulder utgjordes 113.546 Mkr (98.705) eller 68% (64) av icke räntebärande skulder.

I tabellen nedan presenteras Volvokoncernens övriga kortfristiga skulder. I kortfristiga skulder ingår även leverantörsskulder som uppgick till 65.346 Mkr (55.264), aktuella skatteskulder som uppgick till 1.699 Mkr (685) samt icke räntebärande skulder som innehas för försäljning om 0 Mkr (148).

Övriga kortfristiga skulder	31 dec 2017	31 dec 2016
Förskott från kunder	4.986	4.356
Löner och källskatter	11.088	8.558
Mervärdesskatt	2.373	2.301
Upplupna kostnader avseende återförsäljarbonus och rabatter[1]	5.686	5.129
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13.801	12.945
Förutbetalda leasingintäkter	1.944	2.026
Restvärdesskulder	2.677	2.590
Övriga finansiella skulder	183	485
Övriga skulder	3.616	3.971
Utestående ränte- och valutaderivat[2]	147	241
Utestående råvaruderivat	–	7
BR **Övriga kortfristiga skulder**	**46.501**	**42.608**

1 » **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar.
2 » **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument om den kortfristiga delen av utestående ränte- och valutaderivat inkluderat i tabell 30:1.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag, tabell Tillgångar och skulder som innehas för försäljning.

» **Läs mer i Not 23** Ställda panter.

NOT 23 STÄLLDA PANTER

Ställda panter	31 dec 2017	31 dec 2016
Inteckningar i fast egendom	75	85
Tillgångar i operationell leasing	158	228
Kundfinansieringsfordringar	12.557	10.259
Bankräkningar, lån och placeringar	0	20
Ställda panter per 31 december	**12.791**	**10.592**

Långfristiga och kortfristiga lån om 11.575 Mkr (10.240) har säkrats genom ställda panter till belopp av 12.791 Mkr (10.592).

Vid värdepapperisering av tillgångar har obligationer utgivits om 11.421 Mkr (10.031), knutna till lån i USA för vilka kundfinansieringsfordringar redovisade på balansräkningen utgör säkerhet uppgående till 12.557 Mkr (10.259), varav 8.430 Mkr (6.031) har utgivits 2017. Dessa fordringar har i sin tur tillgångar bestående av lastbilar och anläggningsmaskiner som säkerhet.

» **Läs mer i Not 22** Skulder

NOT 24 EVENTUALFÖRPLIKTELSER

REDOVISNINGSPRINCIP

Eventualförpliktelser
En eventualförpliktelse redovisas vid en möjlig förpliktelse för vilken det återstår att få bekräftat om företaget har en befintlig förpliktelse som skulle kunna leda till ett utflöde av resurser. Alternativt finns en befintlig förpliktelse som inte uppfyller kriterierna att redovisas som avsättning eller annan skuld i balansräkningen då det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller då en tillräckligt tillförlitlig uppskattning av beloppet inte kan göras.

Eventualförpliktelser	31 dec 2017	31 dec 2016
Kreditgarantier utfärdade för kunder och övriga	1.352	1.406
Skatteanspråk	5.159	5.090
Restvärdesåtaganden	4.355	4.014
Övriga eventualförpliktelser	4.376	5.546
Summa eventualförpliktelser	**15.242**	**16.056**

Totala eventualförpliktelser uppgick den 31 december 2017 till netto 15.242 Mkr (16.056) och inkluderade inga eventualtillgångar.

Utställda kreditgarantier uppgick till 1.352 Mkr (1.406). Det redovisade beloppet för kreditgarantier motsvarar bruttoexponeringen och har inte reducerats med hänsyn till värdet av erhållna motgarantier eller andra säkerheter såsom rätten att återta produkter i de fall då en legal kvittningsrätt saknas. Värdet av sådana erhållna motgarantier och andra säkerheter, som reducerar exponeringen, är beroende av prisutvecklingen på begagnade produkter samt möjligheten att återta produkter.

En betydande del av kreditgarantierna avser fortfarande kreditgarantier relaterade till kinesiska återförsäljare och slutkunder inom Anläggningsmaskiner. Kreditgarantierna är primärt relaterade till perioden före 2016 och är på samma nivå jämfört med den 31 december 2016.

Den förbättrade marknaden och finansiella situationen i Kina reflekteras genom en lägre kreditrisk. Avsättningen för externt utfärdade kreditgarantier minskade under 2017 och uppgick till 11 Mkr (94) per den 31 december 2017 vilket påverkade övriga intäkter och kostnader positivt. Detta motverkades delvis av ytterligare reserveringar avseende kreditförluster för osäkra fordringar med en negativ effekt på övriga intäkter och kostnader. Nettoeffekten på övriga intäkter och kostnader uppgick till 42 Mkr (–319) under 2017.

Skatteanspråk uppgick till 5.159 Mkr (5.090) och avsåg framställda eller förväntade yrkanden mot Volvokoncernen där kriterierna för att redovisa en avsättning ej uppfyllts. Globala företag som Volvokoncernen är emellanåt involverade i skatteprocesser av varierande omfattning och i olika stadier. Volvokoncernen utvärderar löpande dessa skatteprocesser. När det är sannolikt att ytterligare skatt skall erläggas och det är möjligt att göra en rimlig bedömning av utfallet sker erforderlig reservering. Av totala skatteanspråk, avser 2,1 (2,2) miljarder kronor en transferprisrevision i Brasilien samt 1,1 (1,1) miljarder kronor en revision avseende tullar i Indien.

Restvärdesåtaganden uppgick till 4.355 Mkr (4.014) och avsåg försäljningstransaktioner kombinerade med ett återköpsavtal eller en restvärdesgaranti för vilka tillgångarna inte redovisas i balansräkningen. Det redovisade beloppet motsvarar bruttoexponeringen och har inte reducerats med beräknade nettoförsäljningsvärden avseende begagnade produkter tagna som säkerheter. I den utsträckning begagnade produkter förväntas resultera i en förlust vid försäljning redovisas en avsättning för restvärdesrisken.

›› **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar om avsättningar för restvärdesrisker.

Övriga eventualförpliktelser uppgick till 4.376 Mkr (5.546) och inkluderade bland annat prestationsklausuler och rättsliga processer.

Rättsliga processer
I januari 2011 blev Volvokoncernen och andra lastbilsföretag föremål för en utredning av EU-kommissionen gällande eventuell överträdelse av EU:s konkurrensbestämmelser. Volvokoncernen samarbetade fullt ut med EU-kommissionen i utredningen. I juli 2016 träffade Volvokoncernen och EU-kommissionen en uppgörelse i utredningen. Som en följd av kommissionens förlikningsbeslut har Volvokoncernen erhållit och kommer att hantera åtskilliga skadeståndskrav från kunder och andra externa parter som hävdar att de har lidit skada på grund av det agerande som omfattas av beslutet. Det är i nuläget inte möjligt att göra en tillförlitlig uppskattning av vilket ansvar som skulle kunna uppkomma till följd därav.

Volvokoncernen är även involverad i ett antal rättsliga processer förutom de som finns beskrivna ovan. Volvokoncernen bedömer det inte som sannolikt att dessa sammantaget medför någon risk för en väsentlig påverkan på Volvokoncernens finansiella ställning.

NOT 25 TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

Transaktioner mellan AB Volvo och dess dotterföretag, vilka är närstående till AB Volvo, har eliminerats i koncernen och redovisas inte i denna not.

Transaktioner med intresseföretag	2017	2016
Försäljning till intresseföretag	1.426	1.771
Inköp från intresseföretag	1.354	2.062
Fordringar hos intresseföretag den 31 december	369	352
Skulder till intresseföretag den 31 december	93	438

Volvokoncernen har mellanhavanden med vissa intresseföretag. Mellanhavandena består huvudsakligen av försäljning av fordon och reservdelar till återförsäljare och importörer. Transationer med intresseföretag har minskat något i samband med försäljningen av aktier i Deutz AG.

Affärsmässiga villkor och marknadspris används vid köp och försäljning av varor och tjänster till/från intresseföretag.

Transaktioner med joint ventures	2017	2016
Försäljning till joint ventures	2.059	1.756
Inköp från joint ventures	901	801
Fordringar hos joint ventures den 31 december	419	182
Skulder till joint ventures den 31 december	63	169

Volvokoncernen har mellanhavanden med sina joint ventures. Mellanhavandena består huvudsakligen av försäljning av fordon och reservdelar samt inköp av motorblock och tjänster. Affärsmässiga villkor och marknadspris används vid köp och försäljning av varor och tjänster till/från joint ventures.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

NOT 26 STATLIGA STÖD

REDOVISNINGSPRINCIP

Statliga stöd är ekonomiska bidrag från statliga- och överstatliga organ som erhålls i utbyte mot att Volvokoncernen uppfyller vissa uppställda villkor.

Bidrag som är hänförliga till tillgångar redovisas som en reduktion av de hänförbara tillgångarnas redovisade värden. Bidrag som är hänförliga till resultatet redovisas som förutbetalda intäkter i balansräkningen och intäktsförs så att de möter kostnaden som stödet avser. Om kostnader uppkommit före bidragen har erhållits, men avtal slutits om att erhålla bidragen, redovisas bidragen i resultaträkningen så att de möter kostnaderna som stödet avser.

Under 2017 har statliga stöd uppgående till 661 Mkr (687) erhållits och 706 Mkr (592) har redovisats i resultaträkningen. Skattelättnader relaterade till produktutveckling ingår med 313 Mkr (290) vilka främst erhållits i Frankrike och USA. Övriga stöd har huvudsakligen erhållits från svenska, kinesiska och amerikanska statliga organ och från EU-kommissionen.

NOT 27 PERSONAL

REDOVISNINGSPRINCIP

Incitamentsprogram
Volvokoncernen har ett långsiktigt incitamentsprogram vilket redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda. Under intjänandeperioden redovisas incitamentsprogrammet som en kostnad och en kortfristig skuld.

Volvokoncernen har dessutom ett aktiebaserat incitamentsprogram avseende år 2013 samt för åren 2014 och 2015. För aktiebaserad ersättning skall marknadsvärdet av ersättningsbeloppet bestämmas vid tidpunkten för tilldelning och bokföras som kostnad över intjänandeperioden med eget kapital som motbokning. Marknadsvärdet baseras på börskurs reducerat med utdelningar som är förknippade med aktien före det att aktien kommer att delas ut.

Kontantbaserad ersättning omvärderas löpande vid varje bokslutstillfälle och redovisas som kostnad över intjänandeperioden samt som en kortfristig skuld.

Ersättningspolicy beslutad på årsstämman 2017

Årsstämman 2017 beslutade om riktlinjer för ersättning och övriga anställningsvillkor för medlemmarna i Volvos koncernledning. De beslutade principerna kan sammanfattas enligt följande:

Ledningens ersättning och andra anställningsvillkor ska vara konkurrenskraftiga så att Volvokoncernen kan attrahera och behålla kompetenta ledande befattningshavare. Ledningens totala ersättning består av fast lön, kort- och långfristig rörlig ersättning, pension och andra förmåner. Rörliga ersättningar ska vara kopplade till förutbestämda och mätbara kriterier relaterade till Volvokoncernens mål avseende rörelseresultat och kassaflöde, utformade med syfte att främja Volvokoncernens långsiktiga värdeskapande samt att stärka kopplingen mellan uppnådda prestationsmål och utfall. Kriterierna för rörliga ersättningar ska fastställas årligen av styrelsen.

Kortfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören, uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner, högst 80% av den fasta ersättningen.

Långfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören, uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner, högst 80% av den fasta ersättningen. Det långsiktiga incitamentsprogrammet för koncernens högsta chefer, inklusive koncernledningen, är kontantbaserat. Programmet innebär att utfallet, som är baserat på hur väl prestationsmålen för programmet har uppfyllts, utbetalas kontant till deltagarna på villkor att de investerar nettoutfallet i aktier i AB Volvo samt att de behåller aktierna under minst tre år. Nya aktierelaterade incitamentsprogram beslutas i förekommande fall av bolagsstämman, men något sådant program föreslås inte för närvarande.

För ledningspersoner som är bosatta i Sverige ska uppsägningstiden från företagets sida vara högst 12 månader och från individens sida högst 6 månader. Dessutom får personen, under förutsättning att det är företaget som sagt upp anställningen, ges rätt till högst 12 månaders avgångsvederlag.

Personer som är bosatta utanför Sverige eller som är bosatta i Sverige men har väsentlig anknytning till annat land eller tidigare har varit bosatta i annat land får erbjudas uppsägningstider och avgångsvederlag som är konkurrenskraftiga i det land där personerna är eller har varit bosatta eller till vilket de har en väsentlig anknytning, företrädesvis lösningar motsvarande vad som gäller för ledningspersoner bosatta i Sverige.

Styrelsen får frångå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Styrelsens arvode

Enligt årsstämmans beslut 2017 skall arvode till styrelsens ledamöter valda vid årsstämman för tiden intill utgången av årsstämman 2018 utgå enligt följande: Styrelsens ordförande tillerkändes 3.400.000 kronor och envar av övriga ledamöter 1.000.000 kronor med undantag för VD i AB Volvo, tillika koncernchef för Volvokoncernen som ej erhåller något arvode. Därutöver tillerkändes ordföranden i revisionskommittén 350.000 kronor och övriga medlemmar av revisionskommittén 160.000 kronor var, samt ordföranden i ersättningskommittén 140.000 kronor och övriga ledamöter i ersättningskommittén 105.000 kronor var. Slutligen tillerkändes ordföranden i Volvo CE-kommittén 175.000 kronor och övriga medlemmar av Volvo CE-kommittén 150.000 kronor var.

VDs anställningsvillkor och ersättning

Fast lön, kort- och långfristig rörlig ersättning
VD och koncernchef har en ersättning som består av en fast årslön och en kort- och långfristig rörlig ersättning. Under 2017 baserades den kort- och långfristiga rörliga ersättningen på koncernens rörelseresultat och kassaflöde. Kort- respektive långfristig rörlig ersättning kunde under 2017 uppgå till vardera högst 100% av den bonusgrundande lönen.

För verksamhetsåret 2017 erhöll Martin Lundstedt en fast lön inklusive semesteresättning om 13.109.085 kronor och en kortfristig rörlig ersättning om 12.928.092 kronor. Den kortfristiga rörliga ersättningen utgjorde 100% av den bonusgrundande lönen. Övriga förmåner, bestående främst av bil- och bostadsförmån uppgick till 364.959 kronor under 2017. Martin Lundstedt deltar även i det långfristiga rörliga incitamentsprogram som beslutades av styrelsen. Under räkenskapsåret har utfallet för det långfristiga rörliga incitamentsprogrammet uppgått till 12.928.092 kronor, vilket är 100% av den bonusgrundande lönen. Hela nettobeloppet skall återinvesteras i Volvo B-aktier. Beloppet erhålles under förutsättning att bolagsstämman 2018 beslutar om utdelning till aktieägarna för 2017.

Pension
VD och koncernchef omfattas dels av de pensionsförmåner som följer av kollektivavtal och dels av Volvo Management Pension (VMP) och Volvo Executive Pension (VEP). Ålderspensionen under Volvos chefspensionsplaner är premiebestämd. Den pensionsgrundande lönen utgörs av årslönen och en beräknad rörlig ersättning. Premien för VMP är 30.000 kronor plus 20% av pensionsgrundande lön över 30 inkomstbasbelopp och för VEP 10% av pensionsgrundande lön. I tillägg till kollektivavtalad försäkring (ITP) är sjukpensionen 40% av pensionsgrundande lön mellan 30–50 inkomstbasbelopp. Rätten till sjukpension är villkorad av anställning och upphör vid avgång ur tjänst.

VD och koncernchef omfattas dessutom av Volvo Företagspension, en premiebestämd extra ålderspension. Premien förhandlas varje år och uppgick 2017 till 7.734 kronor för helåret. Några ytterligare utfästelser att betala utöver ovanstående premier finns ej.

Totala pensionspremier för Martin Lundstedt uppgick för 2017 till 4.575.562 kronor.

Avgångsvederlag
Martin Lundstedt har sex månaders uppsägningstid från sin sida och tolv månaders uppsägningstid från AB Volvos sida. Vid uppsägning från företagets sida utgår ett avgångsvederlag motsvarande tolv månadslöner. Om han påbörjar annat arbete under den tid som avgångsvederlag utgår reduceras avgångsvederlaget med 100% av inkomsten från den nya anställningen.

Ersättning till koncernledningen

Fast lön, kort- och långfristig rörlig ersättning

Medlemmarna av koncernledningen erhåller kort- och långfristig rörlig ersättning utöver den fasta lönen. Under 2017 baserades de kort- och långfristiga rörliga ersättningarna på koncernens rörelseresultat och kassaflöde. Kort- respektive långfristig rörlig ersättning för koncernledning exklusive VD, kunde under 2017 uppgå till vardera högst 80%, av den bonusgrundande lönen.

För verksamhetsåret 2017 uppgick fast lön till 76.425.965 kronor och kortfristig rörlig ersättning uppgick till 55.913.489 kronor för övriga koncernledningen exklusive VD. Den kortfristiga rörliga ersättningen utgjorde i genomsnitt 78,1% av den bonusgrundande lönen. Koncernledningen bestod, utöver VD, av 12 medlemmar vid årets början och 12 vid årets slut. Övriga förmåner, bestående främst av bil- och bostadsförmån, uppgick till 10.353.525 kronor under 2017.

Övriga koncernledningen deltar i de långfristiga aktiebaserade incitamentsprogram som beslutades av årsstämman 2014. Under 2017 har 48.652 aktier avseende 2013, 2014 och 2015 års program tilldelats koncernledningen till ett skattemässigt värde om 6.564.546 kronor.

Koncernledningen deltar även i det långfristiga rörliga incitamentsprogram som beslutades av styrelsen 2017. Under räkenskapsåret har utfallet för det långfristiga rörliga incitamentsprogrammet, exklusive VD, uppgått till 57.242.908 kronor, varav hela nettobeloppet skall återinvesteras i Volvo B-aktier. Beloppet erhålles under förutsättning att bolagsstämman 2018 beslutar om utdelning till aktieägarna för 2017.

Pension

Koncernledningen som omfattas av svenska pensionsplaner omfattas även av en premiebestämd pensionsplan, Volvo Executive Pension (VEP) plan, med premiebetalning som längst till 65 års ålder. Premien utgör 10% av den pensionsgrundande lönen. Medlemmar av koncernledningen födda före 1979 omfattas av en premiebestämd pensionsplan, Volvo Management Pension (VMP), som ett komplement till kollektivavtalad tjänstepension. Premien utgör 30.000 kronor plus 20% av den pensionsgrundande lönen över 30 inkomstbasbelopp. Den pensionsgrundande lönen utgörs av årslönen och en beräknad rörlig ersättning. Premier för pensioner till koncernledning exklusive VD uppgick till 31.260.917 kronor under 2017.

Avgångsvederlag

Anställningsavtalen för medlemmar av koncernledningen innehåller regler om avgångsvederlag vid uppsägning från företagets sida. Medlemmar bosatta i Sverige har sex månaders uppsägningstid från sin sida och tolv månaders uppsägningstid från AB Volvos sida. Reglerna innebär att den anställde vid uppsägning från företagets sida, är berättigad till avgångsvederlag motsvarande tolv månadslöner.

Medlemmar som är bosatta utanför Sverige eller bosatta i Sverige men som har en väsentlig anknytning till annat land eller tidigare har varit bosatta i annat land får erbjudas uppsägningstider och avgångsvederlag som är konkurrenskraftiga i det land där personerna är eller har varit bosatta eller till vilket de har en väsentlig anknytning, företrädesvis lösningar motsvarande vad som gäller för ledningspersoner bosatta i Sverige.

Volvokoncernens kostnader för ersättning till koncernledningen

Kostnaderna för den totala ersättningen till koncernledningen under 2017 uppgick till 333 Mkr (175) och avsåg fast lön, rörlig kort- och långfristig ersättning, övriga förmåner och ersättningar och pensioner. De totala kostnaderna för koncernledningen inkluderar också sociala avgifter på löner och förmåner, särskild löneskatt på pensioner samt tillkommande kostnader för övriga förmåner. Kostnaden relaterat till det långfristiga aktierelaterade incitamentsprogrammet reflekteras över perioden från tilldelning av rättigheten fram till dagen för utskiftning av aktierna och uppgick till 13 Mkr (18) för 2017. Volvokoncernens ersättningsmodell är till stor del konstruerad att följa förändringar i koncernens lönsamhet.

Långfristigt incitamentsprogram

Långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram 2013

Årsstämman fattade 2011 beslut om ett långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram till Volvokoncernens 300 högsta befattningshavare, inklusive koncernledningen omfattande år 2011–2013. Under 2017 har delar av de aktier som tilldelats under 2013 års program utskiftats till deltagarna (för ytterligare information se tabellen Långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram på nästa sida).

Långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram 2014–2015

Årsstämman fattade 2014 beslut om ett långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram till Volvokoncernens 300 högsta befattningshavare, inklusive koncernledningen omfattande åren 2014–2016. Styrelsen fattade 2016 beslut om att ersätta gällande program från och med 2016 vilket innebar att detta program avslutades ett år i förtid. Under 2017 har delar av de aktier som tilldelats under 2014 och 2015 års program utskiftats till deltagarna (för ytterligare information se tabellen Långsiktigt aktiebaserat incitamentsprogram på nästa sida).

Långfristigt incitamentsprogram från 2016

Styrelsen fattade år 2016 beslut om ett långfristigt incitamentsprogram till Volvokoncernens 300 högsta befattningshavare, inklusive koncernledningen. Detta program ersätter det tidigare långfristiga aktiebaserade incitamentsprogrammet från 2014. En förutsättning att få delta i programmet är att deltagarna åläggs att återinvestera den årliga utbetalda ersättningen (efter skatt) i Volvo B aktier och inneha dessa i minst tre år efter anskaffning.

Långfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner högst 80% av den fasta ersättningen. Ingen tilldelning kommer att ske om årsstämman det efterföljande året beslutar att inte ge någon utdelning till aktieägarna.

Långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram (utskiftas med aktier)	Utestående aktierättigheter villkorade enligt programmet (i tusental aktier)						
	Utskiftas år	Vid årets början	Justering	Förverkade/ förfallna 2017	Utskiftade aktier 2017	Vid årets slut	Kostnad 2017 (Mkr)[1]
2013 års incitamentsprogram	2016/2017	**121**	–	–10	–111	–	–0,4
2014 års incitamentsprogram	2017/2018	**372**	–	–13	–229	130	11,4
2015 års incitamentsprogram	2018/2019	**1.630**	–	–51	–66	1.512	59,2
Summa		**2.122**	**–**	**–74**	**–406**	**1.642**	**70,2**

1 Ersättningens marknadsvärde bestäms baserat på aktiepriset vid tidpunkten för tilldelning av rättigheten reducerat med nuvärdet av förväntad utdelning under perioden fram till utskiftning av aktierna. Kostnaden redovisas över perioden från tidpunkten för tilldelning av rättigheten fram till dagen för utskiftning av aktierna. Kostnaden inkluderar även kostnad för sociala avgifter.

Årets kostnad för den kontantreglerade versionen av incitamentsprogrammet uppgick till 16 Mkr (14) inklusive sociala avgifter för 2017, och den totala skulden uppgick till 31 Mkr (14) den 31 december 2017.

Utskiftningen under 2017 avsåg i huvudsak tilldelade aktier för 2013 och 2014 års incitamentsprogram. Totalt 405.901 aktier (725.210) utskiftades under 2017 avseende det aktiereglerade incitamentsprogrammet. För det kontantreglerade incitamentsprogrammet har – Mkr (2) utskiftats under 2017.

Medelantal anställda	2017		2016	
	Antal anställda	Varav kvinnor, %	Antal anställda	Varav kvinnor, %
AB Volvo				
Sverige	305	50	314	50
Dotterföretag				
Sverige	18.669	21	18.606	21
Västra Europa (exkl. Sverige)	20.956	16	21.022	15
Östra Europa	6.253	22	5.566	21
Nordamerika	14.868	19	14.150	19
Sydamerika	4.894	16	5.279	15
Asien	17.069	13	17.279	13
Övriga marknader	2.389	16	2.437	16
Koncernen totalt	**85.403**	**18**	**84.653**	**17**

Styrelseledamöter[1] och andra befattningshavare	2017		2016	
	Antal på balansdagen	Varav kvinnor, %	Antal på balansdagen	Varav kvinnor, %
AB Volvo				
Styrelseledamöter[1]	11	36	11	36
Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	13	31	12	17
Koncernen				
Styrelseledamöter[1]	477	23	483	22
Verkställande direktörer och andra högre chefer	595	25	613	24

1 Exklusive styrelsesuppleanter.

Löner och ersättningar	2017			2016		
Mkr	Styrelse och VD[1]	varav rörlig lönedel	Övriga anställda	Styrelse och VD[1]	varav rörlig lönedel	Övriga anställda
AB Volvo	53,7	26,3	429,0	30,2	5,1	350,4
Dotterbolag	618,6	117,2	40.594,4	578,9	63,8	38.109,9
Koncernen totalt	**672,3**	**143,5**	**41.023,4**	**609,1**	**68,9**	**38.460,3**

Löner, ersättningar och sociala kostnader	2017			2016		
Mkr	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Pensionskostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Pensionskostnader
AB Volvo[2]	482,7	156,4	128,0	380,6	106,8	114,2
Dotterbolag	41.213,0	8.876,6	3.735,6	38.688,9	8.121,3	3.769,6
Koncernen totalt[3]	**41.695,7**	**9.033,0**	**3.863,6**	**39.069,4**	**8.228,1**	**3.883,8**

1 Inkluderar nuvarande och tidigare styrelseledamöter, VD och vice VD.

2 Moderbolagets pensionskostnader för styrelse och VD framgår av Not 3 Administrationskostnader i moderbolagets årsredovisning.

3 Av koncernens pensionskostnader avser 76 Mkr (93) styrelse och VD, inklusive nuvarande och tidigare styrelseledamöter, VD och vice VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 676 Mkr (687). Kostnaden för icke-monetära förmåner uppgick i koncernen till 2.845 Mkr (2.472) varav till styrelser och verkställande direktörer i koncernbolag 41 Mkr (150). Kostnaden för icke-monetära förmåner i moderbolaget uppgick till 13,2 Mkr (11,6) varav till bolagets styrelse och VD 0,6 Mkr (0,5).

NOT 28 ERSÄTTNING TILL REVISORER

Ersättning till revisorer	2017	2016
PricewaterhouseCoopers		
– Revisionsuppdraget	103	104
*varav till PricewaterhouseCoopers AB**	*34*	
– Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	4	4
*varav till PricewaterhouseCoopers AB**	*2*	
– Skatterådgivning	8	9
*varav till PricewaterhouseCoopers AB**	*0*	
– Övriga tjänster	2	4
*varav till PricewaterhouseCoopers AB**	*1*	
Summa	**117**	**121**
Revisionsarvode till övriga	3	3
Koncernen totalt	**120**	**124**

* Från och med räkenskapsår 2017 lämnas upplysning om hur stor del av den totala ersättningen som avser det stämmovalda revisionsföretaget i Sverige.

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget innebär andra kvalitetssäkringstjänster som skall utföras enligt författning, bolagsordning, stadgar eller avtal. Beloppet inkluderar bland annat en översiktlig granskning av halvårsrapporten. Skatterådgivning innehåller både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet. Övriga tjänster är andra uppdrag.

NOT 29 KASSAFLÖDE

REDOVISNINGSPRINCIP

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt den indirekta metoden. Utländska koncernföretags kassaflöden omräknas till genomsnittskurser. Förändringar i koncernstruktur, förvärv och försäljningar, redovisas netto, exklusive likvida medel, under Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter och ingår i kassaflödet från investeringsverksamheten.

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel.

Övriga ej kassapåverkande poster	2017	2016
Riskreserveringar och förluster avseende osäkra kund- och kundfinansieringsfordringar[1]	567	1.084
Resultat vid försäljning av dotterföretag och andra affärsenheter[2]	–320	–937
Orealiserade valutakurseffekter på kundfordringar och leverantörsskulder	156	–156
Orealiserade valutakurseffekter på övriga operativa fordringar och skulder	–25	122
Avsättning för vinstdelningsprogram	486	350
Avsättning för incitamentsprogram	1.603	484
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar[3]	8	–1.083
Resultat vid försäljning av aktier och andelar[4]	–515	–131
Avsättning för förväntade kreditförluster avseende Anläggningsmaskiner[1]	0	–32
Resultat från innehav i JV	–1.014	–106
Förväntad kontraktsförlust i Governmental Sales	308	–
Övriga förändringar	146	–26
Totala övriga ej kassapåverkande poster	**1.400**	**–431**

1 I riskreserveringar och förluster avseende osäkra kundfordringar ingår 13 Mkr (–247) avseende Kina.
2 Under 2016 avyttrade Volvokoncernen den externa IT-verksamheten med en reavinst om 885 Mkr.
3 Under 2016 avyttrade Volvokoncernen fastigheter i Göteborg med en reavinst om 1,371 Mkr.
4 Under 2017 avyttrade Volvokoncernen aktier i Deutz AG med en reavinst om 400 Mkr.

» **Läs mer i Not 8** Övriga rörelseintäkter och kostnader om förväntade kreditförluster avseende Anläggningsmaskiner i Kina.

Förvärv och avyttringar av aktier och andelar, netto	2017	2016
Nyemissioner	–1	–3
Kapitaltillskott	92	–1
Förvärv	–18	–10
Avyttringar	2.102	265
Övrigt	7	–27
Totalt kassaflöde från förvärv och avyttringar av aktier och andelar, netto	**2.182**	**224**

Under 2017 avyttrade Volvokoncernen sitt innehav i Deutz AG. Försäljningen genererade en positiv kassaflödeseffekt om 1,9 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar om avyttrade aktier i Deutz AG.

Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter, netto	2017	2016
Förvärv av dotterföretag och affärsenheter	–175	–56
Avyttringar av dotterföretag och affärsenheter	1.103	1.480
Totalt kassaflöde från förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter, netto	**928**	**1.425**

Under 2017 avyttrade Volvokoncernen Anläggningsmaskiners återförsäljarverksamhet i Storbritannien. Försäljningen genererade en positiv kassaflödeseffekt om 0,9 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag om hur stor påverkan förvärven och avyttringarna har haft på den finansiella nettoställningen.

Nettoförändring av lån	31 december 2016	Kassaflöde	Ej kassapåverkande poster: Orealiserade valutaeffekter	Ej kassapåverkande poster: Valuta-omräkning	31 december 2017
Kortfristiga lån	56.497	–785	-388	-1.551	53.771
Långfristiga lån	84.551	–8.790	-283	-1.573	73.904
Ränte- och valutaderivat	–1.247	–	–1.711	–	–2.957
Övrigt	–	579	–	–	–
Totalt		**–8.996**			

Under 2017 minskade Volvokoncernen sin upplåning till följd av det starka operativa kassaflödet, avyttringen av aktier i Deutz AG och avyttringen av Volvo Anläggningsmaskiner återförsäljarverksamhet i Storbritannien, reducerat för utdelning till aktieägarna i AB Volvo.

Financial Services utförde syndikeringar om 6,2 miljarder kronor (5,6). Samtliga syndikeringar har påverkat årets kassaflöde.

» **Läs mer i Not 22** Skulder om kortfristiga lån och långfristiga lån.

» **Läs mer under Koncernens utveckling** om Kassaflödesanalys och Finansiell ställning.

NOT 30 FINANSIELLA INSTRUMENT

REDOVISNINGSPRINCIP

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar och skulder redovisas på affärsdagen. Transaktionskostnader inkluderas i tillgångarnas verkliga värden förutom i de fall då värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Transaktionskostnader i samband med upptagande av finansiella skulder amorteras över lånets löptid som finansiella kostnader.

En finansiell tillgång avförs från balansräkningen när väsentligen alla risker och förmåner förknippade med tillgången har överförts till en extern part.

Verkligt värde för tillgångar fastställs utifrån gällande marknadspriser i de fall sådana finns. Om marknadspriser inte finns tillgängliga fastställs det verkliga värdet för enskilda tillgångar med hjälp av olika värderingstekniker.

Finansiella instrument är klassificerade baserat på i vilken utsträckning marknadsdata har använts i beräkningen av verkligt värde. Majoriteten av Volvokoncernens finansiella instrument värderade till verkligt värde är klassificerade enligt nivå 2. Värdering i nivå 2 sker på marknadsmässiga grunder med hjälp av observerbara marknadspriser som finns tillgängliga vid varje bokslutstidpunkt. Utgångspunkten för räntan är nollkupongskurvan i respektive valuta från vilken det görs en nuvärdesberäkning av förväntade framtida kassaflöden. För valutakontrakt är utgångspunkten terminspåslaget utifrån gällande spotkurs för respektive valuta och framtida tidpunkt vid bokslutstillfället. Baserat på gällande terminskurser görs sedan en nuvärdesberäkning per balansdagen. Aktier och andelar är klassificerade enligt nivå 1 för noterade aktier och nivå 3 för onoterade aktier. Köpoptioner är klassificerade enligt nivå 3, baserat på Black & Scholes optionsvärderingsmodell.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Volvokoncernens samtliga finansiella instrument som värderats till verkligt värde via resultaträkningen är klassificerade som att de innehas för handel. Som framgår av tabellen på nästa sida, utgörs dessa instrument av derivat som används för att säkra ränta och valuta samt kortfristiga placeringar (vilka presenteras vidare i not 18).

Derivat som används för att säkra ränteexponering i kundportföljen i Financial Services samt skuldportföljen inom Industriverksamheten redovisas i denna kategori. Orealiserade vinster och förluster till följd av fluktuationer i de finansiella instrumentens verkliga värden redovisas i Övriga finansiella intäkter och kostnader. Volvokoncernen avser att behålla dessa derivat till förfall varför marknadsvärderingen, över tid, inte påverkar resultat eller kassaflöde till följd av matchning av räntebindning på in- och utlåning i Financial Services.

Finansiella instrument som används för säkring av valutarisk i avtalade kommersiella kassaflöden redovisas också under denna kategori. Realiserade resultat samt orealiserad omvärdering av derivat redovisas i Övriga finansiella intäkter och kostnader för att möjliggöra nettning av samtliga interna flöden, före det att externa derivat ingås för att säkra valutarisken. Vid säkring av kassaflöden för specifika ordrar beslutas klassificeringen av resultateffekten av säkringen från fall till fall enligt Volvokoncernens policy för finansiella risker. Under 2017 har –9 (51) Mkr redovisats i rörelseresultatet och 27 (61) Mkr i finansnettot av resultateffekter från säkringar av valutarisk för specifika ordrar.

» **Läs mer i Not 9** Övriga finansiella intäkter och kostnader.

Volvokoncernen tillämpar inte säkringsredovisning. Tidigare år säkrades vissa nettoinvesteringar i utländska verksamheter. Resultatet av dessa säkringar redovisades löpande på separat rad i övrigt totalresultat. I händelse av avyttring av säkrad verksamhet, kommer det ackumulerade resultatet av säkringen att redovisas i resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

I denna kategori ingår kundfordringar, kundfinansieringsfordringar och andra räntebärande fordringar.

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar.

» **Läs mer i Not 16** Fordringar.

Tillgångar som är tillgängliga för försäljning

Kategorin inkluderar tillgångar som är tillgängliga för försäljning eller som inte har klassificerats i någon av de övriga kategorierna. För Volvokoncernen utgörs denna kategori av aktieinnehav i noterade och onoterade bolag.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

Upplysning om redovisade respektive verkliga värden
I nedanstående tabell jämförs de redovisade värdena och de verkliga värdena av Volvokoncernens samtliga finansiella instrument.

Redovisade belopp och verkliga värden för Finansiella Instrument		31 dec 2017		31 dec 2016	
Mkr		Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar					
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Volvokoncernens utestående ränte- och valutaderivat[1]	Not 16	3.890	3.890	3.026	3.026
Volvokoncernens utestående råvaruderivat	Not 16	–	–	33	33
Övriga derivat[2]		564	564	564	564
BR Kortfristiga placeringar	Not 18	178	178	1.223	1.223
		4.632	4.632	4.845	4.845
Lånefordringar och kundfordringar					
BR Kundfordringar	Not 16	40.774	–	34.419	–
Kundfinansieringsfordringar[3]	Not 15	109.378	–	110.821	–
Övriga räntebärande fordringar	Not 16	587	–	1.105	–
		150.739	–	146.345	–
Finansiella tillgångar som är tillgängliga för försäljning					
Innehav av aktier i börsnoterade företag	Not 5	462	462	491	491
Innehav av aktier i onoterade företag	Not 5	237	–	285	–
		699	462	777	491
BR **Likvida medel**	Not 18	36.092	36.092	23.949	23.949
Skulder	Not 22				
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Volvokoncernens utestående ränte- och valutaderivat		685	685	1.540	1.540
Volvokoncernens utestående råvaruderivat		–	–	6	6
		685	685	1.546	1.546
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde[4]					
Långfristiga obligationslån och övriga lån		73.781	76.338	84.145	86.926
Kortfristiga banklån och övriga lån		53.442	53.452	55.780	55.720
		127.224	129.790	139.925	142.646
BR **Leverantörsskulder**		65.346	–	55.264	–

30:1

1 Volvokoncernens bruttoexponering av derivat redovisade på tillgångssidan har reducerats med 82% (65) till 706 Mkr (1.049) genom nettningsavtal och likvidöverföringar.
2 De indata som används i värderingsmodellen för beräkning av marknadsvärde har varit oförändrade under året.
3 Volvokoncernen gör inte någon bedömning av riskpremien för kundfinansieringsfordringar och väljer därför att inte redovisa verkligt värde för denna kategori.
4 I Volvokoncernens balansräkning ingår i finansiella skulder lånerelaterade derivat om –452 Mkr (–1.122). Kreditrisken är inkluderad i verkligt värde värderingen av lånen.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk.

Fortsatt redovisning av överförda poster

Volvokoncernen är involverad i kassaförbättrande åtgärder så som diskontering. Överförda finansiella tillgångar redovisas helt eller delvis i Volvokoncernens balansräkning beroende på om förmåner och risker förknippade med tillgången har övergått till mottagaren. En utvärdering görs för att avgöra om väsentligen alla risker och förmåner har blivit överförda till extern part. I de fall Volvokoncernen konstaterar att så inte är fallet, återförs den del av fordringarna som motsvarar Volvokoncernens fortsatta delaktighet. När väsentligen alla förmåner och risker inte blivit överförda till extern part redovisas den finansiella posten på balansräkningen. Överförda finansiella tillgångar som inte uppfyller kraven om att väsentliga förmåner och risker förknippade med tillgången övergått till mottagaren uppgår till 1,4 miljarder kronor (0,5).

Finansiella tillgångar för vilka väsentliga förmåner och risker överförts till mottagaren redovisas inte i Volvokoncernens balansräkning. Fortsatt engagemang i dessa tillgångar återspeglas i balansräkningen som en del av externa kreditgarantier, vilka är redovisade till verkligt värde som avsättning i balansräkningen och uppgår till 0,2 miljarder kronor (0,2).

Volvokoncernens maximala exponering för förlust motsvaras av den totala regress som är kopplad till överförda finansiella tillgångar, det vill säga det totala belopp som Volvokoncernen skulle behöva betala om kunderna inte kan betala sina skulder. Sannolikheten för att alla kunder försummar sina skulder vid samma tidpunkt anses vara låg. Bruttoexponeringen för Volvokoncernen uppgick till 1,4 miljarder kronor (1,4) relaterat till kreditgarantier utfärdade för kunder och övriga och ingår i Volvokoncernens eventualförpliktelser. Detta belopp har inte reducerats med hänsyn till värdet av erhållna motgarantier eller andra säkerheter i fall där legal kvittningsrätt saknas.

» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar.

» **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser.

Intäkter, kostnader, vinster och förluster hänförliga till finansiella instrument

Av nedanstående tabell framgår hur vinster och förluster samt ränteintäkter och räntekostnader har påverkat Volvokoncernens resultat efter finansiella poster, fördelat på olika kategorier av finansiella instrument.

Rapporterat i rörelseresultatet[1]	2017			2016		
Mkr	Vinst/ förlust	Ränte-intäkter	Ränte-kostnader	Vinst/ förlust	Ränte-intäkter	Ränte-kostnader
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen[2]						
Valutaderivat[3]	–9	–	–	51	–	–
Lånefordringar och kundfordringar						
Kundfordringar/leverantörsskulder[1]	46	–	–	–757	–	–
Kundfinansieringsfordringar i Financial Services[1]	67	5.419	–	62	5.235	–
Finansiella tillgångar som är tillgängliga för försäljning						
Aktier och andelar för vilka ett marknadsvärde kan beräknas	37	–	–	37	–	–
Aktier och andelar för vilka ett marknadsvärde ej kan beräknas	175	–	–	114	–	–
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde[4]	–	–	–2.001	–	–	–1.845
Påverkan på rörelseresultatet	**316**	**5.419**	**–2.001**	**–494**	**5.235**	**–1.845**

Rapporterat i finansnettot[5,6]						
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						
Kortfristiga placeringar	–	1	–	–	7	–
Ränte- och valutaderivat[2,3]	4.404	–6	–623	–952	3	–235
Lånefordringar och kundfordringar						
Likvida medel	–	169	–	–	229	–
Lånefordringar och finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	–4.573	–	–845	1.344	–	–1.200
Påverkan på finansnettot[5,6]	**–170**	**164**	**–1.468**	**392**	**240**	**–1.435**

30:2

1 Upplysning om förändring av reserv för kundfinansieringsfordringar och osäkra fordringar finns i Not 15 Kundfinansieringsfordringar och Not 16 Fordringar samt i Not 8 Övriga rörelseintäkter och kostnader.

2 I vinster och förluster hänförliga till Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen ingår upplupen och realiserad ränta.

3 Volvokoncernen använder terminskontrakt och valutaoptioner för att säkra avtalade kommersiella flöden. I posten ingår både orealiserat och realiserat resultat av valutaderivat.

4 I räntekostnader hänförliga till finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisat i rörelseresultatet ingår även räntekostnader för finansiering av operationell leasing som inte är klassificerat som ett finansiellt instrument.

5 I vinster och förluster, intäkter och kostnader hänförliga till finansiella instrument rapporterade i finansnettot har –170 Mkr (392) redovisats som övriga finansiella intäkter och kostnader.

6 Räntekostnader rapporterade i finansnettot hänförliga till pensioner om 384 Mkr (411) ingår ej i ovanstående tabell.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk.

» **Läs mer i Not 9** Övriga finansiella intäkter och kostnader.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

Nedan följer en sammanställning av utestående derivat som säkrar valuta- och ränterisker.

Utestående derivatinstrument

	31 dec 2017		31 dec 2016	
Mkr	Nominellt belopp	Redovisat värde	Nominellt belopp	Redovisat värde
Ränteswappar				
– fordran	116.645	3.431	88.715	2.413
– skuld	77.016	–274	74.249	–1.072
Ränteterminskontrakt				
– fordran	–	–	2.000	0
Valutaterminskontrakt				
– fordran	33.375	452	25.136	593
– skuld	21.526	–409	18.776	–452
Köpta optioner				
– fordran	1.381	7	1.518	20
– skuld	41	–	48	–
Utställda optioner				
– fordran	–	–	48	0
– skuld	715	–1	1.413	–16
Delsumma		**3.206**		**1.486**
Råvaruterminskontrakt				
– fordran	–	–	180	33
– skuld	–	–	259	–6
Totalt		**3.206**		**1.512**

30:3

NOT 31 FÖRÄNDRINGAR I VOLVOKONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTERING 2018

Implementering av nya redovisningsstandarder
Från och med 1 januari 2018 tillämpar Volvokoncernen IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Dessa standarder har tillämpats retroaktivt men med skillnad avseende presentation av jämförelsetal för 2017.

Ingående balans 2017
För IFRS 15 har ingående balans för 2017 omräknats i enlighet med den nya standarden med tillhörande övergångseffekt redovisad som en minskning i eget kapital med 712 Mkr. Den rapporterade finansiella informationen för 2017 har omräknats i jämförelsesyfte. För IFRS 9 har ingående balans för 2017 inte påverkats.

IFRS 9 Finansiella instrument
IFRS 9 innehåller tre delar: klassificering och värdering, nedskrivning samt säkringsredovisning, och ersätter IAS 39 Finansiella instrument: redovisning och värdering. Samtliga finansiella instrument inom Volvokoncernen är klassificerade och värderade till upplupet anskaffningsvärde, med undantag av kortfristiga placeringar, derivat samt innehav av aktier, vilka är klassificerade och värderade till verkligt värde via resultaträkningen. De nya reglerna avseende klassificering och värdering får ingen påverkan på Volvokoncernen. De nya reglerna för säkringsredovisning påverkar inte Volvokoncernen då säkringsredovisning inte tillämpas.

Förändringen vid införandet av IFRS 9 avser nedskrivning och modellen för att beräkna förväntade kreditförluster. Volvokoncernen har valt att tillämpa den förenklade metoden vid beräkning av förväntade kreditförluster under hela livstiden. Jämfört med den tidigare tillämpade faktiska förlustmodellen innebär det en tidigare redovisning av kreditförluster. Som grund för att prognosticera förväntade kreditförluster används historisk information och erfarenhet av tidigare kreditförluster. Därtill används aktuell och framåtblickande information för att reflektera nuvarande och framtida förhållanden

Den nya modellen leder till en ökad reserv för kreditförluster uppgående till 500 Mkr med störst negativ påverkan på kundfinansieringsfordringar i Financial Services och med en motsvarande minskning i eget kapital uppgående till 371 Mkr (netto efter skatt) per 1 januari 2018.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument om redovisningsprincip för 2017.

Övergångseffekten avseende IFRS 9 presenteras på sidan 176–177 i omräknad balansräkning och finansiell nettoställning per 1 januari 2018.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder
IFRS 15 ersätter IAS 11 Entreprenadavtal, IAS 18 Intäkter och de relaterade tolkningarna IFRIC 13, 15, 18 och SIC-31. IFRS 15 representerar ett nytt ramverk för att redovisa intäkter från externa kunder med tillhörande utökade upplysningskrav.

Den största förändringen med införandet av IFRS 15 avser försäljning av fordon som innefattar olika återköpsåtaganden (buybacks och tradebacks), och bedömningen huruvida kontrollen har överförts från Volvokoncernen till kunden.

Kriteriet för att bedöma huruvida kontroll har överförts baseras på om kunden har ett betydande ekonomiskt incitament att utöva sin rätt att sälja tillbaka fordonet eller inte. Om kunden anses ha ett betydande ekonomiskt incitament att utöva sin rätt att sälja tillbaka fordonet så redovisas intäkten över kontraktsperioden i enlighet med reglerna för operationell leasing enligt IAS 17.

Olika faktorer ligger till grund för bedömningen såsom återköpspriset i relation till förväntat marknadsvärde vid tidpunkten för återköpet likväl som historiska återköp. Det här är nya kriterier jämfört med den tidigare modellen för intäktsredovisning, där återköpspriset jämfördes med försäljningspriset. Redovisningsmodellen som sådan har inte ändrats utan enbart kriterierna för när intäkterna ska redovisas i enlighet med reglerna för operationell leasing.

Om kunden inte anses ha ett betydande ekonomiskt incitament att utöva sin sätt att sälja tillbaka fordonet sker intäktsredovisningen i enlighet med reglerna för försäljning med returrätt vilket innebär att en större del av intäkterna och tillhörande marginal redovisas vid ingången av kontraktet. En skuld för återköpsåtagandet och en tillgång avseende rätt att återfå fordonet från kunden vid reglering av återköpsåtagandet redovisas i balansräkningen. Om fordonet inte återköps av Volvokoncernen intäktsredovisas skulden och tillgången kostnadsförs. Det här är en förändring jämfört med nuvarande modell där hela intäkten redovisas vid ingången av kontraktet med en eventualförpliktelse avseende återköpsåtagandet.

Effekten av de två nya modellerna är att intäktsredovisningen sker senare i tiden med en ökning av tillgångar uppgående till 6.516 Mkr, till största del avseende tillgångar i operationell leasing och tillgångar avseende rätt att återfå fordon samt en ökning av skulder uppgående till 7.725 Mkr, till största del avseende förutbetalda leasingintäkter och restvärdesskulder per 31 december 2017. En motsvarande nettominskning av eget kapital uppgående till 1.209 Mkr (netto efter skatt) bestående av ingående balanseffekt om 712 Mkr och minskning av Periodens resultat för 2017 uppgående till 497 Mkr varav 650 Mkr påverkar rörelseresultatet för 2017.

» **Läs mer i Not 7** Intäkter om redovisningsprincip för 2017.

Övergångseffekten avseende IFRS 15 presenteras på sidan 168–176 med omräknad nettoomsättning, rörelseresultat och rörelsemarginal fördelat per segment och kvartal. Vidare presenteras ingående balansräkning för 2017, resultaträkningar och balansräkningar per kvartal samt resultaträkningen för helåret 2017.

Redovisningsprincip för kundfinansieringsfordringar och fordringar från 1 januari 2018

Kundfinansieringsfordringar (Not 15)

REDOVISNINGSPRINCIP

Avbetalningsköp, återförsäljarfinansiering och övriga fordringar har avtalsenliga villkor som ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta och som innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inkassera avtalsenliga kassaflöden. De är värderade till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. För information om redovisning och klassificering av finansiell leasing se Not 14 Leasing. Volvokoncernen tillämpar den förenklade metoden vid beräkning av förväntade kreditförluster för kundfinansieringsfordringar, där förväntade kreditförluster beräknas under hela livstiden och värderingen redovisas vid första redovisningstillfället. Förändringar i reserver för kreditförluster redovisas inom Övriga rörelseintäkter och kostnader.

Fordringar (Not 16)

REDOVISNINGSPRINCIP

Fordringar är klassificerade och värderade till upplupet anskaffningsvärde. Volvokoncernen tillämpar den förenklade metoden vid beräkning av förväntade kreditförluster på kundfordringar, där förväntade kreditförluster beräknas under hela livslängden och värderingen redovisas vid första redovisningstillfället. Förändringar i reserver för kreditförluster redovisas inom Övriga rörelseintäkter och kostnader.

Redovisningsprincip för intäkter från 1 januari 2018

Intäkter (Not 7)

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernens redovisade nettoomsättning avser i huvudsak intäkter från försäljning av fordon och service. Intäktsredovisning av fordon och service sker när kontrollen har överförts från Volvokoncernen till kunden. Tidpunkten för överföring av kontroll avser kundens möjlighet att använda fordonet eller service i dennes verksamhet och erhålla kassaflöden till följd av användandet. Fordon och service säljs separat likväl som i kombination. I kombinerade kontrakt där fordon och service är separerbara i det avseendet att dessa kan användas oberoende av varandra, fördelas erhållen försäljningslikvid mellan fordon och service.

Ränteintäkter i samband med finansiell leasing eller avbetalningskontrakt redovisas som nettoomsättning inom Financial Services fördelat över underliggande kontraktsperiod.

Nedanstående tabell inkluderar en beskrivning av fordon och service avseende dess karaktär, tidpunkt för intäktsredovisning samt betalningsvillkor.

FORDON	SERVICE
Fordon inkluderar försäljningen av nya fordon, maskiner och motorer likväl som försäljningen av begagnade fordon, maskiner, släp, överbyggnader och specialfordon. En fabriksgaranti inkluderas som en del i försäljningen. Läs mer i not 21 Övriga avsättningar. Intäkter redovisas när kontrollen avseende fordonet har överförts till kunden vilket normalt sett är när fordonet har levererats till kunden. Intäkterna har i förekommande fall reducerats med värdet av lämnade rabatter, varureturer samt rörliga ersättningar. En bedömning avseende rörliga ersättningar görs vid ingången av kontraktet med löpande omvärdering vid varje rapportperiod. I de fall en försäljning av fordon görs i kombination med ett återköpsåtagande och det finns ekonomiskt incitament för kunden att sälja tillbaka fordonet så anses kontrollen inte vara överförd. Försäljningen av fordonet redovisas då enligt reglerna för operationell lease enligt IAS 17 innebärande att intäkter och kostnader redovisas över perioden för riskåtagandet. I de fall kunden inte bedöms ha ett ekonomiskt incitament att sälja tillbaka fordonet så redovisas försäljningen enligt reglerna för försäljning med returrätt. Kunderna kan betala för fordonen i samband med försäljningen eller ingå avtal om olika betalningslösningar såsom avbetalningsköp och finansiell leasing	Service inkluderar försäljning av reservdelar, underhållsservice och andra eftermarknadsprodukter. Intäkter redovisas när kontrollen har överförts till kunden vilket normalt sett är när Volvokoncernen har utfört service och kostnad för utförandet har uppstått så att kunden kan dra nytta av levererad service. I del fall betalning sker i förskott avseende servicekontrakt redovisas en kontraktsskuld.

31:1

SEGMENTSRAPPORTERING

Nettoomsättning	Första kvartalet			Andra kvartalet		
Mkr	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**
Lastbilar	49.467	–366	49.101	56.366	–432	55.934
Anläggningsmaskiner	16.163	–61	16.101	18.511	–72	18.439
Bussar	5.548	–7	5.540	6.971	–51	6.920
Volvo Penta	2.701	–	2.701	3.081	–	3.081
Koncernfunktioner och övrigt inkl. elimineringar	773	–	773	738	–	738
Industriverksamheten	**74.652**	**–435**	**74.217**	**85.668**	**–555**	**85.113**
Financial Services	2.892	–	2.892	2.946	–	2.946
Omklassificeringar och elimineringar	–179	–	–179	–205	–	–205
Koncernen	**77.365**	**–435**	**76.930**	**88.409**	**–555**	**87.854**

Rörelseresultat	Första kvartalet			Andra kvartalet		
Mkr	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**
Lastbilar	4.910	–182	4.728	5.417	–134	5.282
Anläggningsmaskiner	1.617	–2	1.615	2.460	–1	2.460
Bussar	101	–11	90	320	–4	317
Volvo Penta	419	–	419	479	–	479
Koncernfunktioner och övrigt inkl. elimineringar	–549	–	–549	–658	–	–658
Industriverksamheten	**6.499**	**–195**	**6.304**	**8.019**	**–139**	**7.881**
Financial Services	531	–	531	521	–	521
Koncernen	**7.029**	**–195**	**6.834**	**8.540**	**–139**	**8.402**

Rörelsemarginal	Första kvartalet		Andra kvartalet	
%	Tidigare redovisat 2017	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	**Efter omräkning**
Lastbilar	9,9	9,6	9,6	9,4
Anläggningsmaskiner	10,0	10,0	13,3	13,3
Bussar	1,8	1,6	4,6	4,6
Volvo Penta	15,5	15,5	15,5	15,5
Industriverksamheten	**8,7**	**8,5**	**9,4**	**9,3**
Koncernen	**9,1**	**8,9**	**9,7**	**9,6**

Tredje kvartalet			Fjärde kvartalet			Helår 2017		
Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**
49.798	–602	49.196	60.849	–226	60.622	216.480	–1.626	214.854
15.091	–48	15.042	16.733	–3	16.730	66.497	–184	66.313
6.539	–176	6.363	7.020	34	7.055	26.078	–200	25.878
2.662	–	2.662	2.676	–	2.676	11.119	–	11.119
432	–	432	1.690	–	1.690	3.634	–	3.634
74.522	**–826**	**73.696**	**88.968**	**–195**	**88.773**	**323.809**	**–2.010**	**321.799**
2.896	–	2.896	3.078	–	3.078	11.812	–	11.812
–193	–	–193	–296	–	–296	–873	–	–873
77.225	**–826**	**76.400**	**91.749**	**–195**	**91.554**	**334.748**	**–2.010**	**332.738**

Tredje kvartalet			Fjärde kvartalet			Helår 2017		
Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**
4.261	–76	4.184	5.796	–206	5.590	20.383	–599	19.785
2.024	–1	2.023	1.816	4	1.820	7.917	0	7.917
218	–10	208	288	–27	261	928	–51	876
353	–	353	187	–	187	1.439	–	1.439
16	–	16	–1.342	–	–1.342	–2.532	–	–2.532
6.871	**–87**	**6.785**	**6.746**	**–229**	**6.516**	**28.135**	**–650**	**27.485**
553	–	553	588	–	588	2.192	–	2.192
7.424	**–87**	**7.337**	**7.334**	**–229**	**7.105**	**30.327**	**–650**	**29.678**

Tredje kvartalet		Fjärde kvartalet		Helår 2017	
Tidigare redovisat 2017	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	**Efter omräkning**
8,6	8,5	9,5	9,2	9,4	9,2
13,4	13,4	10,9	10,9	11,9	11,9
3,3	3,3	4,1	3,7	3,6	3,4
13,3	13,3	7,0	7,0	12,9	12,9
9,2	**9,2**	**7,6**	**7,3**	**8,7**	**8,5**
9,6	**9,6**	**8,0**	**7,8**	**9,1**	**8,9**

KONCERNENS RESULTATRÄKNING PER KVARTAL

	Första kvartalet			Andra kvartalet		
Mkr	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**
Nettoomsättning	**77.365**	**–435**	**76.930**	**88.409**	**–555**	**87.854**
Kostnad för sålda produkter	–57.835	239	–57.596	–67.017	416	–66.601
Bruttoresultat	**19.530**	**–195**	**19.335**	**21.392**	**–139**	**21.254**
Forsknings- och utvecklingskostnader	–3.994	–	–3.994	–4.126	–	–4.126
Försäljningskostnader	–6.942	–	–6.942	–7.247	–	–7.247
Administrationskostnader	–1.286	–	–1.286	–1.443	–	–1.443
Övriga rörelseintäkter och kostnader	–616	–	–616	–395	–	–395
Resultat från innehav i Joint Ventures och intresseföretag	340	–	340	268	–	268
Resultat från övriga aktieinnehav	–2	–	–2	91	–	91
Rörelseresultat	**7.029**	**–195**	**6.834**	**8.540**	**–139**	**8.402**
Ränteintäkter och liknande resultatposter	50	–	50	30	–	30
Räntekostnader och liknande resultatposter	–463	–	–463	–487	–	–487
Övriga finansiella intäkter och kostnader	–177	–	–177	–59	–	–59
Resultat efter finansiella poster	**6.440**	**–195**	**6.245**	**8.023**	**–139**	**7.885**
Inkomstskatter	–1.624	45	–1.579	–2.019	35	–1.984
Periodens resultat *	**4.816**	**–150**	**4.666**	**6.004**	**–103**	**5.901**
* Hänförligt till:						
Moderbolagets aktieägare	4.730	–150	4.580	5.916	–103	5.813
Minoritetsandelar i resultat	85	–	85	88	–	88
	4.816	**–150**	**4.666**	**6.004**	**–103**	**5.901**
Resultat per aktie före utspädning, kronor	2,33	–0,08	2,25	2,91	–0,05	2,86
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	2,33	–0,08	2,25	2,91	–0,05	2,86

Omräkningen av IFRS 15 har inte påverkat koncernens övrigt totalresultat och omräknad finansiell information är därför inte presenterad.

Tredje kvartalet			Fjärde kvartalet			Helår 2017		
Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**
77.225	**–826**	**76.400**	**91.749**	**–195**	**91.554**	**334.748**	**–2.010**	**332.738**
–58.978	739	–58.239	–70.751	–34	–70.785	–254.581	1.361	–253.220
18.247	**–87**	**18.161**	**20.998**	**–229**	**20.769**	**80.167**	**–650**	**79.518**
–3.445	–	–3.445	–4.533	–	–4.533	–16.098	–	–16.098
–6.791	–	–6.791	–7.602	–	–7.602	–28.582	–	–28.582
–1.273	–	–1.273	–1.640	–	–1.640	–5.642	–	–5.642
–5	–	–5	–45	–	–45	–1.061	–	–1.062
634	–	634	166	–	166	1.407	–	1.407
56	–	56	–10	–	–10	135	–	135
7.424	**–87**	**7.337**	**7.334**	**–229**	**7.105**	**30.327**	**–650**	**29.678**
44	–	44	39	–	39	164	–	164
–417	–	–417	–484	–	–484	–1.852	–	–1.852
–17	–	–17	–132	–	–132	–385	–	–385
7.034	**–87**	**6.947**	**6.757**	**–229**	**6.528**	**28.254**	**–650**	**27.605**
–1.519	25	–1.495	–1.809	48	–1.761	–6.971	153	–6.818
5.515	**–62**	**5.453**	**4.948**	**–181**	**4.767**	**21.283**	**–497**	**20.786**
5.467	–62	5.405	4.867	–181	4.686	20.981	–497	20.484
48	–	48	81	–	81	302	–	302
5.515	**–62**	**5.453**	**4.948**	**–181**	**4.767**	**21.283**	**–497**	**20.786**
2,69	–0,03	2,66	2,40	–0,09	2,31	10,33	–0,25	10,08
2,69	–0,03	2,66	2,39	–0,09	2,30	10,32	–0,25	10,07

KONCERNENS ÖPPNINGSBALANSRÄKNING

Mkr	Volvokoncernen Tidigare redovisat 1 januari, 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning 1 januari, 2017**
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	37.916	–	37.916
Materiella anläggningstillgångar			
Fastigheter, maskiner och inventarier	55.875	–	55.875
Tillgångar i operationell leasing	34.693	3.997	38.690
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i Joint Ventures och intresseföretag	11.643	–	11.643
Övriga aktier och andelar	776	–	776
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	57.827	–	57.827
Förutbetalda pensioner	79	–	79
Långfristiga räntebärande fordringar	1.258	–	1.258
Övriga långfristiga fordringar	4.148	2.867	7.015
Uppskjutna skattefordringar	14.399	195	14.594
Summa anläggningstillgångar	**218.615**	**7.059**	**225.674**
Omsättningstillgångar			
Varulager	48.287	–	48.287
Kortfristiga fordringar			
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	52.994	–	52.994
Aktuella skattefordringar	1.359	–	1.359
Räntebärande fordringar	1.135	–	1.135
Intern finansiering	–	–	–
Kundfordringar	34.419	–2.042	32.377
Övriga fordringar	16.410	1.069	17.479
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	525	–	525
Räntebärande tillgångar för försäljning	–	–	–
Kortfristiga placeringar	1.223	–	1.223
Likvida medel	23.949	–	23.949
Summa omsättningstillgångar	**180.301**	**–973**	**179.328**
Summa tillgångar	**398.916**	**6.086**	**405.002**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	96.061	–712	95.349
Minoritetsintresse	1.703	–	1.703
Summa eget kapital	**97.764**	**–712**	**97.052**
Långfristiga avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14.669	–	14.669
Avsättningar för uppskjutna skatter	5.270	1	5.271
Övriga avsättningar	9.804	–721	9.083
Långfristiga skulder			
Obligationslån	60.653	–	60.653
Övriga lån	23.898	–	23.898
Intern finansiering	–	–	–
Övriga skulder	20.322	6.230	26.552
Kortfristiga avsättningar	11.333	–256	11.077
Kortfristiga skulder			
Lån	56.497	–	56.497
Intern finansiering	–	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	148	–	148
Räntebärande skulder för försäljning	–	–	–
Leverantörsskulder	55.264	–	55.264
Aktuella skatteskulder	685	–	685
Övriga skulder	42.608	1.544	44.153
Summa eget kapital och skulder	**398.916**	**6.086**	**405.002**

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Mkr	Volvokoncernen Tidigare redovisat 31 mars, 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning 31 mars, 2017**
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	37.140	–	37.140
Materiella anläggningstillgångar			
Fastigheter, maskiner och inventarier	55.397	–	55.397
Tillgångar i operationell leasing	34.720	3.973	38.693
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i Joint Ventures och intresseföretag	11.943	–	11.943
Övriga aktier och andelar	817	–	817
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	55.817	–	55.817
Förutbetalda pensioner	89	–	89
Långfristiga räntebärande fordringar	990	–	990
Övriga långfristiga fordringar	4.105	3.074	7.179
Uppskjutna skattefordringar	14.539	240	14.779
Summa anläggningstillgångar	**215.558**	**7.287**	**222.844**
Omsättningstillgångar			
Varulager	51.546	–	51.546
Kortfristiga fordringar			
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	50.915	–	50.915
Aktuella skattefordringar	1.450	–	1.450
Räntebärande fordringar	522	–	522
Intern finansiering	–	–	–
Kundfordringar	34.056	–2.167	31.888
Övriga fordringar	15.972	1.051	17.023
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	5.972	–	5.972
Räntebärande tillgångar för försäljning	–	–	–
Kortfristiga placeringar	246	–	246
Likvida medel	32.042	–	32.042
Summa omsättningstillgångar	**192.720**	**–1.116**	**191.603**
Summa tillgångar	**408.277**	**6.170**	**414.447**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	101.397	–863	100.535
Minoritetsintresse	1.774	–	1.774
Summa eget kapital	**103.171**	**–863**	**102.308**
Långfristiga avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	13.744	–	13.744
Avsättningar för uppskjutna skatter	5.444	–	5.445
Övriga avsättningar	9.324	–758	8.566
Långfristiga skulder			
Obligationslån	56.134	–	56.134
Övriga lån	27.699	–	27.699
Intern finansiering	–	–	–
Övriga skulder	20.638	6.151	26.788
Kortfristiga avsättningar	11.286	–246	11.041
Kortfristiga skulder			
Lån	57.828	–	57.828
Intern finansiering	–	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	3.724	–	3.724
Räntebärande skulder för försäljning	285	–	285
Leverantörsskulder	56.963	–	56.963
Aktuella skatteskulder	1.353	–	1.353
Övriga skulder	40.685	1.886	42.571
Summa eget kapital och skulder	**408.277**	**6.170**	**414.447**

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Mkr	Volvokoncernen Tidigare redovisat 30 juni, 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning 30 juni, 2017**
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	35.882	–	35.882
Materiella anläggningstillgångar			
Fastigheter, maskiner och inventarier	53.299	–	53.299
Tillgångar i operationell leasing	34.484	4.304	38.788
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i Joint Ventures och intresseföretag	11.706	–	11.706
Övriga aktier och andelar	797	–	797
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	55.487	–	55.487
Förutbetalda pensioner	87	–	87
Långfristiga räntebärande fordringar	1.765	–	1.765
Övriga långfristiga fordringar	3.995	3.345	7.340
Uppskjutna skattefordringar	13.826	275	14.101
Summa anläggningstillgångar	**211.327**	**7.925**	**219.252**
Omsättningstillgångar			
Varulager	51.369	–	51.369
Kortfristiga fordringar			
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	50.532	–	50.532
Aktuella skattefordringar	2.118	–	2.118
Räntebärande fordringar	1.101	–	1.101
Intern finansiering	–	–	–
Kundfordringar	34.453	–2.046	32.407
Övriga fordringar	14.902	698	15.599
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	7.295	–	7.295
Räntebärande tillgångar för försäljning	6	–	6
Kortfristiga placeringar	193	–	193
Likvida medel	26.205	–	26.205
Summa omsättningstillgångar	**188.173**	**–1.348**	**186.825**
Summa tillgångar	**399.501**	**6.577**	**406.078**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	98.462	–966	97.495
Minoritetsintresse	1.788	–	1.788
Summa eget kapital	**100.250**	**–966**	**99.283**
Långfristiga avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12.677	–	12.677
Avsättningar för uppskjutna skatter	5.475	1	5.475
Övriga avsättningar	9.075	–793	8.282
Långfristiga skulder			
Obligationslån	54.329	–	54.329
Övriga lån	28.333	–	28.333
Intern finansiering	–	–	–
Övriga skulder	20.959	6.157	27.116
Kortfristiga avsättningar	11.086	–263	10.823
Kortfristiga skulder			
Lån	48.690	–	48.690
Intern finansiering	–	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	4.554	–	4.554
Räntebärande skulder för försäljning	301	–	301
Leverantörsskulder	61.370	–	61.370
Aktuella skatteskulder	2.854	–	2.854
Övriga skulder	39.549	2.441	41.990
Summa eget kapital och skulder	**399.501**	**6.577**	**406.078**

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Mkr	Volvokoncernen Tidigare redovisat 30 september, 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning 30 september, 2017**
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	35.195	–	35.195
Materiella anläggningstillgångar			
Fastigheter, maskiner och inventarier	51.955	–	51.955
Tillgångar i operationell leasing	35.001	4.675	39.677
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i Joint Ventures och intresseföretag	10.071	–	10.071
Övriga aktier och andelar	695	–	695
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	54.590	–	54.590
Förutbetalda pensioner	92	–	92
Långfristiga räntebärande fordringar	1.925	–	1.925
Övriga långfristiga fordringar	3.976	3.545	7.521
Uppskjutna skattefordringar	13.254	301	13.555
Summa anläggningstillgångar	**206.755**	**8.521**	**215.277**
Omsättningstillgångar			
Varulager	50.753	–	50.753
Kortfristiga fordringar			
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	50.517	–	50.517
Aktuella skattefordringar	2.529	–	2.529
Räntebärande fordringar	638	–	638
Intern finansiering	–	–	–
Kundfordringar	33.868	–2.160	31.708
Övriga fordringar	13.814	627	14.441
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	6.266	–	6.266
Räntebärande tillgångar för försäljning	6	–	6
Kortfristiga placeringar	164	–	164
Likvida medel	27.917	–	27.917
Summa omsättningstillgångar	**186.471**	**–1.533**	**184.938**
Summa tillgångar	**393.226**	**6.988**	**400.214**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	101.007	–1.028	99.979
Minoritetsintresse	1.798	–	1.798
Summa eget kapital	**102.805**	**–1.028**	**101.777**
Långfristiga avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	13.556	–	13.556
Avsättningar för uppskjutna skatter	4.906	2	4.908
Övriga avsättningar	8.619	–854	7.765
Långfristiga skulder			
Obligationslån	46.527	–	46.527
Övriga lån	24.175	–	24.175
Intern finansiering	–	–	–
Övriga skulder	20.912	6.346	27.258
Kortfristiga avsättningar	10.654	–313	10.341
Kortfristiga skulder			
Lån	57.164	–	57.164
Intern finansiering	–	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	4.180	–	4.180
Räntebärande skulder för försäljning	287	–	287
Leverantörsskulder	56.531	–	56.531
Aktuella skatteskulder	3.747	–	3.747
Övriga skulder	39.162	2.836	41.999
Summa eget kapital och skulder	**393.226**	**6.988**	**400.214**

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Mkr	Volvokoncernen Tidigare redovisat 31 december, 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter IFRS 15 omräkning 31 december, 2017**	Volvokoncernen Omräkning IFRS 9	**Efter omräkning 1 januari, 2018**
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	35.893	–	35.893	–	35.893
Materiella anläggningstillgångar					
Fastigheter, maskiner och inventarier	53.348	–	53.348	–	53.348
Tillgångar i operationell leasing	37.166	4.424	41.590	–77	41.513
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i Joint Ventures och intresseföretag	10.525	–	10.525	–	10.525
Övriga aktier och andelar	699	–	699	–	699
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	57.173	–	57.173	–254	56.919
Förutbetalda pensioner	252	–	252	–	252
Långfristiga räntebärande fordringar	2.335	–	2.335	–	2.335
Övriga långfristiga fordringar	4.281	3.813	8.094	–	8.094
Uppskjutna skattefordringar	11.782	111	11.893	129	12.022
Summa anläggningstillgångar	**213.455**	**8.348**	**221.803**	**–202**	**221.601**
Omsättningstillgångar					
Varulager	52.701	–	52.701	–	52.701
Kortfristiga fordringar					
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	52.205	–	52.205	–142	52.062
Aktuella skattefordringar	1.567	–	1.567	–	1.567
Räntebärande fordringar	1.166	–	1.166	–	1.166
Intern finansiering	–	–	–	–	–
Kundfordringar	40.774	–2.585	38.189	–26	38.163
Övriga fordringar	14.305	753	15.058	–	15.058
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	51	–	51	–	51
Räntebärande tillgångar för försäljning	–	–	–	–	–
Kortfristiga placeringar	178	–	178	–	178
Likvida medel	36.092	–	36.092	–	36.092
Summa omsättningstillgångar	**199.039**	**–1.832**	**197.207**	**–169**	**197.038**
Summa tillgångar	**412.494**	**6.516**	**419.010**	**–371**	**418.639**
Eget kapital och skulder					
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	107.069	–1.209	105.861	–371	105.490
Minoritetsintresse	1.941	–	1.941	–	1.941
Summa eget kapital	**109.011**	**–1.209**	**107.802**	**–371**	**107.431**
Långfristiga avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14.476	–	14.476	–	14.476
Avsättningar för uppskjutna skatter	5.353	–237	5.116	–	5.116
Övriga avsättningar	9.318	–835	8.484	–	8.484
Långfristiga skulder					
Obligationslån	48.962	–	48.962	–	48.962
Övriga lån	24.942	–	24.942	–	24.942
Intern finansiering	–	–	–	–	–
Övriga skulder	22.309	6.421	28.730	–	28.730
Kortfristiga avsättningar	10.806	–391	10.416	–	10.416
Kortfristiga skulder					
Lån	53.771	–	53.771	–	53.771
Intern finansiering	–	–	–	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	0	–	–	–	0
Räntebärande skulder för försäljning	–	–	–	–	–
Leverantörsskulder	65.346	–	65.346	–	65.346
Aktuella skatteskulder	1.699	–	1.699	–	1.699
Övriga skulder	46.501	2.766	49.267	–	49.267
Summa eget kapital och skulder	**412.494**	**6.516**	**419.010**	**–371**	**418.639**

KONCERNENS FINANSIELLA NETTOSTÄLLNING

	Volvokoncernen		
Mdr kr	Tidigare redovisat 31 december, 2017	Omräkning IFRS 9	**Efter omräkning 1 januari, 2018**
Långfristiga räntebärande tillgångar			
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	57,2	–0,3	56,9
Långfristiga räntebärande fordringar	2,3	–	2,3
Kortfristiga räntebärande tillgångar			
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	52,2	–0,1	52,1
Räntebärande fordringar	1,2	–	1,2
Intern finansiering	–	–	–
Kortfristiga placeringar	0,2	–	0,2
Likvida medel	36,1	–	36,1
Summa räntebärande finansiella tillgångar	**149,1**	**–0,4**	**148,8**
Långfristiga räntebärande skulder			
Obligationslån	–49,0	–	–49,0
Övriga lån	–24,9	–	–24,9
Intern finansiering	–	–	–
Kortfristiga räntebärande skulder			
Lån	–53,8	–	–53,8
Intern finansiering	–	–	–
Räntebärande skulder för försäljning	–	–	–
Summa räntebärande finansiella skulder	**–127,7**	**–**	**–127,7**
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser	**21,5**	**–0,4**	**21,1**
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, netto	–14,2	–	–14,2
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser	**7,3**	**–0,4**	**6,9**

Moderbolaget AB Volvo

Organisationsnummer 556012-5790

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges. Beloppen inom parentes anger 2016 års värden.

Förvaltningsberättelse

AB Volvo är moderbolag i Volvokoncernen och verksamheten omfattar koncernens huvudkontor med tillhörande staber samt vissa koncerngemensamma funktioner.

I resultat från aktier och andelar i koncernföretag ingår utdelningar med 7.442 (1.473) samt transferprisjusteringar och royalties om netto –566 (–331).

Bokfört värde av aktier och andelar i koncernföretag uppgick till 69.244 (60.816) varav 68.122 (59.694) avsåg aktier i helägda dotterbolag. Dotterbolagens motsvarande egna kapital (inklusive kapitalandel i obeskattade reserver men exklusive minoritetens andel) uppgick till 115.998 (111.678).

Av totala investeringar i aktier och andelar i joint ventures och intresseföretag avsåg 8.890 (10.348) joint ventures och intresseföretag som i koncernbokslutet redovisas enligt kapitalandelsmetoden. De delar av joint ventures och intresseföretagens egna kapital som motsvarar AB Volvos ägarandel var 6.750 (8.487).

Finansiell nettoskuld uppgick till 33.413 (38.890).

Eget riskbärande kapital (eget kapital med tillägg av obeskattade reserver) uppgick till 61.535 (45.600) eller 59% (48%) av balansomslutningen.

RESULTATRÄKNING

Mkr		2017	2016
Nettoomsättning	Not 2	**491**	**625**
Kostnad för sålda tjänster	Not 2	–491	–625
Bruttoresultat		**0**	**0**
Administrationskostnader	Not 2, 3	–1.708	–1.401
Övriga rörelseintäkter och kostnader	Not 4	–22	–44
Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	Not 5	8.936	774
Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	Not 6	585	27
Resultat från övriga aktier och andelar	Not 7	–1	18
Rörelseresultat		**7.790**	**–626**
Ränteintäkter och liknande resultatposter		0	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	Not 8	–788	–902
Övriga finansiella intäkter och kostnader	Not 9	–10	26
Resultat efter finansiella poster		**6.992**	**–1.502**
Bokslutsdispositioner	Not 10	14.425	11.265
Inkomstskatter	Not 11	–2.416	–1.636
Periodens resultat		**19.001**	**8.127**

ÖVRIGT TOTALRESULTAT

Periodens resultat	**19.001**	**8.127**
Övrigt totalresultat, netto efter inkomstskatter	**–**	**–**
Periodens totalresultat	**19.001**	**8.127**

BALANSRÄKNING

Mkr		31 dec 2017	31 dec 2016
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Not 12	8	11
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 13	69.244	60.816
Fordringar hos koncernföretag		19	48
Andelar i joint ventures och intresseföretag	Not 13	8.895	10.353
Övriga aktier och andelar	Not 13	7	7
Uppskjutna skattefordringar	Not 11	195	168
Övriga långfristiga fordringar		–	0
Summa anläggningstillgångar		**78.368**	**71.403**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag		25.826	23.332
Aktuella skattefordringar		23	2
Övriga fordringar	Not 14	96	235
Summa omsättningstillgångar		**25.945**	**23.569**
Summa tillgångar		**104.313**	**94.972**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		2.554	2.554
Reservfond		7.337	7.337
Fritt eget kapital			
Fria fonder		338	327
Balanserade vinstmedel		26.304	24.753
Periodens resultat		19.001	8.127
Summa eget kapital		**55.534**	**43.098**
Obeskattade reserver	Not 15	**6.001**	**2.502**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 16	103	112
Övriga avsättningar	Not 17	–	6
Summa avsättningar		**103**	**118**
Långfristiga skulder	Not 18		
Skulder till koncernföretag		13.973	13.973
Övriga skulder		8	5
Summa långfristiga skulder		**13.981**	**13.978**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		200	193
Övriga skulder till koncernföretag		27.459	34.504
Skatteskuld		474	176
Övriga skulder	Not 19	561	403
Summa kortfristiga skulder		**28.694**	**35.276**
Summa eget kapital och skulder		**104.313**	**94.972**

KASSAFLÖDESANALYS

Mkr		2017	2016
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		7.790	–626
Avskrivningar		1	10
Övriga ej kassapåverkande poster	Not 21	–2.338	460
Total förändring i rörelsekapital varav		66	447
Förändring i kundfordringar		*7*	*–179*
Förändring i leverantörsskulder		*–46*	*–8*
Övriga förändringar i rörelsekapital		*105*	*634*
Erhållna räntor och liknande poster		0	0
Erlagda räntor och liknande poster		–786	–910
Övriga finansiella poster		–11	6
Erhållna koncernbidrag		13.763	12.566
Betalda inkomstskatter		–2.046	–1.517
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**16.439**	**10.436**
Investeringsverksamheten			
Investeringar i anläggningstillgångar		1	–1
Försäljning av anläggningstillgångar		0	32
Förvärv och avyttringar av aktier i koncernföretag, netto	Not 21	–6.368	–418
Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i övriga företag, netto	Not 21	1.976	24
Kassaflöde efter nettoinvesteringar		**12.048**	**10.073**
Finansieringsverksamheten			
Nettoförändring av lån	Not 21	–5.466	–4.018
Utdelning till AB Volvos aktieägare		–6.603	–6.093
Övrigt		21	38
Förändring av likvida medel		**0**	**0**
Likvida medel vid årets början		**–**	**–**
Likvida medel vid årets slut		**–**	**–**

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital			
Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Överkursfond	Balanserade vinstmedel	Totalt	Totalt eget kapital
Enligt balansräkning 31 december 2015	**2.554**	**7.337**	**302**	**30.813**	**31.115**	**41.006**
Periodens resultat	–	–	–	8.127	8.127	8.127
Övrigt totalresultat						
Övrigt totalresultat	–	–	–	–	–	–
Periodens totalresultat	**–**	**–**	**–**	**8.127**	**8.127**	**8.127**
Transaktioner med aktieägare						
Utdelning till AB Volvos aktieägare	–	–	–	–6.093	–6.093	–6.093
Aktierelaterade ersättningar	–	–	25	33	58	58
Transaktioner med aktieägare	–	–	25	–6.060	–6.035	–6.035
Enligt balansräkning 31 december 2016	**2.554**	**7.337**	**327**	**32.880**	**33.207**	**43.098**
Periodens resultat	–	–	–	19.001	19.001	19.001
Övrigt totalresultat						
Övrigt totalresultat	–	–	–	–	–	–
Periodens totalresultat	**–**	**–**	**–**	**19.001**	**19.001**	**19.001**
Transaktioner med aktieägare						
Utdelning till AB Volvos aktieägare	–	–	–	–6.603	–6.603	–6.603
Aktierelaterade ersättningar	–	–	11	27	38	38
Transaktioner med aktieägare	–	–	11	–6.576	–6.565	–6.565
Enligt balansräkning 31 december 2017	**2.554**	**7.337**	**338**	**45.305**	**45.643**	**55.534**

» **Läs mer** i koncernens **Not 19** Eget kapital och antal aktier om moderbolagets aktiekapital.

Noter och kommentarer

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där ej annat anges. Belopp inom parentes anger 2016 års värde.

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen för moderbolaget är upprättad i enlighet med Årsredovisningslagen (1995:1554) och RFR 2, Redovisning för juridiska personer. Enligt RFR 2 skall moderbolaget tillämpa alla International Financial Reporting Standards, antagna av EU, så långt det är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagens regelverk.

De ändringar i RFR 2 som gäller för det räkenskapsår som börjar den 1 januari 2017, har inte haft någon väsentlig påverkan på moderbolagets finansiella rapporter.

De ändringar i RFR 2 som gäller för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018 och senare avser IFRS 9 Finansiella instrument, IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder och IFRS 16 Leasing.

IFRS 9 Finansiella instrument gäller från 1 januari 2018. RFR 2 kommer fortsättningsvis att innehålla ett undantag som avser redovisning och värdering av finansiella garantiavtal till förmån för dotter- och intresseföretag. Förändringarna med IFRS 9 jämfört med IAS 39 Finansiella instrument avser klassificering, värdering, nedskrivning och säkringsredovisning. Införandet av IFRS 9 kommer inte få någon effekt avseende klassificering, värdering och säkringsredovisning. Effekten av den nya standarden avser till största del en ändrad nedskrivningsmodell, från en faktisk förlustmodell till en förväntad kreditförlustmodell för finansiella instrument. Den största delen av moderbolagets finansiella instrument består av interna finansiella fordringar inom Volvokoncernen och det finns inga förväntade kreditförluster på dessa fordringar. Det baseras på att det historiskt sett aldrig varit några kreditförluster och heller inga förväntade framtida förluster då kreditrisken är låg. Införandet av IFRS 9 kommer inte att ha någon större påverkan på moderbolaget.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder gäller från 1 januari 2018. RFR 2 innehåller inga undantag som är tillämpliga för moderbolaget. Förändringarna med IFRS 15 jämfört med IAS 11 Entreprenadavtal, IAS 18 Intäkter och de relaterade tolkningarna IFRIC 13, 15, 18 och SIC-31 avser ett nytt ramverk för att redovisa intäkter med tillhörande upplysningskrav. Ramverket fastställer principer för när i tiden intäkter ska redovisas med hänsyn till överföring av kontroll och till vilket belopp med hänsyn till rörliga ersättningar. Införandet av IFRS 15 kommer inte att ha någon större påverkan avseende intäktsredovisningen för moderbolaget.

IFRS 16 Leasing gäller från 1 januari 2019. RFR 2 kommer fortsättningsvis att innehålla ett undantag som medför att samtliga leasingkontrakt redovisas som operationella leasingkontrakt när moderbolaget är leasetagare. Förändringarna med IFRS 16 jämfört med IAS 17 Leasingavtal kommer inte att ha någon större påverkan på moderbolaget.

Volvokoncernens redovisningsprinciper återfinns i respektive not i koncernens del av årsredovisningen. De huvudsakliga skillnaderna mellan redovisningsprinciperna som tillämpas i Volvokoncernen och moderbolaget beskrivs nedan.

Aktier och andelar i koncernföretag och andelar i joint ventures och intresseföretag redovisas i moderbolaget till anskaffningsvärde och prövning av nedskrivningsbehov sker årligen. Vid rörelseförvärv inkluderar moderbolaget i enlighet med RFR 2 utgifter hänförliga till förvärvet i anskaffningsvärdet. Utdelningar redovisas i resultaträkningen. Samtliga aktieinnehav är rörelsebetingade och resultatet redovisas inom rörelseresultatet.

Moderbolaget tillämpar undantaget i tillämpningen av IAS 39 som avser redovisning och värdering av finansiella garantiavtal till förmån för dotter- och intresseföretag. Moderbolaget redovisar de finansiella garantiavtalen som eventualförpliktelser.

Enligt RFR 2 behöver inte de bestämmelser i IAS 19 som gäller förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas i juridisk person. Däremot skall upplysningar lämnas avseende tillämpliga delar av IAS 19. I RFR 2 hänvisas till lagen om tryggande av pensionsutfästelse mm ("tryggandelagen") för bestämmelser om redovisning av avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser och redovisning av förvaltningstillgångar i pensionsstiftelser.

Moderbolaget redovisar skillnaden mellan avskrivningar enligt plan och skattemässigt gjorda avskrivningar som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver.

Redovisning av koncernbidrag har skett i enlighet med alternativregeln i RFR 2. Koncernbidragen redovisas som bokslutsdispositioner.

NOT 2 INKÖP OCH FÖRSÄLJNING MELLAN KONCERNFÖRETAG

Moderbolagets nettoomsättning uppgick till 491 (625), varav 452 (528) avsåg koncernföretag. Inköp från koncernföretag uppgick till 588 (583).

NOT 3 ADMINISTRATIONSKOSTNADER

Avskrivningar

I administrationskostnader ingår avskrivningar på 1 (10) varav 1 (1) avser maskiner och inventarier, – (0) byggnader och – (8) övriga immateriella tillgångar.

Ersättning till revisorer	2017	2016
PricewaterhouseCoopers AB		
– Revisionsuppdraget	23	23
– Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	3	1
– Övriga tjänster	0	–
Summa	**26**	**24**

» **Läs mer** i koncernens **Not 28** Ersättning till revisorer om vad som ingår i de olika kategorierna.

Personal

Löner och ersättningar uppgick till 483 (381), sociala kostnader till 156 (107) och pensionskostnader till 116 (108). Pensionskostnader om 6 (5) avsåg styrelse och VD. Moderbolaget har utestående pensionsförpliktelser om 1 (0) till dessa.

Antalet anställda var vid årets slut 305 personer (309).

» **Läs mer** i koncernens **Not 27** Personal om medelantal anställda, löner och ersättningar inklusive incitamentprogram samt könsfördelning av styrelse och ledande befattningar.

NOT 4 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER OCH KOSTNADER

I övriga rörelseintäkter och kostnader ingår bland annat kostnader hänförliga till omstrukturering, lämnade gåvor och bidrag samt kostnader om 5 (3) för Volvos vinstdelningsprogram.

NOT 5 RESULTAT FRÅN AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	2017	2016
Erhållen utdelning		
Volvo Construction Equipment N.V., Nederländerna	5.940	–
Volvo Financial Services AB, Sverige	1.400	–
Volvo Danmark A/S, Danmark	65	69
Volvo Norge AS, Norge	37	65
Volvo Holding Sverige AB, Sverige	–	747
Volvo Korea Holding AB, Sverige	–	561
Volvo Group UK, Ltd., Storbritannien	–	31
Delsumma	**7.442**	**1.473**
Nedskrivning av aktier		
ZAO Volvo Vostok, Ryssland	–142	–
UD Trucks Corporation, Japan	–	–417
Delsumma	**–142**	**–417**
Återföring nedskrivning av aktier		
Volvo Bussar AB, Sverige	63	–
VNA Holding Inc., USA	410	–
Volvo Group Venture Capital AB, Sverige	8	–
Volvo Group Mexico SA , Mexico	11	–
Volvo China Investment Co Ltd., Kina	107	–
Volvo Information Technology AB, Sverige	103	–
Sotrof AB, Sverige	1.500	–
Volvo Parts AB, Sverige	–	50
Delsumma	**2.202**	**50**
Resultat vid avyttring aktier		
Del av Volvo Norge AS efter fission	–	0
Justering avyttring av Volvo Aero AB	–	–1
Delsumma	**–**	**–1**
Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	**9.502**	**1.105**

Transferprisjusteringar och royalties uppgår netto till –566 (–331).

NOT 6 RESULTAT FRÅN INNEHAV I JOINT VENTURES OCH INTRESSEFÖRETAG

I resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag ingår vinst för försäljning av innehavet i Deutz AG med 524. Utdelning har erhållits från Deutz AG med 20 (20) och från VE Commercial Vehicles, Ltd. med 45 (51). Nedskrivning av andelarna i Blue Chip Jet HB har gjorts med 5.

År 2016 skrevs andelarna i Blue Chip Jet HB ned med 2 och i Blue Chip Jet II HB med 42.

NOT 7 RESULTAT FRÅN ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR

I Resultat från övriga aktier och andelar ingår nedskrivning av aktierna i Johanneberg Science Park AB och Lindholmen Science Park AB med 1 (1).

Resultat från övriga aktier och andelar år 2016 inkluderade vinst vid försäljning av andelar i Brf Falken med 19.

NOT 8 RÄNTEKOSTNADER

Av räntekostnader och liknande resultatposter, 788 (902), avsåg 787 (901) räntor till koncernföretag.

NOT 9 ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Bland övriga finansiella intäkter och kostnader ingår valutakursvinster och valutakursförluster, kostnader för kreditbedömning och kostnader för att vara börsnoterad.

NOT 10 BOKSLUTSDISPOSITIONER

Koncernbidrag uppgår till netto 17.924 (13.763), periodiseringsfond till –3.500 (–2.500) och återföring av överavskrivningar till 1 (2).

NOT 11 INKOMSTSKATTER

Inkomstskatter fördelades enligt följande:

	2017	2016
Aktuell skatt för perioden	–2.526	–1.809
Justering av aktuella skatter för tidigare perioder	83	162
Uppskjuten skatt	27	11
RR **Summa inkomstskatter**	**–2.416**	**–1.636**

Uppskjuten skatt avser en beräknad skatt på förändringen av underskottsavdrag samt temporära skillnader.

De främsta orsakerna till skillnaden mellan skatt enligt gällande skattesats 22% och redovisad inkomstskatt för perioden framgår av nedanstående tabell:

	2017	2016
Resultat före skatt	21.417	9.763
Inkomstskatt enligt gällande skattesats	–4.712	–2.148
Realisationsvinster och -förluster	115	0
Skattefria utdelningar	1.652	340
Ej skattepliktiga omvärderingar av aktieinnehav	452	–412
Övriga ej avdragsgilla kostnader	15	309
Övriga ej skattepliktiga intäkter	–20	109
Justering av aktuell skatt för tidigare perioder	83	162
Justering av uppskjuten skatt för tidigare perioder	1	4
Aktuell skatt på schablonintäkt	–2	–
Periodens inkomstskatt	**–2.416**	**–1.636**

Specifikation av uppskjutna skattefordringar	31 dec 2017	31 dec 2016
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	195	166
Avsättningar för omstruktureringsåtgärder	–	2
BR **Uppskjutna skattefordringar**	**195**	**168**

NOT 12 IMMATERIELLA OCH MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Immateriella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde	Rättigheter	Övriga immateriella tillgångar	Summa immateriella anläggningstillgångar
Ingående balans 2016	52	116	**168**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2016	**52**	**116**	**168**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2017	**52**	**116**	**168**

Immateriella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar	Rättigheter	Övriga immateriella tillgångar	Summa immateriella anläggningstillgångar
Ingående balans 2016	52	108	**160**
Avskrivningar	–	8	**8**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2016	**52**	**116**	**168**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2017	**52**	**116**	**168**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2016**[1]	–	**–**	**–**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2017**[1]	–	**–**	**–**

Materiella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde	Byggnader	Mark och markanläggningar	Maskiner och inventarier	Anläggningar under uppförande inklusive förskottsbetalningar	Summa materiella anläggningstillgångar
Ingående balans 2016	21	11	47	0	**79**
Investeringar	–	–	–	1	**1**
Försäljningar/utrangeringar	–21	–11	–25	–	**–57**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2016	**–**	**–**	**22**	**1**	**23**
Försäljningar/utrangeringar	–	–	–1	–1	**–2**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2017	**–**	**–**	**21**	**–**	**21**

Materiella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	Byggnader	Mark och markanläggningar	Maskiner och inventarier	Anläggningar under uppförande inklusive förskottsbetalningar	Summa materiella anläggningstillgångar
Ingående balans 2016	4	0	34	–	**38**
Avskrivningar	–	0	1	–	**1**
Försäljningar/utrangeringar	–4	0	–23	–	**–27**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2016	**–**	**–**	**12**	**–**	**12**
Avskrivningar	–	–	1	–	**1**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2017	**–**	**–**	**13**	**–**	**13**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2016**[1]	**–**	**–**	**10**	**1**	**11**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2017**[1]	**–**	**–**	**8**	**–**	**8**

1 Anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

NOT 13 AKTIER OCH ANDELAR

AB Volvo äger direkt eller indirekt 261 (260) legala enheter. Den legala strukturen är anpassad för att på ett effektivt sätt hantera legala krav, administration och skatter samt den operativa verksamhet koncernen bedriver i respektive land. Legala enheter kan ha olika karaktärer och inkludera olika typer av verksamheter, såsom tillverkning, utveckling och försäljning. Karaktären för en legal enhet kan ändras över tid. Vidare kan legala enheter omfatta olika delar av koncernens verksamhetsområden vilka också kan skifta över tid. I vissa länder finns legala restriktioner som begränsar koncernens möjlighet att fritt förflytta tillgångar mellan koncernens olika enheter. Läs mer i koncernens Not 18 Kortfristiga placeringar och likvida medel för beskrivning av restriktioner hänförliga till likvida medel inom koncernen.

Volvokoncernens operativa struktur ger en bättre bild av hur Volvokoncernen har valt att organisera sin verksamhet och den operativa strukturen finns beskriven i koncernens Not 6 Segmentsrapportering.

Förändringar av innehavet av AB Volvos aktier och andelar framgår nedan:

	Koncernföretag		Joint ventures och intresseföretag		Övriga företag	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ingående balans 1 januari	60.816	60.766	10.353	10.397	7	13
Förvärv/nyteckningar	5.725	–	–	–	–	–
Avyttringar	–	–	–1.359	–	–	–6
Aktieägartillskott	642	417	–	–	1	1
Återbetalning eget kapital	–	–	–94	–	–	–
Nedskrivningar aktier och andelar	–142	–417	–5	–44	–1	–1
Återföring nedskrivning av aktier och andelar	2.203	50	–	–	–	–
BR **Enligt balansräkning den 31 december**	**69.244**	**60.816**	**8.895**	**10.353**	**7**	**7**

AB Volvos innehav av andelar i koncernföretag	Organisations-nummer	31 dec 2017 Procentuellt innehav[1]	31 dec 2017 Redovisat värde[2]	31 dec 2016 Redovisat värde[2]
Volvo Lastvagnar AB, Sverige	556013-9700	100	8.711	8.711
Volvo Holding Sverige AB, Sverige	556539-9853	100	7.634	7.634
UD Trucks Corporation, Japan	–	100	8.928	8.928
Volvo Bussar AB, Sverige	556197-3826	100	1.980	1.917
Volvo Construction Equipment AB, Sverige	556021-9338	100	5.725	–
Volvo Construction Equipment N.V., Nederländerna	–	100	3.082	2.582
AB Volvo Penta, Sverige	556034-1330	100	438	438
VNA Holding Inc., USA	–	100	3.688	3.278
Volvo Financial Services AB, Sverige	556000-5406	100	1.945	1.945
Volvo Treasury AB, Sverige	556135-4449	100	13.044	13.044
Sotrof AB, Sverige	556519-4494	100	2.888	1.388
Volvo Korea Holding AB, Sverige	556531-8572	100	2.655	2.655
Volvo China Investment Co Ltd., Kina	–	100	1.203	1.096
Volvo Automotive Finance (China) Ltd., Kina	–	100	491	491
Volvo Group UK Ltd., Storbritannien[3]	–	55	561	561
Volvo Group Mexico SA, Mexico	–	100	543	531
Volvo Group Venture Capital AB, Sverige	556542-4370	100	369	361
Volvo Powertrain AB, Sverige	556000-0753	100	898	898
Volvo Information Technology AB, Sverige	556103-2698	100	1.366	1.263
Volvo Parts AB, Sverige	556365-9746	100	200	200
Volvo Group Insurance Försäkrings AB, Sverige	516401-8037	100	182	182
Volvo Business Services AB, Sverige	556029-5197	100	–	–
Volvo Danmark A/S, Danmark	–	100	157	157
VFS Servizi Financiari Spa, Italien[4]	–	25	79	79
Kommersiella Fordon Europa AB, Sverige	556049-3388	100	1.890	1.890
Volvo Norge AS, Norge	–	100	43	43
Volvo Malaysia Sdn Bhd., Malaysia	–	100	48	48
ZAO Volvo Vostok, Ryssland[5]	–	75	34	34
Volvo Italia Spa, Italien[6]	–	65	447	447
Volvo Logistics AB, Sverige	556197-9732	100	–	–
Alviva AB, Sverige	556622-8820	100	–	–
Volvo East Asia (Pte) Ltd., Singapore	–	100	–	–
Volvo Information Technology GB Ltd., Storbritannien	–	100	3	3
VFS Latvia SIA, Lettland	–	100	9	9
VFS Int Romania Leasing Operational, Rumänien	–	100	2	2
Övriga bolag	–	–	1	1
Summa redovisat värde, koncernföretag[7]			**69.244**	**60.816**

Innehav av andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga bolag	Organisations-nummer	31 dec 2017 Procentuellt innehav[1]	31 dec 2017 Redovisat värde[2]	31 dec 2016 Redovisat värde[2]
Dongfeng Commercial Vehicles Co. Ltd., Kina	–	45,0	7.197	7.197
VE Commercial Vehicles Ltd., Indien [8]	–	45,6	1.616	1.616
Deutz AG, Tyskland	–	–	–	1.359
Blue Chip Jet HB, Sverige	969639-1011	50,0	–	5
Blue Chip Jet II HB, Sverige	969717-2105	50,0	77	170
Övriga bolag	–		12	13
Summa redovisat värde, joint ventures, intresseföretag och övriga bolag			**8.902**	**10.360**

Aktier och andelar i koncernföretag

Aktierna i Volvo Construction Equipment AB har övertagits från Volvo Construction Equipment N.V. i form av utdelning med 5.725. Aktieägartillskott har lämnats till Volvo Construction Equipment N.V. med 500 och till ZAO Volvo Vostok med 142. Nedskrivning har gjorts av ZAO Volvo Vostok med 142. Återföring av tidigare gjord nedskrivning i Volvo Bussar AB har gjorts med 63, i VNA Holding AB med 410, i Volvo Group Venture Capital AB med 8, i Volvo Group Mexico SA med 12, i Volvo China Investment Co Ltd. med 107, i Volvo Information Technology AB med 103 och i Sotrof AB med 1.500.

Under 2016 lämnades aktieägartillskott till UD Trucks Corporation, Japan med 417. Nedskrivning av innehavet gjordes med samma belopp. Återföring av nedskrivning i Volvo Parts AB gjordes med 50.

AB Volvos direktägda dotterbolag framgår av vidstående sammanställning.

Andelar av joint ventures och intresseföretag

Försäljning av Deutz AG har minskat det bokförda värdet av andelarna med 1.359. Återbetalning av eget kapital har minskat det bokförda värdet av andelarna i Blue Chip Jet II HB med 94. Nedskrivning av andelarna i Blue Chip Jet HB har gjorts med 5.

Under 2016 gjordes nedskrivning av andelarna i Blue Chip Jet HB med 2 och Blue Chip Jet II HB med 42.

Aktier och andelar i övriga företag

Aktieägartillskott har lämnats till Johanneberg Science Park AB och Lindholmen Science Park AB med 1 (1). Nedskrivning av aktieinnehav i Johanneberg Science Park AB och Lindholmen Science Park AB har gjorts med 1 (1).

Under 2016 avyttrades andel i Brf Falken med 6.

1 Procentuellt innehav avser moderbolaget AB Volvos innehav.
2 Avser AB Volvos redovisade värde på sitt innehav.
3 Volvo Lastvagnar AB och AB Volvo äger tillsammans 100%.
4 Volvo Italia Spa och AB Volvo äger tillsammans 100%.
5 AB Volvo och Volvo Trucks Region Central Europe GmbH äger tillsammans 100%.
6 Renault Trucks (SAS), Volvo Lastvagnar AB och AB Volvo äger tillsammans 100%.
7 AB Volvos andel av dotterföretagens egna kapital (inklusive kapitaldel i obeskattade reserver) utgjorde 115.998 (111.678).
8 I Volvokoncernen konsolideras bolaget som ett joint venture, enligt kapitalandelsmetoden.

NOT 14 ÖVRIGA FORDRINGAR

	31 dec 2017	31 dec 2016
Kundfordringar	10	20
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	60	57
Övriga fordringar	26	158
BR **Summa övriga fordringar**	**96**	**235**

Reserv för osäkra fordringar uppgick vid årets utgång till – (1). Verkligt värde bedöms inte avvika från redovisat värde.

NOT 15 OBESKATTADE RESERVER

	31 dec 2017	31 dec 2016
Periodiseringsfond	6.000	2.500
Ackumulerade överavskrivningar:		
Maskiner och inventarier	1	2
BR **Summa obeskattade reserver**	**6.001**	**2.502**

NOT 16 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSER

Moderbolaget har två typer av pensionsplaner:

Avgiftsbestämda planer, där bolaget betalar fasta premier till ett antal olika försäkringsbolag. Efter erlagd premie har bolaget fullgjort sitt åtagande avseende pensionsersättningar. Avgiftsbestämda planer kostnadsförs under den period den anställde utför sina tjänster.

Förmånsbestämda planer, där bolagets åtagande är att erlägga förutbestämda ersättningar till den anställde vid eller efter pensionering. Dessa planer tryggas genom avsättningar i balansräkningen eller genom överföring av medel till pensionsstiftelse. En kreditförsäkring har dessutom tecknats avseende värdet av utfärdade förpliktelser. Den huvudsakliga förmånsbestämda pensionsplanen är ITP2-planen, som grundar sig på slutlönen. Planen är delvis stängd, vilket innebär att enbart nyanställda som är födda före 1979 har möjlighet att välja ITP2-lösningen. ITP2 i egen regi för bolaget är delvis finansierad genom Volvo Pensionsstiftelse. Pensionsskulden beräknas årligen på balansdagen, baserad på aktuariella antaganden.

De förmånsbestämda förpliktelserna är beräknade baserat på gällande lönenivå per respektive balansdag och med en diskonteringsränta på 3,84% (3,84) avseende ITP2 och 0,7% (0,8) för övriga pensionsskulder. Årliga förräntningsantaganden samt dödlighetsantaganden fastställs av PRI för ITP2 respektive Finansinspektionen för övriga pensionsskulder.

Volvo Pensionsstiftelse bildades 1996 för tryggande av pensionsåtaganden enligt ITP-planen. Sedan bildandet har moderbolaget tillfört stiftelsen förvaltningskapital om netto 250.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser i moderbolagets balansräkning motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för värdet av förvaltningstillgångarna.

Förpliktelser i förmånsbestämda planer	Fonderat	Ofonderat	Totalt
Förpliktelser, 1 januari 2016	593	117	710
Kostnader för tjänstgöring	15	10	25
Räntekostnad	23	1	24
Utbetalda pensioner	–19	–16	–35
Förpliktelser, 31 december 2016	**612**	**112**	**724**
Kostnader för tjänstgöring	16	6	22
Räntekostnad	24	1	25
Utbetalda pensioner	–19	–16	–35
Förpliktelser, 31 december 2017	**633**	**103**	**736**

Förvaltningstillgångarnas verkliga värde i fonderade planer	
Förvaltningstillgångar, 1 januari 2016	**692**
Verklig avkastning på förvaltningstillgångarna	55
Inbetalning och gottgörelse till/från stiftelsen	–
Förvaltningstillgångar, 31 december 2016	**747**
Verklig avkastning på förvaltningstillgångarna	53
Inbetalning och gottgörelse till/från stiftelsen	–
Förvaltningstillgångar, 31 december 2017	**800**

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31 dec 2017	31 dec 2016
Förpliktelser[1]	–736	–724
Förvaltningstillgångar	800	747
Överskott (+) / underskott (–)	**64**	**23**
Begränsning av tillgångsvärdet i enlighet med RFR2 (då förvaltningstillgångarna överstiger motsvarande kapitalvärde.)	–167	–135
BR **Avsättningar netto, för pensioner och liknande förpliktelser[2]**	**–103**	**–112**

1 Kapitalvärdet för ITP2 uppgår till –615 (–593).
2 Pensionsförpliktelser netto, avseende ITP2 uppgår till 0 (0).

Pensionskostnader	2017	2016
Kostnader för tjänstgöring	22	25
Räntekostnad[3]	25	24
Ränteintäkt[3]	–21	–19
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner	**26**	**30**
Kostnad för avgiftsbestämda pensionsplaner	**55**	**49**
Särskild löneskatt / avkastningsskatt[4]	34	28
Försäkringskostnad FPG	1	1
Redovisad pensionskostnad	**116**	**108**

3 Räntekostnader om netto 1 (1) redovisas i finansnettot.
4 Kostnad för särskild löneskatt/avkastningsskatt beräknas enligt skattelagstiftning och avsättning görs under kortfristiga skulder.

Volvokoncernen tillämpar IAS 19; Ersättningar till anställda, i sin finansiella rapportering. Detta innebär skillnader som kan vara väsentliga, vid redovisning av förmånsbaserade planer avseende pensioner samt vid redovisning av förvaltningstillgångar placerade i Volvo Pensionsstiftelse.

Redovisningsprinciperna för förmånsbaserade planer skiljer sig från IAS 19 främst avseende:

- Beräkningen av pensionsskulden enligt svenska redovisningsprinciper tar inte hänsyn till framtida löneökningar.
- Diskonteringsräntan för den svenska skuldberäkningen bestäms av PRI Pensionsgaranti respektive Finansinspektionen.
- Förändringar i diskonteringsräntan, verklig avkastning på förvaltningstillgångarna och övriga aktuariella antaganden redovisas direkt i resultat- och balansräkningen.
- Underskott måste antingen återställas genom inbetalningar eller redovisas som skuld i balansräkningen.
- Överskott kan inte redovisas som tillgång men kan i vissa fall gottgöras bolaget för att minska pensionskostnaderna.

NOT 17 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Övriga avsättningar inkluderar avsättningar för omstruktureringsåtgärder med - (6).

NOT 18 LÅNGFRISTIGA SKULDER

De långfristiga lånen förfaller till betalning enligt följande:

2019–2023	13.977
2024 eller senare	4
BR **Summa långfristiga skulder**	**13.981**

NOT 19 ÖVRIGA SKULDER

	31 dec 2017	31 dec 2016
Löner och källskatter	320	183
Mervärdesskatt	–	5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	237	212
Övriga skulder	4	3
BR **Summa övriga skulder**	**561**	**403**

Inga ställda säkerheter har lämnats för de kortfristiga skulderna.

NOT 20 EVENTUALFÖRPLIKTELSER

Eventualförpliktelserna uppgick den 31 december 2017 till 274.646 (298.384) och av dessa var 274.445 (298.363) lämnade för koncernföretag.

Garantier för kreditprogram ingår med belopp som motsvarar kreditramarna. Dessa uppgick till 260.355 (277.696) och hela beloppet lämnades för koncernföretag.

Vid utgången av året uppgick utnyttjat belopp till 117.863 (133.041), varav 117.842 (133.020) avsåg koncernföretag.

NOT 21 KASSAFLÖDE

Övriga ej kassapåverkande poster	2017	2016
Omvärderingar av aktieinnehav	–2.054	412
Resultat vid försäljning av aktier	–524	–18
Transferprisjusteringar, netto	28	–24
Övriga förändringar	212	90
Totala övriga ej kassapåverkade poster	**–2.338**	**460**

Ytterligare information framgår av not 5 Resultat från aktier och andelar i koncernföretag, not 6 Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag och not 7 Resultat från övriga aktier och andelar.

Förvärv och avyttringar av aktier i koncernföretag, netto	2017	2016
Förvärv	–6.368	–417
Avyttringar	–	–1
Totalt kassaflöde från förvärv och avyttringar av aktier i koncernföretag, netto	**–6.368**	**–418**

Förvärv och avyttringar av koncernföretag framgår av Not 13 Aktier och andelar.

Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i övriga företag, netto	2017	2016
Förvärv	–1	–1
Avyttringar	1.977	25
Totalt kassaflöde från förvärv och avyttringar av aktier och andelar i övriga företag, netto	**1.976**	**24**

Förvärv och avyttringar av utomstående företag framgår av Not 13 Aktier och andelar.

Nettoförändring av lån	31 dec 2016	Kassaflöde	Övrigt	31 dec 2017
Långfristiga skulder till koncernföretag	13.973	–	–	13.973
Kortfristiga skulder till koncernföretag				
Koncernkonto Volvo Treasury AB	24.806	–5.466	–3	19.337
Totalt		**–5.466**		

Bolagsstyrningsrapport 2017

Volvokoncernen värdesätter sund bolagsstyrning som en viktig grund för att uppnå en förtroendefull relation till aktieägarna och andra viktiga parter. Svensk kod för bolagsstyrning, som tillämpas av Volvokoncernen, syftar till att skapa en sund balans mellan aktieägarna, styrelsen och den högsta ledningen. En sund bolagsstyrning, med hög standard när det gäller öppenhet, tillförlitlighet och etiska värderingar, har alltid varit en vägledande princip för Volvokoncernens verksamhet.

SVENSK KOD FÖR BOLAGSSTYRNING

AB Volvos aktier är upptagna till handel på börsen Nasdaq Stockholms huvudmarknad. Volvo tillämpar som noterat bolag Svensk kod för bolagsstyrning (Koden), som finns tillgänglig på www.bolagsstyrning.se.

Denna bolagsstyrningsrapport har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Koden, som en separat rapport som är skild från årsredovisningen. Volvos revisorer har gått igenom rapporten och ett yttrande från revisorerna har fogats till rapporten.

BOLAGSSTYRNINGSMODELL

Aktieägarna utövar sitt inflytande genom att rösta på bolagsstämmor i AB Volvo, som är moderbolag i Volvokoncernen, och beslutar på så vis bland annat om sammansättningen av AB Volvos styrelse och val av revisorer.

En valberedning utsedd av AB Volvos årsstämma lämnar förslag till nästkommande årsstämma beträffande bland annat val av styrelseledamöter och styrelseordförande samt beslut om arvode till styrelsen. Valberedningen lämnar även, när så åligger den, förslag till val av externa revisorer och förslag till beslut om arvode till revisorerna.

Styrelsen är ytterst ansvarig för Volvokoncernens organisation och förvaltningen av dess verksamhet.

Styrelsen utser vidare verkställande direktör tillika koncernchef i AB Volvo. Koncernchefen leder koncernens löpande verksamhet i enlighet med styrelsens riktlinjer.

AB Volvos årsstämma 2017 hölls den 4 april i Konserthuset i Göteborg.

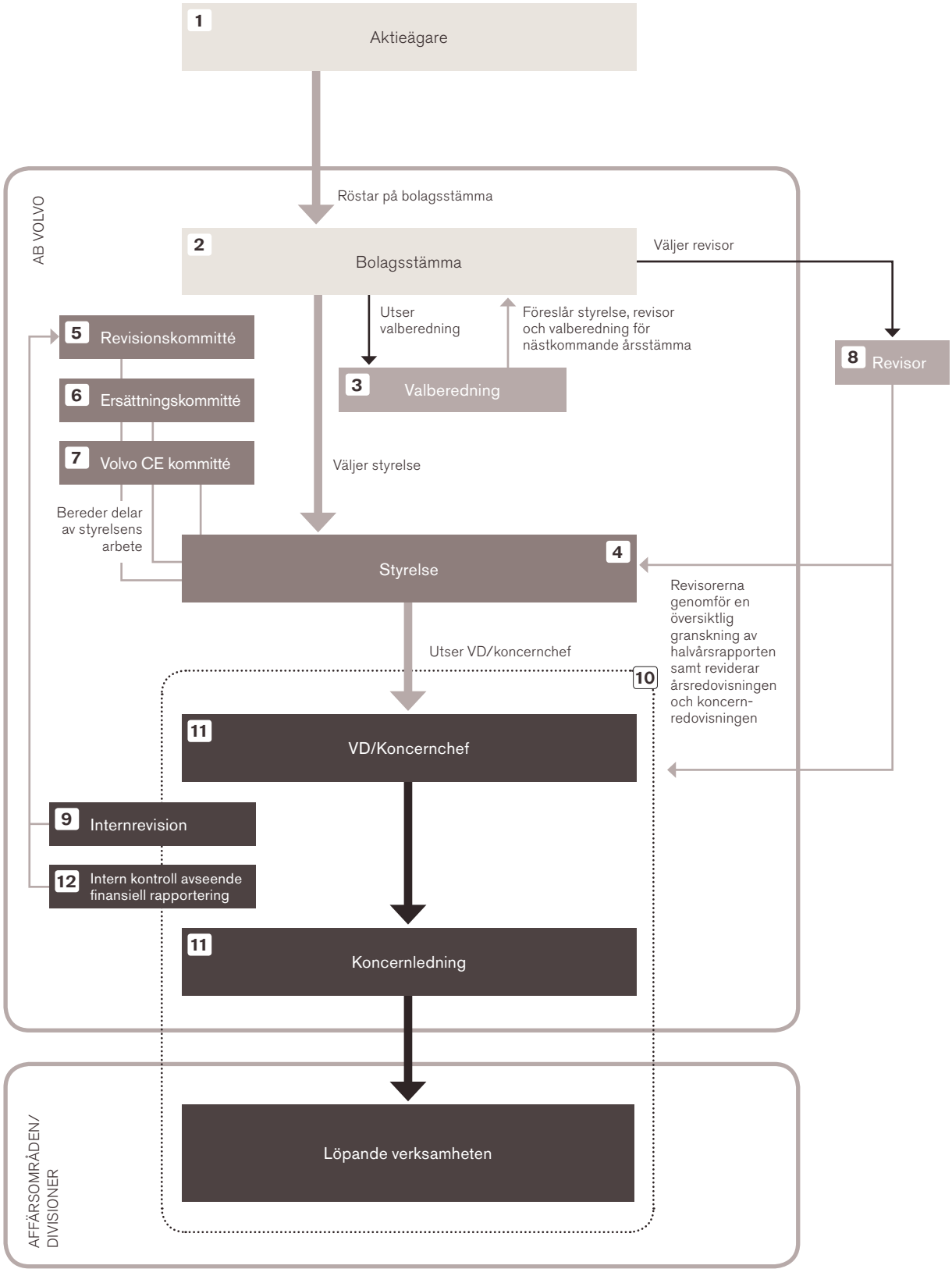
1 Aktieägare
AB VOLVO
Röstar på bolagsstämma
2 Bolagsstämma
Väljer revisor
Utser valberedning
Föreslår styrelse, revisor och valberedning för nästkommande årsstämma
3 Valberedning
8 Revisor
5 Revisionskommitté
6 Ersättningskommitté
7 Volvo CE kommitté
Väljer styrelse
Bereder delar av styrelsens arbete
4 Styrelse
Revisorerna genomför en översiktlig granskning av halvårsrapporten samt reviderar årsredovisningen och koncern-redovisningen
Utser VD/koncernchef
10
11 VD/Koncernchef
9 Internrevision
12 Intern kontroll avseende finansiell rapportering
11 Koncernledning
AFFÄRSOMRÅDEN/ DIVISIONER
Löpande verksamheten

1 AKTIER OCH AKTIEÄGARE

AB Volvo är ett avstämningsbolag, vilket innebär att bolagets aktiebok förs av Euroclear Sweden AB. Per den 31 december 2017 hade Volvo 240.521 aktieägare enligt aktieboken. Den röstmässigt största aktieägaren per detta datum var AB Industrivärden, som innehade 23,1 procent av rösterna, baserat på samtliga utestående aktier. Cevian Capital innehade 15,9 procent av rösterna, Norges Bank Investment Management innehade 5,4 procent av rösterna och Svenska Handelsbanken tillsammans med SHB Pensionsstiftelse, SHB Personalstiftelse, SHB Pensionskassa och Oktogonen innehade 5,1 procent av rösterna, baserat på samtliga utestående aktier.[1]

Volvo har gett ut aktier av två slag; A-aktier och B-aktier. En A-aktie medför rätt till en röst och en B-aktie medför rätt till en tiondels röst vid röstning på bolagsstämma. De två aktieslagen medför samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Ägare av A-aktier har enligt ett särskilt omvandlingsförbehåll i bolagsordningen rätt att begära omvandling av sina A-aktier till B-aktier. Genomförande av sådana omvandlingar innebär att det totala antalet röster i bolaget minskar.

Mer information om Volvos aktie och dess aktieägare återfinns i årsredovisningens förvaltningsberättelse på sidorna 109–111.

[1] Enligt pressmeddelande den 27 december 2017 har Cevian Capital och Zheijiang Geely Holding Group ("Geely") ingått avtal om Geelys förvärv av Cevians aktier i AB Volvo. Geely har vid tidpunkten för upprättande av denna Bolagsstyrningsrapport ännu inte tillträtt aktierna.

2 BOLAGSSTÄMMA

Allmänt

Bolagsstämman är Volvos högsta beslutande organ. Årsstämman hålls inom sex månader efter utgången av räkenskapsåret och äger normalt rum i Göteborg.

Utöver vad som följer av lag beträffande aktieägares rätt att delta vid stämman krävs enligt Volvos bolagsordning föranmälan inom viss i kallelsen angiven tid, varvid i förekommande fall även ska anmälas om aktieägaren avser att ha med sig biträde.

En aktieägare som vill få ett särskilt ärende behandlat vid stämman måste i god tid före stämman begära det hos styrelsen under den adress som meddelas på Volvos webbplats, www.volvokoncernen.se.

Årsstämma 2018

Volvos årsstämma 2018 kommer att hållas torsdagen den 5 april 2018 i Konserthuset, Göteborg. För ytterligare information om årsstämman 2018 se fliken i slutet av års- och hållbarhetsredovisningen samt Volvos webbplats, www.volvokoncernen.se.

AB Volvos årsstämma 2017.

3 VALBEREDNING

Uppgifter

Valberedningen ska fullgöra de uppgifter som åligger en valberedning enligt Koden. Huvuduppgiften är att på aktieägarnas uppdrag bereda och lägga fram förslag till årsstämman beträffande val av styrelse, val av styrelseordförande och styrelsearvodering samt, när så åligger den, förslag om val av revisor samt arvode till revisorn.

Härutöver ska valberedningen, enligt gällande instruktion för Volvos valberedning, lämna förslag till ledamöter att ingå i påföljande års valberedning.

Sammansättning

Enligt instruktion för Volvos valberedning antagen av årsstämman 2017 ska årsstämman välja fem ledamöter till valberedningen, varav fyra ska representera de röstmässigt största aktieägarna i bolaget som uttalat sin vilja att delta i valberedningen. Därutöver ska en av ledamöterna vara styrelseordföranden i AB Volvo. Vidare kan valberedningen erbjuda andra större aktieägare att utse en representant till ledamot i valberedningen. Om ett sådant erbjudande lämnas ska det gå i turordning till de röstmässigt största aktieägare som inte redan är representerade i valberedningen. Antalet ledamöter i valberedningen får dock vara högst sju.

Volvos årsstämma 2017 beslutade enligt instruktionen att till ledamöter i valberedningen utse följande personer:

- Carl-Henric Svanberg, styrelsens ordförande,
- Bengt Kjell, representerande AB Industrivärden,
- Lars Förberg, representerande Cevian Capital,
- Yngve Slyngstad, representerande Norges Bank Investment Management, och
- Pär Boman, representerande Svenska Handelsbanken, SHB Pensionsstiftelse, SHB Personalstiftelse, SHB Pensionskassa och Oktogonen

Valberedningen utsåg Bengt Kjell till valberedningens ordförande.

Med anledning av att Cevian Capital har avyttrat hela sitt aktieinnehav i AB Volvo lämnade valberedningsledamoten Lars Förberg valberedningen i februari 2018.

4 STYRELSE

Uppgifter

Styrelsen har det yttersta ansvaret för Volvos organisation och förvaltningen av Volvos verksamhet. Styrelsen ansvarar för koncernens långsiktiga utveckling och strategi, för att fortlöpande kontrollera och utvärdera koncernens verksamhet samt för de övriga uppgifter som följer av aktiebolagslagen.

Sammansättning

Under perioden 1 januari 2017 till 4 april 2017 bestod AB Volvos styrelse av elva stämmovalda ledamöter, samt av tre ordinarie ledamöter och två suppleanter utsedda av arbetstagarorganisationer. Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av lägst sex och högst tolv stämmovalda ledamöter.

Årsstämman 2017 omvalde Matti Alahuhta, Eckhard Cordes, James W. Griffith, Martin Lundstedt, Kathryn V. Marinello, Martina Merz, Hanne de Mora, Håkan Samuelsson, Helena Stjernholm, Carl-Henric Svanberg och Lars Westerberg till styrelseledamöter och Carl-Henric Svanberg till styrelseordförande. I avsnittet ”Styrelsens ledamöter” på sidorna 196–197 redovisas varje styrelseledamots ålder, huvudsakliga utbildning och arbetslivserfarenhet, uppdrag i bolaget och andra väsentliga uppdrag, eget och närståendes aktieinnehav i Volvo per den 6 mars 2018 samt vilket år ledamoten valdes in i Volvos styrelse.

Inför årsstämman 2017 meddelade valberedningen att valberedningen, i fråga om styrelsens sammansättning, tillämpat vad som föreskrivs i punkten 4.1 i Koden som mångfaldspolicy. Målsättningen är att styrelsen som helhet ska besitta erforderlig bredd avseende såväl bakgrund som kunskap, varvid vikten av en jämn könsfördelning särskilt beaktas. Resultatet av valberedningens tillämpning av mångfaldspolicyn är en styrelse som representerar en bredd avseende såväl yrkesmässiga erfarenheter och kunskaper som geografisk och kulturell bakgrund. Med undantag för den verkställande direktören är 40 procent av de stämmovalda ledamöterna kvinnor.

Oberoendekrav

Styrelsen i AB Volvo är föremål för de oberoendekrav som följer av Koden.

Inför årsstämman 2017 presenterade valberedningen följande bedömning avseende oberoende för de styrelseledamöter som valdes på årsstämman 2017.

Matti Alahuhta, James W. Griffith, Kathryn V. Marinello, Martina Merz, Hanne de Mora, Håkan Samuelsson, Carl-Henric Svanberg och Lars Westerberg bedömdes samtliga vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen samt i förhållande till bolagets större aktieägare.

Martin Lundstedt bedömdes, såsom verkställande direktör för AB Volvo och koncernchef för Volvokoncernen, vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare men inte i förhållande till bolaget och bolagsledningen.

Eckhard Cordes och Helena Stjernholm bedömdes vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen.

Eftersom Cevian Capital Partners inför årsstämman 2017 kontrollerade mer än 10 procent av rösterna i bolaget ansågs Eckhard Cordes, i egenskap av partner i Cevian Capital Partners, inte vara oberoende i förhållande till en av bolagets större aktieägare.

Eftersom AB Industrivärden inför årsstämman 2017 kontrollerade mer än 10 procent av rösterna i bolaget ansågs Helena Stjernholm i egenskap av verkställande direktör och koncernchef för AB Industrivärden, inte vara oberoende i förhållande till en av bolagets större aktieägare.

Arbetsordning

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för styrelsearbetet. Av arbetsordningen framgår bland annat hur styrelsens arbete ska fördelas, inklusive ordförandens särskilda roll och uppgifter, instruktioner rörande arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören samt hur den finansiella rapporteringen till styrelsen ska ske. Styrelsen har dessutom antagit särskilda instruktioner för styrelsens kommittéer, som knyter an till arbetsordningen.

Styrelsens arbete 2017

Styrelsens arbete bedrivs i första hand inom ramen för formella styrelsemöten samt möten i styrelsens kommittéer. Därutöver upprätthålls en löpande kontakt mellan koncernchefen och styrelsens ordförande för att diskutera den pågående verksamheten och säkerställa att styrelsens beslut verkställs.

Under 2017 hölls nio ordinarie styrelsemöten, ett extraordinarie styrelsemöte och ett konstituerande styrelsemöte. Styrelseledamöternas närvaro vid dessa möten framgår av tabellen på sidan 195.

Under 2017 har styrelsen haft fortsatt fokus på åtgärder för att öka koncernens lönsamhet och stärka balansräkningen. Som ett led i detta arbete beslutade styrelsen i augusti 2017 att, inom ramen för sin årliga översyn, införa nya finansiella mål för Volvokoncernen och i juli sålde Volvokoncernen hela sitt innehav i den tyska, börsnoterade motortillverkaren Deutz AG, med en reavinst om cirka 400 Mkr.

Styrelsen har vidare beslutat om en övergripande finansiell plan och investeringsram för koncernens verksamheter samt regelbundet följt upp koncernens resultat och finansiella ställning. Härutöver har styrelsen fokuserat på riskrelaterade frågor såsom övergripande riskhantering och pågående legala tvister och utredningar.

Styrelsen håller sig löpande uppdaterad om status för och utvecklingen av koncernens verksamheter genom att ägna avsevärd tid åt verksamhetsgenomgångar av koncernens olika lastbilsdivisioner och affärsområden. Under 2017 har styrelsen, genom en nyinrättad Volvo CE-kommitté, särskilt följt upp och utvärderat verksamheten inom Volvo CE, vilket även omfattat en särskild uppföljning av det lönsamhetsförbättringsprogram som lanserades under 2016.

Styrelsen har vidare haft särskilt fokus på koncernens strategiska inriktning inom bland annat så kallade disruptiva teknologier, såsom digitalisering, elektrifiering och automatisering. Som ytterligare ett led i styrelsens strategiska fokus besökte styrelsen i oktober 2017 koncernens verksamheter i Kina och Thailand, vilket bidrog till ökad förståelse för koncernens verksamheter och samarbetsprojekt (joint ventures) i Asien.

Slutligen har styrelsen beslutat att avbryta den process som bolaget inledde i november 2016 med att avyttra affärsområdet Governmental Sales, eftersom de erbjudanden som erhölls inte ansågs återspegla verksamhetens värde.

Utvärdering av styrelsens arbete

Styrelsen genomförde under 2017 den årliga utvärderingen av sitt arbete. Syftet med utvärderingen är att vidareutveckla styrelsens effektivitet och arbetsmetoder och att bestämma huvudinriktningen för styrelsens kommande arbete. Utöver detta fungerar utvärderingen som ett verktyg för att fastställa kraven för den kompetens som behövs i styrelsen, och för att analysera den kompetens som redan finns i den nuvarande styrelsen. Genom detta fungerar utvärderingen även som underlag för valberedningens arbete med att föreslå styrelseledamöter.

Vid genomförandet av den årliga utvärderingen ombads styrelseledamöterna att, utifrån sitt eget perspektiv, fylla i frågeformulär och bedöma olika områden som rör styrelsens arbete. De områden som utvärderades för 2017 avsåg bland annat styrelsens sammansättning, hantering av och fokus på styrelsemöten, styrelsestöd samt styrelsens hantering av frågor gällande strategi, risk och successionsplanering. Områdena som omfattas av utvärderingen kan skilja sig från ett år till ett annat för att återspegla utvecklingen av styrelsens arbete och Volvokoncernen.

Separata utvärderingar genomfördes för styrelsen som helhet, för styrelsens ordförande, för revisionskommittén, ersättningskommittén och Volvo CE-kommittén. Resultatet av utvärderingarna avseende styrelsen som helhet och styrelseordföranden har diskuterats av styrelsen. Resultatet av utvärderingen av kommittéerna har diskuterats eller kommer att diskuteras av berörd kommitté. Utöver detta delas resultatet av utvärderingarna avseende styrelsen som helhet och styrelsens ordförande med valberedningen.

Ersättning till styrelsens ledamöter

Årsstämman beslutar om de stämmovalda styrelseledamöternas arvoden. Information om styrelsens arvode, som beslutades av årsstämman 2017, återfinns i årsredovisningens not 27 ”Personal” i koncernens noter.

Ersättning till styrelsen 2017 (gällande från årsstämma 2017-04-04)	Kronor
Styrelsens ordförande	3.400.000
Ledamot	1.000.000
Ordförande i revisionskommittén	350.000
Ledamot i revisionskommittén	160.000
Ordförande i ersättningskommittén	140.000
Ledamot i ersättningkommittén	105.000
Ordförande i Volvo CE-kommittén	175.000
Ledamot i Volvo CE-kommittén	150.000

Styrelsens kommittéer

5 REVISIONSKOMMITTÉN

Uppgifter

Styrelsen har en revisionskommitté, främst i syfte att utöva tillsyn över koncernens ekonomiska redovisning och rapportering och över revisionen av bokslutet.

I revisionskommitténs uppgifter ingår bland annat att svara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra koncernens finansiella rapportering genom att granska delårsrapporter, årsredovisning och koncernredovisning. Revisionskommittén har även till uppgift att granska och övervaka juridiska och skattemässiga frågor inom koncernen samt fullgörandet av lagar och föreskrifter, som kan ha en väsentlig inverkan på den finansiella rapporteringen. Ytterligare en uppgift för revisionskommittén är att granska och övervaka bolagets revisorers opartiskhet och självständighet. Kommittén har också ansvar för att utvärdera såväl interna som externa revisorers arbete samt i förekommande fall hantera upphandlingen av revisorstjänster. Revisionskommittén godkänner även i förväg vilka andra tjänster än revision som får upphandlas av bolagets revisorer.

Revisionskommittén fastställer vidare riktlinjer för transaktioner med till Volvo närstående bolag och personer. Slutligen ska revisionskommittén utvärdera kvaliteten, relevansen och effektiviteten i koncernens system för intern kontroll med avseende på den finansiella rapporteringen samt med avseende på internrevision och riskhantering och fullgöra de uppgifter som i övrigt åligger en revisionskommitté.

Sammansättning och arbete under 2017

Vid det konstituerande styrelsemötet efter årsstämman 2017 utsågs följande styrelseledamöter till ledamöter i revisionskommittén:

- Lars Westerberg
- Hanne de Mora
- Helena Stjernholm

Lars Westerberg utsågs till ordförande i revisionskommittén.

Revisionskommittén har träffat de externa revisorerna utan ledningens närvaro vid fyra tillfällen under 2017 i samband med revisionskommittémötena. Revisionskommittén har även träffat chefen för internrevisionen i samband med kommittémötena.

Revisionskommittén och de externa revisorerna har bland annat gått igenom den externa revisionsplanen och synen på hantering av risker. Under 2017 hade revisionskommittén nio ordinarie möten. Ledamöternas närvaro vid kommittémötena framgår av tabellen på sidan 195. Revisionskommittén rapporterar regelbundet resultatet av sitt arbete till hela styrelsen, och protokollen från revisionskommitténs möten distribueras till styrelseledamöterna.

Styrelsen besökte i oktober 2017 koncernens verksamheter i bland annat Thailand.

forts. Styrelse

6 ERSÄTTNINGSKOMMITTÉN

Uppgifter
Styrelsen har en ersättningskommitté i syfte att bereda och besluta i frågor om ersättning till högre chefer i koncernen. Kommittén ska lämna rekommendationer till styrelsen avseende styrelsens beslut om anställnings- och ersättningsvillkor för verkställande direktören och den vice verkställande direktören i AB Volvo, principerna för ersättningar, inklusive pensioner och avgångsvederlag, till övriga medlemmar i koncernledningen, samt principerna för system beträffande rörlig lön, aktiebaserade incitamentsprogram, pensioner och avgångsvederlag för andra högre chefer i koncernen.

Ersättningskommittén ska följa och utvärdera pågående och under året avslutade program för rörliga ersättningar till ledningen, tillämpningen av de riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som årsstämman ska fatta beslut om och gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i koncernen.

Styrelsen ska, senast tre veckor före årsstämman, lämna en redovisning av resultatet av ersättningskommitténs utvärdering på bolagets hemsida.

Sammansättning och arbete under 2017
Vid det konstituerande styrelsemötet efter årsstämman 2017 utsågs följande styrelseledamöter till ledamöter i ersättningskommittén:
- Carl-Henric Svanberg
- Matti Alahuhta
- James W. Griffith

Carl-Henric Svanberg utsågs till ordförande i ersättningskommittén.

Enligt Koden ska ledamöterna i ersättningskommittén, med undantag för styrelseordföranden om denne är ledamot i kommittén, vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Valberedningens oberoendebedömning inför årsstämman 2017 redovisas på sidan 191 under rubriken "Oberoendekrav".

Under 2017 hade ersättningskommittén fyra möten. Ledamöternas närvaro vid kommittémötena framgår av tabellen på sidan 195. Ersättningskommittén rapporterar regelbundet resultatet av sitt arbete till hela styrelsen.

7 VOLVO CE-KOMMITTÉN

Uppgifter
I samband med årsstämman 2017 inrättade styrelsen en Volvo CE-kommitté. Kommitténs uppgift är framförallt att granska och utvärdera utvecklingen av Volvo CEs verksamhet samt att följa upp genomförandet av det lönsamhetsförbättringsprogram som lanserats i syfte att öka effektiviteten i Volvo CE.

Sammansättning och arbete under 2017
Vid det konstituerande styrelsemötet efter årsstämman 2017 utsågs följande ledamöter och suppleant till ledamöter i Volvo CE-kommittén:
- Carl-Henric Svanberg
- Matti Alahuhta
- Eckhard Cordes
- James W. Griffith
- Helena Stjernholm
- Lars Ask
- Mari Larsson

Carl-Henric Svanberg utsågs till ordförande i Volvo CE-kommittén.

Under 2017 hade Volvo CE-kommittén sex möten. Ledamöternas närvaro vid kommittémötena framgår av tabellen på sidan 195. Volvo CE-kommittén rapporterar regelbundet resultatet av sitt arbete till hela styrelsen.

Styrelsens sammansättning samt närvaro under möten 1 januari 2017 31 december 2017

Ledamot	Styrelse (11 inkl. konstituerande)	Revisions kommittén (9)	Ersättnings kommittén (4)	Volvo CE kommittén (6)
Carl Henric Svanberg	11		4	6
Martin Lundstedt	11			
Matti Alahuhta	11		4	6
Eckhard Cordes	10			5
Hanne de Mora	11	9		
James Griffith	11		4	6
Kathryn Marinello	10			
Martina Merz	11			
Håkan Samuelsson	10			
Helena Stjernholm	11	9		6
Lars Westerberg	11	9		
Lars Ask, arbetstagarrepresentant	11			6
Mats Henning, arbetstagarrepresentant	11			
Camilla Johansson, arbetstagarrepresentant	11			
Mari Larsson, arbetstagarrepresentant	11			6
Mikael Sällström, arbetstagarrepresentant	11			
Totalt antal möten	**11**	**9**	**4**	**6**

Styrelsens ledamöter

STYRELSE-LEDAMÖTER VALDA AV ÅRSSTÄMMAN

	Carl-Henric Svanberg *Styrelseordförande, Ordförande i ersättnings-kommittén, Ordförande i Volvo CE-kommittén*	**Matti Alahuhta** *Ledamot i ersättnings-kommittén, Ledamot i Volvo CE-kommittén*	**Eckhard Cordes** *Ledamot i Volvo CE-kommit-tén*	**James W. Griffith** *Ledamot i ersättnings-kommittén, Ledamot i Volvo CE-kommittén*	**Martin Lundstedt** *Verkställande direktör och koncernchef*
Utbildning	Civilingenjör, civilekonom.	Civilingenjör, fil dr.	MBA och fil dr från University of Hamburg.	BSc Industrial Engineering, MBA från Stanford University.	Civilingenjör.
Född	1952	1952	1950	1954	1967
Ledamot i AB Volvos styrelse	Styrelseordförande i AB Volvo sedan 4 april 2012.	Sedan 2 april 2014.	Sedan 1 april 2015.	Sedan 2 april 2014.	Sedan 6 april 2016.
Position och styrelseuppdrag	Styrelseordförande: BP p.l.c. Ordförande: Kungliga Ingen-jörsvetenskapsakademien (IVA).	Styrelseordförande: DevCo Partners Oy och Outotec Corporation. Styrelseledamot: Kone Corpo-ration, ABB Ltd.	Partner i Cevian Capital och EMERAM Capital Partners. Styrelseordförande: Bilfinger SE. Medlem: Executive Committee of Eastern European Economic Relations of German Industry.	Styrelseledamot: Illinois Tool Works Inc.	Verkställande direktör och koncernchef för AB Volvo. Styrelseordförande: Partex Marking Systems AB och Permobil AB. Styrelseledamot: ACEA Commercial Vehicle och Concentric AB. Medlem: IVA. Rådgivande ledamot: Nationella innovationsrådet.
Huvudsaklig arbetslivserfarenhet	Har innehaft ett flertal befatt-ningar inom Asea Brown Boveri (ABB) och Securitas AB, verkställande direktör och koncernchef på Assa Abloy AB, verkställande direktör och kon-cernchef på Telefonaktie-bolaget LM Ericsson, ledamot av External Advisory Board för Earth Institute vid Columbia University samt av Advisory Board för Harvard Kennedy School.	Har innehaft ett flertal chefs-befattningar inom Nokiakoncer-nen – verkställande direktör Nokia Telecommunications, verkställande direktör Nokia Mobile Phones och Chief Strategy Officer i Nokiakoncer-nen, verkställande direktör på Kone Corporation 2005–2014 och mellan 2006–2014 även koncernchef.	Började 1976 inom Daimler Benz AG, där han innehaft ett flertal chefspositioner, bland annat som chef för lastbils- och bussverksamheten, chef för Group Controlling, Corporate Development och M&A i AEG AG samt koncernchef för Mercedes Car Group. Har vidare varit verkställande direktör inom Metro Group, rådgivare till EQT samt styrelse-ledamot i bland annat Air Berlin, SKF, Carl Zeiss och Rheinmetall AG. Är sedan 2012 partner i Cevian Capital och EMERAM Capital Partners.	Började sin karriär på The Timken Company 1984, där han har innehaft ett flertal chefs-befattningar, bland annat som ansvarig för Timkens kul-lagerverksamhet i Asien, Stilla-havsområdet och Latinamerika och för bolagets verksamhet i Nordamerika med inriktning mot fordonsindustrin. Fram till 2014 verkställande direktör och koncernchef på The Timken Company.	Verkställande direktör och koncernchef i Scania 2012–2015. Innan dess ledande befattningar inom Scania sedan 1992. Ordförande i FN:s rådgivande panel för hållbara transporter 2015–2016.
Innehav i Volvo, eget och närståendes	700.000 B-aktier.	64.100 B-aktier.	Inga.	20.000 B-aktier.	75.624 B-aktier.

STYRELSELEDAMÖTER UTSEDDA AV ARBETSTAGARORGANISATIONER

	Lars Ask *Representant för de anställda, ordinarie ledamot Ledamot i Volvo CE-kommittén*	**Mats Henning** *Representant för de anställda, ordinarie ledamot*	**Mikael Sällström** *Representant för de anställda, ordinarie ledamot*
Född	1959	1961	1959
Ledamot i AB Volvos styrelse	Suppleant 16 juni 2009–2016. Ordinarie ledamot sedan 6 april 2016.	Sedan 9 maj 2014.	Sedan 7 september 2009.
Bakgrund inom Volvo	Verksam inom Volvo sedan 1982.	Verksam inom Volvo sedan 1982.	Verksam inom Volvo 1980–1999 och sedan 2009.
Innehav i Volvo, eget och närståendes	293 A-aktier, 250 B-aktier.	293 A-aktier, 500 B-aktier.	293 A-aktier.

Kathryn V. Marinello	**Martina Merz**	**Hanne de Mora** *Ledamot i revisionskommittén*	**Håkan Samuelsson**	**Helena Stjernholm** *Ledamot i revisionskommittén, Ledamot i Volvo CE-kommittén*	**Lars Westerberg** *Ordförande i revisionskommittén*
BA från State University of New York at Albany, MBA från Hofstra University.	BS från University of Cooperative Education, Stuttgart.	BA Economics från HEC i Lausanne, MBA från IESE i Barcelona.	Civilingenjör.	Civilekonom.	Civilingenjör, civilekonom.
1956	1963	1960	1951	1970	1948
Sedan 2 april 2014.	Sedan 1 april 2015.	Sedan 14 april 2010.	Sedan 6 april 2016.	Sedan 6 april 2016.	Sedan 4 april 2007.
Verkställande direktör och koncernchef för Hertz Global Holdings.	Styrelseordförande: SAF Holland SA. Styrelseledamot: Deutsche Lufthansa AG (supervisory board) , NV Bekaert S.A. och Imerys SA.	Styrelseordförande: a-connect (group) ag. Styrelseledamot: IMD Supervisory Board.	Verkställande direktör och koncernchef för Volvo Car Group. Styrelseledamot: Volvo Car AB, China-Euro Vehicle Technology AB (CEVT), Zenuity AB, Teknikarbetsgivarna i Sverige och Teknikföretagen.	Verkställande direktör och koncernchef för AB Industrivärden. Styrelseledamot: AB Industrivärden, Sandvik AB och Telefonaktiebolaget LM Ericsson.	Styrelseledamot: SSAB AB, Sandvik AB och Stena AB.
Har innehaft ett flertal chefsbefattningar på Citibank, Chemical Bank New York (nu JP Morgan Chase), First Bank Systems och First Data Corporation, divisionschef på General Electric Financial Assurance Partnership Marketing och på General Electrics Fleet Service, verkställande direktör och koncernchef för Ceridian Corporation och sedan även ordförande. Ordförande, verkställande direktör och koncernchef för Stream Global Services, Inc. Senior rådgivare Ares Management, LLC. Styrelseledamot i Nielsen och RealPage.	Fram till januari 2015 koncernchef för Chassis Brakes International. Har under närmare 25 år innehaft ett flertal befattningar inom Robert Bosch GmbH, senast som Executive Vice President Sales and Marketing för divisionen Chassis System Brakes kombinerat med ansvar för regionerna Kina och Brasilien samt verkställande direktör i dotterbolaget Bosch Closure System. Har även varit medlem av ledningsgruppen i Brose Fahrzeugteile GmbH & Co.	Kreditanalytiker på Den Norske Creditbank i Luxemburg 1984, olika befattningar inom brand management och controlling inom Procter & Gamble 1986–1989, partner i McKinsey & Company, Inc. 1989–2002, en av grundarna och ägarna, tillika styrelseordförande, i det globala konsultbolaget och talangnätverket a-connect (group) ag sedan 2002.	Började sin yrkeskarriär i Scania 1977 där han stannade i över 20 år. Han innehade ledande befattningar inom Scanias tekniska organisation innan han blev medlem av ledningsgruppen 1996 med ansvar för utveckling och produktion. Verkställande direktör för MAN Nutzfahrzeuge AG från 2000. Verkställande direktör för MAN AG från 2005–2009.	Mellan 1998–2015, anställd av private equity-bolaget IK Investment Partners (tidigare Industri Kapital) där hon haft olika befattningar. Hon var partner med ansvar för Stockholmskontoret. Hon var även medlem i IK's Executive Committee. Dessförinnan var hon verksam som konsult vid Bain & Company.	Har innehaft ett flertal befattningar inom ASEA 1972–1984, innehaft ett flertal chefsbefattningar inkl verkställande direktör och koncernchef för Esab AB 1984–1994, verkställande direktör för Gränges AB 1994–1999, har bred erfarenhet från fordonsindustrin och var verkställande direktör och koncernchef för Autoliv Inc. 1999–2007 samt ordförande i Autoliv Inc. 2007–2011. Tidigare ordförande i styrelser såsom Husqvarna AB, Vattenfall AB samt Ahlsell AB.
Inga.	4.500 B-aktier.	3.000 B-aktier.	106.000 B-aktier.	8.000 B-aktier.	30.000 A-aktier, 168.000 B-aktier.

SUPPLEANTER UTSEDDA AV ARBETSTAGARORGANISATIONER

Camilla Johansson *Representant för de anställda, suppleant*	**Mari Larsson** *Representant för de anställda, suppleant* *Ledamot i Volvo CE-kommittén*
1966	1978
Sedan 6 april 2016.	Sedan 22 maj 2015.
Verksam inom Volvo sedan 1997.	Verksam inom Volvo sedan 2004.
643 A-aktier.	605 A-aktier.

STYRELSENS SEKRETERARE

Sofia Frändberg *Styrelsens sekreterare* Jur kand.
1964
Sekreterare till styrelsen sedan 1 april 2013.
Executive Vice President Group Legal & Compliance and General Counsel.
1.738 A-aktier, 50.774 B-aktier.

8 EXTERN REVISION

Volvos revisorer väljs av årsstämman. Revisorerna genomför en översiktlig granskning av halvårsrapporten samt reviderar årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorerna rapporterar resultatet av sin revision av årsredovisningen och koncernredovisningen och sin genomgång av bolagsstyrningsrapporten genom revisionsberättelsen samt ett särskilt yttrande om bolagsstyrningsrapporten, som de framlägger för årsstämman.

Nuvarande revisorer är PricewaterhouseCoopers AB (PwC) som valdes på årsstämman 2014 för en mandatperiod om fyra år. Två delägare i PwC, Peter Clemedtson och Johan Palmgren, ansvarar för revisionen av Volvo. Peter Clemedtson är huvudansvarig revisor.

Under 2016 beslutade Volvo att starta en upphandling rörande revisionstjänster för att förbereda valet av externa revisorer vid årsstämman 2018.

Information om ersättning som Volvo betalade till revisorerna återfinns i årsredovisningens not 28 ”Ersättning till revisorer” i koncernens noter.

9 INTERN REVISION

Volvos funktion för internrevision, Corporate Audit, bistår koncernen med att förbättra och skydda organisationens värde genom en riskbaserad, oberoende och objektiv säkrings- och rådgivningsverksamhet. Corporate Audit hjälper koncernen att uppnå dess mål genom att använda ett systematiskt, disciplinerat tillvägagångssätt för att utvärdera och för att förbättra effektiviteten i riskhantering, kontroll- och styrningsprocesser.

Corporate Audit utför internrevisioner av utvalda fokusområden, identifierade genom en oberoende riskanalys och godkända av revisionskommittén. Därutöver genomför Corporate Audit särskilda uppdrag som efterfrågas av ledningen och revisionskommittén. Revisionerna omfattar bland annat bedömningar om lämpligheten och effektiviteten i de processer inom koncernen som relaterar till verksamhetsstyrning och riskhantering samt utvärderingar avseende efterlevnad av riktlinjer och direktiv.

Corporate Audit genomför även utredningar om misstänkta brott mot uppförandekoden och misstänkta bedrägerier inom organisationen samt koordinerar och bistår med översyn av andra styr- och övervakningsfunktioner.

Chefen för Corporate Audit rapporterar direkt till den verkställande direktören, koncernens chefsjurist och styrelsens revisionskommitté. För ytterligare information om den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen, se sidorna 204–205.

10 STYRNINGSPRINCIPER OCH ORGANISATIONSSTRUKTUR

Volvos strategi

Volvokoncernens mission är att "Bidra till ökat välstånd genom transportlösningar". Koncernens produkter och tjänster utvecklas kontinuerligt för att stödja hållbara samhällen och människors välbefinnande och säkerhet. Med detta i åtanke strävar Volvokoncernen mot att uppnå sin vision "Att vara världens mest eftertraktade och framgångsrika leverantör av transportlösningar".

Volvokoncernens ambitioner är att ha ledande kundnöjdhet för alla sina varumärken i respektive segment, att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren i branschen och att ha en branschledande lönsamhet. Koncernens värderingar, Framgång för kunden, Tillit, Passion, Förändring och Prestation är grunden för koncernens företagskultur. Under 2017 lanserade Volvokoncernen en ny uppförandekod som tydligt anger förväntningarna på hur koncernens verksamhet bedrivs – inte bara på ett fåtal platser, utan överallt där koncernen är verksam. Uppförandekoden sammanfattar det koncernen står för och vad Volvo förväntar sig av sina medarbetare. Sju strategiska prioriteringar anger riktningen för koncernen. De beskriver nyckelprinciperna i Volvokoncernens strategi, såsom kundfokus, decentralisering, tydligt ledarskap och resultatansvar för varje varumärke, ständiga förbättringar samt vikten av att ta tillvara på koncernens styrkor för att öka synergier, lönsamhet och att vara ledande inom teknik.

Baserat på koncernens strategiska prioriteringar definierar varje affärsområde sin egen operationella plan. De långsiktiga planerna, såsom koncernens industriella och teknologiska planer är också viktiga delar av koncernens strategiska riktning. Uppföljningen av Volvokoncernens strategi styrs av koncernens årliga strategicykel.

Styrdokument

En annan viktig del i styrningen av koncernen är koncernens policies och direktiv, såsom uppförandekoden och policies om investeringar, finansiella risker, redovisning, finansiell kontroll och internrevision, vilka innehåller koncerngemensamma operationella och finansiella regler för verksamheten samt ansvars- och befogenhetsstrukturer.

Organisationsstruktur

Volvokoncernens affärsverksamhet är organiserad i tio affärsområden. Av dessa utgörs fem av de varumärkesbaserade affärsområdena för lastbilar; Volvo Trucks, UD Trucks, Renault Trucks, Mack Trucks och Group Trucks Asia & JVs, samtliga med eget resultatansvar för respektive affär. Övriga affärsområden är Volvo Construction Equipment, Volvo Buses, Volvo Penta, Governmental Sales och Volvo Financial Services (VFS).

VOLVOKONCERNENS ORGANISATIONSSTRUKTUR

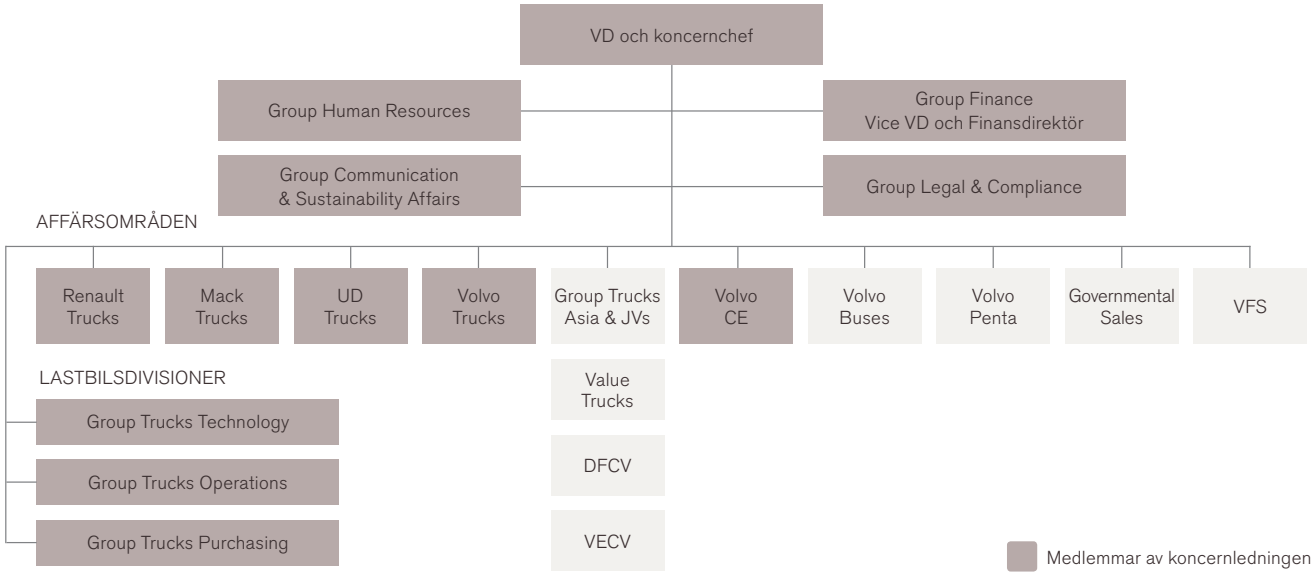

forts. Styrningsprinciper och organisationsstruktur

Lastbilsverksamheten är vidare organiserad i tre divisioner; Group Trucks Technology (GTT), Group Trucks Operations (GTO) och Group Trucks Purchasing (GTP). GTT ansvarar för produktutveckling av motorer, växellådor och lastbilar. GTO ansvarar för produktion av lastbilar, koncernens motorer och växellådor samt för koncernens reservdelsförsörjning och logistikverksamhet. GTP har ett övergripande ansvar för inköp inom koncernens lastbilsverksamhet och verksamheterna för motorer och växellådor samt för koncernens övriga inköp av varor och tjänster.

Härutöver finns fyra stabsfunktioner, Group Human Resources, Group Finance, Group Communication & Sustainability Affairs och Group Legal & Compliance, vars uppgift bland annat är att ge stöd åt koncernchefen och koncernledningen med expertkunskap inom respektive stabsfunktionsområde samt att utveckla standarder för hela organisationen genom policies, direktiv och riktlinjer. Vidare finns koncernfunktioner som tillhandahåller tjänster och/eller produkter till hela koncernen, såsom exempelvis Group IT och Accounting & Company Control.

Med denna styrmodell kan Volvo dra nytta av synergieffekterna av globala organisationer för tillverkning, produktutveckling och inköp, samtidigt som tydligt ledarskap och ansvar för respektive varumärke bibehålls för att säkerställa att kundernas behov tillgodoses. Målet med styrmodellen är att alla koncernens affärsområden ska drivas utifrån samma tydliga affärsmässiga principer där varje enhet kan följa och optimera sin egen resultatutveckling på kort och lång sikt.

11 KONCERNLEDNING

Koncernledningen består av 13 medlemmar. Utöver koncernchefen består koncernledningen av cheferna för koncernens tre lastbilsdivisioner, cheferna för de fem affärsområdena Renault Trucks, Mack Trucks, UD Trucks, Volvo Trucks och Volvo Construction Equipment samt cheferna för koncernens fyra stabsfunktioner. Chefen för Group Finance är, förutom finansdirektör, vice verkställande direktör. Medlemmarna i koncernledningen rapporterar direkt till koncernchefen.

Cheferna för affärsområdena Group Trucks Asia & JVs, Volvo Buses, Volvo Penta, Governmental Sales och VFS rapporterar också direkt till koncernchefen och ingår i en utökad ledningsgrupp tillsammans med medlemmarna i koncernledningen.

Koncernchefen ansvarar för den löpande förvaltningen av Volvokoncernens verksamhet och har behörighet att fatta beslut i de frågor som inte kräver styrelsens godkännande. Koncernchefen leder den löpande verksamheten i koncernen huvudsakligen genom koncernledningen och den utökade ledningsgruppen.

I Product Board fattas viktiga beslut relaterade till koncernens produkt- och teknologiportfölj. Product Board fokuserar primärt på utvecklingsprojekt inom koncernens lastbilsverksamhet samt på koncernövergripande projekt av betydande storlek.

I Quality Board hanteras kvalitetsrelaterade frågor i syfte att främja snabbt beslutsfattande och kundfokus inom området.

På särskilda möten för Sales & Operations Planning (S&OP) fattas beslut om en produktionsplan som syftar till att optimera Volvokoncernens totala lönsamhet. Syftet med mötena är att balansera efterfrågan med leverantörskedjan, hantera kapacitet och ge direktiv för koncernens verksamheter för försäljning och produktion.

Genom ovan nämnda organ sker styrning och uppföljning av koncernens finansiella utveckling, strategier och mål, samt fattas beslut om bland annat investeringar.

Ersättning till koncernledningen
Årsstämman i AB Volvo beslutar varje år om riktlinjer för ersättning till koncernledningen, efter förslag från styrelsen. Information om de ersättningsriktlinjer som antogs av årsstämman 2017 återfinns i årsredovisningens not 27 "Personal" i koncernens noter.

Förändringar i koncernledningen
Den 1 januari 2018 tillträdde Melker Jernberg befattningen Executive Vice President Volvo Group and President Volvo Construction Equipment och blev därmed medlem av koncernledningen. Melker Jernberg ersatte Martin Weissburg, som den 1 juni 2018 ersätter Dennis Slagle som chef för Mack Trucks.

Den 1 januari 2018 tillträdde Kina Wileke befattningen Executive Vice President Group Communications & Sustainability Affairs och blev därmed medlem av koncernledningen. Kina Wileke ersatte Henry Sténson.

Martin Lundstedt, verkställande direktör och koncernchef, vid årsstämman 2017.

Koncernledning

	Martin Lundstedt *Verkställande direktör och koncernchef*	**Jan Gurander** *Vice VD och Finansdirektör*	**Claes Nilsson** *Executive Vice President Volvo Group och President Volvo Trucks*	**Bruno Blin** *Executive Vice President Volvo Group och President Renault Trucks*	**Dennis Slagle** *Executive Vice President Volvo Group och President Mack Trucks*	**Joachim Rosenberg** *Executive Vice President Volvo Group och Chairman of UD Trucks*
Utbildning	Civilingenjör.	Civilekonom.		MBA.	BS Accounting CPA.	Civilingenjör, civilekonom, ekonomie magister.
Född	1967	1961	1957	1963	1954	1970
Huvudsaklig arbetslivserfarenhet	Verkställande direktör och koncernchef. Medlem av Volvos koncernledning sedan oktober 2015. Verkställande direktör och koncernchef Scania 2012–2015. Innan dess ledande befattningar inom Scania sedan 1992. Ordförande i FN:s rådgivande panel för hållbara transporter 2015-2016.	CFO & Senior Vice President Finance Volvo Car Corporation 2011–2013. CFO MAN Diesel & Turbo SE 2010. CFO MAN Diesel SE 2008–2009. Group Vice President och CFO Scania AB 2001–2006. President of Business Unit Finance AB Volvo 1999–2001. Senior Vice President & Finance Director Scania AB 1998–1999. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2014. Verksam inom Volvo 1999–2001 och sedan 2014.	President Volvo Trucks sedan 2016. Senior Vice President Volvo Group Trucks Sales Latin America 2015. Senior Vice President Volvo Group Trucks Sales, Europe North and Central 2013–2014. Senior Vice President Volvo Trucks 2011–2012. President Volvo Trucks, Europe Division 2007–2011 och International Division 2006–2007. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2016. Verksam inom Volvo sedan 1982.	Efter att ha arbetat i flera företag inom tillverknings-, kvalitets- och inköpsområdena började han på Renault Trucks Purchasing 1999. Har innehaft flera ledande befattningar under åren, senast som Senior Vice President Group Truck Sales South Europe sedan januari 2013–2016 och dessförinnan Senior Vice President Volvo Group Purchasing. Medlem av Volvos koncernledning sedan mars 2016. Verksam inom Volvo sedan 1999.	Har innehaft ett antal ledande befattningar inom Volvo Group Trucks Sales North America 2008–2016. President Volvo Construction Equipment North America 2000–2008. Medlem av Volvos koncernledning 2008–2014 och sedan mars 2016. Verksam inom Volvo sedan 2000.	Executive Vice President Group Trucks Sales 2015–2016. Executive Vice President Group Trucks Sales & Marketing APAC 2012–2014. President Volvo Group Asia Truck Operations 2007–2011. Vice President Volvo Group Alliance Office 2007. Vice President Volvo Powertrain 2005–2007. Konsult hos McKinsey & Company 1996–2004. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2012. Verksam inom Volvo sedan 2005.
Styrelseuppdrag	Ordförande i Partex Marking Systems AB och i Permobil AB. Ledamot i ACEA Commercial Vehicle och i Concentric AB. Medlem i IVA samt rådgivande ledamot i Nationella innovationsrådet.				Volvokoncernens representant i National Association of Manufacturers (NAM).	Volvokoncernens representant i Japan Automobile Manufacturers Association (JAMA) .
Innehav i Volvo, eget och närståendes	75.624 B-aktier.	26.143 B-aktier.	206 A-aktier, 21.488 B-aktier.	7.863 B-aktier.	85.047 B-aktier.	87 A-aktier, 59.996 B-aktier.

Melker Jernberg *Executive Vice President Volvo Group och President Volvo Construction Equipment*	**Lars Stenqvist** *Executive Vice President Group Trucks Technology*	**Jan Ohlsson** *Executive Vice President Group Trucks Operations*	**Andrea Fuder** *Executive Vice President Volvo Group Trucks Purchasing*	**Sofia Frändberg** *Executive Vice President Group Legal & Compliance och General Counsel*	**Kerstin Renard** *Executive Vice President Group Human Resources*	**Kina Wileke** *Executive Vice President Group Communication & Sustainability Affairs*
Civilingenjör maskinteknik.	MSc Industrial Engineering.	Civilingenjör.	MSc och MBA.	Jur kand.	Socionom fil kand.	Examen i journalistik, Göteborgs universitet.
1968	1967	1953	1967	1964	1961	1974
VD och koncernchef Höganäs AB 2014–2017. Executive Vice President EMEA vid SSAB 2011–2014. Har haft ett flertal befattningar på Scania AB sedan 1989, senast som Senior Vice President Buses and Coaches Scania AB 2007–2011. Medlem av Volvos koncernledning sedan januari 2018.	Executive Vice President Group Trucks Technology och Volvo Group Chief Technology Officer sedan oktober 2016. Chef för R&D och CTO på Volkswagen Truck & Buss 2015–2016. Senior Vice President Vehicle Definition R&D på Scania 2007–2015. Innan dess ledande befattningar inom Scania sedan 1992. Medlem av Volvos koncernledning sedan 10 oktober 2016. Verksam inom Volvo sedan 10 oktober 2016.	Senior Vice President Powertrain Production Group Trucks Operations 2012–2016. 2001–2012 General Manager European Manufacturing Volvo Trucks. Medlem av Volvos koncernledning sedan april 2016. Verksam inom Volvo sedan 1979.	Har arbetat inom kvalitet och logistik och har innehaft ett antal ledande befattningar inom Volkswagens inköpsorganisation. Ansvarig för inköp på Scania 2012–2016. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2017. Verksam inom Volvo sedan 2017.	Ansvarig för Group Legal & Compliance och chefsjurist i Volvokoncernen sedan april 2013. Chef för Corporate Legal AB Volvo 1998–2013. Corporate Legal Counsel AB Volvo 1994–1997. Medlem av Volvos koncernledning sedan april 2013. Verksam inom Volvo sedan 1994.	Personaldirektör för Volvokoncernen 2007–2011. Dessförinnan personalchef på Volvo Powertrain 2005–2006. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2012. Verksam inom Volvo sedan 2005.	Ansvarig för Group Communications sedan 2018. Verksam inom Volvokoncernen sedan 2008, senast som Senior Vice President Brand, Communication & Marketing Volvo Penta 2016–2017, Senior Vice President External Corporate Communication Volvo Group 2012–2016 och CEO Communication Volvo Group 2008–2012. Har innehaft ett antal olika befattningar inom TV4-Gruppen 1998–2008. Medlem av Volvos koncernledning sedan januari 2018.
				Sekreterare i AB Volvos styrelse sedan april 2013.	Ledamot i Teknikföretagen.	Ledamot i Handelsbanken Regionbanken Västra Sverige.
2.000 B-aktier.	1.768 B-aktier.	32.154 B-aktier.	1.600 A-aktier, 2.100 B-aktier.	1.738 A-aktier, 50.774 B-aktier.	405 A-aktier, 43.375 B-aktier.	135 A-aktier, 5.651 B-aktier.

12 INTERN KONTROLL AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN

Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och Koden för den interna kontrollen. Syftet med denna beskrivning är att ge aktieägarna och övriga intressenter en förståelse för hur den interna kontrollen är organiserad i Volvo vad beträffar den finansiella rapporteringen. Beskrivningen har utformats i enlighet med årsredovisningslagen och beskrivningen är därmed begränsad till intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen.

Inledning

Volvo har en funktion för intern kontroll som har till syfte att stödja ledningen så att den löpande kan tillse god intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Arbetet som bedrivs genom denna funktion grundar sig i huvudsak på att säkerställa efterlevnad av direktiv och riktlinjer och att skapa goda förutsättningar för kontrollaktiviteter i väsentliga processer relaterade till den finansiella rapporteringen. Revisionskommittén informeras löpande om resultatet av det arbete som funktionen för intern kontroll inom Volvo bedriver rörande risker, kontrollaktiviteter och uppföljning i den finansiella rapporteringen.

Volvo har vidare en internrevisionsfunktion som, bland annat, oberoende granskar att bolag i koncernen efterlever de principer och regler som återfinns i koncernens direktiv, riktlinjer och instruktioner för finansiell rapportering. Chefen för internrevisionsfunktionen rapporterar direkt till koncernchefen, till koncernens chefsjurist samt till styrelsens revisionskommitté.

Kontrollmiljö

Grundläggande för Volvos kontrollmiljö är den företagskultur som är etablerad i koncernen och som ledare och anställda verkar i. Volvo arbetar aktivt med kommunikation och utbildning avseende bolagets värdegrunder som beskrivs i bland annat koncernens Uppförandekod, för att säkerställa att god moral, etik och integritet genomsyrar organisationen. Grundstommen i den interna kontrollen över den finansiella rapporteringen byggs upp kring koncernens direktiv, riktlinjer och instruktioner samt organisationens ansvars- och befogenhetsstruktur. Principer för Volvos interna kontroll samt direktiv och riktlinjer för den finansiella rapporteringen finns samlade i Volvo Group Management System, ett koncernövergripande ledningssystem som bland annat innehåller koncernens instruktioner, regler och principer.

Riskbedömning

Risker avseende den finansiella rapporteringen utvärderas och övervakas av styrelsen genom dess revisionskommitté, genom att identifiera väsentliga risker och hur de ska hanteras och motverkas. Bedömningen av vilken grad av risk som föreligger för att det ska uppstå felaktigheter i den finansiella rapporteringen sker utifrån en rad kriterier, till exempel redovisningsprincipernas komplexitet, värderingsprinciper av tillgångar och skulder, komplexa eller förändrade affärsförhållanden, etc. De identifierade riskerna tillsammans med erforderliga mitigerande kontrollmål samlas i ett ramverk för intern kontroll avseende finansiell rapportering, Volvo Internal Control Standard (VICS).

Kontrollaktiviteter

Förutom styrelsen för AB Volvo och dess revisionskommitté utgör ledningsgrupperna och andra beslutsorgan i koncernen övergripande kontrollorgan. Affärsprocesserna är designade för att säkerställa att eventuella felaktigheter eller avvikelser i den finansiella rapporteringen förebyggs, upptäcks och korrigeras genom att inkludera kontrollaktiviteter som svarar mot de kontrollmål som definierats i VICS ramverket. Kontrollaktiviteter sträcker sig från allt mellan granskning av resultatutfall på ledningsgruppsmöten till specifika kontoavstämningar och analyser i de löpande processerna för den finansiella rapporteringen.

Information och kommunikation

Riktlinjer och instruktioner avseende den finansiella rapporteringen uppdateras och kommuniceras löpande från ledningen till samtliga berörda anställda. Koncernens redovisningsfunktion har ett direkt operativt ansvar för den löpande finansiella redovisningen och arbetar för att säkerställa en likformig tillämpning av koncernens riktlinjer, principer och instruktioner för den finansiella rapporteringen samt att identifiera och kommunicera brister och förbättringsområden i processer för den finansiella rapporteringen.

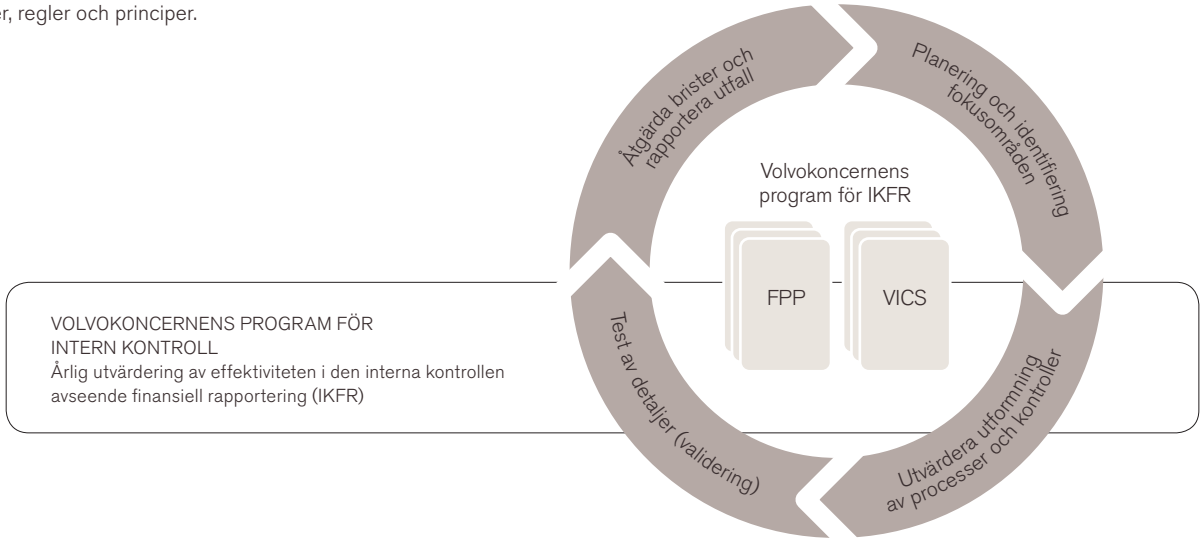

Uppföljning
Det löpande ansvaret för uppföljning ligger inom koncernens redovisningsfunktion. Därutöver genomför funktionerna för internrevision och intern kontroll granskning och uppföljning i enlighet med vad som anges i inledningen av denna beskrivning. Mer specifikt bedriver och koordinerar funktionen intern kontroll utvärderingsaktiviteter genom Volvo Group Internal Control Programme, vilket syftar till att årligen systematiskt utvärdera kvaliteten av den interna kontrollen över finansiell rapportering. En utvärderingsplan fastställs årligen och presenteras för revisionskommittén. Detta utvärderingsprogram innefattar tre huvudsakliga områden:

1. Koncernövergripande kontroller: Självutvärderingsprocedur som genomförs av ledningsgrupper på såväl affärsområdes-/koncernfunktion som bolagsnivå. De områden som utvärderas är främst efterlevnad av koncernens finansiella direktiv och koncernens Uppförandekod.

2. Processkontroller på transaktionsnivå: Processer relaterade till den finansiella rapporteringen utvärderas genom testning av rutiner/kontroller baserat på ramverket för intern kontroll över finansiell rapportering, VICS – Volvo Internal Control Standards.

3. Generella IT-kontroller: Processer för underhåll, utveckling och behörighetsadministration avseende finansiella applikationer utvärderas genom testning av rutiner/kontroller.

Resultat av utvärderingsaktiviteter rapporteras till koncernens ledning samt till revisionskommittén. Under 2017 har funktionen för intern kontroll avlagt rapport till revisionskommittén vid tre tillfällen avseende årsplan, uppföljning av utestående punkter och slutlig bedömning av kontrollmiljön.

Göteborg den 6 mars 2018

AB Volvo (publ)
Styrelsen

REVISORS YTTRANDE OM BOLAGSSTYRNINGSRAPPORTEN

Till bolagsstämman i AB Volvo (publ), org.nr 556012-5790

Uppdrag och ansvarsfördelning
Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 188–205 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning
Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande
En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Göteborg den 6 mars 2018

PricewaterhouseCoopers AB

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Johan Palmgren
Auktoriserad revisor

Förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Styrelsens förslag till årsstämman 2018

Dessa riktlinjer avser ersättning och andra anställningsvillkor för Volvokoncernens koncernledning.

Ledningens ersättning och andra anställningsvillkor ska vara konkurrenskraftiga så att Volvokoncernen kan attrahera och behålla kompetenta ledande befattningshavare. Ledningens totala ersättning består av fast lön, kort- och långfristig rörlig ersättning, pension och andra förmåner. Rörliga ersättningar ska vara kopplade till förutbestämda och mätbara kriterier relaterade till Volvokoncernens mål avseende rörelseresultat och kassaflöde, utformade med syfte att främja Volvokoncernens långsiktiga värdeskapande samt att stärka kopplingen mellan uppnådda prestationsmål och utfall. Kriterierna för rörliga ersättningar ska fastställas årligen av styrelsen.

Kortfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören, uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner, högst 80% av den fasta ersättningen.

Långfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören, uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner, högst 80% av den fasta ersättningen. Det långsiktiga incitamentsprogrammet för koncernens högsta chefer, inklusive koncernledningen, är kontantbaserat. Programmet innebär att utfallet, som är baserat på hur väl prestationsmålen för programmet har uppfyllts, utbetalas kontant till deltagarna på villkor att de investerar nettoutfallet i aktier i AB Volvo samt att de behåller aktierna under minst tre år. Nya aktierelaterade incitamentsprogram beslutas i förekommande fall av bolagsstämman, men något sådant program föreslås inte för närvarande.

För ledningspersoner som är bosatta i Sverige ska uppsägningstiden från företagets sida vara högst 12 månader och från individens sida högst 6 månader. Dessutom får personen, under förutsättning att det är företaget som sagt upp anställningen, ges rätt till högst 12 månaders avgångsvederlag.

Personer som är bosatta utanför Sverige eller som är bosatta i Sverige men har väsentlig anknytning till annat land eller tidigare har varit bosatta i annat land får erbjudas uppsägningstider och avgångsvederlag som är konkurrenskraftiga i det land där personerna är eller har varit bosatta eller till vilket de har en väsentlig anknytning, företrädesvis lösningar motsvarande vad som gäller för ledningspersoner bosatta i Sverige.

Rätt att besluta om avvikelser från dessa riktlinjer

Styrelsen får frångå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Övriga upplysningar

Redan beslutade ersättningar till ledningen som inte har förfallit till betalning vid tidpunkt för årsstämman 2018 faller inom ramen för dessa riktlinjer. Detaljerad information om ersättningar finns i Volvokoncernens års- och hållbarhetsredovisning för 2017.

Förslag till vinstfördelning

AB Volvo	Kronor
Kvarstående vinstmedel	26.642.477.930,63
Tillkommer nettoresultat för 2017	19.001.100.585,85
Summa fritt eget kapital	**45.643.578.516,48**

Styrelsen föreslår att ovanstående belopp disponeras enligt följande:

	Kronor
Till aktieägarna utdelas 4,25 kronor per aktie	8.635.875.003,25
Till nästa år överföres	37.007.703.513,23
Summa	**45.643.578.516,48**

Som avstämningsdag för rätt att erhålla vinstutdelning föreslås måndagen den 9 april 2018.

Med anledning av att styrelsen föreslår att årsstämman den 5 april 2018 beslutar om utdelning med 4,25 kronor per aktie, får styrelsen härmed avge följande yttrande enligt 18 kap 4 § aktiebolagslagen.

Styrelsen finner att full täckning finns för bolagets bundna egna kapital efter föreslagen utdelning. Styrelsen finner även att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till de parametrar som anges i 17 kap 3 § andra och tredje styckena i aktiebolagslagen. Styrelsen vill därvid framhålla följande.

Föreslagen utdelning reducerar bolagets soliditet från 53,2% till 49,0% och koncernens soliditet från 26,4% till 24,9%, beräknat per 31 december 2017. Styrelsen anser denna soliditet vara betryggande med beaktande av den bransch koncernen är verksam inom.

Enligt styrelsens uppfattning kommer den föreslagna utdelningen inte att påverka bolagets och koncernens förmåga att infria sina betalningsförpliktelser och bolaget och koncernen har god beredskap att hantera såväl förändringar med avseende på likviditeten som oväntade händelser.

Styrelsen anser att bolaget och koncernen har förutsättningar att ta framtida affärsrisker och även tåla eventuella förluster. Föreslagen utdelning förväntas inte att negativt påverka bolagets och koncernens förmåga att göra ytterligare affärsmässigt motiverade investeringar i enlighet med styrelsens planer.

Utöver vad som ovan anförts har styrelsen övervägt andra kända förhållanden vilka kan ha betydelse för bolagets och koncernens ekonomiska ställning. Ingen omständighet har därvid framkommit som gör att föreslagen utdelning inte framstår som försvarlig.

Om årsstämman fattar beslut i enlighet med styrelsens förslag kommer 37.007.703.513,23 kronor att återstå av fritt eget kapital, beräknat per 31 december 2017.

Enligt styrelsens bedömning kommer bolagets och koncernens egna kapital efter föreslagen utdelning att vara tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens art, omfattning och risker.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed, respektive koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, ger en rättvisande bild av företagets respektive koncernens ställning och resultat samt att förvaltningsberättelsen respektive koncernförvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets respektive koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget respektive de företag som ingår i koncernen står inför.

Göteborg den 6 mars 2018

Carl-Henric Svanberg
Styrelseordförande

Matti Alahuhta
Styrelseledamot

Eckhard Cordes
Styrelseledamot

James W. Griffith
Styrelseledamot

Martin Lundstedt
Verkställande direktör, koncernchef och styrelseledamot

Kathryn V. Marinello
Styrelseledamot

Martina Merz
Styrelseledamot

Hanne de Mora
Styrelseledamot

Håkan Samuelsson
Styrelseledamot

Helena Stjernholm
Styrelseledamot

Lars Westerberg
Styrelseledamot

Lars Ask
Styrelseledamot

Mats Henning
Styrelseledamot

Mikael Sällström
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har avgivits den 6 mars 2018

PricewaterhouseCoopers AB

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Johan Palmgren
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse för AB Volvo (publ)

Till bolagsstämman i AB Volvo (publ), org.nr 556012-5790

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Aktiebolaget Volvo (publ) för år 2017 med undantag för hållbarhetsrapporten (hållbarhetsindex) på sidan 82. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 82–187, 206–207 och 211–213 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalande omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidan 82. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

I vår granskning har vi fokuserat på de enheter som har störst påverkan på den finansiella rapporteringen med hänsyn tagen till koncernens olika segment samt varje bolags olika funktioner såsom tillverkning, försäljning och finansiella tjänster.

För de svenska bolagen utförs revisionen av det centrala revisionsteamet och för bolagen utanför Sverige utförs revisionen av lokala revisorer främst inom PwC-nätverket. Arbetet utfört av de lokala revisorerna är baserat på instruktioner från det centrala revisionsteamet som kontinuerligt övervakar och utvärderar de lokala revisorernas arbete.

Som en del av årets granskningsåtgärder har vi från det centrala revisionsteamet besökt utländska dotterbolag varav några i Brasilien och USA.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller fel. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område	Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området
Uppgörelse EU konkurrensutredning – risk för förluster från skadeståndskrav från kunder och andra externa parter	
Hänvisning till not 24 i årsredovisningen. I januari 2011 blev Volvokoncernen och andra lastbilsföretag föremål för en utredning av EU-kommissionen gällande eventuell överträdelse av EU:s konkurrensbestämmelser. I juli 2016 träffade Volvokoncernen och EU-kommissionen en uppgörelse i utredningen. Som en följd av kommissionens förlikningsbeslut har Volvokoncernen erhållit och kommer att hantera åtskilliga skadeståndskrav från kunder och andra externa parter som hävdar att de har lidit skada på grund av det agerande som omfattas av beslutet. Att bedöma denna typ av legala tvister och möjliga framtida skyldigheter är komplicerat och kräver att experter involveras inom relevanta områden för att assistera med hur ärenden ska bedömas redovisningsmässigt. Utfallet av skadeståndskrav från kunder och andra externa parter kräver uppskattningar och är förknippat med osäkerheter. Det har i nuläget inte varit möjligt för bolaget att göra en tillförlitlig uppskattning av utfallet som skulle kunna uppkomma till följd av sådana krav.	Företagsledningen och styrelsen har i hög grad varit delaktiga i hanteringen av skadeståndskrav. I vår revision bedömer vi hur företagsledningen och styrelsen har hanterat de skadeståndskraven, vilket inkluderat att granska underliggande dokumentation. Vi har i vår revision tagit del av ett flertal utlåtanden från bolagets externa legala rådgivare samt begärt och erhållit skriftligt utlåtande från bolagets externa legala rådgivare gällande kraven.
Risk för kreditförluster i Kina	
Hänvisning till not 8, 24 och 30 i årsredovisningen. Som ett resultat av tidigare års nedgång i den kinesiska gruvindustrin så har många återförsäljare och slutkunder inom Anläggningsmaskiner i Kina finansiella svårigheter. Den exponering som redovisas i balansräkningen föreligger främst i kundfordringar, lån till återförsäljare och begagnade maskiner som har återköpts medan eventualförpliktelserna består av kreditgarantier. Företagsledningen har vidtagit flera åtgärder för att hantera situationen. En betydande del av kreditgarantierna avser fortfarande kreditgarantier relaterade till återförsäljare och slutkunder inom Anläggningsmaskiner i Kina. Kreditgarantierna är primärt relaterade till perioden före 2016 och är på samma nivå jämfört med 31 december 2016. Utvärderingen av förlustrisker i redovisade tillgångar och lämnade kreditgarantier inkluderar uppskattningar och bedömningar där utfallet kan avvika från nuvarande bedömning.	Vår revision av risken för kreditförluster i Kina utförs i flera steg och inkluderar att förstå och bedöma de processer och modeller företagsledningen använder för att begränsa förluster genom de åtgärder som genomförs. Vi granskar företagsledningens riskbedömning och den nedskrivningsnivå som används för avsättningar och reserver. Granskningen görs individuellt per återförsäljare med syfte att bedöma redovisade avsättningar och reserver. Våra granskningsåtgärder inkluderar att utvärdera exponeringen genom test av bruttobelopp av kundfordringar, lån till återförsäljare och exponering för kreditgarantier genom att testa ett urval av underliggande dokumentation.
Intäktsredovisning	
Hänvisning till not 7 och 21 i årsredovisningen. Redovisad nettoomsättning avser i huvudsak intäkter från försäljning av varor och tjänster. Intäkter från försäljning av varor redovisas i samband med att väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till utomstående parter, normalt i samband med leverans till kund. Om försäljningen av varor är kombinerad med en återköpsöverenskommelse eller en restvärdesgaranti redovisas transaktionen som operationell leasing under förutsättning att väsentliga risker förknippade med varan kvarstår i koncernen. Intäkter periodiseras då över perioden för riskåtagandet. I de fall riskåtagandet inte bedöms vara väsentligt redovisas intäkten vid försäljningstidpunkten och en avsättning görs för restvärdesrisken. Med anledning av komplexiteten i att bedöma överföringen av väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande finns en inneboende risk att försäljningen redovisas i fel period.	Eftersom koncernen erbjuder finansiering och olika former av restvärdesgarantier i samband med försäljning så måste försäljningsavtalen bedömas med hänsyn till när intäkter ska redovisas i tiden. Bolaget har utvecklat instruktioner och modeller för hur intäkter för dessa transaktioner med kunder ska redovisas. Vi har bedömt huruvida dessa redovisningsmodeller är i enlighet med IFRS. Vår ansats i revisionen har bestått av test av kontroller avseende företagsledningens process för att identifiera försäljningsavtal som ska klassificeras som operationell leasing. Vi har också granskat ett urval av försäljningsavtal och bedömt klassificeringen. För försäljningsavtal klassificerade såsom operationell leasing har vi för ett urval av transaktioner prövat att intäkten är redovisad över kontraktets löptid.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–81, 214–221 och 224 samt hållbarhetsrapporten på sidan 82 och 222–223. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS, så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar
Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar
Uttalanden
Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Aktiebolaget Volvo (publ) för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden
Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten
Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidan 82 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

PricewaterhouseCoopers AB, Torsgatan 21, 113 97 Stockholm, utsågs till Aktiebolaget Volvo (publ)s revisionsföretag av bolagsstämman den 2 april 2014, och har varit bolagets revisionsföretag sedan 1998.

Göteborg den 6 mars 2018

PricewaterhouseCoopers AB

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Johan Palmgren
Auktoriserad revisor

Alternativa nyckeltal

Volvokoncernen använder alternativa nyckeltal i syfte att analysera koncernens trender och resultat. De alternativa nyckeltalen är inte är definierade av IFRS, om inget annat anges, varmed definitioner samt avstämningar för väsentliga alternativa nyckeltal presenteras i årsredovisningen. Om en avstämning inte direkt framgår i de finansiella rapporterna visas en separat avstämning nedan.

Avkastning på eget kapital

Definition: Periodens resultat dividerat med viktat genomsnittligt eget kapital.

	Volvokoncernen	
Mkr	2017	2016
Periodens resultat	21.283	13.222
Viktat genomsnittligt eget kapital	102.403	88.679
Avkastning på eget kapital, 12 månaders rullande, %	**20,8**	**14,9**

Avkastning på operativt kapital

Definition: Rörelseresultat dividerat med viktat genomsnittligt operativt kapital.

	Industriverksamheten	
Mkr	2017	2016
Rörelseresultat	28.135	18.740
Viktat genomsnittligt operativt kapital	86.496	87.142
Avkastning på operativt kapital, 12 månaders rullande, %	**32,5**	**21,5**

Bruttomarginal

Definition: Bruttoresultat dividerat med nettoomsättning.

	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	2017	2016	2017	2016
Nettoomsättning	323.809	291.459	334.748	301.914
Bruttoresultat	75.428	65.662	80.167	70.312
Bruttomarginal, %	**23,3**	**22,5**	**23,9**	**23,3**

EBITDA och EBITDA-marginal

Definition: EBITDA är rörelseresultatet före avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Nyckeltalet EBITDA-marginal beräknas av rörelseresultatet med justering för avskrivningar och amorteringar, i förhållande till nettoomsättningen.

	Industriverksamheten	
Mkr	2017	2016
Nettoomsättning	323.809	291.459
Rörelseresultat	28.135	18.740
Avskrivningar produkt- och programvaruutveckling	2.807	2.826
Avskrivningar övriga immateriella anläggningstillgångar	404	573
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar	9.385	9.234
Totala avskrivningar	12.597	12.633
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	**40.732**	**31.373**
EBITDA-marginal, %	**12,6**	**10,8**

Finansiell nettoställning

Definition: Likvida medel, kortfristiga placeringar och räntebärande finansiella fordringar med avdrag för kort- och långfristiga räntebärande skulder samt avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. För avstämning se tabell *Finansiell nettoställning*, vilken presenteras efter koncernens Balansräkning.

Försäljningstillväxt justerad för ändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade enheter

Definition: Försäljningsökning justerat för ändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade enheter.

	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	2017	2016	2017	2016
Nettoomsättning	323.809	291.459	334.748	301.914
Ökning/minskning av årets nettoomsättning	32.350	–12.123	32.834	–10.601
Valutakurseffekter	1.044	1.533	1.044	1.533
Förvärvade/avyttrade enheter	–2.026	92	–2.133	244
Justerad ökning/minskning av årets nettoomsättning	31.368	–10.498	31.745	–8.824
Försäljningstillväxt justerad för ändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade enheter, %	**10,8**	**–3,5**	**10,5**	**–2,8**

Kassaflöde
Definition: Den sammanlagda förändringen i koncernens likvida medel under räkenskapsåret. Förändringen i likvida medel specificeras med avseende på förändringar från den löpande verksamheten, förändringar av investeringar i maskiner och anläggningar, vilket summerar till det operativa kassaflödet, samt på förändringar av lån och placeringar. För avstämning se *Koncernens kassaflödesanalyser.*

Penetrationsgrad
Definition: Andelen enheter som finansieras av Financial Services i förhållande till totala antalet enheter sålda av Volvokoncernen på de marknader där finansiering erbjuds.

	Financial Services	
Antal enheter	2017	2016
Antal finansierade enheter	51.919	49.809
Antal sålda enheter med erbjudande om finansiering	205.717	194.820
Penetrationsgrad, %	**25**	**26**

Resultat per aktie (definerad av IFRS)
Definition: Periodens resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med moderbolagets genomsnittliga antal aktier för räkenskapsåret. För avstämning se *Not 19 Eget kapital och antal aktier.*

Resultat per aktie efter utspädning (definerad av IFRS)
Definition: Periodens resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med det vägda genomsnittet av antalet utestående aktier adderat med det genomsnittliga antalet aktier som skulle emitterats som en effekt av pågående ersättnings- och personalprogram. För avstämning se *Not 19 Eget kapital och antal aktier.*

Räntetäckningsgrad
Definition: Rörelseresultat samt ränteintäkter och liknande resultatposter dividerat med räntekostnader samt liknande poster.

	Industriverksamheten	
Mkr	2017	2016
Rörelseresultat	28.135	18.740
Ränteintäkter och liknande resultatposter	164	240
Rörelseresultat samt ränteintäkter och liknande resultatposter	28.299	18.980
Räntekostnader och liknande poster	–1.852	–1.847
Räntetäckningsgrad, ggr	**15,3**	**10,3**

Rörelseresultat, Rörelsemarginal, Justerat rörelseresultat och Justerad rörelsemarginal

Definition Rörelseresultat: Rörelseresultat är resultat före ränta och skatt, även kallat EBIT (Earnings before interest and tax) och är ett mått på resultatet från den löpande verksamheten. För avstämning se *Koncernens resultaträkningar.*

Definition Rörelsemarginal: Rörelseresultat dividerat med nettoomsättning.

Definition Justerat rörelseresultat: Justerat rörelseresultat är resultat före ränta och skatt samt väsentliga kostnader eller intäkter av engångskaraktär.

Definition Justerad rörelsemarginal: Justerat rörelseresultat dividerat med nettoomsättning.

Mkr **2017**	Kvartal	Lastbilar	Anläggnings-maskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncern-funktioner och övrigt inkl. elimi-neringar	Industriverk-samheten	Financial Services	Elimi-neringar	Volvo-koncernen
Nettoomsättning		**216.480**	**66.497**	**26.078**	**11.119**	**3.635**	**323.809**	**11.812**	**–873**	**334.748**
Rörelseresultat		**20.383**	**7.917**	**928**	**1.439**	**–2.532**	**28.135**	**2.192**	**–**	**30.327**
Försäljning av aktier i Deutz AG	3	–	–	–	–	–400	–400	–	–	–400
	Helår	–	–	–	–	–400	–400	–	–	–400
Justerat rörelseresultat		**20.383**	**7.917**	**928**	**1.439**	**–2.932**	**27.735**	**2.192**	**–**	**29.928**
Rörelsemarginal, %		**9,4**	**11,9**	**3,6**	**12,9**	**–**	**8,7**	**–**	**–**	**9,1**
Justerad rörelsemarginal, %		**9,4**	**11,9**	**3,6**	**12,9**	**–**	**8,6**	**–**	**–**	**8,9**

Mkr **2016**	Kvartal	Lastbilar	Anläggnings-maskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncern-funktioner och övrigt inkl. elimi-neringar	Industriverk-samheten	Financial Services	Elimi-neringar	Volvo-koncernen
Nettoomsättning		**200.650**	**50.731**	**25.386**	**9.893**	**4.799**	**291.459**	**11.242**	**–787**	**301.914**
Rörelseresultat		**15.020**	**2.246**	**911**	**1.269**	**–707**	**18.740**	**2.086**	**–**	**20.826**
Försäljning av den externa IT–affären	1	–	–	–	–	–885	–885	–	–	–885
EU:s konkurrensutredning	2	2.334	–	–	–	–	2.334	–	–	2.334
EU:s konkurrensutredning	3	190	–	–	–	–	190	–	–	190
Reavinst från avyttring av fastig-heter i Göteborg	4	–71	–	–41	–	–1.258	–1.371	–	–	–1.371
	Helår	2.453	–	–41	–	–2.143	268	–	–	268
Justerat rörelseresultat		**17.472**	**2.246**	**870**	**1.269**	**–2.850**	**19.008**	**2.086**	**–**	**21.094**
Rörelsemarginal, %		**7,5**	**4,4**	**3,6**	**12,8**	**–**	**6,4**	**–**	**–**	**6,9**
Justerad rörelsemarginal, %		**8,7**	**4,4**	**3,4**	**12,8**	**–**	**6,5**	**–**	**–**	**7,0**

Självfinansieringsgrad

Definition: Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar, immateriella anläggningstillgångar och leasingtillgångar enligt *Koncernens kassaflödesanalyser.*

	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	2017	2016	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten	35.775	9.934	37.599	17.559
Investeringar i anläggnings- och leasingtillgångar, netto	7.403	6.403	13.843	11.308
Självfinansieringsgrad, %	**483**	**155**	**272**	**155**

Soliditet

Definition: Koncernens totala eget kapital dividerat med totala tillgångar.

	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	2017	2016	2017	2016
Totalt eget kapital	97.790	86.579	109.011	97.764
Totala tillgångar	301.165	280.093	412.494	398.916
Soliditet, %	**32,5**	**30,9**	**26,4**	**24,5**

11-årsöversikt

I 11-årsöversikten är redovisningen baserad på IFRS. Respektive år redovisas med då gällande redovisningsprinciper. Tidigare år räknas inte om när nya principer införs.

Koncernens resultaträkning

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Nettoomsättning	**334.748**	**301.914**	**312.515**	**282.948**	**272.622**	**303.647**	**310.367**	**264.749**	**218.361**	**303.667**	**285.405**
Kostnad för sålda produkter	–254.581	–231.602	–240.653	–220.012	–212.504	–235.085	–235.104	–201.797	–186.167	–237.578	–219.600
Bruttoresultat	**80.167**	**70.312**	**71.862**	**62.937**	**60.118**	**68.562**	**75.263**	**62.952**	**32.194**	**66.089**	**65.805**
Forsknings- och utvecklingskostnader	–16.098	–14.631	–15.368	–16.656	–15.124	–14.794	–13.276	–12.970	–13.193	–14.348	–11.059
Försäljningskostnader	–28.582	–26.867	–27.694	–27.448	–28.506	–28.248	–26.001	–24.149	–25.334	–27.129	–26.068
Administrationskostnader	–5.642	–5.121	–5.769	–5.408	–5.862	–5.669	–7.132	–5.666	–5.863	–6.940	–7.133
Övriga rörelseintäkter och kostnader	–1.061	–3.135	–4.179	–7.697	–3.554	–2.160	–1.649	–2.023	–4.798	–1.915	163
Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	1.407	156	–143	46	96	–23	–81	–86	–14	25	430
Resultat från övriga aktieinnehav	135	112	4.609	50	–30	–47	–225	–58	–6	69	93
Rörelseresultat	**30.327**	**20.826**	**23.318**	**5.824**	**7.138**	**17.622**	**26.899**	**18.000**	**–17.013**	**15.851**	**22.231**
Ränteintäkter och liknande resultatposter	164	240	257	328	381	510	608	442	390	1.171	952
Räntekostnader och liknande resultatposter	–1.852	–1.847	–2.366	–1.994	–2.810	–2.476	–2.875	–3.142	–3.559	–1.935	–1.122
Övriga finansiella intäkter och kostnader	–385	11	–792	931	11	–301	297	213	–392	–1.077	–504
Resultat efter finansiella poster	**28.254**	**19.230**	**20.418**	**5.089**	**4.721**	**15.355**	**24.929**	**15.514**	**–20.573**	**14.010**	**21.557**
Inkomstskatter	–6.971	–6.008	–5.320	–2.854	–919	–4.097	–6.814	–4.302	5.889	–3.994	–6.529
Periodens resultat	**21.283**	**13.223**	**15.099**	**2.235**	**3.802**	**11.258**	**18.115**	**11.212**	**–14.685**	**10.016**	**15.028**
Hänförligt till:											
Moderbolagets aktieägare	20.981	13.147	15.058	2.099	3.583	11.039	17.751	10.866	–14.718	9.942	14.932
Minoritetsandelar i resultat	302	75	41	136	219	219	364	346	33	74	96
	21.283	**13.223**	**15.099**	**2.235**	**3.802**	**11.258**	**18.115**	**11.212**	**–14.685**	**10.016**	**15.028**

Koncernens resultaträkning Industriverksamheten

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Nettoomsättning	**323.809**	**291.459**	**303.582**	**275.999**	**265.420**	**296.031**	**303.589**	**257.375**	**208.487**	**294.932**	**276.795**
Kostnad för sålda produkter	–248.382	–225.797	–236.311	–217.251	–209.307	–231.216	–233.097	–197.480	–179.578	–232.247	–214.160
Bruttoresultat	**75.428**	**65.662**	**67.271**	**58.748**	**56.113**	**64.815**	**70.492**	**59.895**	**28.909**	**62.685**	**62.635**
Forsknings- och utvecklingskostnader	–16.098	–14.631	–15.368	–16.656	–15.124	–14.794	–13.276	–12.970	–13.193	–14.348	–11.059
Försäljningskostnader	–26.495	–24.946	–25.857	–25.778	–26.904	–26.582	–25.181	–22.649	–23.752	–25.597	–24.671
Administrationskostnader	–5.602	–5.081	–5.728	–5.367	–5.824	–5.639	–4.753	–5.640	–5.838	–6.921	–7.092
Övriga rörelseintäkter och kostnader	–640	–2.531	–3.473	–6.931	–2.710	–1.600	–1.045	–659	–2.432	–1.457	249
Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	1.407	156	–143	46	96	–23	–82	–86	–15	23	428
Resultat från övriga aktieinnehav	135	112	4.610	49	–31	–46	–225	–57	–13	69	93
Rörelseresultat	**28.135**	**18.740**	**21.312**	**4.111**	**5.616**	**16.130**	**25.930**	**17.834**	**–16.333**	**14.454**	**20.583**

Koncernens balansräkning

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Immateriella anläggningstillgångar	35.893	37.916	36.416	37.115	36.588	40.373	39.507	40.714	41.628	43.958	36.508
Fastigheter, maskiner och inventarier	53.348	55.875	53.618	55.181	52.233	55.004	54.540	54.242	55.280	57.270	47.210
Tillgångar i operationell leasing	37.166	34.693	32.531	31.218	25.672	29.022	23.922	19.647	20.388	25.429	22.502
Aktier och andelar	11.225	12.420	12.050	9.839	6.327	2.890	1.874	2.098	2.044	1.953	2.219
Varulager	52.701	48.287	44.390	45.533	41.153	40.409	44.599	39.837	37.727	55.045	43.645
Fordringar i kundfinansierings-verksamhet	109.378	110.821	102.583	99.166	83.861	80.989	78.699	72.688	81.977	98.489	78.847
Räntebärande fordringar	3.501	2.393	2.938	2.555	1.389	5.635	3.638	2.757	3.044	5.101	4.530
Övriga fordringar	72.961	70.814	61.932	68.448	59.943	55.531	59.877	53.154	50.575	61.560	55.152
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	51	525	3.314	288	8.104	–	9.348	136	1.692	–	–
Likvida medel	36.270	25.172	24.393	33.554	29.559	28.889	37.241	32.733	37.910	23.614	31.034
Tillgångar	**412.494**	**398.916**	**374.165**	**382.896**	**344.829**	**338.742**	**353.244**	**318.007**	**332.265**	**372.419**	**321.647**
Eget kapital[1]	109.011	97.764	85.610	80.048	77.365	86.914	85.681	74.121	67.034	84.640	82.781
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14.476	14.669	13.673	16.683	12.322	6.697	6.665	7.510	8.051	11.705	9.774
Övriga avsättningar	25.477	26.408	27.207	28.010	19.900	21.787	20.815	18.992	19.485	29.076	27.084
Räntebärande skulder	127.676	141.048	132.607	147.985	135.001	131.842	130.479	123.695	156.852	145.727	108.318
Skulder hänförliga till anläggnings-tillgångar för försäljning	–	148	573	130	350	–	4.716	135	272	–	–
Övriga skulder	135.854	118.879	114.495	110.042	99.891	91.502	104.888	93.554	80.571	101.271	93.690
Eget kapital och skulder	**412.494**	**398.916**	**374.165**	**382.896**	**344.829**	**338.742**	**353.244**	**318.007**	**332.265**	**372.419**	**321.647**
[1] varav minoritetsintresse	1.941	1.703	1.801	1.723	1.333	1.266	1.100	1.011	629	630	579
Ställda panter	12.791	10.592	9.428	7.680	5.078	4.099	1.832	3.339	958	1.380	1.556
Eventualförpliktelser	15.242	16.056	15.580	15.940	17.290	17.763	17.154	11.003	9.607	9.427	8.153

Koncernens balansräkning Industriverksamheten

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Immateriella anläggningstillgångar	35.716	37.768	36.314	37.010	36.479	40.267	39.385	40.613	41.532	43.909	36.441
Fastigheter, maskiner och inventarier	53.308	55.812	53.554	55.087	52.146	54.899	54.446	54.169	55.208	57.185	47.132
Tillgångar i operationell leasing	24.051	22.752	20.616	19.484	17.013	21.263	16.749	13.217	13.539	16.967	13.850
Aktier och andelar	11.215	12.409	12.042	9.825	6.321	2.884	1.871	2.080	2.025	1.935	2.189
Varulager	52.231	48.080	44.194	45.364	40.964	40.057	43.828	38.956	35.765	54.084	43.264
Fordringar i kundfinansierings-verksamhet	1.358	1.698	11	1.828	1.406	1.397	1.702	1.428	1.367	975	1.233
Räntebärande fordringar	4.966	4.415	3.738	2.777	2.195	11.011	6.734	11.153	8.010	6.056	13.701
Övriga fordringar	85.822	75.759	68.223	70.413	60.679	54.324	59.062	52.358	49.008	60.586	55.970
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	51	525	3.314	288	8.104	–	9.348	136	1.692	–	–
Likvida medel	32.447	20.875	21.210	31.105	28.230	27.146	35.951	31.491	37.404	22.575	30.026
Tillgångar	**301.165**	**280.093**	**263.216**	**273.181**	**253.537**	**253.248**	**269.076**	**245.602**	**245.550**	**264.272**	**243.806**
Eget kapital	97.790	86.579	75.151	70.105	68.467	78.321	76.682	66.101	58.485	75.046	75.129
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14.391	14.608	13.621	16.580	12.249	6.663	6.635	7.478	8.021	11.677	9.746
Övriga avsättningar	22.680	22.545	23.936	25.054	17.575	19.653	19.101	17.240	17.456	27.015	25.372
Räntebärande skulder	27.001	33.944	32.562	48.180	52.491	54.472	55.394	59.857	78.890	46.749	38.286
Skulder hänförliga till anläggnings-tillgångar för försäljning	–	148	573	130	350	–	4.716	135	272	–	–
Övriga skulder	139.303	122.269	117.374	113.131	102.405	94.139	106.548	94.791	82.426	103.785	95.273
Eget kapital och skulder	**301.165**	**280.093**	**263.216**	**273.181**	**253.537**	**253.248**	**269.076**	**245.602**	**245.550**	**264.272**	**243.806**

Koncernens kassaflödesanalys Mdr kr	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Rörelseresultat	30,3	20,8	23,3	5,8	7,1	17,6	26,9	18,0	–17,0	15,9	22,2
Avskrivningar	16,9	16,7	16,8	15,9	17,4	14,7	13,9	13,8	15,2	13,5	12,5
Övriga ej kassapåverkande poster	1,4	–0,4	–0,5	6,1	2,4	1,4	1,3	1,6	4,4	–0,2	–0,5
Förändringar i rörelsekapital	–4,7	–13,9	–9,0	–14,1	–10,8	–21,9	–15,1	4,8	16,9	–23,3	–9,9
Finansiella poster och inkomstskatt	–6,3	–5,7	–4,6	–5,0	–5,1	–8,0	–7,3	–5,5	–4,6	–5,2	–5,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**37,6**	**17,5**	**25,9**	**8,7**	**11,0**	**3,8**	**19,7**	**32,7**	**14,9**	**0,7**	**18,4**
Investeringar i anläggningstillgångar	–7,7	–9,5	–8,8	–8,6	–12,2	–14,6	–12,6	–10,4	–10,5	–12,7	–10,1
Investeringar i leasingtillgångar	–11,5	–10,8	–10,5	–10,1	–8,2	–10,0	–7,4	–4,8	–4,2	–5,4	–4,8
Försäljning av anläggnings- och leasingtillgångar	5,4	9,0	6,0	5,0	3,4	3,1	3,3	3,1	3,8	2,9	2,9
Förvärv och avyttringar av aktier och andelar, netto	2,2	0,2	–2,0	0,1	0,0	–1,2	–0,1	–0,1	0,0	0,0	0,4
Förvärv och avyttringar av dotterbolag och andra affärsenheter, netto	0,9	1,4	0,4	7,4	0,9	3,4	–1,6	0,6	0,2	–1,3	–15,0
Räntebärande fordringar inklusive kortfristiga placeringar, netto	1,6	2,5	3,6	–4,8	0,5	3,7	2,6	6,8	–8,9	10,9	3,6
Kassaflöde efter nettoinvesteringar	**28,5**	**10,4**	**14,5**	**–2,3**	**–4,6**	**–11,8**	**3,9**	**27,9**	**–4,7**	**–4,9**	**–4,6**
Nettoförändring av lån	–9,0	–2,2	–13,2	6,7	13,0	14,1	8,7	–25,7	12,6	18,2	28,7
Återköp egna aktier	–	–	–	–	–	–	–	–	0,0	–	–
Utdelning/utbetalning till AB Volvos aktieägare	–6,6	–6,1	–6,1	–6,1	–6,1	–6,1	–5,1	0,0	–4,1	–11,1	–20,3
Utdelning till minoritetsägare	0,0	–0,2	0,0	–	–0,2	0,0	0,0	–0,1	–	–	–
Övrigt	0,0	0,0	0,0	–0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	–0,1	0,0	0,0
Förändring av likvida medel	**12,8**	**1,9**	**–4,8**	**–1,8**	**2,2**	**–3,8**	**7,5**	**2,1**	**3,7**	**2,2**	**3,8**
Omräkningsdifferenser på likvida medel	–0,7	1,0	–0,4	1,1	–0,5	–0,8	–0,1	–0,4	–0,2	1,0	0,0
Förändring av likvida medel	**12,1**	**2,9**	**–5,2**	**–0,7**	**1,7**	**–4,6**	**7,4**	**1,7**	**3,5**	**3,2**	**3,8**

Operativt kassaflöde Industriverksamheten Mdr kr	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Rörelseresultat	28,1	18,7	21,3	4,1	5,6	16,1	26,0	17,8	–16,3	14,5	20,6
Avskrivningar	12,6	12,6	12,6	12,7	14,5	12,0	11,4	11,4	12,4	11,8	10,3
Övriga ej kassapåverkande poster	0,9	–1,1	–1,1	5,3	1,5	0,8	0,6	0,1	2,3	–0,7	–0,4
Förändringar i rörelsekapital	–0,2	–14,7	–1,9	–3,3	–2,0	–9,2	–4,2	4,6	4,7	–10,9	–0,1
Finansiella poster och inkomstskatt	–5,6	–5,6	–4,0	–4,5	–4,9	–7,3	–6,9	–5,1	–4,7	–5,0	–6,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**35,8**	**9,9**	**26,7**	**14,3**	**14,7**	**12,4**	**26,9**	**28,8**	**–1,6**	**9,7**	**24,4**
Investeringar i anläggningstillgångar	–7,7	–9,4	–8,8	–8,6	–12,2	–14,6	–12,6	–10,3	–10,3	–12,6	–10,1
Investeringar i leasingtillgångar	–0,1	–0,1	–0,3	–0,5	–1,5	–3,6	–1,4	–0,3	–0,2	–0,4	–0,2
Försäljning av anläggnings- och leasingtillgångar	0,4	3,2	0,7	1,1	0,5	0,9	1,2	0,8	0,7	0,6	1,1
Operativt kassaflöde	**28,4**	**3,5**	**18,3**	**6,4**	**1,5**	**–4,9**	**14,1**	**19,0**	**–11,4**	**–2,7**	**15,2**

Export från Sverige Mkr	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Volvokoncernen, totalt	107.958	91.962	86.731	78.174	88.560	84.314	91.065	72.688	41.829	96.571	88.606

Nyckeltal	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Bruttomarginal, %[1]	23,3	22,5	22,2	21,3	21,1	21,9	23,7	23,3	13,9	21,3	22,6
Forsknings- och utvecklingskostnader i % av nettoomsättning[1]	5,0	5,0	5,1	6,0	5,7	5,0	4,4	5,0	6,3	4,9	4,0
Försäljningskostnader i % av nettoomsättning[1]	8,2	8,6	8,5	9,3	10,1	9,0	8,0	8,8	11,4	8,7	8,9
Administrationskostnader i % av nettoomsättning[1]	1,7	1,7	1,9	1,9	2,2	1,9	2,3	2,2	2,8	2,3	2,6
Avkastning på eget kapital, %	20,8	14,9	18,4	2,8	5,0	12,9	23,1	16,0	–19,7	12,1	18,1
Räntetäckningsgrad, ggr[1]	15,3	10,3	9,1	2,2	2,1	6,7	9,6	5,9	–4,7	8,8	20,7
Självfinansieringsgrad, %	272	155	194	64	84	18	118	270	137	5	153
Självfinansieringsgrad Industriverksamheten, %	483	155	316	180	112	72	210	294	–16	78	265
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser, Mkr[1]	26.339	–1.151	349	–9.924	–19.828	–19.023	–14.974	–18.849	–35.506	–20.549	3.321
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser i procent av eget kapital[1]	26,9	–1,3	0,5	–14,2	–29,0	–24,3	–19,5	–28,5	–60,7	–27,4	4,4
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser, Mkr[1]	12.200	–15.679	–13.237	–26.378	–32.066	–22.978	–19.346	–24.691	–41.489	–29.795	–4.305
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser i procent av eget kapital[1]	12,5	–18,1	–17,6	–37,6	–46,8	–29,3	–25,2	–37,4	–70,9	–39,7	–5,7
Andel eget kapital, %	26,4	24,5	22,9	20,9	22,4	25,7	24,3	23,3	20,2	22,7	25,7
Andel eget kapital Industriverksamheten, %	32,5	30,9	28,6	25,7	27,0	30,9	28,5	26,9	23,8	28,4	30,8
Andel eget kapital exklusive minoritetsintresse, %	26,0	24,1	22,4	20,5	22,0	25,2	23,9	23,0	20,0	22,6	25,6

1 Uppgifterna avser Industriverksamheten.

AKTIESTATISTIK

Data per aktie (justerat för emissioner och split)[1]	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Resultat, kr[1]	10,33	6,47	7,42	1,03	1,77	5,44	8,75	5,36	–7,26	4,90	7,37
Kontantutdelning, kr	4,25[8]	3,25	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	2,50	0	2,00	5,50
Aktiekurs vid årets slut, (B-aktier), kr	152,70	106,40	79,10	84,70	84,45	88,80	75,30	118,50	61,45	42,90	108,50
Direktavkastning, (B-aktier), %[2]	2,8	3,1	3,8	3,5	3,6	3,4	4,0	2,1	–	4,7	5,1
Effektiv avkastning, (B-aktier), %[3]	48	39	–3	4	–2	22	–34	97	43	–59	25,7
P/E-tal (kurs/resultat), (B-aktier)[4]	14,8	16,4	10,7	82,2	47,7	16,3	8,6	22,1	neg	8,8	14,7
EBIT-multipel[5]	9,9	11,7	7,7	26,3	19,6	9,0	5,1	12,0	neg	3,6	9,7
Utdelningsandel, %[6]	41	50	40	291	169	55	34	47	–	41	75
Eget kapital, kr[7]	54	47	41	39	38	43	42	36	33	41	41
Avkastning på eget kapital, %	20,8	14,9	18,4	2,8	5,0	12,9	23,1	16,0	neg	12,1	18,1

1 Resultat per aktie är beräknat som nettoresultat delat med genomsnittligt antal utestående aktier.
2 Föreslagen utdelning i kronor per aktie dividerad med börskurs vid årets slut.
3 Kursförändring under året plus under året föreslagen utdelning dividerad med börskurs vid årets ingång.
4 Börskurs vid årets slut dividerad med resultat per aktie före utspädning.
5 Marknadsvärde vid årets slut plus finansiell nettoskuld och minoritetsintresse dividerat med rörelseresultat.
6 Kontant utdelning dividerad med resultat per aktie före utspädning.
7 Eget kapital för aktieägare i AB Volvo dividerat med antalet utestående aktier vid årets slut.
8 Enligt styrelsens förslag.

Övriga aktiedata	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Antal ägare vid årets slut	240.251	237.654	234.989	237.871	246.265	242.482	251.715	240.043	233.311	220.192	197.519
Antal utestående A-aktier vid årets slut, miljoner	459	472	485	492	499	526	643	657	657	657	657
Antal utestående B-aktier vid årets slut, miljoner	1.573	1.560	1.546	1.537	1.530	1.502	1.385	1.371	1.371	1.371	1.369
Genomsnittligt antal utestående aktier, miljoner	2.032	2.031	2.030	2.028	2.028	2.028	2.027	2.027	2.027	2.027	2.025
Årlig omsättning A-aktier, Stockholm, miljoner	46,7	67,2	51,7	86,3	53,0	45,4	130,5	203,2	147,0	308,0	172,3
Årlig omsättning B-aktier, Stockholm, miljoner	1.341,3	1.667,9	2.052,1	2.068,7	1.878,5	2.081,2	2.944,1	2.272,4	2.713,9	3.130,0	2.712,4

De största aktieägarna i AB Volvo, 31 december 2017[1]	Antal aktier	Röst-andel, %	Kapital-andel, %
Industrivärden	142.471.882	23,1	7,0
Cevian Capital	177.477.650	15,9	8,7
Norges Bank Investment Management	55.002.091	5,4	2,7
SHB	31.327.820	5,1	1,5
Alecta (pensionsfonder)	88.381.010	4,8	4,3
AMF Pension och fonder	56.303.192	3,0	2,8
AFA Försäkring	13.849.990	2,0	0,7
Swedbank Robur fonder	90.837.110	1,9	4,5
Fjärde AP-fonden	22.990.163	1,9	1,1
SHB Fonder inkl. XACT	33.592.433	1,1	1,7
Totalt	**712.233.341**	**64,2**	**35,0**

1 Baserat på antalet utestående aktier.

Aktiefördelning, 31 december 2017[1] Innehav	Antal aktieägare	Röstandel, %[1]	Kapitalandel, %[1]
1–1.000 aktier	191.676	2,8	2,5
1.001–10.000 aktier	44.247	5,5	5,8
10.001–100.000 aktier	3.722	3,3	4,5
100.001–	876	88,4	87,2
Totalt	**240.521**	**100,0**	**100,0**

1 Baserat på samtliga registrerade aktier.

AB Volvo ägde 4,5% av bolagets egna aktier den 31 december 2017.

REDOVISNING PER AFFÄRSOMRÅDE

Nettoomsättning[1]

Mkr		2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Lastbilar	Europa	99.642	91.468	83.767	72.757	73.640	76.365	83.451	69.606	65.874	109.914	108.651
	Nordamerika	52.405	51.849	73.017	53.696	40.314	42.650	37.042	26.901	21.563	26.588	27.255
	Sydamerika	12.789	10.613	11.624	19.669	23.318	21.172	26.847	21.680	12.490	14.680	11.483
	Asien	36.998	33.464	31.589	29.264	26.740	36.531	37.840	35.231	26.943	37.515	26.593
	Afrika och Oceanien	14.646	13.256	13.982	15.518	14.462	15.565	13.741	13.887	12.069	14.538	13.910
	Totalt	**216.480**	**200.650**	**213.978**	**190.904**	**178.474**	**192.283**	**198.920**	**167.305**	**138.940**	**203.235**	**187.892**
Anläggnings-maskiner	Europa	22.977	19.739	17.732	17.215	16.356	16.518	17.765	16.138	12.987	25.192	25.294
	Nordamerika	12.234	10.724	11.843	10.784	8.319	12.027	7.829	6.267	5.475	10.159	11.170
	Sydamerika	1.760	1.414	2.207	3.234	3.314	3.788	4.163	4.130	2.578	2.913	2.155
	Asien	25.058	15.765	16.424	18.458	21.911	27.033	29.999	24.352	12.957	13.738	12.179
	Afrika och Oceanien	4.468	3.088	2.802	3.164	3.539	4.192	3.745	2.923	1.661	4.077	2.835
	Totalt	**66.497**	**50.731**	**51.008**	**52.855**	**53.437**	**63.558**	**63.500**	**53.810**	**35.658**	**56.079**	**53.633**
Bussar	Europa	7.753	7.861	7.284	6.139	5.429	6.200	6.631	6.242	7.707	7.321	7.767
	Nordamerika	12.512	11.345	10.635	6.721	5.929	6.675	7.532	7.200	5.673	5.355	4.630
	Sydamerika	1.148	1.363	1.425	2.559	1.836	2.794	2.715	1.737	1.235	1.571	1.623
	Asien	3.135	3.067	2.557	1.892	2.055	2.853	2.953	3.299	2.749	2.094	1.802
	Afrika och Oceanien	1.530	1.749	1.678	1.334	1.457	1.774	1.992	2.038	1.101	971	786
	Totalt	**26.078**	**25.386**	**23.580**	**18.645**	**16.707**	**20.295**	**21.823**	**20.516**	**18.465**	**17.312**	**16.608**
Volvo Penta	Europa	5.727	4.973	4.462	3.779	3.714	3.620	4.274	4.507	4.390	6.554	6.798
	Nordamerika	2.456	2.191	2.161	1.584	1.491	1.486	1.379	1.500	1.100	1.947	2.674
	Sydamerika	289	291	365	386	297	306	335	335	284	364	274
	Asien	2.082	1.891	1.855	1.615	1.692	1.867	2.130	2.008	2.054	2.082	1.624
	Afrika och Oceanien	566	546	562	425	356	352	341	366	331	486	349
	Totalt	**11.119**	**9.893**	**9.406**	**7.790**	**7.550**	**7.631**	**8.458**	**8.716**	**8.159**	**11.433**	**11.719**
Volvo Aero	Europa	–	–	–	–	–	2.404	2.893	3.768	3.942	3.497	3.462
	Nordamerika	–	–	–	–	–	2.657	3.300	3.599	3.508	3.534	3.723
	Sydamerika	–	–	–	–	–	0	7	27	34	58	127
	Asien	–	–	–	–	–	109	104	233	205	234	234
	Afrika och Oceanien	–	–	–	–	–	49	52	81	114	125	100
	Totalt	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**5.219**	**6.356**	**7.708**	**7.803**	**7.448**	**7.646**
	Övrigt och elimineringar	3.635	4.799	5.610	5.806	9.252	7.044	4.532	–680	–538	–575	–703
Nettoomsättning Industriverksamheten		**323.809**	**291.459**	**303.582**	**275.999**	**265.420**	**296.031**	**303.589**	**257.375**	**208.487**	**294.932**	**276.795**
Financial Services	Europa	5.431	5.116	5.278	5.120	4.686	4.703	4.663	4.733	7.127	7.099	4.484
	Nordamerika	4.234	4.202	4.033	2.999	2.900	2.833	2.326	2.605	3.004	369	2.467
	Sydamerika	1.368	1.235	1.116	1.122	1.009	1.195	1.131	1.156	1.070	791	620
	Asien	543	476	548	638	707	795	571	435	435	158	87
	Afrika och Oceanien	235	213	224	232	237	257	192	101	75	68	47
	Totalt	**11.812**	**11.242**	**11.199**	**10.111**	**9.539**	**9.783**	**8.883**	**9.031**	**11.711**	**8.485**	**7.705**
	Elimineringar	-873	–787	–2.265	–3.162	–2.336	–2.167	–2.104	–1.658	–1.836	250	905
Volvokoncernen totalt		**334.748**	**301.914**	**312.515**	**282.948**	**272.622**	**303.647**	**310.367**	**264.749**	**218.361**	**303.667**	**285.405**

1 Volvo Aero avyttrades 1 oktober 2012.

Rörelseresultat[1] Mkr	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Lastbilar	20.383	15.020	19.517	4.157	6.145	10.216	18.227	10.112	–10.805	12.167	15.193
Anläggningsmaskiner	7.917	2.246	2.044	652	2.592	5.773	6.812	6.180	–4.005	1.808	4.218
Bussar	928	911	860	92	–190	51	1.114	780	–350	–76	231
Volvo Penta	1.439	1.269	1.086	724	626	541	825	578	–230	928	1.173
Volvo Aero	–	–	–	–	–	767	360	286	50	359	529
Financial Services	2.192	2.086	2.006	1.712	1.522	1.492	969	167	–680	1.397	1.649
Övrigt	–2.532	–707	–2.195	–1.514	–3.557	–1.217	–1.408	–102	–994	–731	–762
Rörelseresultat Volvokoncernen	**30.327**	**20.826**	**23.318**	**5.824**	**7.138**	**17.622**	**26.899**	**18.000**	**–17.013**	**15.851**	**22.231**

1 Mellan 2007 och 2011 återförs vinsterna från samordningsfördelarna i affärsenheterna till de olika affärsområdena.
Rörelseresultatet 2014 inkluderar 660 för förväntade kreditförluster.

Rörelsemarginal %	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Lastbilar	9,4	7,5	9,1	2,2	3,4	5,3	9,2	6,0	–7,8	6,0	8,1
Anläggningsmaskiner	11,9	4,4	4,0	1,2	4,9	9,1	10,7	11,5	–11,2	3,2	7,9
Bussar	3,6	3,6	3,6	0,5	–1,1	0,3	5,1	3,8	–1,9	–0,4	1,4
Volvo Penta	12,9	12,8	11,5	9,3	8,3	7,1	9,8	6,6	–2,8	8,1	10,0
Volvo Aero	–	–	–	–	–	14,7	5,7	3,7	0,6	4,8	6,9
Volvokoncernens Industriverksamhet	**8,7**	**6,4**	**7,0**	**1,5**	**2,1**	**5,4**	**8,5**	**6,9**	**–7,8**	**5,2**	**7,8**
Financial Services	18,6	18,6	17,9	16,9	16,0	15,3	10,9	1,8	–5,8	16,5	21,4
Volvokoncernen	**9,1**	**6,9**	**7,5**	**2,1**	**2,6**	**5,8**	**8,7**	**6,8**	**–7,8**	**5,2**	**7,8**

Anställda vid årets slut Antal[1, 2, 3]	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Lastbilar	55.026	52.154	54.668	58.067	58.542	61.256	62.315	57.796	56.505	64.280	64.390
Anläggningsmaskiner	12.788	13.397	13.889	14.901	14.663	14.788	18.422	16.648	16.126	19.810	19.710
Bussar	7.943	7.353	7.270	6.900	6.648	7.514	8.529	8.685	9.541	8.930	9.290
Volvo Penta	1.622	1.530	1.470	1.422	1.412	1.361	2.549	2.353	2.928	2.940	3.000
Volvo Aero	–	–	–	–	–	–	3.179	3.120	3.278	3.510	3.550
Financial Services	1.363	1.328	1.340	1.339	1.355	1.362	1.323	1.235	1.234	1.290	1.150
Övriga bolag	8.362	8.277	9.827	10.193	12.913	12.436	1.845	572	596	620	610
Volvokoncernen totalt	**87.104**	**84.039**	**88.464**	**92.822**	**95.533**	**98.717**	**98.162**	**90.409**	**90.208**	**101.380**	**101.700**

1 Mellan 2007 och 2011 har anställda i affärsenheter fördelats på affärsområdena.
2 Från och med 2009 anges endast tillsvidareanställda, tidigare har även visstidsanställda ingått.
3 Från och med 2012 fördelas inte anställda i affärsenheter på affärsområdena.

Miljöprestanda Volvos produktionsanläggningar, Industriverksamheten Absoluta värden relaterade till nettoomsättningen	2017	2016	2015	2014
Energiförbrukning (GWh; MWh/Mkr)	2.068; 6,4	2.076; 7,1	2.077; 6,8	2.168; 7,9
Direkta koldioxidutsläpp, scope 1 (1.000 ton; ton/Mkr)[3]	207; 0,6	211; 0,7	220; 0,7	231; 0,8
Indirekta koldioxidutsläpp, scope 2 (1.000 ton; ton/Mkr)[3]	192; 0,6	196; 0,7	192; 0,6	218; 0,8
Vattenförbrukning (1.000 m^3; m^3/Mkr)	4.817; 14,9	4.430; 15,2	4.919; 16,2	4.982; 18,1
Kväveoxidutsläpp (ton;kg/Mkr)	301; 0,9	333; 1,1	344; 1,3	332; 1,2
Lösningsmedelutsläpp (ton; kg/Mkr)	1.681; 5,2	1.792; 6,1	1.885; 6,2	2.472; 9,0
Svaveldioxidutsläpp (ton; kg/Mkr)	13,3; 0,04	12,9; 0,04	32,1; 0,1	37,9; 0,1
Farligt avfall (ton; kg/Mkr)	31.941; 98,6	27.649; 94,9	27.824; 91,6	24.944; 90,4
Nettoomsättning, Mdr kr	323,8	291,5	303,6	276,0

1 Omräknad enligt nya redovisningsregler.
2 UD Trucks och Ingersoll Rands division för väganläggningsmaskiner ingår ej.
3 Från 2012 reviderade systemgränser och emissionsfaktorer.

Anställda

Antal[1]	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Sverige	19.965	19.235	20.412	21.384	22.588	23.052	24.663	23.073	22.763	28.190	28.660
Europa, exklusive Sverige	27.596	26.955	27.662	29.449	29.746	30.382	30.458	29.239	29.793	32.940	32.780
Nordamerika	15.882	14.245	15.534	15.217	16.397	16.569	15.427	12.844	12.640	14.200	15.750
Sydamerika	4.774	4.762	5.380	6.353	6.275	5.977	5.234	4.322	4.257	4.380	4.640
Asien	16.526	16.469	17.046	17.793	17.953	20.222	19.924	18.535	18.416	19.090	17.150
Afrika och Oceanien	2.361	2.373	2.430	2.626	2.574	2.515	2.456	2.396	2.339	2.580	2.720
Volvokoncernen totalt	**87.104**	**84.039**	**88.464**	**92.822**	**95.533**	**98.717**	**98.162**	**90.409**	**90.208**	**101.380**	**101.700**

1 Från och med 2009 anges endast tillsvidareanställda, tidigare har även visstidsanställda ingått.

Levererade fordon

Antal	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Tunga lastbilar (>16 ton)	171.963	158.025	176.589	173.650	170.307	172.798	179.779	123.522	82.675	179.962	172.322
Medeltunga lastbilar (7–16 ton)	14.331	15.691	14.749	15.114	16.779	32.935	34.631	30.657	21.653	30.817	27.933
Lätta lastbilar (<7 ton)	16.108	16.708	16.137	14.360	13.188	18.284	23.982	25.811	23.354	40.372	36.101
Totalt lastbilar	**202.402**	**190.424**	**207.475**	**203.124**	**200.274**	**224.017**	**238.391**	**179.989**	**127.681**	**251.151**	**236.356**

Antal		2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Lastbilar	Europa	105.432	97.909	86.448	72.458	82.088	84.355	95.113	65.503	49.145	121.847	128.070
	Nordamerika	37.941	39.193	64.507	57.714	44.755	47.806	42.613	24.282	17.574	30.146	33.280
	Sydamerika	11.073	9.442	11.069	23.741	29.137	23.443	29.274	21.483	12.587	18.092	15.264
	Asien	35.476	31.502	31.979	32.399	28.692	51.514	56.165	53.833	34.800	60.725	39.916
	Afrika och Oceanien	12.480	12.378	13.472	16.812	15.602	16.899	15.226	14.888	13.575	20.341	19.826
	Totalt	**202.402**	**190.424**	**207.475**	**203.124**	**200.274**	**224.017**	**238.391**	**179.989**	**127.681**	**251.151**	**236.356**
Bussar	Europa	2.645	2.676	2.431	2.221	2.146	2.491	2.695	2.395	3.164	3.313	3.748
	Nordamerika	2.973	2.659	2.398	1.590	1.752	1.826	3.014	2.092	1.539	1.884	1.547
	Sydamerika	784	1.149	1.415	2.985	2.434	2.560	2.620	1.174	690	995	1.318
	Asien	2.186	1.849	1.656	1.242	1.822	2.945	3.417	3.477	3.839	3.033	2.757
	Afrika och Oceanien	805	1.220	925	721	756	856	1.040	1.091	625	712	546
	Totalt	**9.393**	**9.553**	**8.825**	**8.759**	**8.910**	**10.678**	**12.786**	**10.229**	**9.857**	**9.937**	**9.916**

2013	2012[1]	2011	2010	2009	2008	2007[2]
2.320; 8,7	2.483; 8,5	2.471; 8,1	2.315; 9,0	1.888; 9,1	2.530; 8,6	2.426; 9,6
255; 1,0	273; 0,9	255; 0,8	279; 1,1	213; 1,0	291; 1,0	242; 1,0
243; 0,9	260; 0,9					
5.815; 21,9	7.372; 25,2	7.970; 26,2	7.519; 29,2	6.637; 31,8	8.205; 27,8	7.067; 27,9
347; 1,3	413; 1,4	474; 1,6	719; 2,8	322; 1,5	800; 2,7	542; 2,1
2.221; 8,4	2.358; 8,1	2.554; 8,4	2.294; 8,9	1.435; 6,9	1.945; 6,6	1.979; 7,8
23,4; 0,1	26; 0,1	34; 0,1	33; 0,1	38; 0,2	64; 0,2	58; 0,2
28.395; 107,0	32.547; 111,4	25.943; 85,5	22.730; 88	17.558; 84	27.675; 94	27.120; 107
265,4	292,2	303,6	257,4	208,5	294,9	253,2

REDOVISNINGENS OMFATTNING OCH AVGRÄNSNING

Väsentliga frågor

Vår väsentlighetsmodell beskriver de relevanta sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter vi adresserar och rapporterar på. Vi värderar deras påverkan på affären och betydelse för våra intressenters beslut.

Volvokoncernens viktigaste intressentgrupper är kunder, medarbetare och investerare samt samhället, leverantörer och andra affärspartners. Genom intressentdialoger kan vi kvalitetssäkra redan insamlad data från våra viktigaste intressentgrupper, segment och geografiska områden och på så sätt identifiera de viktigaste faktorerna för att de ska engagera sig med Volvokoncernen. Analysen från dialog med både interna och externa intressenter resulterade i en prioritering av 17 aspekter.

Under 2016 fastställde koncernledningen att de väsentliga aspekterna ger en rättvisande bild av organisationens väsentliga hållbarhetsfrågor och validerade nio prioriterade områden för rapportering med ytterligare information i denna rapport. För 2017 beslutade koncernledningen att det inte finns några betydande förändringar jämfört med 2016.

För ytterligare information om väsentlighetsprocessen, inklusive hantering av intressenter samt definitioner av alla aspekter hänvisas till GRI (G4) indexet, på volvogroup.com. ■

VÅR VÄSENTLIGHETSPROCESS

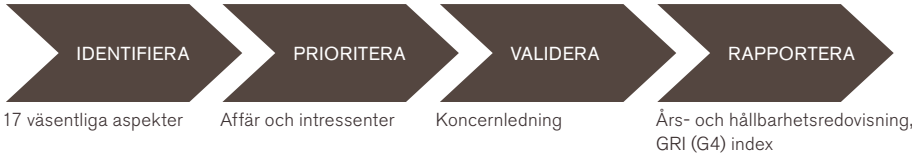

VÅRA VÄSENTLIGA FRÅGOR

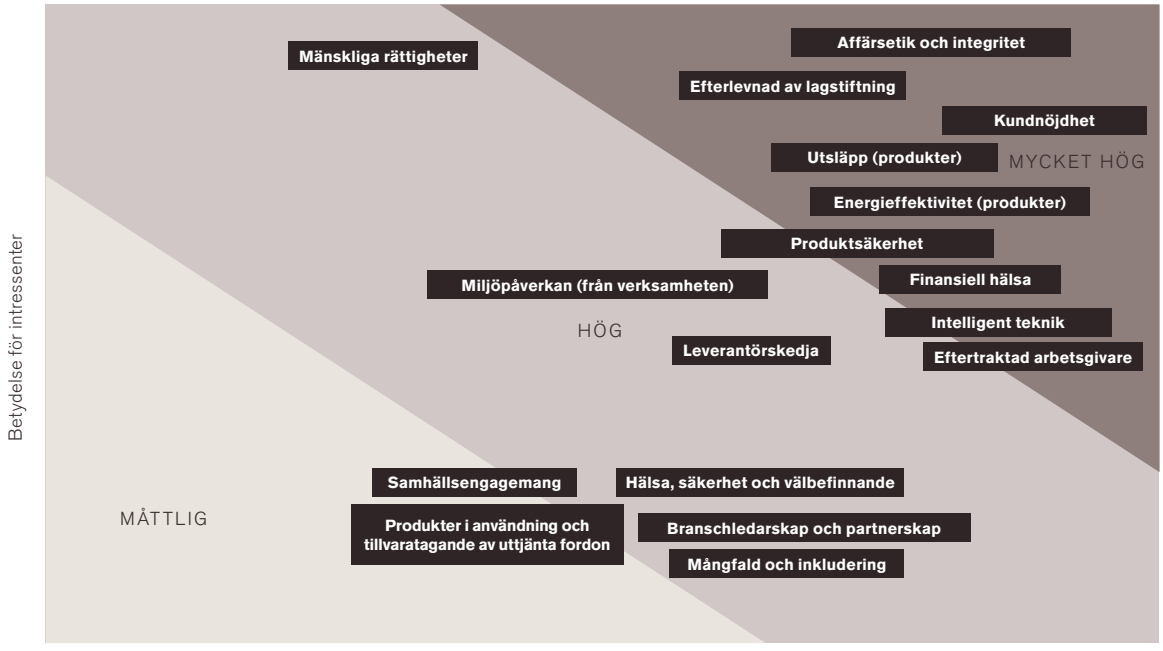

DEFINITIONER AV DE MEST VÄSENTLIGA ASPEKTERNA

EFTERTRAKTAD ARBETSGIVARE – att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren i branschen. Att leda och välkomna förändring. Att attrahera anställda med stark affärsinstinkt och att utveckla en kompetent och högpresterande medarbetare med optimal kunskap och kompetens på alla nivåer. Att ha förtroende för och kunna delegera till kollegor så att de kan använda sitt omdöme för att ta rätt beslut.

AFFÄRSETIK OCH INTEGRITET – att skapa, leda och bibehålla en ansvarsfull kultur baserat på affärsetik, mänskliga rättigheter, sociala och miljömässiga principer beskrivna i vår uppförandekod. Det inkluderar principer gällande antikorruption, beskattning och politisk involvering. Det innebär även hänsynstagande till våra värderingar, det vill säga kundnöjdhet, tillit, passion, förändring och prestation.

EFTERLEVNAD AV LAGSTIFTNING – att säkerställa efterlevnad av lagar och förordningar samt direktiv, internationella standarder och allmänt erkända initiativ. Det innebär även kontinuerlig utveckling av företagets styrning, policys och praxis för att säkerställa efterlevnad.

KUNDNÖJDHET – att engagera oss för att verkligen förstå våra kunders affärsutmaningar, behov och ambitioner. Vi skapar värde för våra kunder genom att leverera transportlösningar som ökar deras lönsamhet genom lägre driftskostnader och högre intäkter tack vare förbättrad driftstid, bränsleeffektivitet och produktivitet.

UTSLÄPP (PRODUKTER) – att utveckla renare transportlösningar utformade för att minska förbrukningen av fossila bränslen och ge lägre utsläpp av koldioxid (CO_2), kväveoxid (NOx), partiklar och buller.

ENERGIEFFEKTIVITET (PRODUKTER) – att utveckla innovativa lösningar för produkter och tjänster som är utformade för att minska energiförbrukning, driftskostnader och miljöpåverkan.

FINANSIELL HÄLSA – hantering av ekonomiska och finansiella risker för att kunna hantera marknadens volatilitet. Fokusering på våra nya strategiska prioriteringar att förstärka och återta marknadsandelar, att växa genom att möta våra kunders behov i specifika segment, att säkerställa branschledande lönsamhet samt generera och distribuera ekonomiskt värde till olika intressenter.

INTELLIGENT TEKNIK – investeringar i banbrytande forskning och utveckling för innovativ teknik, transport- och servicelösningar för att bidra till ett effektivt transportsystem. Det inkluderar investeringar i uppkoppling, automatisering, säkerhet och dataskydd samt att anpassa produkter och tjänster för att minska trängseln och förbättra den ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionen av mobilitet, distribution och infrastruktur.

PRODUKTSÄKERHET – forskning om och utveckling av produkt-, teknik-, och utbildningslösningar designade för att förbättra förar- och operatörsäkerhet, trafik- och arbetsplatssäkerhet samt säkerhet för gods.

För redovisningens omfattning och avgränsning avseende icke-finansiell data,
se GRI-indexet (G4) på www.volvokoncernen.se

ÅRSSTÄMMA DEN 5 APRIL 2018

Årsstämma hålls i Göteborg i Konserthuset, Götaplatsen, torsdagen den 5 april 2018.

Anmälan
Den som önskar delta skall dels vara upptagen som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken den 28 mars 2018, dels anmäla sig till AB Volvo senast den 28 mars 2018:

- per telefon 020-39 14 50 eller 08-402 90 76, sista tidpunkt för anmälan per telefon är kl 16.00 den 28 mars 2018
- per post till AB Volvo (publ), ”Årsstämman”, c/o Euroclear Sweden, Box 191, 101 23 Stockholm
- på AB Volvos hemsida www.volvokoncernen.se eller www.volvogroup.com

Vid anmälan bör aktieägare uppge:
- namn
- personnummer (organisationsnummer)
- adress och telefonnummer
- namn och personnummer för eventuellt ombud
- antal eventuellt medföljande biträde/biträden (högst två).

Aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade måste, för att ha rätt att delta i årsstämman, låta ägarregistrera dessa aktier i eget namn. Sådan ägarregistrering, som kan vara tillfällig, måste vara verkställd den 28 mars 2018 och bör därför begäras i god tid före den 28 mars 2018.

VOLVOS VALBEREDNING

Följande personer är ledamöter i Volvos valberedning:

Bengt Kjell	Ordförande i valberedningen, AB Industrivärden
Pär Boman	Svenska Handelsbanken, SHB Pensionsstiftelse, SHB Personalstiftelse, SHB Pensionskassa och Oktogonen
Yngve Slyngstad	Norges Bank Investment Management
Carl-Henric Svanberg	Ordförande i AB Volvos styrelse

Valberedningen har bland annat till uppgift att till årsstämman lämna förslag till val av styrelse, av styrelsens ordförande och i förekommande fall revisorer. Valberedningen föreslår också arvoden till styrelsen.

PRELIMINÄRA PUBLICERINGSTILLFÄLLEN

Årsstämma 2018	5 april 2018
Rapport över det första kvartalet 2018	24 april 2018
Rapport över det andra kvartalet 2018	19 juli 2018
Rapport över det tredje kvartalet 2018	19 oktober 2018

Rapporterna finns tillgängliga på www.volvokoncernen.se samt på www.volvogroup.com vid publiceringstillfället och sänds också elektroniskt till de aktieägare som anmält att de vill ha Volvokoncernens finansiella information.

Historiska tidsserier över Volvokoncernens marknadsinformation och aktiedata publiceras regelbundet på internet www.volvokoncernen.se samt på www.volvogroup.com

KONTAKTUPPGIFTER

Investor Relations:
Christer Johansson 031-66 13 34
Anders Christensson 031-66 11 91
E-mail: investorrelations@volvo.com

CSR Management:
Malin Ripa 031-322 01 60
E-mail: csr@volvo.com

Aktiebolaget Volvo (publ) 556012-5790
Investor Relations, VHK
SE-405 08 Göteborg
Sweden
Tel +46 31 66 00 00
www.volvogroup.com

Volvokoncernen är en av världens ledande tillverkare av lastbilar, bussar, anläggningsmaskiner och marin och industrimotorer. Volvokoncernen tillhandahåller också kompletta finansiella tjänster och service.
Volvo sysselsätter cirka 100.000 personer, har produktionsanläggningar i 18 länder och försäljning på mer än 190 marknader. Volvokoncernen omsatte 2017 cirka 335 miljarder kronor och aktien är noterad på Nasdaq Stockholm.

AB Volvo (publ)
405 08
lefon 03
. lvogrou .

AB Volvo, Investor Relations och Group Accounting